

VIITASAARI

Tilinpäätös 2025

Sisällysluettelo

1 Toimintakertomus.....	4
1.1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	4
1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus	4
1.1.2 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	6
1.1.3 Toimintaympäristö	8
1.1.4 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys.....	13
1.1.5 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa.....	16
1.1.6 Kaupungin henkilöstö	17
1.1.7 Ympäristöasiat	18
1.1.8 Muut ei-taloudelliset asiat	19
1.1.9 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	20
1.1.10 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	22
1.2 Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	25
1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	26
1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen.....	26
1.3.2 Toiminnan rahoitus	28
1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset.....	30
1.5 Kokonaistulot ja -menot	33
1.6 Konsernin toiminta ja talous	34
1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	34
1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus.....	35
1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	36
1.6.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	41
1.6.5 Selonteko konserninvalvonnan järjestämisestä	42
1.6.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	43
1.7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	47
1.7.1 Tilikauden tuloksen käsittely	47
1.7.1 Talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	47
2 Talousarvion toteutuminen	49
2.1 Tavoitteiden toteutuminen	49
2.2 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen	50
2.2.1 Käyttötalouden toteutuminen	50
2.2.1.1 Yleishallinto	52
2.2.1.2 Hallintopalvelujen palvelualue	56
2.2.1.3 Elinvoimapalvelujen palvelualue	62
2.2.1.4 Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualue	69

2.2.1.5 Elinympäristön ja asumisen palvelualue	89
2.2.1.4 Ympäristöpalvelujen palvelualue	104
2.2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	121
2.2.3 Investointien toteutuminen	125
2.2.4 Rahoitusosan toteutuminen.....	132
2.2.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.....	133
3 Tilinpäätöslaskelmat	135
3.1 Tuloslaskelma	135
3.2 Rahoituslaskelma.....	136
3.3 Tase.....	137
3.4 Konsernilaskelmat	139
4 Tilinpäätöksen liitetiedot.....	142
4.1 Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot	143
4.1.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	143
4.1.2 Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot.....	144
4.1.3 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	145
4.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	146
4.3 Tasetta koskevat liitetiedot	149
4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot.....	149
4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	152
4.4 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot	154
4.6 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkiota ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot	155
5 Allekirjoitukset ja merkinnät	156
6 Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat.....	157

1 Toimintakertomus

1.1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Keväällä 2026, kirjoittaessani tätä kaupunginjohtajan katsausta vuodesta 2025 huomaan, että moni asia muuttuu nopeasti. Vuoden 2025 alusta astui voimaan työllisyysuudistus, jossa työllisyyspalvelut siirtyivät valtion järjestämisvastuulta kuntien järjestämisvastuulle. Kunnat hoitavat työllisyyspalveluitaan työllisyysalueiden kautta, jotka edellyttävät tiettyä työllisten määrää ja siten kuntien yhteistyötä. Me Viitasaarella kuulumme Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueeseen, jonka isäntäkuntana toimii Äänekosken kaupunki. Kuntaliiton varatoimitusjohtaja Timo Reina on todennut tiivistäen: *"lähipalveluita vahvistamalla pyritään aiempaa paremmin vastaamaan työtä ja työvoimaa etsivien tarpeisiin. Siinä auttaa, että kunnat vastaavat keskeisesti myös koulutuksesta, elinkeinopolitiikasta, hankinnoista ja monien investointien edellytyksistä. Tässä kokonaisuudessa voidaan vaikuttaa työvoiman kysyntään ja tarjontaan."* Uudistuksen lähtökohdat ovat siis erittäin hyvät ja järkeenkäyvät ja esimerkiksi Viitasaarella on lähdetty rakentamaan uusia toimintatapoja työllisyydenhoitoon siten, että siinä yhdistyvät työllisyysalueen, kaupungin oman työllisyysyksikön sekä kehittämisyritys Witas Oy:n työpanos.

Työllisyysuudistuksen yhteydessä muuttui merkittävästi myös kuntien rahoitusvastuu, osuen valitettavasti samaan aikaan valtakunnallisen työttömyyden kasvun kanssa. Myös Viitasaarella rahoitusvastuun muutos nostatti merkittävästi työttömyysetuuskustannuksia, prosentuaalisesti jopa 200 %:lla edellisvuoteen. Tämä teki merkittävää hallaa kokonaistaloudellemme vuonna 2025 ja sitä oli mahdotonta arvioida vuoden 2024 aikana, kun talousarviota vuodelle 2025 valmisteltiin. Sama tilanne ja haaste tuntuu jatkuvan vuoden 2026 alkupuolella: työttömyytemme on noussut merkittävästi koko vuoden 2025 ja alkuvuoden 2026 ajan, tammikuussa 2026 sen ollessa 15.8 prosenttia. Yritysten toimintaympäristössä ja taloudellisessa liikkumavarassa riittää haasteita ja ne vaikuttavat automaattisesti myös kuntatalouteen.

Nämä muutokset yhdistettynä verotulojen ennakoitua alhaisempaan kertymään sekä valtionosuuksiin tehtyihin leikkauksiin, ovat johtaneet siihen, että tilinpäätöksen tulos vuodelta 2025 on alijäämäinen ja vuoden 2026 alusta olemme käynnistäneet laajan, jopa 2.5 miljoonan euron sopeutuksia etsivän talouden tasapainottamistyön. Käyttötaloutemme toteutui kuitenkin vuoden 2025 aikana suhteellisen suunnitellusti, siitä kiitos jokaiselle sen eteen töitä tehneelle. Tämäkin osoittaa, että kuntatalous on aina riippuvainen myös valtiontaloudesta ja muusta kansallisesta tilanteesta, ne voivat heilauttaa yksittäistä kuntalaivaa nopeastikin syvempään aallokkoon.

Vuonna 2025 tapahtui kuitenkin myös paljon merkittäviä, positiivisia asioita. Vuoden 2025 lopussa valmistui infrastruktuurinsa osalta Wiilon yrityspuisto, jossa oli mukana myös JTF-rahoitusta. Kaupunkikonserni tekee aktiivisesti töitä edistääkseen toimijoiden sijoittumista alueelle ja ensimmäiset hallit ovat jo alueelle valmistumassa. On muistettava, että tässäkin näkyy talouden vaikutus: yritysten investointikyvykyys ei tällä hetkellä ole huipussaan ja myös yritykset joutuvat miettimään tarkkaan sijoittumisensa riskit. Neuvottelut sijoittumisista eivät ole pikajuoksuja, ne ovat vähintään puolimaratonieja. Teemme aktiivisesti töitä elinvoiman kehittämisen eteen ja uskon vahvasti, että Wiilon yrityspuisto on jo nyt ollut todellinen satsaus tulevaisuuteen ja sen avulla luodaan pitkäjänteistä elinvoimaa kaupungillemme.

Kesä 2025 oli tapahtumiensa osalta poikkeuksellinen Viitasaarella. Viitasaari näkyi ja kuului, teatteritaiteen, konserttien, kylätapahtumien, markkinoiden, harrastustapahtumien sekä monen muun tapahtuman muodossa. Meillä on upea ja aktiivinen tapahtumajärjestäjien kenttä, jotka tekevät vapaaehtoistyönsä kautta myös merkittävää brändityötä kaupungin näkyvyydelle. Tapahtumat houkuttelivat tuhansia kävijöitä, myös kaupunkimme ulkopuolelta. Suuri kiitos jokaiselle järjestelyissä mukana olleelle!

Uusi valtuusto ja uudet luottamushenkilöt lautakunnissa ottivat ohjat käsiinsä kesäkuussa 2025. Valtuustostamme noin puolet ovat uusia valtuutettuja. Heillä on toimintaympäristönään moniulotteisesti muuttunut kuntakenttä, joka uudistuu jatkuvasti. Taloustilanne, väestön ikärakenne, työttömyys, oppimisen tuen uudistukset, talousraportoinnin uudistukset, hankintalain uudistus, alueidenkäyttöön liittyvät uudistukset, vihreä siirtymä, kiinteistöt ja yhtiöittämisvelvoitteet - nämä muodostavat vain osan moninaisesta kokonaisuudesta, joita tulee pystyä huomioimaan myös päätöksenteossa. Näistä huolimatta pitää pystyä tekemään päätöksiä, jotka ohjaavat kaupunkia kohti tulevaa; elinvoimaisesti ja rohkeasti. On ollut hienoa päästä tekemään töitä myös uusien päättäjien kanssa. On selkeästi nähtävillä se, että meillä kaikilla on yhteinen tahtotila saada tehtyä kaupungistamme vielä pikkasen parempi paikka tulevaisuudessa. Haasteet eivät ole ylitsepääsemättömiä, vaan niihin täytyy suhtautua myös uteliaisuudella ja rohkeudella, tarvittaessa muuttaen vakiintuneita toimintatapoja.

Kuten edellä on kuvattu, kuntakentän muutokset, väestökehitys ja julkisen talouden kiristyvä tilanne asettavat kunnille tulevana vuosina merkittäviä haasteita. Samalla ne korostavat yhteistyön, ennakoivan johtamisen ja paikallisten vahvuuksien hyödyntämisen merkitystä. Viitasaarella näihin haasteisiin vastataan määrätietoisella kehittämistyöllä ja avoimella yhteistyöllä niin kuntalaisten, henkilöstön kuin sidosryhmien kanssa.

Haluan esittää lämpimät kiitokseni kaupungin henkilöstölle, luottamushenkilöille, yrittäjille sekä kaikille yhteistyökumppaneille hyvästä työstä Viitasaaren hyväksi kuluneena vuonna. Yhteisellä työllä rakennamme kaupungille kestävää tulevaisuutta myös tulevana vuosina.

Viitasaarella 15.3.2026,

Helena Vuopionperä-Kovanen

kaupunginjohtaja

1.1.2 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kaupungin organisaatorakenne

Viitasaaren kaupungin organisaatorakenteessa korostetaan kaupungin roolia palveluorganisaationa, sote-uudistuksen jälkeisiä tehtäviä ja tulevaisuuden elinvoimatarpeita. Organisaatiokuvassa konserniyhtiöt sijoittuvat elinvoimapalveluihin, tosin niitä ohjaa jokaista oma hallitus ja toimitusjohtaja.

Viitasaaren kaupunki toimii vastuukuntana kahdeksan kunnan ympäristöterveydenhuollon, ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan yhteistoiminta-alueella. Vuoden 2025 alusta Saarijärven kaupunki liittyi ympäristönsuojelun yhteistoimintaan.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajisto 1.1.-31.5.2025

Puheenjohtaja	Sisko Linna (SDP)
I varapuheenjohtaja	Elina Mäkinen (KESK)
II varapuheenjohtaja	Hannu Suni (KD)

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajisto 1.6.2025 alkaen

Puheenjohtaja	Hilma Vepsäläinen (SDP)
I varapuheenjohtaja	Elina Mäkinen (KESK)
II varapuheenjohtaja	Jyrki Koskela

Kaupunginhallitus 1.1.-31.5.2025

Puheenjohtaja: Pirjo Grönholm-Paananen (KESK)
Varapuheenjohtaja: Hilma Vepsäläinen (SDP)
Jäsen: Jussi Kananen (KESK)
Jäsen: Seppo Kauppinen (KESK)
Jäsen: Risto Rossi (SDP)
Jäsen: Outi Vornanen (SDP)
Jäsen: Teuvo Ruuhi (KOK)
Jäsen: Ilpo Manninen (PS)
Jäsen: Tuija Tuikkanen (KESK)

Varajäsen: Anu Paananen (KESK)
Varajäsen: Leena Niskanen (SDP)
Varajäsen: Leila Haiko (KESK)
Varajäsen: Jorma Kekkonen (KESK)
Varajäsen: Mauno Niskanen (SDP)
Varajäsen: Veikko Lindlöf (SDP)
Varajäsen: Mervi Rihto (KOK)
Varajäsen: Mika Heinonen (PS)
Varajäsen: Seppo Pietiläinen (KESK)

Kaupunginhallitus 1.6.2025 alkaen

Puheenjohtaja: Pirjo Grönholm-Paananen (KESK)
Varapuheenjohtaja: Outi Vornanen (SDP)
Jäsen: Jari Hämäläinen (SDP)
Jäsen: Anna Kemppainen (VAS.)
Jäsen: Henri Koskinen (KESK)
Jäsen: Mauno Niskanen (SDP)
Jäsen: Seppo Pietiläinen (KESK)
Jäsen: Petri Säteri (KOK)
Jäsen: Tuija Tuikkanen (KESK)

Varajäsen: Väinö Laurila (KESK)
Varajäsen: Jenny Vornanen (SDP)
Varajäsen: Maarit Simonen (SDP)
Varajäsen: Hannu Glad (VAS)
Varajäsen: Jussi Kananen (KESK)
Varajäsen: Risto Rossi (SDP)
Varajäsen: Seppo Kauppinen (KESK)
Varajäsen: Kaarina Karjalainen (KOK)
Varajäsen: Pirjo Nyman (KESK)

Tilivelvolliset toimielimet ja viranhaltijat vuonna 2025

Kaupunginhallitus, esittelijä: kaupunginjohtaja Helena Vuopionperä-Kovanen

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta, esittelijä: palvelualuejohtaja Jouni Häkkinen

Elinympäristön ja asumisen lautakunta, esittelijä: palvelualuejohtaja Jukka Tuohimaa

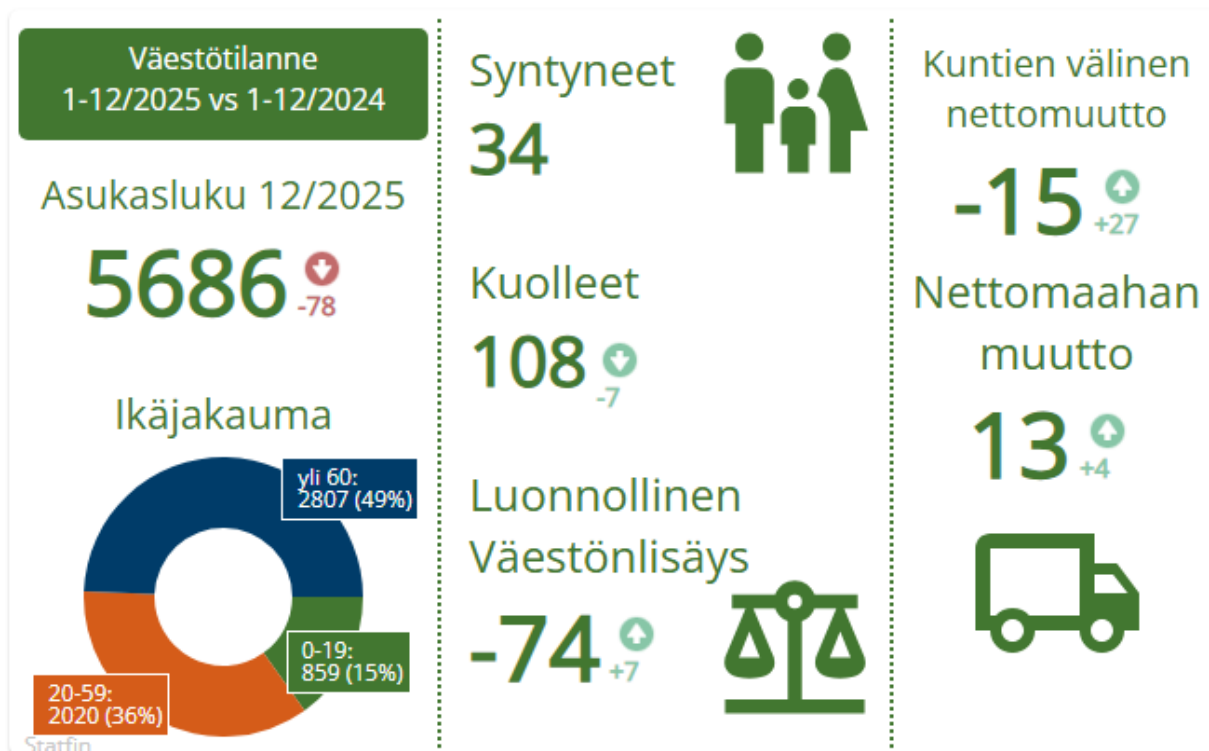
Ympäristölautakunta (yhteislautakunta), esittelijä: palvelualuejohtaja Sari Flyktman

Muut tilivelvolliset viranhaltijat: hallintopalvelujen palvelualuejohtaja Anni Riihimäki, talous- ja tietohallintojohtaja Salla Manni

Viitasaaren johtoryhmä kokoontuu viikoittain ja johtavien viranhaltijoiden lisäksi siihen osallistuvat konserniyhtiöiden toimitusjohtajat sekä viestintäsuunnittelija.

1.1.3 Toimintaympäristö

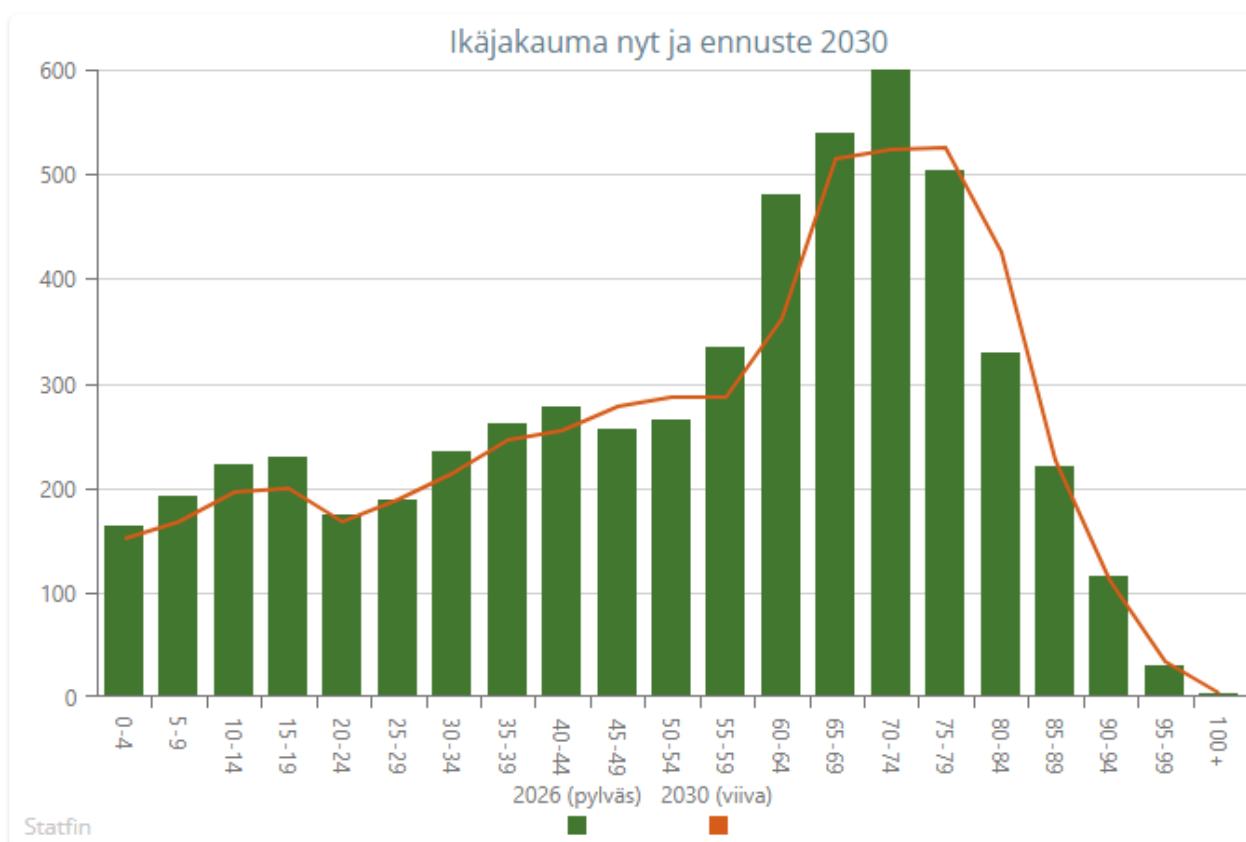
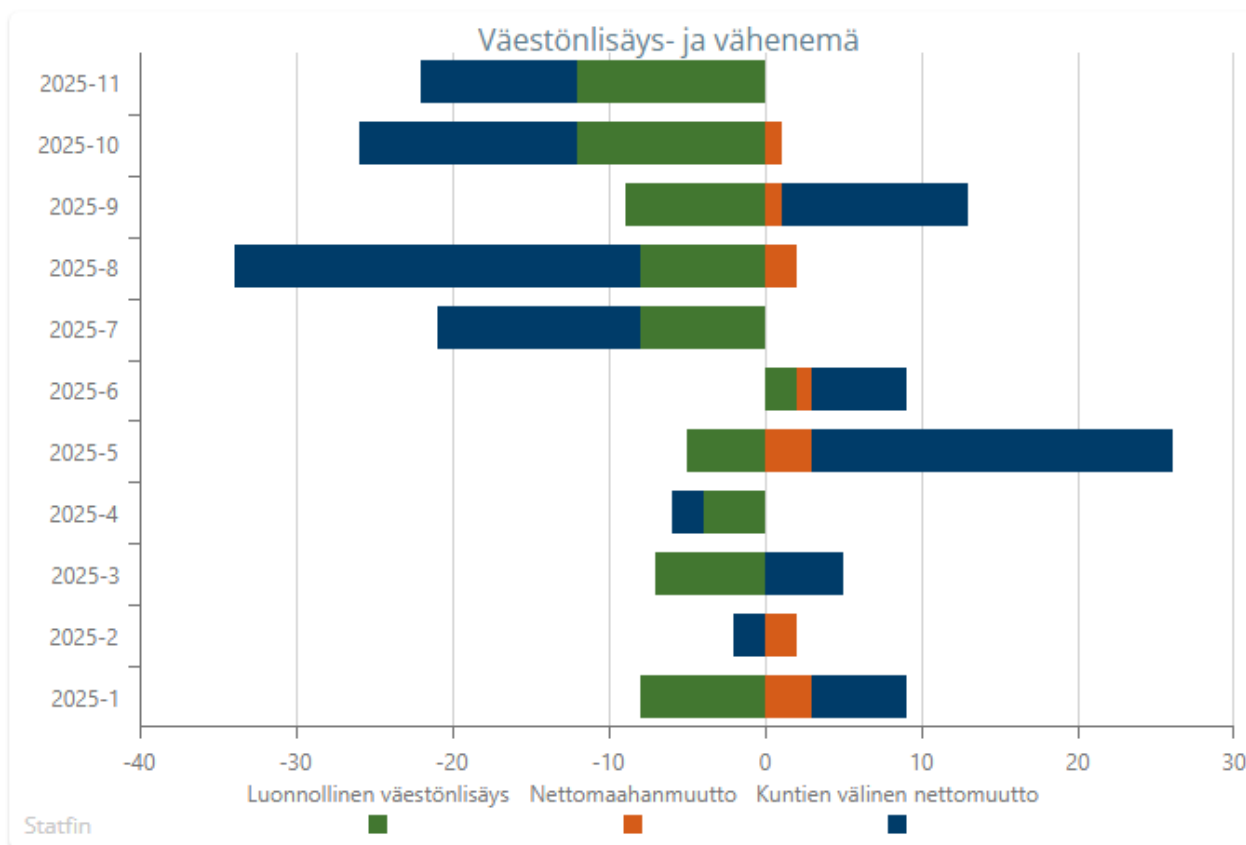
Väestö

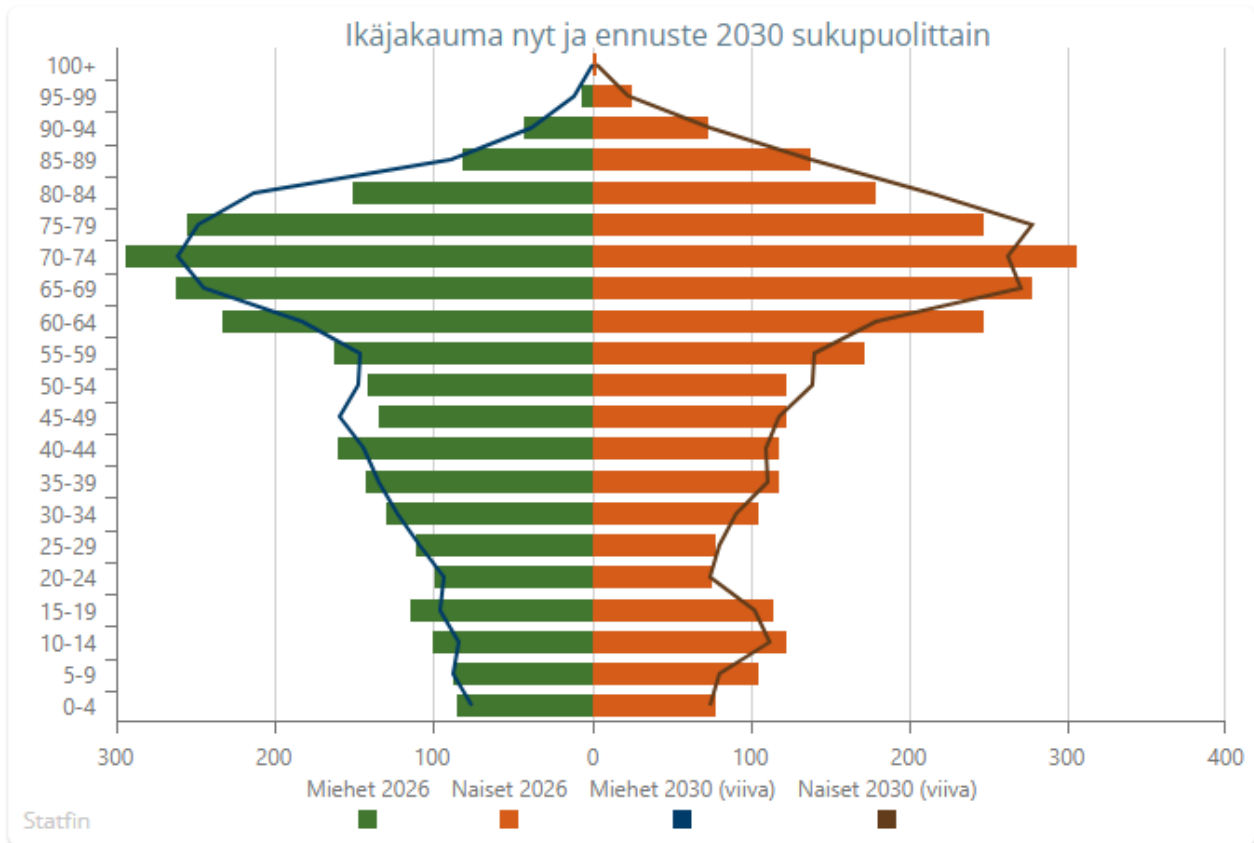

Viitasaaren kaupungin asukasmäärä vähenee hiljalleen, viimeisten viiden vuoden keskiarvona muutos on ollut -2,0 % vuodessa. Väestöennusteiden valossa suuntaus jatkuu, mutta väestönkehitys näyttää hieman syksyllä 2024 julkaistua väestöennustetta myönteisemmältä etenkin nuorimmissa ikäryhmissä.

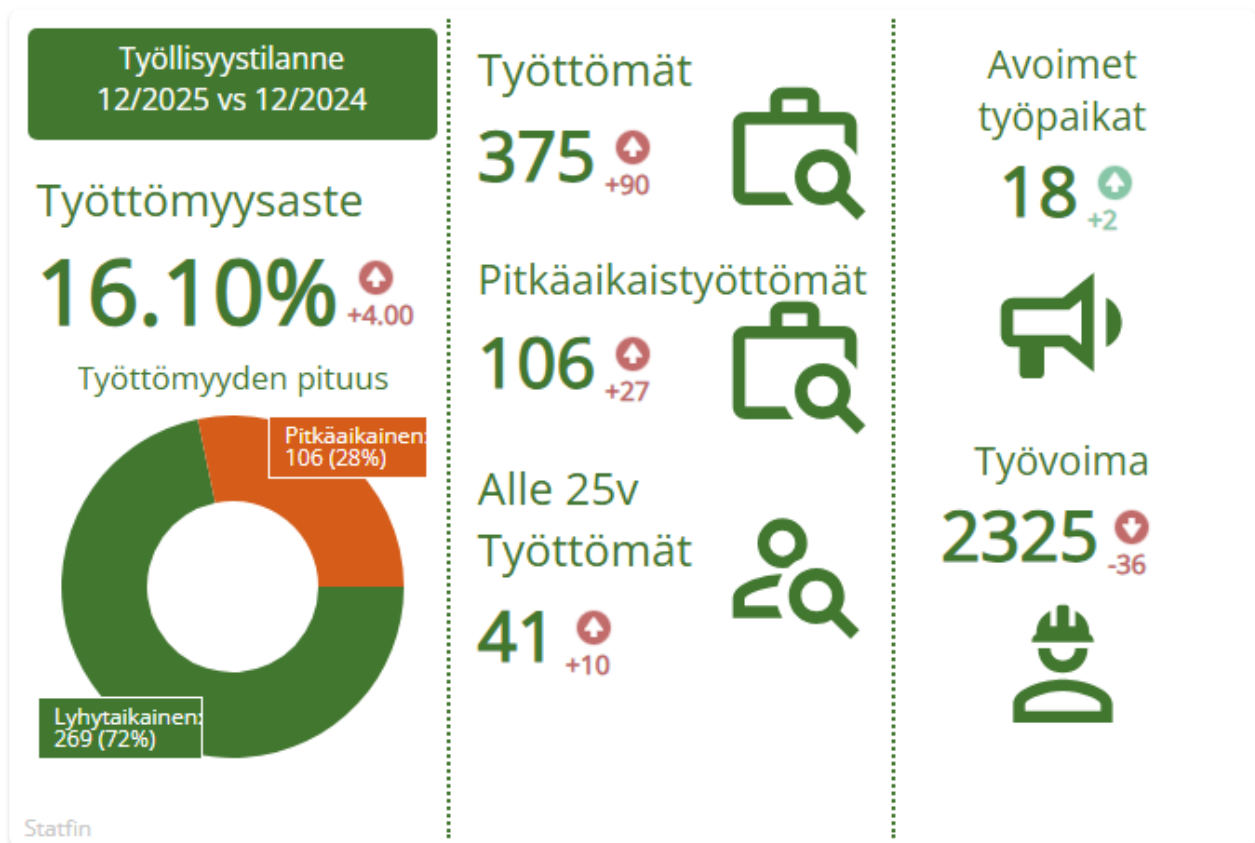
Asukasmäärän vähenemisen taustalla on negatiivinen luonnollinen väestönkasvu, koska kuolleisuus on ollut syntyvyyttä suurempaa. Vuonna 2025 luonnollinen väestönlisäys, kuntien välinen nettomuutto ja nettomaahanmuutto olivat kuitenkin edellisvuotta myönteisempiä.

Väestömuutosten kuukausittaista vaihtelua, väestön ikäjakaumaa ja ennusteita esitetään seuraavissa kuvioissa.

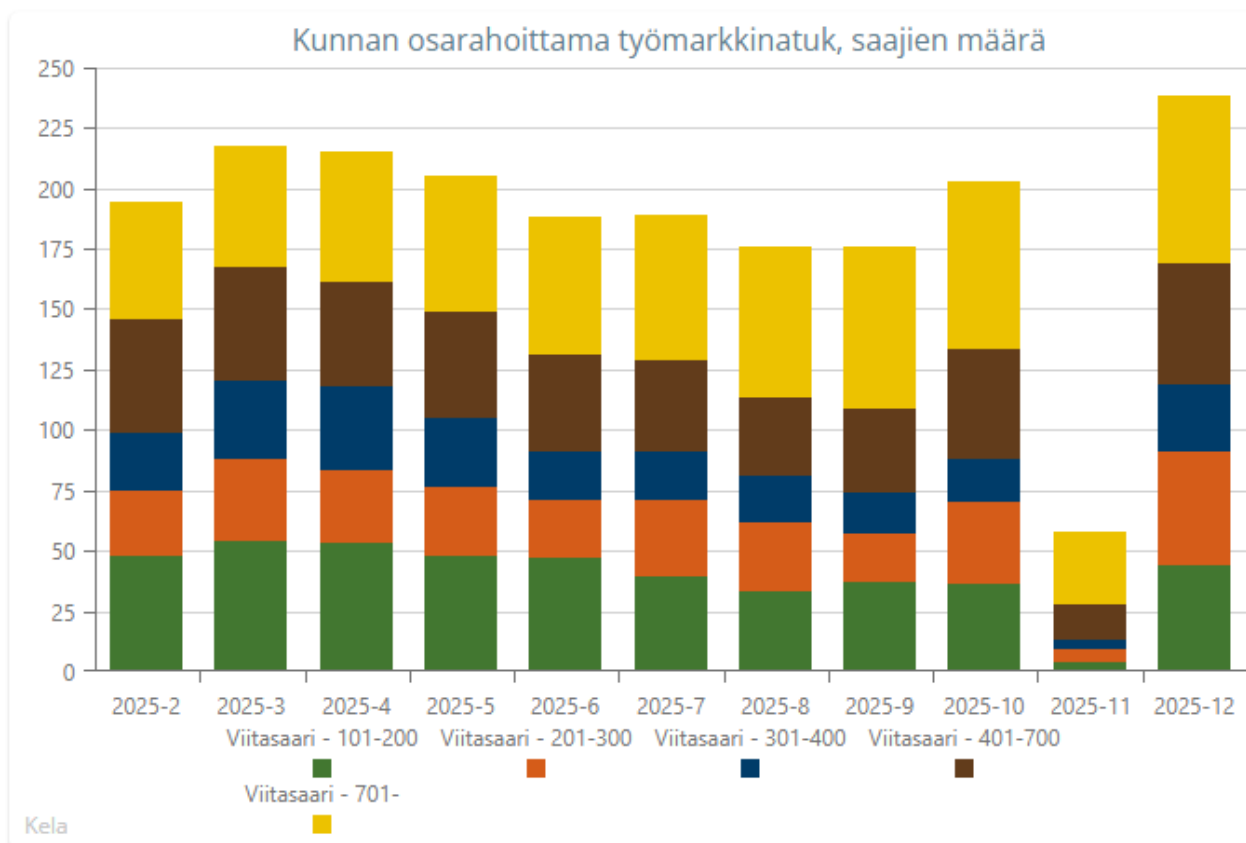

Työllisyys

Työllisyysalueudistus ja siihen liittyneet työttömyysturvan muutokset osuivat varsin haastavaan ajankohtaan, kun työllisyystilanne synkentyi vuoden 2025 aikana merkittävästi koko Suomessa. Viitasaarella työttömyysaste kipusi joulukuussa 16,10 prosenttiin työvoimasta.

Kaupungin rahoitusosuus työttömyysetuuksista kasvoi edellisvuoteen verrattuna yli kaksinkertaiseksi. Kaupungin osarahoittamaa työmarkkinatukea saaneiden lukumäärä kuukausittain työttömyyspäivien mukaan ryhmiteltynä esitetään seuraavassa kuviossa. Marraskuun tiedoissa näkyvä poikkeama johtuu tilaston virheestä.

1.1.4 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Valtiovarainministeriön taloudellisessa katsauksessa talvella 2025 todetaan, että Suomen talouden toipuminen otti takapakkia vuoden 2025 aikana. Ongelmana on kotimaisen kysynnän puute. Tulojen kasvusta huolimatta kotitalouksien kulutus ei ole kasvanut. Rakentamisen toipuminen odottaa asuntomarkkinoiden selkeämpää piristymistä. Epävarmuus niin taloudessa kuin maailmalla on saanut suomalaiset kotitaloudet lykkäämään hankintapäätöksiä.

Ulkoinen kysyntä on sen sijaan ollut hieman odotettua vahvempaa. Yhdysvaltojen tullien vaikutus on tois-taiseksi jäänyt vähäiseksi, ja maailmantalous sekä -kauppa ovat kasvaneet kohtuullisesti. Tämä on heijastunut myös vientiin. Lisäksi tuotannolliset investoinnit antavat aihetta odottaa parempaa kasvua tulevina vuosina.

Vuonna 2025 bruttokansantuotteen kasvu jäi 0,2 prosenttiin. Suomen talouden tuotannon taso oli selvästi potentiaalisen tuotannon tason. Talouden odotetaan toipuvan tulevina vuosina: BKT:n odotetaan kasvavan 1,1 prosenttia vuonna 2026, 1,7 prosenttia vuonna 2027 ja 1,6 prosenttia vuonna 2028.

Maailmantalous on kasvanut ennakoitua nopeammin, vaikka epävarmuustekijöitä on paljon. Euroalueen talous on toipumassa, joskin maiden väliset erot kasvussa ja näkymissä ovat varsin suuria. Yhdysvalloissa talouskasvu hidastuu, mutta nousevissa talouksissa kasvu jatkuu ripeänä. Epävarmuudesta huolimatta maailman-kaupan näkymät ovat kokonaisuutena melko myönteiset.

Tavaravienti on kasvanut vuonna 2025, vaikka Yhdysvaltojen tullit varjostavatkin näkymiä. Osin kasvuun ovat vaikuttaneet laivatoimitukset, mutta myös kysynnän toipuminen euroalueella on vahvistanut vientiä. Nettoviennin vaikutus kasvuun on vielä ollut positiivinen, mutta jatkuvuusilla puolustushankinnat ja muut investoinnit nostavat tuontia enemmän kuin mitä viennin odotetaan kasvavan.

Kotitalouksien ostovoiman kasvu oli vuonna 2025 hidasta johtuen heikosta työllisyystilanteesta, sosiaalietuuksien leikkauksista ja kulutusverojen korotuksista. Ostovoimaa tukee lähinnä keskiansioiden nousu. Työmarkki-noihin, geopoliittiseen tilanteeseen ja julkisen talouden sopeuttamistarpeisiin liittyvät epävarmuudet ovat painaneet kuluttajien luottamusta poikkeuksellisen pitkäkestoisesti. Säästäminen on kasvanut.

Kuluttajahintojen nousu hidastui syksyllä 2025 uudestaan alle euroalueen keskiarvon, kun kulutusverojen ko-rotusten vaikutus hintojen muutokseen oli pääasiassa ohi. Palvelujen hinnat nousevat yhä, erityisesti terveys-palvelujen maksujen takia. Inflaation ennustetaan pysyvän maltillisena ja nousevan asteittain 1,9 prosenttiin vuoteen 2028 mennessä.

Investoinneissa pohja lienee ohitettu ja käänne varovaiseen kasvuun alkanut. Vuonna 2025 investoinnit kas-voivat vajaat 2 prosenttia, mutta vuodesta 2026 alkaen kasvu nopeutuu. Kasvua vetävät erityisesti energiasii-rytymä, puolustushankkeet ja asuntomarkkinoiden asteittainen elpyminen. Aineettomat investoinnit ovat vah- vassa kasvussa, samoin kone- ja laiteinvestoinnit, joita puolustushankinnat vauhdittavat. Asuntorakentaminen toipuu hitaasti, mutta pidemmällä aikavälillä on kysyntää selvästi nykyistä suuremmalle rakentamisen mää- rälle.

Työllisyyden ennakoitaan kääntyvän kasvuun vuonna 2026. Viimeaikainen työttömyyden kasvu selittyy työ-voiman määrän kasvulla, ei työllisyyden vähenemisellä. Hallituksen työllisyystoimet ja maahanmuutto ovat lisänneet työvoiman tarjontaa, mutta kysyntä ei ole ainakaan vielä riittänyt työllisyyden selvään kasvuun. Työl- lisyyden ennakoitaan kääntyvän kasvuun vuodesta 2026 alkaen talouskasvun piristymisen myötä. Työllisyys-asteen odotetaan nousevan vuoteen 2028 mennessä, mutta ei vuoden 2022 huipputasolle. Työttömyysaste pysynee edelleen rakenteellista tasoa korkeampana.

Julkinen alijäämä on jämähtänyt syväksi. Alijäämä heikkenee ja pysyy yli kolmessa prosentissa suhteessa BKT:hen 2020-luvun loppuun asti. Velkasuhde jatkaa kasvuaan ja nousee yli 95 prosenttiin. Hidas talouskasvu

ja syvä alijäämäisyys kasvattavat velanottoa. Valtion menoja kasvattavat erityisesti puolustushankinnat ja kor-
komenojen nousu. Pitkittynyt taantuma ja veronkevennykset puolestaan hidastavat verotulojen kasvua siitä,
mitä se parhaimmillaan voisi olla. Ulkoisen toimintaympäristön muutoksesta johtuva menojen kasvu ja suh-
danteiden heikkous peittävät alleen sopeutustoimien myönteiset vaikutukset. Paikallishallinnon menot kasva-
vat ennustejaksolla pääasiassa hintojen ja palkkojen nopean nousun vuoksi, mikä ylläpitää alijäämää ennuste-
jaksolla.

Kuntahallinnon alijäämä on noin 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen vuosina 2025-2027. Epätasapainoon vai-
kuttaa erityisesti työvoimakustannusten nousu, investointipaineet ja valtionosuuksiin kohdistetut leikkaukset.
Keväällä 2025 sovitut palkkaratkaisut kasvattavat henkilöstövaltaisen kuntasektorin työvoimakustannuksia.
Lisäksi kunta-alan ansiokehityksen ennakoitaan ylittävän yleisen ansiokehityksen vuosina 2027-2028 palk-
kausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi.

Kuntahallinnon kulutusmenojen volyymi on ennustejaksolla laskeva. TE-palvelu-uudistuksen myötä kunnista
tulee suhdanneherkempiä ja työllisyyden kehitys vaikuttaa kuntatalouteen aiempaa voimakkaammin. Erityi-
sesti korkean rakenteellisen työttömyyden alueella työttömyyden kustannukset voivat nousta merkittävästi.
Uudistus on ajoittunut myös heikkoon suhdannetilanteeseen, mikä on lisännyt kuntien työttömyysturvan ra-
hoituskustannuksia aiemmin ennakoitua enemmän. Kuntien peruspalvelujen painopiste säilyy kuitenkin edel-
leen koulutus- ja sivistyspalveluissa, joiden yhteenlaskettu palvelutarve on laskeva. Palvelutarpeen vähenemi-
nen ei kuitenkaan johda kustannusten laskuun samassa suhteessa. Lisäksi varhaiskasvatuksen osallistumisaste
ja erityisen tuen tarve ovat lisääntyneet viime vuosina.

Syntyvyyden lasku ja maan sisäinen muuttoliike lisäävät kuntien välisiä eroja. Muuttotappiokunnissa tulopohja
heikkenee ja työkäinen väestö vähenee. Toisaalta erityisesti kasvukeskuksissa kasvava väestö ylläpitää voi-
makkaita investointitarpeita. Merkittävä osa kuntien investoinneista kohdistuu välttämättömiin investointei-
hin kuten rakennuksiin, teihin sekä muuhun perusinfrastruktuuriin.

Kuntahallinnon menot voivat jäädä arvioitua pienemmiksi, jos kunnat ja kuntayhtymät onnistuvat sopeutta-
maan toimintaansa vastaamaan pienenevää palvelutarvetta ja rahoitusta. Lisäksi muut menolisäykset, kuten
arvioitua suuremmat sote-kiinteistöjen vuokramenetykset tai työttömyysetuuksien rahoituskustannukset voi-
vat vastaavasti heikentää tilannetta.

Valtiovarainministeriön kuntatalousohjelma vuodelle 2026 on laadittu syksyllä 2025 talousarvioesityksen yh-
teydessä. Ohjelman mukaan kuntien talousnäkömät heikkenevät: yleinen talouden heikko suhdannetilanne
vaikuttaa kuntien verokertymään, ja toisaalta kuntien menot kasvavat henkilöstökustannusten nousun, työt-
tömyyden kasvun ja investointitarpeiden vuoksi. Kuntien väliset erot tulo- ja menokehityksessä ovat kuitenkin
merkittäviä. Valtion vuoden 2026 talousarvioesityksen erilaiset valtiontalouden sopeutustoimet heijastuvat
myös kuntatalouteen. Kun tarkastellaan pääministeri Orpon hallituksen päätösperäisten toimien vaikutuksia
koko vaalikauden ajalta, nettovaikutus on kuitenkin yhteensä noin 200 miljoonaa euroa kuntataloutta vahvis-
tava vuonna 2026.

Kuntaliitto on puolestaan arvioinut, että valtaosa hallituksen kuntiin kohdistuvista yksittäisistä päätöksistä ei
ole kuntien talouden kannalta odotetulla tavalla neutraaleja. Osassa toimia kuntien kustannukset tulevat li-
sääntymään esitettyä voimakkaammin, joissain toimenpiteissä kustannukset eivät kevene oletetulla tavalla tai
palvelutoiminta jatkuu kunnan omalla kustannusvastuulla.

Kuntatalouden toimintaympäristöön vaikuttavat välillisesti myös koko julkisen talouden kehitys näkömät. Ali-
jäämäinen valtiontalous ja julkisen velan kasvu lisäävät painetta julkisen talouden sopeutustoimiin, mikä voi
jatkossa heijastua kuntien valtionosuusrahoitukseen. Julkisen talouden tulojen ja menojen epätasapaino sekä
väestörakenteen muutos korostavat kuntatalouden kestävyysasteita.

Kuntatalouden vuoden 2025 ennakkollisen tilinpäätösanalyysin perusteella kuntataloudessa oli toiminnan ja

investointien rahavirralla mitattuna yli 800 milj. euron alijäämä ja kuntien lainakanta kasvoi edelleen. Velkamäärä kasvoi 700 milj. euroa eli +3,4 prosenttia vuodesta 2024. Tilikauden tulos oli 0,7 miljardia euroa kerta-luonteisten erien kuten energiayhtiöiden osuuksien myyntien sekä yhtiöittämisten parantaessa tulosta.

Kuntatalouden toimintakate heikkeni edellisvuodesta -7,8 prosenttia. Toimintakulut kasvoivat 5,3 prosenttia (1,1 miljardia euroa) lähinnä työllisyyden hoidon aiheuttamien lisäkulujen vuoksi. Kuntaliiton arvion mukaan TE-palvelut siirtyivät kuntien vastuulle noin 100 milj. euroa aliresursoituna, ja uudistuksen loppulasku kunnille on noin 200-300 milj. euroa. Kunnat kuitenkin onnistuivat omilla toimillaan rahoittamaan työllisyyden hoidosta aiheutuneita lisäkustannuksia. Kuntien menoja kasvattivat lisäksi kotoutumisen edistäminen, oppimisen ja koulunkäynnin tuen uudistaminen sekä kunta-alan sopimuskorotusten vaikutukset palkkakustannuksiin. Kuntien korkokulut kääntyivät laskuun.

Kuntien toimintatuotot kasvoivat 0,5 prosenttia, noin 37 milj. euroa. Kunnat saivat laajeneviin tehtäviin valti-onavustuksia erityisesti OKM:n ja TEM:n hallinnonaloilla, mutta kokonaisuudessaan valtionavustukset olivat noin -230 milj. euroa edellisvuotta pienemmät. Kuntien verotulot eivät kasvaneet edellisvuodesta, vaikka ve-roperustemuutoksilla oli kunnallisverotulokertymään arviolta +307 milj. euron positiivinen nettovaikutus. Val-tionosuudet lisääntyivät 19 % eli 660 milj. euroa. Valtionosuuksia lisäsivät noin 893 milj. euroa työvoimapal-velujen uudistukseen ja työttömyysturvan rahoitusvastuun siirtoon liittyvät muutokset, muut tehtävämuutok-set sekä valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus. Valtionosuuksia puolestaan vähensivät noin -1.184 milj. euroa sote-siirtolaskelman vähennykset, kuntien rahoitusosuus perustoimeentulotuesta, verotulo-menetysten korvaus, peruspalvelujen valtionosuuden indeksijarru sekä norminpurkuun liittyvät säästötavoit-teet.

Kuntien käyttötalouden heikentyminen johti siihen, että tulo-rahoitus ei riittänyt investointeihin, joista osa jou-duttiin kattamaan lainalla. Kehitys näkyy myös alijäämäisenä toiminnan ja investointien rahavirtana.

Yli sadalla kunnalla talous oli vuonna 2025 alijäämäinen tilikauden tuloksella mitattuna. Tulokseltaan alijää-mäisissä kunnissa asui noin 44 % Manner-Suomen väestöstä. Isojen kaupunkien taloustilanne heikkeni muita kuntakokoluokkia enemmän. Tilikauden tulos oli paras 5.000 - 20.000 asukkaan kunnissa. Kaikissa kuntakoko-ryhmissä tilikauden tulos heikkeni vuoteen 2024 verrattuna.

Elinkeinoelämän keskusliiton tammikuussa 2026 julkaiseman suhdannebarometrin mukaan Keski-Suomen yri-tykset arvioivat suhdannetilanteen yhä melko selvästi normaalia heikommaksi. Heikko kysyntä on yleisin kas-vun este, myös ammattityövoiman puute koettiin ongelmana. Kannattavuuden arvioitiin heikentyneen hienoi-sesti verrattuna vuodentakaiseen tilanteeseen. Samaa varovaista näkymää todetaan helmikuussa 2026 jul-kaistussa PK-yrittäjäbarometrissa, jonka mukaan Keski-Suomen alueen yleinen suhdannenäkymä on hieman val-takunnallisen keskiarvon alapuolella.

Alueellisissa ennakointiaineistoissa ja aluutilastoissa tunnistetaan samoja väestö- ja talouskehitykseen liitty-viä haasteita mutta myös myönteisiä valopilkkuja, joiden varaan maakunnan tulevaisuustyötä voidaan jat-kossakin rakentaa.

1.1.5 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Vuonna 2025 kuntien toimintaympäristö oli edelleen merkittävässä muutoksessa. Kuntatalouteen kohdistui samanaikaisesti sekä uusia tehtäviä että taloudellisia paineita, mikä on lisännyt kuntien talouden suunnittelun ja sopeuttamisen tarvetta. Kuntien talouskehitystä ohjaavat keskeisesti verorahoituksen kertymä, valtionosuudet sekä toimintamenojen kasvu, joiden ennakoitavuus on viime vuosina heikentynyt.

Vuoden 2025 alussa voimaan tullut työllisyys- ja elinkeinopalvelujen uudistus siirsi merkittävän osan TE-palveluista kuntien vastuulle. Samalla kuntien rooli työllisyyden edistäjänä vahvistui, mutta myös rahoitusvastuu työttömyysetuuksista kasvoi. Uudistus on lisännyt kuntien tehtäviä sekä taloudellista riskiä, vaikka palvelujen siirtymävaihe on valtakunnallisesti toteutunut pääosin hallitusti.

Kuntatalouden näkymiä heikentävät useat samanaikaiset tekijät. Toimintamenojen kasvua lisäävät muun muassa palkankorotukset kunta-alalla, investointitarpeet sekä työllisyyspalvelujen järjestämiseen liittyvät kustannukset. Samalla valtion talouden sopeutustoimet ja valtionosuuksiin kohdistuvat muutokset rajoittavat kuntien rahoituspohjan kasvua. Näiden tekijöiden seurauksena kuntatalouden ennustetaan pysyvän lähivuosina kireänä ja kuntien taloudellinen kehitys voi eriytyä alueittain.

Kunnilta edellytetään samanaikaisesti myös kykyä kehittää palveluja, vahvistaa elinvoimaa ja vastata väestörakenteen muutoksiin. Työllisyyspalvelujen lisäksi kunnille kohdistuu uusia velvoitteita esimerkiksi oppimisen tuen järjestämisessä, raportointikäytännöissä ja digitalisaation edistämiseksi. Nämä muutokset lisäävät tarvetta kehittää toimintatapoja ja hyödyntää uusia ratkaisuja palvelujen järjestämisessä.

Kokonaisuutena kuntien toimintaympäristöä vuonna 2025 leimasivat julkisen talouden kiristymisen, kuntien tehtävien muuttuminen sekä kasvava tarve vahvistaa paikallista elinvoimaa ja työllisyyttä. Tilanne korostaa talouden tasapainon, tuottavuuden parantamisen sekä kuntien yhteistyön merkitystä palvelujen turvaamisessa ja kuntien kestävästä kehityksestä edistämiseksi.

Kaupungin toiminnassa muutokset näkyivät muun muassa siinä, että kaupungin työllisyyspalvelut järjestettiin vuoden 2025 alusta alkaen Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen toimesta. Tähän yhdistyvät luonnollisesti myös kaupungin oman työllisyysyksikön sekä Kehittämisyhtiö Witas Oy:n toimet. Työttömyys on kaupungin alueella kasvanut merkittävästi ja työttömyysetuuksien maksuosuus on kasvanut reilusti, myös rahoitusjärjestelmän uudistuksesta johtuen. Tämä on muuttanut osaltaan myös kaupungin talouden rakennetta, siitäkin huolimatta, että työllisyyden hoitamiseen on varattu rahaa kunnille ohjatuissa valtionosuuksissa. Vuoden 2025 kevään budjettiriihessä kuitenkin tehtiin myös valtionosuuksiin kohdistuneita leikkauksia, jotka näkyivät jokaisen kunnan budjetissa.

Korkea työttömyys ja lomautukset ovat vaikuttaneet myös verotulojen kehitykseen, sen ollessa huomattavasti alhaisempi, kuin vuoden 2025 talousarviota laadittaessa. Vastaavasti kuntatyönantajien valtakunnalliset palkkaratkaisut nostivat esimerkiksi henkilöstökustannuksia.

Kaupungin konserniyhtiörakenteen osalta tilanne pysyi vuonna 2025 samana, kuin vuonna aiemmin. Vuonna 2025 tehtiin päätös käyttää optiovuotta koskien hyvinvointialueiden vuokrasopimusta, joten sote-kiinteistöjä ei vielä vuoden 2025 aikana yhtiötetty. Yhtiöttämismuutosta sekä muita sote-kiinteistöihin liittyviä toimintavaihtoehtoja on selvitetty alkuvuoden 2026 aikana ja ne tulevat päätöksentekoon kuluvan kevään aikana.

Valtuustokausi vaihtui vuonna 2025 ja valtuuston kokoonpanon lisäksi sekä kaupunginhallituksen että lautakuntien ja vaikuttamistoimielinten ja tytäryhtiöiden hallitusten kokoonpanot vaihtuivat. Vuonna 2025 panostettiin myös merkittävästi uusien luottamushenkilöiden kouluttamiseen.

1.1.6 Kaupungin henkilöstö

Viitasaaren kaupungin henkilöstömäärä 31.12.2025 oli 299 henkilöä, edellisvuonna vastaava luku oli 284. Vakituisia työntekijöitä kyseisenä päivänä oli 196 ja määräaikaisia 72. Työllistettyjä oli 15.

Palkallisten henkilötyövuosien määrä (HTV2) oli 280,80 kun se edellisvuonna oli 282,72. Luku sisältää kuukausipalkkaisen ja tuntipalkkaisen henkilöstön palkallisen työajan sekä lisä- ja ylityöt.

Henkilöstökulut olivat 3,1 % edellisvuotta suuremmat. Kunta-alan yleiset sopimuskorotukset ja tasopalkkajärjestelmään siirtyminen nostivat osaltaan palkkauskustannuksia. Myös työnantajan sairausvakuutusmaksu nousi edellisvuodesta. Talousarvioon verrattuna henkilöstökulut kuitenkin toteutuivat 1,7 % suunniteltua pienempinä.

Eläkekuluihin sisältyy kaupungin osuus Kevan tasausmaksusta. Tasausmaksulla katetaan niitä pitkän aikavälin eläkemenoja, joihin palkkaperusteinen eläkemaksu ei riitä. Tasausmaksun kokonaismäärä jakautuu kuntien ja hyvinvointialueiden osuuksiin. Kuntien osuus tasausmaksusta jaetaan kuntien kesken samassa suhteessa kuin ne saavat verorahoitusta (verotuloja ja valtionosuuksia).

Vuonna 2025 sairauspoissaolopäiviä henkilöä kohden oli 3,3 pv/hlö (edellisvuonna 3,6 pv/hlö). 77 % henkilöstöstä ei ollut vuonna 2025 sairauden vuoksi pois töistä lainkaan.

Kaupungin henkilöstöohjeen päivitys aloitettiin loppuvuonna 2025 ja kaupunginhallitus hyväksyi päivitetyn ohjeen 16.2.2026. Päivityksen tavoitteena oli selkeyttää henkilöstöä koskevia menettelytapoja, yhtenäistää esihenkilötyötä sekä tukea hyvää henkilöstöpolitiikkaa, työhyvinvointia ja oikeudenmukaista kohtelua.

Kaupungin työntekijöiden työkykyä tuetaan työterveyshuollon toimintasuunnitelman mukaisesti. Käytössä on myös varhaisen tuen ja tehostetun tuen toimintamallit, joiden tavoitteena on tunnistaa työkykyyn ja osaamiseen liittyvät haasteet mahdollisimman varhain. Työterveys Aalto Oy:ltä hankitaan lakisääteisten työterveyshuollon lisäksi sairaanhoidon palveluja.

Yhteistyötoimikunta kokoontui säännöllisesti kuukausittain. Myös työsuojelutoimikunta ja sisäilmatyöryhmä kokoontuivat säännöllisesti. Vuoden 2025 lopulla työsuojeluvaleissa valittiin uudet työsuojeluvaltuutetut kaudelle 2026-2029. Paikallinen palkkaustyöryhmä valmisteli vuoden 2025 ajan tasopalkkamallin käyttöönottoa lokakuusta 2025 lukien.

Henkilöstöinfoja ja esihenkilöiden tiimitreffejä järjestettiin keskimäärin kerran kuukaudessa. Keväällä 2025 järjestettiin esihenkilöille yhteinen koulutus- ja virkistyspäivä ja koko henkilöstölle yhteinen ulkoilupäivä.

Henkilöstölle myönnettiin 100 euron suuruinen ePassi-henkilöstöetu käytettäväksi vapaavalintaisiin liikunnan, kulttuurin ja hyvinvoinnin palveluihin ja tarjottiin pääsylippu Sibelius-lukion Joulushow-esitykseen Viitasaari Arenassa. Osaamisen kehittämiseen työnantaja on tarjonnut koko henkilöstön käyttöön Eduhouse-koulutusportaalien.

Kaupungin henkilöstöä koskevat muut tiedot esitetään erillisenä henkilöstökertomuksena, joka saatetaan valtuuston käsiteltäväksi samanaikaisesti tilinpäätöksen kanssa.

Ulkoinen	TP2024	TA2025	TAM2025	MTA2025	TP2025	Tot. %	Poik. €
Henkilöstökulut	-14 484 415	-15 091 738	-97 447	-15 189 185	-14 938 048	98,3 %	251 137
Palkat ja palkkiot	-11 841 973	-12 312 126	-34 700	-12 346 826	-12 073 070	97,8 %	273 756
Henkilösivukulut	-2 642 441	-2 779 612	-62 747	-2 842 359	-2 864 979	100,8 %	-22 619
Eläkekulut	-2 441 888	-2 483 177	0	-2 483 177	-2 479 354	99,8 %	3 823
Muut henkilösivukulut	-200 553	-296 435	-62 747	-359 182	-385 625	107,4 %	-26 443

1.1.7 Ympäristöasiat

Viitasaari liittyi Hinku-kunnaksi kaupunginvaltuuston päätöksellä lokakuussa 2022. Hinku on hiilineutraaliutta tavoittelevien kuntien yhteistyöverkosto, joka tarjoaa jäsenilleen tietoa ja tukea ilmastotyöhön. Hinku-kunnilla on yhteinen tavoite, joka on 80 % päästövähennys vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta.

Hinku-verkoston liittyttäessä kaupunki sitoutui täyttämään vuoden kuluessa liittymisestä seuraavat Hinku-kriteerit:

1. Kunta ottaa kasvihuonekaasupäästönäkökulman huomioon kaikessa merkittävässä päätöksenteossaan.
2. Kunta liittyy työ- ja elinkeinoministeriön, Energiaviraston ja Kuntaliiton väliseen sopimukseen, jossa ne sitoutuvat Kunta-alan energiatehokkuussopimuksen toimenpiteisiin ja tavoitteisiin. Kunta-alan energiatehokkuussopimukseen liittyvät kunnat liittyvät ensisijaisesti asuinrakennuskantansa asuinkiinteistöjä koskevaan toimenpideohjelmaan.
3. Kunnanjohtaja tai hänen nimeämänsä muu kunnan työntekijä toimii Hinku-verkoston johtoryhmän jäsenenä.
4. Kunta nimeää yhteyshenkilön, joka toimii tiedonvälittäjänä kunnan ja SYKE:n välillä. Viitasaaren yhteyshenkilö on viestintäsuunnittelija Markus Kauppinen.
5. Kunta perustaa Hinku-työryhmän, jossa on edustettuna tärkeimmät hallinnonalat. Työryhmä pyrkii aktiivisesti vähentämään eri hallinnonalojen toiminnasta aiheutuvia kasvihuonekaasupäästöjä. Viitasaarella Hinku-työryhmä on kaupungin kestävän kehityksen toimikunta.
6. Työryhmä ja yhteyshenkilö vastaavat seuraavista tehtävistä:
 - Kunnalle laaditaan vuosittain suunnitelma päästöjä vähentävistä investoinneista. Investoinnit hyväksytään seuraavan vuoden talousarviossa.
 - Kunnalle laaditaan vuosittain hillintätoimien suunnitelma, joka osoittaa, millä toimenpiteillä ja investoinneilla kasvihuonekaasupäästöjä pyritään vähentämään koko kunnan alueella. Suunnitelma sisältää suunnitellut investoinnit sekä keinoja asukkaiden ja paikallisten yritysten aktivoimiseen.
 - Kunnan alueella toteutuneet merkittävimmät hillintätoimet kootaan vuosittain ja julkaistaan kunnan verkkosivuilla. Viitasaarella on käytössä Viitasaaren ilmastovahti -palvelu. Tieto tehdyistä toimista toimitetaan myös SYKE:lle.
 - Kunnan henkilöstölle ja kunnanvaltuustolle tiedotetaan vuosittain hankkeen saavutuksista.
 - Alueen asukkaille, yrityksille sekä maa- ja metsätalousyrittäjille viestitään ilmastomuutoksen hillinnan mahdollisuuksista.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 28.4.2025 ilmastosuunnitelman vuosille 2025-2035. Suunnitelma valmisteltiin kahdeksan kunnan yhteisessä hankkeessa, jossa kaupunki toimi hallinnoijana. Hanke sai ympäristöministeriöltä täyden rahoituksen, jonka ehtona oli, että kunnat hyväksyvät niille laadittavat ilmastosuunnitelmat 31.5.2025 päättyneen valtuustokauden aikana.

Kaupunginhallitus on 24.10.2022 hyväksynyt ohjeet tuulivoimahankkeiden ennakkoesittelyille tuulivoimakaa-voituksen käynnistämisen mahdollisuuksien arvioimiseksi. Kaupungin ohjeet varmistavat, että kaikilla toimijoilla on käytettävissä yhdenmukaiset tiedot hankesuunnittelun aikana ja toimintatapa on ennakkoon määriteltä. Hankekehittely ei edellytä kunnan tai muun viranomaisen lupaa. Hanketoimijat tutkivat oma-aloitteisesti potentiaalisia tuulivoima-alueita eri puolella Suomea ja laativat maanvuokrasopimuksia maanomistajien kanssa pääsääntöisesti ennen kuin kaavoitusaloitetta on jätetty kunnille käsittelyyn. Tuulivoimapuistohanke tuodaan yleensä kuntiin esiteltäväksi viimeistään siinä vaiheessa, kun perustietojen pohjalta hankealue on hanketoimijan tulkinnan mukaisesti soveltuva tuulivoimatuotantoon, alueelta on saatu sovituksi maanvuokrasopimuksia ja yleiskaavoitus olisi tarpeen käynnistää kunnan päätöksellä.

Kaupungin alueella on tällä hetkellä vireillä Karhukorven, Haukilan ja Pyöreisen tuulivoimahankkeet.

1.1.8 Muut ei-taloudelliset asiat

Korruptio on vaikutusvallan väärinkäyttöä edun tavoittelemiseksi. Sitä voi ilmetä monin tavoin kuten epäeettisenä etujen antamisena ja vastaanottamisena, eturistiriitoina ja suosintana tai epäeettisenä päätöksentekona muodollisten päätöksentekorakenteiden ulkopuolella.

Kaupungissa on annettu ohjeet edustamisesta ja vieraanvaraisuudesta eturistiriitojen välttämiseksi. Hallintosäännön mukaan tarkastuslautakunta valvoo sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa tiedot valtuustolle vuosittain. Hankinnoissa noudatetaan lakia julkisista hankinnoista ja lakia tilaajan selvitysvelvollisuudesta.

Kaupungin palvelussuhteessa olevalla henkilöstöllä on käytössään kanava, jolla voidaan ilmoittaa työn yhteydessä havaituista poikkeamista, epäkohdista ja väärinkäytöksistä.

Viranomaisilla on lakisääteinen velvollisuus säännöllisesti arvioida toimintansa yhdenvertaisuutta. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma on hyväksytty valtuustossa.

1.1.9 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kaupungin talouden näkökulmasta tulokset tilikausilta 2023 ja 2024 ovat olleet erittäin hyviä ja jopa odotettua parempia. Hyvistä tuloksista pystyttiin tekemään myös investointivaroja, mitkä tukevat tilannetta hyvin myös nyt, kun talouden suuntaviivat näyttävät tulevina vuosina hiukan aiempaa haasteellisimmilta. Vuoden 2025 tulos on alijäämäinen ja sitä heikentävät myös taseen pysyvien vastaavien sijoituksiin tehtävät arvonalennukset, jotka noudattavat kirjanpitolautakunnan yleisohjetta.

Valtionosuuksiin, verotuloihin, yleiseen kustannusten nousuun sekä muun muassa työttömyyden kustannuksiin varautuminen edellyttää kaupungilta talouden tasapainotusta vuosille 2026-2029. Kaupunki on käynnistänyt mittavan talouden tasapainottamisohjelman laatimisen, jolla tähdätään 2-2,5 miljoonan euron säästöihin.

Väestön ikärakenteen ennusteet näyttävät hieman positiivisemmilta, kuin Tilastokeskus syksyllä 2024 arvioi, huomioiden 0-6 -vuotiaiden sekä 7-15 -vuotiaiden määrät. Kuitenkin kaupungin talouden toimintakatteen vuosittainen kasvu on liian korkea verorahoituksen ennakoituun kasvuun nähden. Erityisesti valtionosuuksien kasvu on heikkoa. Tällöin kaupungin vuosikate ei riitä poistoihin eikä nettoinvestointeihin ja lainanlyhennyksiin.

Vuonna 2028 valtionosuuksien tasoa parantaa kertaluontoisesti sotien jälkikäteistarkistuksen (3 v) poistuminen, jonka vaikutus on noin +240.000 euroa. Viitasaaren kaupungin taloudessa on tehtyjen painelaskelmien perusteella vuodesta 2026 eteenpäin edelleen ilman toimenpiteitä useamman miljoonan euron rakenteellinen alijäämä. Tämä haaste on tiedostettu ja toimenpiteisiin sen ennaltaehkäisemiseksi on ryhdytty.

Tavoitteena on, että kaupunginvaltuusto hyväksyy talouden tasapainottamisohjelman toukokuussa 2026 ja se sitoo kaikkia palvelualueita. Investointien osalta kaupungin tahtotilana on kuitenkin pyrkiä tekemään investointeja, jotka parantavat tuottavuutta sekä tuovat mahdollisesti mukanaan uutta tulorahoitusta. Uusien tulorahoitusta lisäävien toimien etsiminen onkin käyttötalouden säästöjen ohella keskeisimpiä toimia talouden suuntaamisessa jälleen vakaammalle pohjalle. Kaupungilla on vahva tase aikaisempien ylijäämäisten vuosien pohjalta. Tällä hetkellä tehdyn talouden tasapainotustyön pohjalta on jo havaittu, että sopeutumiseen riittää keskiarvoon laskeutuminen keskeisimmissä perustehtävissä ja vapaaehtoisen kokonaisuuden kohtuullistaminen. Se edellyttää kuitenkin myös kriittisiä päätöksiä, sillä esimerkiksi alueellisen ja kansallisen vertailun pohjalta on toimintoja, kuten perusopetus ja varhaiskasvatus, jotka kaupungin nykymallilla tuotettuna ovat poikkeuksellisen kalliita. Näihin toimiin etsitään parhaillaan vaihtoehtoisia ratkaisuja ja uusia toimintatapoja, jotka tulevaisuudessa myös keventäisivät niiden kustannuksia.

Kaupungilla on meneillään kolme kaavoitusprosessia koskien tuulivoimapuistoja. Tuulipuistojen tarkat myllymäärät tarkentuvat kaavoitusprosessien ja selvitysten edetessä, mutta kokoluokaltaan tuulipuistot sisältävät tämänhetkisten arvioiden perusteella yhteensä yli 30 tuulivoimalaa (luku tarkentuu). Tuulivoimalat vaikuttavat toteutuessaan kuntien verotuloihin ennen kaikkea kiinteistöveron kautta.

Yleinen arvio on, että yksittäinen tuulivoimala tuottaa ensimmäisinä vuosina kiinteistöveroa 33.000-46.000 euroa (esimerkkejä on kunnissa myös suuremmista euromääräisistä vaikutuksista). Vaikutus voi yksittäisissä kunnissa siis olla merkittävä, mutta riippuu paljon voimaloiden määrästä, koosta ja kunnan veroprosentista. Kunta saa tuulivoimaloista kiinteistöveroa voimalaitoksesta ja maapohjasta.

Tuulivoimalaitoksille voidaan soveltaa enintään 3,1 % voimalaitoksen kiinteistöveroprosenttia, jonka kunta päättää vuosittain. Verotettava arvo perustuu voimalan rakennettuihin osiin (perustus, torni ja konehuoneen kuori), jotka muodostavat noin 30 % voimalan investointikustannuksista.

Viitasaaren talousarvioissa käytetyn arvion mukaan tuulivoimalan kiinteistöverotuotto on noin 35.000-45.000 euroa voimalaa kohden vuodessa. Mikäli kaupungin alueelle toteutuisi esimerkiksi 30 tuulivoimalan kokonaisuus, olisi niiden yhteenlaskettu kiinteistöverotuotto arviolta noin 1,05-1,35 miljoonaa euroa vuodessa.

Tämä vastaisi noin 184–237 euroa asukasta kohden ja on noin 8–10 prosenttia kaupungin vuoden 2025 verotuloista. Tuulivoiman toteutuminen voisi siten muodostaa kaupungille merkittävän lisän verorahoitukseen ja vahvistaa kuntatalouden kestävyttä pitkällä aikavälillä, vaikka lopullinen vaikutus riippuu toteutuvien voimailojen määrästä, koosta sekä kiinteistöveroprosentista.

Tällä hetkellä kaupungin päätöksentekoprosessissa olevista mahdollisista tulonlisäyskeinoista, on tuulivoimailojen kautta saatava kiinteistöverotulo ja muut välilliset ja aluetaloudelliset vaikutukset, yksi merkittävimmistä keinoista. Kuitenkin kaikista kaavoitusaloitteiden käynnistämissopimuksista on valitettu hallinto-oikeuteen ja niiden toteutumiseen liittyy suuria epävarmuuksia.

Kuten jo vuonna 2024 todettiin, aiempaa suurempi osuus kaupungin toiminnan rahoituksesta saadaan verotuloista. Kaupungin omat toimet elinvoiman ja työllisyyden edistämiseksi korostuvat jatkossa entisestään. Aktiivinen ja laaja-alainen kehittämistyö hyvässä yhteishengessä jatkuu aiempaan tapaan. Toisaalta verorahoituksen karttumiseen vaikuttavat monenlaiset yleiseen taloudelliseen tilanteeseen liittyvät tekijät ja olosuhteet, joihin kaupunki ei omilla toimillaan voi paljoa vaikuttaa. Tulorahoitukseen siis liittyy tällä hetkellä epävarmuutta verorahoituksen molemmissa palasissa, sekä verotuloissa että valtionosuuksissa.

Sote-voimaanpanolaissa edellytetään kunnan hyvinvointialueelle vuokraamien kiinteistöjen yhtiöittämistä kuntalain 126 §:n mukaisesti kolmen vuoden siirtymäkauden jälkeen 1.1.2026 alkaen. Vuoden 2026 osalta Viitasaaren kaupunki ja Keski-Suomen hyvinvointialue käyttävät vuokrasopimuksissaan ns. optiovuotta. Kaupunki on tekemässä kiinteistöselvitystä alkuvuonna 2026, jonka pohjalta päätöksenteossa tehdään arvio siitä, lähdetäänkö sote-kiinteistöjä yhtiöittämään vai toimintaanko niiden osalta muulla mahdollisella, perustellulla ratkaisulla. Samassa yhteydessä selvitetään kaupungin pienten kiinteistöyhtiöiden asemaa kaupunkikonsernissa.

Hankintalain uudistuksen tavoitteena on lisätä tehokkuutta julkisissa hankinnoissa sekä lisätä yritysten edellytyksiä osallistua julkisen sektorin tarjouskilpailuihin. Valmistelussa on ollut esillä rajata julkisen sektorin mahdollisuuksia tuottaa in house -yksiköissä sellaisia tukipalveluita, joissa on olemassa toimiva markkina, kuten siivous-, taloushallinto-, ruoka- ja ICT-palveluissa. Kuntaliiton näkemyksenä on, että hankintalain tiukennukset vaikeuttaisivat kuntien mahdollisuuksia järjestää palveluita ja kehittää toimintaansa tehokkuuden ja paikallisten tarpeiden näkökulmasta. Samalla muutuskustannukset olisivat varsin suuret. Hallituksen esitys hankintalain uudistamiseksi on tarkoitus antaa eduskunnalle keväällä 2026. Hankintalain muutokset tulevat muuttamaan merkittävästi kaupungin sopimuksia erityisesti esimerkiksi ICT-palveluiden tuottamisessa sekä kirjanpidon, laskutuksen ja henkilöstöhallinnon tuottamisessa. Muutokset tuovat myös lisäkustannuksia, jotka kaupungin on huomioitava.

Syksyn 2025 aikana kariutui kunnille erittäin merkittävä valtionosuusuudistus, kun maan hallituspuolueet eivät löytäneet sopua sen edistämiseen. Kunnille tämä uutinen oli kriittinen, sillä kuntien valtionosuusjärjestelmän uudistusta on tavoiteltu pitkään, koska nykyinen malli ei enää vastaa aidosti kuntien lakisääteisiin tehtäviin. Viitasaaren kaupunki seuraa tarkkaan uudistuksen etenemistä, vaikka se eteneekin tulevalle hallituskaudelle. Uudistus on kaupungin rahoituksen tulevaisuuden kannalta merkittävä, vaikka se voi tuoda myös heikennyksiä kaupungin valtionosuuksiin.

1.1.10 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Viitasaaren kaupungin toiminnassa noudatetaan kaupunginhallituksen hyväksymiä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeita. Ne tulee päivittää vuoden 2026 aikana.

Strategiset riskit liittyvät kunnan pitkän aikavälin tavoitteisiin, menestystekijöihin ja niihin kohdistuviin epävarmuustekijöihin. Yksi keskeisimmistä strategisista riskeistä on kaupunkistrategiaan asetetun 10.000 asukkaan ja kausiasukkaan yhteismäärän toteutuminen vuoteen 2035 mennessä. Viitasaaren väkiluku on viime aikoina vähentynyt keskimäärin -1,4 % vuodessa ja oli vuoden 2025 lopussa yhteensä 5.686 henkilöä. Vapaa-ajan asukkaiden määrä on noin 3.000 henkilöä. Kaupungilla on paljon tehtävää, jotta strategiaan asetettu tavoite saadaan seuraavan vuosikymmenen aikana toteutumaan. Tavoitteen saavuttamiseen sisältyy paljon epävarmuustekijöitä. Palvelutarpeiden väheneminen ja kaupungin heikentävä rahoituspohja haastavat kaupungin palveluiden järjestämistä. Kaupunki päivittää kaupunkistrategiaansa vuoden 2026 aikana ja on syytä arvioida, millainen väkilukutavoite on realistinen vai halutaanko sellaista päivitettyyn strategiaan enää asettaa.

Toiminnalliset riskit koskevat mm. päivittäistä toimintaa, prosesseja ja tietojärjestelmiä, henkilöstön osaamista ja saatavuutta, suhdannevaihteluita ja lainsäädännön muutoksia. Toiminnallisia riskejä on pyritty vähentämään siirtymällä esimerkiksi ulkoisten palveluntarjoajien tuottamiin tukipalveluihin talous- ja palkkahallinnon sekä tietohallinnon palveluiden osalta. Tämä muutos pienentää henkilöriskiä, sillä suuremmilla toimijoilla on paremmat varahenkilöjärjestelmät kuin pienillä kunnilla ja kaupungeilla. Samalla varmistetaan myös tukipalvelujen laatua ja ajanmukaisuutta. Nykyinen toimintamalli on osoittautunut hyväksi, mutta vireillä olevassa hankintalakiuudistuksessa valmistellaan muutoksia, jotka voisivat pakottaa järjestelemään hallinnon tukipalvelujen tuottamisen kokonaan uudelta pohjalta.

Toiminnallisten riskien näkökulmasta keskeistä on myös tiedonhallinta, tietoturva ja tietosuoja sekä niiden ajantasaisuus ja kouluttaminen myös organisaation sisällä. Tietoturvallisia rakenteita ja toimintatapoja kehitetään yhteistyössä tietohallinnon ja tietoliikenteen palveluntuottajien kanssa.

Osaavan työvoiman saatavuus on jatkuva toiminnallinen haaste kaupunkiorganisaatiolle. Hyvän työnantaja-maineen ylläpitäminen ja rekrytointiyhteistyö ovat keskeisiä riskien lieventäjiä. Toiminnallinen riski heijastuu myös palveluihin ja niiden saatavuuden turvaamiseen. Kaupungin henkilöstön ikärakenne on sellainen, että tulevat vuodet tulevat sisältämään paljon eläkepoistumaa, joka edellyttää tehtävien järjestelyn arviointia sekä haastavat rekrytointia. Kuitenkin merkittävä kansallinen akateeminen työttömyys voi turvata myös sen, että osaajia on mahdollista löytää.

Taloudelliset riskit liittyvät mm. talouden tasapainoon, tulorahoituksen riittävyyteen, investointeihin ja rahoitukseen. Tulevina vuosina kuntien taloustilanteeseen vaikuttaa neljä merkittävää tekijää: työllisyysalueuudistuksen onnistuminen, valtionosuusjärjestelmän uudistaminen vastaamaan kuntien nykyisiä tehtäviä, verotulojen suotuisa kehitys ja oman talouden tasapainotustyön onnistuminen.

Käynnissä olevan kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän uudistuksen vaikutus on vielä avoin, mutta todennäköisesti kaupungin valtionosuudet tulevat sote-siirtymäajan jälkeen heikkenemään. Verotulojen osuus kaupungin toiminnan rahoituksesta on aiempaa suurempi, joten kaupungin elinvoimaisuutta ja työllisyyttä lisäävien toimien merkitys korostuu entisestään. Sekä verotuloihin että valtionosuuksiin liittyvä epävarmuus korostaa talouden tasapainotustoimien tärkeyttä, jotta käytettävissä olevat tulot riittävät välttämättömiin menoihin.

Taloudellista riskiä liittyy toiminnan ja investointien lainarahoitukseen. Kaupungin tämänhetkinen lainakanta on kohtuullisen pieni, jolloin korkojen mahdollisesta noususta aiheutuva korkoriski pysyy siedettävällä tasolla. Kassanhallinta, maksuvalmiuden turvaaminen ja taloussuunnitelman mukaisten investointien rahoituksen huolellinen suunnittelu pienentävät riskiä.

Suuri taloudellinen riski sisältyy myös jatkuvasti kasvaneisiin työttömyyden kustannuksiin, jotka vuoden 2025 alusta työllisyysuudistuksen rahoitusmuutoksessa siirtyivät aiempaa laajemmin kuntien vastuulle. Kunnille osoitettu valtionosuus työllisyystehtävien hoitamiseen ei toistaiseksi ole ollut riittävä ja se uhkaa heikentyä myös tulevana vuosina, valtion talouden ollessa haasteiden edessä.

Kaupungin taloudellista tilannetta arvioidaan aiempaa enemmän konsernikokonaisuuden näkökulmasta, jolloin myös taloudelliset riskit ovat konsernin yhteisiä. Omistajaohjauksella on aktiivisesti seurattava konserniyhtiöiden taloudellista tilaa ja asettava tavoitteet siten, että tuotanto pystytään ylläpitämään taloudellisen tilanteen ja kysynnän heiketessä sekä poikkeustilanteessa. Tytäryhtiöiden omat riskianalyysit riskien ennalta ehkäisemiseksi ja hallitsemiseksi on pidettävä ajan tasalla ja yhtiöiden on raportoitava konsernijohdolle muutuneesta tilanteesta matalalla kynnyksellä. Tällä hetkellä tytäryhtiöiden osalta merkittävin riski syntyy Viitasaaren Vuokratalot Oy:stä, jolla on massiivinen kiinteistökanava, joka edellyttää myös tulevaisuuden investointeja. Vuokrausaste ei nykyisellään ole riittävä. Konserniohjauksen näkökulmasta emo on pidettävä tietoisena talouden tasapainoon tähtävien toimien edistämistä yhtiössä.

Sote-kiinteistöt ja niiden yhtiöittämisvelvoite voidaan katsoa sekä toiminnalliseksi että taloudelliseksi riskiksi. Suuri kiinteistössä ylläpitokuluineen ja korjaustarpeineen on organisoitumisen muodosta riippumatta riski, mikäli hyvinvointialueen vuokraama tilatarve lähivuosina uusien palveluverkkopäätösten myötä vähenee. Kaupunki valmisteleekin tällä hetkellä ratkaisua yhtiöittämisvelvoitteen täyttämiseen.

Taloudellisia riskejä liittyy myös kaupungin pääomituksiin ja takauksiin konserniyhtiöille. Kunnalla on mahdollisuus antaa takaus kilpailutilanteissa markkinoilla olevan yhteisön velasta tai muusta sitoumuksesta, mikäli yhteisö kuuluu kuntakonserniin tai se on kuntien tai kuntien ja valtion yhteisessä määräysvallassa. Kaikissa tilanteissa, riippumatta takauksen saajayhteisön omistussuhteista ja siitä toimiiko saaja kilpailutilanteissa markkinoilla vai ei, kunnan tulee ottaa huomioon, ettei kunnan myöntämä takaus saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädettyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää takausta, jos takaukseen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla. Vastavakuuksien ei tarvitse kattaa koko takaukseen liittyvää riskiä vaan riittää, että ne kattavat kunnan riskien näkökulmasta riittävän osan. Kaikissa tilanteissa kunnan tulee ottaa huomioon EU:n valtiontukisäännökset.

Oikeudellista riskiä liittyy keskeneräisiin oikeudenkäynteihin ja muihin mahdollisiin viranomaisen toimenpiteisiin. Kaupunki odottaa päätöstä hallinto-oikeudelta koskien tuulivoimahankkeiden kaavoitus sopimuksia Pyöreisen alueella. Korkeimmassa hallinto-oikeudessa on vireillä keskeneräinen asia koskien Karhukorven tuulivoima-alueen kaavoituksen käynnistämissopimusta. Käynnistämissopimusta ei ole allekirjoitettu minkään hankkeen osalta ja hanketoimijat edistävät hankkeitaan riskit tiedostaen.

Viitasaaren kaupungilla ja muilla entisen Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän jäsenkunnilla on yhteisesti vireillä riita-asia korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Riita koskee Keski-Suomen hyvinvointialueen valtuuston päätöstä sairaanhoitopiirin vuoden 2022 tilinpäätöksen käsittelystä, missä yhteydessä on päätetty olla panematta täytäntöön sairaanhoitopiirin kuntayhtymävaltuuston aiemmin tekemää päätöstä peruspääoman alentamisesta. Riitautettu alijäämäosuus on Viitasaaren kaupungin osalta hieman yli 602.000 euroa.

Toinen keskeneräinen riita-asia liittyy varhaiskasvatuksen järjestämiseen ja kustannuksiin lastensuojelun sijoitustilanteissa. Keski-suomalaisilla kunnilla ja Keski-Suomen hyvinvointialueella on eriävät näkemykset vuoden 2023 osalta siitä, vastaako lastensuojelulain nojalla sijoitetun lapsen varhaiskasvatuksen kustannuksista lapsen kotikunta vai lapsen kunnan alueella olevaan sijaishuoltopaikkaan sijoittanut hyvinvointialue. Lainsäädäntöä on 1.1.2024 alkaen selkiytetty siten, että varhaiskasvatuksen järjestäminen ja rahoitus kuuluu myös sijoitettujen lasten osalta kotikunnalle. Kyseistä säännöstä ei kuitenkaan voida soveltaa takautuvasti vuoden 2023 kustannuksiin. Lakimuutoksen valmisteluaineistossa Kuntaliitto ja Hyvil Oy ovat ilmaisseet kantansa vuonna 2023 voimassa olleen sääntelyn osalta niin, että kunnat ovat oikeutettuja laskuttamaan sijoittajahyvinvointialueita ennen muuta lastensuojelulain 16 b §:n 1 momentin ja sen viimeisen virkkeen nojalla. Järjestöjen arvion mukaan hallintoriidat varhaiskasvatuksen kustannusten suhteen ovat mahdollisia epäselvän tilanteen

vuoksi. Viitasaaren kaupungin osalta kyse on noin 33.000 euron saatavasta joko hyvinvointialueelta tai kotikunnalta.

Vahinkoriskien varalta huolehditaan aktiivisesti kaupungin vakuutusturvan ajanmukaisuudesta. Työturvallisuusriskien arvioinnissa ja hallinnassa käytetään Työturvallisuustutkaa.

1.2 Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kaupungin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa, lakien säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja omaisuus ja voimavarat turvataan. Lisäksi sisäisen valvonnan tavoitteena on vahvistaa hyvää johtamis- ja hallintotapaa. Sisäinen valvonta on osa organisaation jokapäiväistä toimintaa. Sisäisen valvonnan kehittäminen on yksi vuoden 2026 tavoitteista kaupungin toiminnasta, johtuen myös siitä, että toimielimillä on uudet sisäiset tarkastajat, jotka ovat aloittaneet toimikautensa vuonna 2025.

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Sisäinen valvonta on osa kaupungin johtamista ja hallintaa, joilla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja niitä uhkaavia riskejä. Sisäiseen valvontaan kuuluu sisäinen tarkastus, jonka tehtävänä on varmentaa sisäisen valvonnan toimivuus.

Toimielinten, viranhaltijoiden ja esihenkilöiden tehtävät ja vastuut sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta on määritelty hallintosäännössä (§ 98-101). Kaupunginhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat sekä valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti. Hallitus antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä, selvityksen konsernivalvonnasta sekä merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.

Lautakunnat ja johtokunta vastaavat toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä raportoivat hallitukselle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Kaupunginjohtaja ja palvelualuejohtajat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistamisesta, toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta palvelualueellaan sekä raportoivat kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Palveluyksiköiden esihenkilöt vastaavat yksikön riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä raportoivat kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä yhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta.

Sisäinen tarkastus arvioi objektiivisesti ja riippumattomasti sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan järjestämistä ja tuloksellisuutta, raportoi arvioinnin tuloksista sekä esittää toimenpide-ehdotuksia järjestelmän kehittämiseksi. Sisäiset tarkastajat raportoivat kaupunginhallitukselle sekä asianomaisille lautakunnille.

Palvelualueiden ja vastuualueiden antamat selvitykset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumisesta sisältyvät toimintakertomukseen. Ne antavat kohtuullisen varmuuden siitä, että kaupungin toiminnassa on noudatettu säännöksiä, määräyksiä ja päätöksiä. Hankintapäätökset on tehty hallintosäännön mukaisen viranhaltijan ja toimielimen toimesta. Valvonta on toteutettu viranhaltijapäätösten seurannalla. Lautakunnat ja kaupunginhallitus ovat seuranneet talouskehitystä kuukausittain sekä talouden ja toiminnan kehitystä osavuosikatsauksissa. Omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa ja hoidossa on noudatettu hallintosääntöä. Sopimukset on tallennettu kaupungin asianhallintajärjestelmään.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyys jaksotettuihin menoihin osoitetaan **tuloslaskelman** välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Arvioinnissa käytetään lisäksi tuloslaskelman eristä ja välituloksista laskettuja tunnuslukuja.

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista.

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista = $100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$. Tunnusluku kuvaa maksurahoituksen osuutta toimintamenoista.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Vuosikate prosenttia poistoista = $100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$. Kun vuosikatteen ja poistojen vertailussa tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoa valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet. Tilinpäätöksen liitetiedossa 11 annetaan selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja keskimääräisten poistonalaisten investointien vastaavuudesta.

Vuosikate euroa/asukas on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä. Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Kuntakohtaisia eroja selittävät toimintojen organisointi ja palvelutoiminnan laajuus. Asukasmääränä tunnusluvussa käytetään asukaslukua tilikauden lopussa.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tulokseen saattaa olennaisesti vaikuttaa satunnaiset tuotot tai kulut, mistä syystä tulorahoituksen riittävyyden arviointia ei voida määrittellä sen perusteella.

Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat poistoero- ja tuloksenkäsittelyeriä. Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään. Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä on toimintakertomuksen kohdassa 1.7.

Ulkoinen	TP 2025	TP2024
TOIMINTATUOTOT	7 660	7 968
Myyntituotot	3 222	2 942
Maksutuotot	478	476
Tuet ja avustukset	606	878
Muut toimintatuotot	3 354	3 673
TOIMINTAKULUT	- 26 273	- 24 681
Henkilöstökulut	- 14 938	- 14 484
Palvelujen ostot	- 6 834	- 6 388
Aineet,tarvik. ja tavarat	- 2 556	- 2 377
Avustukset	- 1 078	- 667
Muut toimintakulut	- 867	- 764
TOIMINTAKATE	- 18 613	- 16 713
VEROTULOT	12 777	13 504
VALTIONOSUUDET	8 208	8 029
RAHOITUSTULOT- JA MENOT	280	- 90
Korkotuotot	33	118
Muut rahoitustuotot	388	111
Korkokulut	- 138	- 314
Muut rahoituskulut	- 3	- 6
VUOSIKATE	2 652	4 730
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	- 4 075	- 3 579
Suunnitelm. muk. poistot	- 3 010	- 2 954
Arvonalentumiset	- 1 065	- 625
SATUNNAISET ERÄT		- 14
Satunnaiset kulut		- 14
TILIKAUDEN TULOS	- 1 423	1 137
VARAUSTEN LIS./VÄH.		- 1 130
YLI/ALIJÄÄMÄ	- 1 423	7

Tavoitteet ja tunnusluvut

Toimintatulot / toimintamenot, %	29,16%	32,29%
Vuosikate / Poistot, %	65,08%	132,15%
Vuosikate, €/asukas	466	821
Asukasmäärä	5 686	5 763

Toimintatuotoilla saadaan katettua alle kolmasosa toimintakuluista. Verotulojen osuus toiminnan rahoituksesta korostuu valtionosuuksien vähentyessä. Verotulot vähenivät edellisvuodesta selvästi eikä valtionosuuksien pieni kasvu riittänyt paikkaamaan verorahoituksen vähenemää. Vuosikate ei riittänyt kattamaan suunnitelmanmukaisia poistoja, ja kertaluonteiset arvonalentumiset heikensivät tulosta entisestään.

1.3.2 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan **rahoituslaskelman** ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulo-rahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan rahavarojen muutoksen tilikaudella.

Toiminnan ja investointien rahavirta on rahoituslaskelman välitulokseksi, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa. Välituloksen **tilinpäätösvoiton ja neljän edellisen vuoden kertymän** avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoitolla on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulo-rahoitus = $100 \cdot \text{Vuositulos} / \text{Investointien omahankintamenot}$. Tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulo-rahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä. Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Laskennallinen lainanhoitokate = $(\text{Vuositulos} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$. Tunnusluku kertoo tulo-rahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Kassan riittävyys (pv) = $365 \text{ pv} \cdot \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$. Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut kootaan tilikauden tuloslaskelman toimintakuluista, korko- ja rahoituskuluista sekä rahoituslaskelman investointimenoista, antolainauksesta ja lainanlyhennyksistä.

RAHOITUSLASKELMA	2025 1 000 €	2024 1 000 €
Toiminnan rahavirta	3 146	4 640
Vuosikate	2 652	4 730
Satunnaiset erät	0	-14
Tulorahoituksen korjauserät	494	-75
Investointien rahavirta	-3 332	-1 189
Investointimenot	-6 448	-1 851
Rahoitusosuudet investointimenoihin	3 003	580
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	113	83
Toiminnan ja investointien rahavirta	-186	3 452
Antolainauksen muutokset	0	0
Antolainasaamisten lisäys	0	0
Antolainasaamisten vähennys	0	0
Lainakannan muutokset	1 687	-5 613
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-612	-615
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 299	-4 999
Oman pääoman muutokset	131	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-354	-202
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	1	-4
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0
Saamisten muutos	443	-451
Korottomien velkojen muutos	-799	252
Rahoituksen rahavirta	1 464	-5 815
Rahavarojen muutos	1 278	-2 364
Rahavarat 31.12.	11 214	9 936
Rahavarat 1.1.	-9 936	-12 300
Rahavarojen muutos	1 278	-2 364
Tavoitteet ja tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	-1 499 797	2 137 632
Investointien tulorahoitus, %	76,98%	372,00%
Laskennallinen lainanhoitokate	3,56	13,86
Kassan riittävyys, pv	122	132
Asukasmäärä	5 686	5 763

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä kääntyi negatiiviseksi. Tulorahoitus ei riittänyt kattamaan investointeja. Lainanhoitokyky heikkeni. Kassan riittävyys oli edelleen hyvä.

1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan **taseen** ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta. Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste = $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$. Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus = $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$. Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulo-rahoituksella.

Kertynyt yli-/alijäämä = Edellisten tilikausien yli-/alijäämä + Tilikauden yli-/alijäämä. Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas lasketaan jakamalla edellä mainittu kertynyt yli- tai alijäämä tilinpäätös-vuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainakanta 31.12. = Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat). Kunnan lainakanalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjanpidossa merkitä korollisia lainoja.

Lainat euroa/asukas lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainat ja vuokravastuut 31.12. = Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut. Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainasaamiset 31.12. = Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset. Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

TASE		2025	2024
		1 000 €	1 000 €
VASTAAVAA			
A	PYSYVÄT VASTAAVAT	49 770	50 405
I	Aineettomat hyödykkeet	79	27
	Aineettomat oikeudet	79	27
II	Aineelliset hyödykkeet	41 258	40 880
	Maa- ja vesialueet	5 265	5 226
	Rakennukset	26 500	28 396
	Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 780	6 371
	Koneet ja kalusto	718	639
	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 994	248
III	Sijoitukset	8 433	9 498
	Osakkeet ja osuudet	6 433	7 498
	Muut lainasaamiset	2 000	2 000
B	TOIMEKSIANTOJEN VARAT	6	6
	Lahjoitusrahastojen varat	6	6
C	VAIHTUVAT VASTAAVAT	13 030	12 195
I	Vaihto-omaisuus		
	Aineet ja tarvikkeet		
II	Saamiset	1 816	2 259
	Pitkäaikaiset saamiset	370	430
	Myyntisaamiset	370	430
	Lyhytaikaiset saamiset	1 446	1 829
	Myyntisaamiset	444	729
	Lainasaamiset	44	46
	Siirtosaamiset	957	1 053
III	Rahoitusarvopaperit	10 241	9 910
	Osakkeet ja osuudet	10 241	9 910
IV	Rahat ja pankkisaamiset	973	26
VASTAAVAA		62 806	62 606

TASE	2025 1 000 €	2024 1 000 €
VASTATTAVAA		
A OMA PÄÄOMA	47 411	48 703
I Peruspääoma	22 057	22 057
II Arvonkorotusrahasto	266	266
III Muut omat rahastot	33	33
IV Edellisten tilikausien ylijäämä	26 478	26 341
V Tilikauden yli-/alijäämä	-1 423	7
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	3 843	3 843
Vapaaehtoiset varaukset	3 843	3 843
C PAKOLLISET VARAUKSET	602	
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	158	156
Valtion toimeksiannot	14	14
Lahjoitusrahastojen pääomat	131	131
Muut toimeksiantojen pääomat	13	12
E VIERAS PÄÄOMA	10 792	9 904
I Pitkäaikainen	3 227	3 839
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 750	3 350
Lainat julkisyhteisöiltä	82	94
Muut velat / Liittymismaksut ja muut velat	395	395
II Lyhytaikainen	7 565	6 065
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 900	1 600
Lainat julkisyhteisöiltä	14	14
Saadut ennakot	147	6
Ostovelat	1 052	1 995
Muut velat / Liittymismaksut ja muut velat	331	267
Siirtovelat	2 122	2 182
VASTATTAVAA	62 806	62 606

Tavoitteet ja tunnusluvut

Omavaraisuusaste, %	81,80%	83,94%
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	37,16%	33,55%
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	25 055	26 348
Kertynyt ylijäämä, €/asukas	4 406	4 572
Lainakanta 31.12., 1000 €	6 746	5 058
Lainakanta 31.12., €/asukas	1 186	878
Lainat ja vastuut 31.12., 1000 €	6 793	5 105
Lainat ja vastuut 31.12., €/asukas	1 195	886
Lainasaamiset, 1000 €	2 000	2 000
Asukasmäärä	5 686	5 763

Kaupungin omavaraisuusaste heikkeni ja suhteellinen velkaantuneisuus kasvoi. Lainakanta kasvoi edellisvuodesta. Taseeseen kertynyt ylijäämä antaa edelleen hyvän taloudellisen liikkumavaran tuleville vuosille, samoin investointeja varten tehdyt vapaaehtoiset varaukset.

Keskeneräiseen riita-asiaan liittyvä euromääräinen varaus on siirretty ostoveloista pakollisiin varauksiin.

1.5 Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta. Kokonaistulo ja -meno -käsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

KOKONAISTULOT JA -MENOT		2025
		1 000 €
TULOT		
Toiminta		
Toimintatuotot		7 660
Verotulot		12 777
Valtionosuudet		8 208
Korkotuotot		33
Muut rahoitustuotot		388
Satunnaiset tuotot		0
Tulorahoituksen korjaukset		
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot		494
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin		3 003
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		113
Kokonaistulot yhteensä		32 676
MENOT		
Toiminta		
Toimintakulut		-26 273
Korkokulut		-138
Muut rahoituskulut		-3
Satunnaiset kulut		0
Investoinnit		
Investointimenot		-6 448
Rahoitustoiminta		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-612
Lyhytaikaisten lainojen vähennys		2 299
Oman pääoman vähennykset		131
Kokonaismenot yhteensä		-31 044
Täsmäytys:		
Kokonaistulot - kokonaismenot		1 632

Toiminnan ja investointien tulot eivät riittäneet kattamaan toiminnan, investointien ja rahoitustoiminnan menoja ilman uutta lainarahoitusta.

1.6 Konsernin toiminta ja talous

1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Viitasaaren kaupunkikonserni koostuu kaupungin omasta palvelutuotannosta, tytäryhteisöistä ja muista yhteisöistä. Kunnan tytäryhteisö on yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolaissa tarkoitettu määräysvalta. Osakkuusyhteisössä kunnalla on huomattava vaikutusvalta eli mahdollisuus vaikuttaa toisen yhteisön taloudellisten ja operatiivisten päätösten tekemiseen, mutta ei kuitenkaan konsernisuhteelle ominaista määräysvaltaa. Kuntayhtymä yhdistellään aina kunnan konsernitilinpäätökseen riippumatta siitä, mikä on kunnan osuus kuntayhtymän varoista ja velvoitteista.

Konsernitilinpäätöksessä siihen yhdisteltäviä yhteisöjä pyritään kuvaamaan siten kuin ne muodostaisivat yhden kirjanpitovelvollisen. Kaupunki on omistajana tai jäsenenä seuraavissa tytäryhteisöissä ja kuntayhtymissä, jotka on yhdistelty konsernitilinpäätökseen:

Tytäryhteisöt

Viitasaaren Vuokra-asunnot Oy	100 %
Wiitaseudun Yrityspalvelu Oy	100 %
* <i>Tyttärentyttäjä: Kiinteistö Oy Viitasaaren Keskitie 4</i>	100 %
Witas Oy	100 %
Keskitien Kauppakiinteistö Oy	100 %
Viitasaaren Koulutskiinteistö Oy	100 %

Kuntayhtymät

Äänekosken ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä	12,37 %
Keski-Suomen liitto kuntayhtymä	2,14 %

Lisäksi kaupunki on omistajana seuraavissa osakkuusyhteisöissä tai muissa yhteisöissä, joita ei ole yhdistelty konsernitilinpäätökseen:

Osakkuusyhteisöt

Viitasaaren Liikennekiinteistö Oy	27,65 %
As Oy Pihkurinsuu	21,69 %
Pohjoisen Keski-Suomen Verkkopalvelut Oy	20,00 %
Sammakkokangas Oy	11,49 %

Julkisyhteisöjen yhteisessä määräysvallassa olevat yhtiöt

Työterveys Aalto Oy	0,3333 %
Tiera Oy	0,2284 %
Kuntarahoitus Oyj	0,0656 %
Monetra Oulu Oy	0,0583 %
Monetra Keski-Suomi Oy	0,0121 %
Joki ICT Oy	0,0006 %

1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Kuntalaki korostaa kunnan ja konsernin ohjaamista kokonaisuutena. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet ja talousarviossa tulee ottaa myös huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet.

Kaupungin konserniohjauksen periaatteet on määritelty omistajapolitiikassa, konserniohjeessa sekä hallintosäännössä. Tytäryhtiöille asetetaan vuosittain toiminnalliset tavoitteet.

Konserniyhtiöiden tehtävä on soveltuvin osin seurata ja noudattaa kaupungin hyväksymää kaupunkistrategiaa. Sen lisäksi tytäryhteisöille kaupunki asettaa erikseen nimettävät kaupunkistrategian toteutumista varmistavat tavoitteet, joita seurataan. Perustavoitteena on mahdollistaa kuntalaisille ja yrityksille paremmat palvelut yhdessä konserniyhtiöiden kanssa. Konserniyhteisöjen toiminnan on tuettava kaupungin strategian toteuttamista ja tuotava kaupungille lisäarvoa toiminnallaan, edistämällä kaupungin toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista.

Kaupungin konsernijohto seuraa konsernitavoitteiden toteutumista sekä yhtiöiden omien strategioiden toteutumista vuosittain konsernipalaverissa sekä tilinpäätöksen yhteydessä. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt konserniohjeen vuonna 2022 ja kaupungin omistajapolitiikan vuonna 2025. Viitasaaren omistajapoliittisissa linjauksissa määritellään periaatteet sille, millaisissa tehtävissä ja hankkeissa kaupunki on mukana omistajana ja sijoittajana, miksi kaupunki toimii omistajana ja millaisia omistukselle asetettavia tuotto- ja muita kehitystavoitteita asetetaan.

Kaupungin konserniohjeella luodaan raamit Viitasaari-konserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen ja kuntayhtymien omistajaohjauksessa. Kaupunginhallitus on lisäksi hyväksynyt 2014 Hyvä hallinto ja johtamistapa -ohjeet (Corporate Governance), jota kaupunkikonserniin kuuluvat tytäryhteisöt noudattavat toiminnassaan. Konserniohje ja Corporate Governance -ohje ovat omistajat työkaluja omistustensa ohjaamiseen. Ohjeiden tarkoituksena on osaltaan varmistaa, että kaupungin omaisuutta hoidetaan tuottavasti ja luotettavasti. Ohjeiden tarkoituksena on tukea kaupunkikonsernin johtamisen edellytyksiä ja omistajaohjausta siten, että konsernia voidaan johtaa ja ohjata yhtenäisillä ohjeilla ja toimintaperiaatteilla.

Kaupungin konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja. Valtuusto määrittelee kaupunkikonsernin strategiat, tavoitteet ja omistajapoliittiset keskeiset linjaukset. Kaupunginhallitus johtaa kuntakonsernia, vastaa konsernivalvonnan järjestämisestä ja seuraa sekä ohjaa tytäryhteisöjä ja omistajapolitiikkaa. Kaupunginjohtaja vastaa konsernin operatiivisesta johtamisesta ja valvonnasta. Kaupunginjohtajan johtamistyö tapahtuu linjaorganisaatiossa palvelualuejohtajien kanssa yhteistyössä.

1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kaupunkikonsernin keskeisimmät toiminnalliset tavoitteet vuonna 2025 ja niiden toteutuminen

- **Konsernijärjestelyjä ja konsernirakenteen muutoksia** selviteltiin sote-kiinteistöjen yhtiöittämistä ja kaupungin kiinteistönhallinnan rakenteellista päivytystä koskevan valmistelun yhteydessä. Valmistelua jatketaan vielä alkuvuoden 2026 ajan.
- **Konsernin omistajapolitiikka päivitettiin** vastaamaan muuttunutta toimintaympäristöä. Kaupunginvaltuusto hyväksyi omistajapoliittiset linjaukset 26.5.2025.
- **Keskitettyjen konsernitoimintojen järjestämistä** selviteltiin vuoden 2025 aikana. Taloushallinnon kokonaisuuden osalta todettiin aiheelliseksi selvittää ensin tarkemmin valmisteilla olevan hankintalain uudistuksen vaikutukset kaupungin nykyisiin palvelusopimuksiin. Tytäryhtiöiden keskinäinen yhteistyö hallinnon toiminnoissa on jo tiivistynyt. Lisäksi on selvitelty konsernin yhteishankintoihin, riskienhallintaan ja rahoitukseen liittyviä yhteistyömuotoja, joilla tavoitellaan kustannussäästöjen lisäksi toimintojen kehittämistä. Kaupungin ja tytäryhtiöiden käyttöön hankittiin sähköinen hankintajärjestelmä Cloudia, jonka käyttöönotto tapahtuu keväällä 2026.
- Tavoitteena oli myös kehittää **toimiva malli sijoitusrahoitukseen** tilanteissa, joissa kaupungin kokonaan omistamat tytäryhtiöt tarvitsevat rahoitustukea asunto- ja toimitilainvestointeihin. Kaupunginvaltuusto päätti Viitasaaren kaupungin kiinteistökehitysrahaston perustamisesta tähän tarkoitukseen 6.10.2025.

Konsernin taloudelliset tavoitteet	TP 2025	TA 2025	TP 2024
Konsernin tilikauden tulos 1000 €	-554	yli 0	1 396
Konsernituloslaskelmassa vuosikate / poistot %	86,25	yli 100	135,58
Konsernin omavaraisuusaste %	69,46	yli 70	70,62
Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus %	59,86	alle 40	57,27
Konsernin laskennallinen lainanhoitokate	1,99	yli 2	4,26
Konsernitaseessa ylijäämää 1000 €	26 179	25 174	26 706

Viitasaaren Vuokra-asunnot Oy:n yhtiöjärjestyksen mukainen toimiala on rakennuttaa, omistaa ja hallita kiinteistöjä ja vuokratonteilla olevia rakennuksia, ostaa, myydä ja vuokrata alueita, rakennuksia, huoneistoja ja osakkeita, antaa vuokralle kiinteistöjä ja huoneistoja sekä harjoittaa kiinteistöjen ja vuokratonteilla olevien rakennusten isännöinti- ja huoltotoimintaa.

Yhtiön toimitusjohtajana toimi vuonna 2025 Kalle Kautto.

Vuonna 2025 yhtiön liikevaihto oli 2,176 milj. euroa, muutos edellisvuodesta 2,8 %. Tilikauden tulos oli -193.624 euroa tappiollinen. Kaupungin takausvastuu yhtiön lainoista oli 31.12.2025 yhteensä 6.811 milj. euroa, muutos edellisvuodesta -0,381 milj. euroa.

Kaupunki on antanut yhtiölle 2.000.000 euron pääomalainan (kvalt 13.6.2022 § 42, kvalt 18.12.2023 § 105) yhtiön oman pääoman vahvistamiseksi. Pääomalainan ehdot eivät täytä kriteereitä, joiden mukaan se voitaisiin tulkita oman pääoman luonteiseksi.

Yhtiön kannattavuus, varavaraisuus ja maksuvalmius heikentyivät entisestään edellisvuodesta ja ovat erittäin alhaisella tasolla.

Toiminnalliset tavoitteet	Toteutuminen 2025
Liikevaihdon toteuma	Ei toteutunut talousarvion mukaisena
Säännölliset asukas- ja asiakaskyselyt sekä tunteavuuden arviointi	Asiakaskyselyjä toteutetaan säännöllisin väliajoin
Kaupunkistrategian asukastavoitteen huomioiminen markkinointitoimenpiteiden kehittämisessä	Ei arviointia yhtiön tilinpäätösaineistossa
Uusien kohdesuunnitelmien arviointi sekä yhteistyö asumisen hankkeiden kanssa	Ei arviointia yhtiön tilinpäätösaineistossa

Taloudelliset tavoitteet	TP 2025	TA 2025	TP 2024
Kannattavuus: käyttökateprosentti	1,3 %	yli 10	14,6 %
Vakavaraisuus: omavaraisuusaste %	1,8 %	yli 40	4,1 % *
Maksuvalmius: quick ratio	0,1	yli 1	0,3

* vertailutietoa korjattu

Wiitaseudun Yrityspalvelu Oy:n yhtiöjärjestyksen mukainen toimiala on harjoittaa yritysten kehittämistoimintaa, kehittää ja välittää tuoteideoita, tuotantomenetelmiä, markkinointiyhteyksiä, liikkeenjohdollista tai muita taitoja, sijoittaa riskipääomaa ja antaa takauksia toimiville ja perustettaville yrityksille sekä harjoittaa näihin aloihin liittyvää toimintaa myös projektitoiminnan avulla. Yhtiö voi myös rakentaa niille teollisuus- ja palvelutiloja yrittäjien käyttöön luovutettavaksi vuokraoikeuden tai myynnin kautta sekä omistaa kiinteistöyhtiöiden osakkeita. Yhtiö voi omistaa ja hallita arvopapereita.

Yhtiön toimitusjohtajana toimii Juho Tenhunen.

Vuonna 2025 yhtiön liikevaihto oli 0,847 milj. euroa, muutos edellisvuodesta 1,3 %. Tilikauden tulos oli 44.200 euroa voitollinen. Kaupungin takausvastuu yhtiön lainoista oli 31.12.2025 yhteensä 2,028 milj. euroa, muutos edellisvuodesta -0,158 milj. euroa.

Toiminnalliset tavoitteet	Toteutuminen 2025
Toimivien yritystilojen turvaaminen ja kehittäminen asiakasyritysten menestysmahdollisuuksien turvaamiseksi	Uusia yrittäjiä aloitti WYP:n tiloissa 3 kpl. Edistettiin vaikeassa taloustilanteessa olevien vuokralaisten toimintaa antamalla maksuaikajoustoa vuokrissa. K-Raudan kiinteistöautomaatio saneerattiin. Keskitie 4 yläkerran vuokralaisille asennettiin jäähdytys.
Kestävän kehityksen huomiointi kaikessa yrityksen toiminnassa	WYP:n kiinteistöihin asennettiin kahteen kohteeseen aurinkopaneelijärjestelmiä.
Logistiikkakeskus Wiilon alueen kehittäminen, tiiviissä yhteistyössä emon kanssa	WYP on osallistunut kaikkiin Wiilon alueen yritysneuvotteluihin ja ollut aktiivinen myös kaupungin ulkopuolella mm. Kokkolan sataman suuntaan.

Taloudelliset tavoitteet	TP 2025	TA 2025	TP 2024
Kannattavuus: käyttökateprosentti	49,6 %	yli 10	44,9 %
Vakavaraisuus: omavaraisuusaste %	68,8 %	yli 40	66,8 %
Maksuvalmius: quick ratio	1,4	yli 1	0,7

Witas Oy:n yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön toiminnan tarkoituksena on Viitasaaren elinkeinoelämän edistäminen ja kehittäminen ja sen tuotanto- ja toimialarakenteen monipuolistaminen. Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhtiö voi toimia yhteistyössä myös Viitasaaren ulkopuolella toimivien yritysten ja yhteisöjen kanssa. Yhtiön toimialana on harjoittaa yritysten kehittämistoimintaa, kehittää ja välittää tuoteideoita, tuotantomenetelmiä, markkinointiyhteyksiä, liikkeenjohdollisia tai muita taitoja, sijoittaa riskipääomaa ja antaa takauksia toimiville ja perustettaville yrityksille sekä harjoittaa näihin aloihin liittyvä toimintaa myös projektitoiminnan avulla. Yhtiö voi omistaa ja hallita arvopapereita.

Yhtiön toimitusjohtajana toimii Juha Jääskelä.

Vuonna 2025 yhtiön liikevaihto oli 1,248 milj. euroa, muutos edellisvuodesta 20,8 %. Tilikauden tulos oli 19.269 euroa voitollinen.

Toiminnalliset tavoitteet	Toteutuminen 2025
Kaupungin ja kehittämissyhtiön yhteistyösopimuksen päivittäminen	Sopimus on päivitetty valtuustokauden mittaiseksi.
Sijoittumispalvelukonseptin kehittäminen	Konseptia on kehitetty mm. tiivistämällä yhteistyötä kaupunkiorganisaation eri toimijoiden välillä ja toimintamallia kehittämällä. Kontaktointia potentiaaliin sijoittuviin yrityksiin on lisätty kohderyhmätapaamisissa ja muilla markkinointitoimenpiteillä.
Yhteistyö työllisyysalueen kanssa	Työllisyysalue organisoitui alueella alkusyksystä 2025. Witaksella on nimetty työllisyyden aktivoimiseen henkilö, jonka tehtävänä on toimia vastinparina työllisyysalueen yhteyshenkilön kanssa.
Yritysten tukeminen kehittämissavustusten ja investointitukien hakuprosesseissa	Yritysneuvonta tukee aktiivisesti yritysten kasvutavoitteissa. Yrityksille informoidaan aktiivisesti eri tukimuodoista Witaksen markkinointikanavissa. Yritysten kiinnostus ja tietoisuus eri tukimuodoista on kasvussa.

Taloudelliset tavoitteet	TP 2025	TA 2025	TP 2024
Kannattavuus: käyttökateprosentti	1,4 %	yli 10	-0,8 %
Vakavaraisuus: omavaraisuusaste %	64,0 %	yli 40	63,4 %
Maksuvalmius: quick ratio	2,7	yli 1	2,7

Keskities Kauppakiinteistö Oy:n yhtiöjärjestyksen mukainen toimiala on omistaa ja hallita Viitasaaren kaupungin Haapaniemen kylässä kortteliin n:o 67 ja rakennuspaikalle n:o 2 rakennettavaa liiketaloa sekä kauppa-kirjalla 13.3.1986 Harhala Rn:o 5:49 nimisestä tilasta ostettua noin 700 m² suuruista määräalaa ja kahden 16.7.1985 tehdyn vuokrasopimuksen siirron mukaista tonttia samassa korttelissa.

Yhtiön toimitusjohtajana toimii Juho Tenhunen.

Vuonna 2025 yhtiön liikevaihto oli 87.299 euroa, muutos edellisvuodesta 9,9 %. Tilikauden tulos oli 3.696 euroa voitollinen. Kaupungin takausvastuu yhtiön lainoista oli 31.12.2025 yhteensä 20.004 euroa, muutos edellisvuodesta -6.666 euroa.

Toiminnalliset tavoitteet	Toteutuminen 2025
Yhtiön sijainnin selkeyttäminen osana konsernirakennetta	Yhtiö on mukana konsernirakenneselvityksessä, joka toteutetaan vuonna 2026.
Yhtiön hallituskokoonpanon ja toimitusjohtajan valinnat / mahdollinen synergia muiden pienten yhtiöiden kanssa	Yhtiön hallitus ja toimitusjohtaja yhdenmukaistettu Viitasaaren Koulutuskiinteistö Oy:n kanssa.

Taloudelliset tavoitteet	TP 2025	TA 2025	TP 2024
Kannattavuus: käyttökateprosentti	8,0 %	yli 10	26,9 % *
Vakavaraisuus: omavaraisuusaste %	92,8 %	yli 40	91,3 % *
Maksuvalmius: quick ratio	2,4	yli 1	4,4 *

* Vertailutieto korjattu

Viitasaaren Koulutuskiinteistö Oy:n yhtiöjärjestyksen mukainen toimiala on omistaa ja hallita Viitasaaren kaupungin omistamasta Viitapelto Rn:o 1:439 nimisestä tilasta erotetulla rakennuskaavan tontin mukaisella määrälalla (1,57 ha) olevaa koulutus- ja opetustarkoitukseen rakennettua rakennusta.

Yhtiön toimitusjohtajana toimii Juho Tenhunen.

Vuonna 2025 yhtiön liikevaihto oli 0,153 milj. euroa, muutos edellisvuodesta 0,6 %. Tilikauden tulos oli 31.393 euroa voitollinen.

Toiminnalliset tavoitteet	Toteutuminen 2025
Rakennusten nykykunnan ylläpitäminen	Rakennusta on ylläpidetty nykykuntoisena.
Yhtiön sijainnin ja tulevaisuuden selvittäminen osana konsernirakenneselvitystä	Yhtiö on mukana konsernirakenneselvityksessä, joka toteutetaan vuonna 2026.
Yhtiön hallituskokoonpano / mahdollinen synergia muiden pienten yhtiöiden kanssa	Yhtiön hallitus ja toimitusjohtaja yhdenmukaistettu Keskities Kauppakiinteistö Oy:n kanssa.

Taloudelliset tavoitteet	TP 2025	TA 2025	TP 2024
Kannattavuus: käyttökateprosentti	21,6 %	yli 10	11,6 %
Vakavaraisuus: omavaraisuusaste %	96,1 %	yli 40	95,6 %
Maksuvalmius: quick ratio	25,1	yli 10	22,5

1.6.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kaupungin konsernirakenteeseen valmistellaan vuonna 2026 sote-kiinteistöihin liittyviä muutoksia. Sote-voimaanpanolain mukaisesti kunnalla on siirtymäkauden jälkeen mahdollisuus vuokrata omistamia tiloja edelleen hyvinvointialueelle, mikä kuitenkin edellyttää kiinteistöjen yhtiöittämistä kuntalain 126 §:n mukaisesti. Yhtiöittämisvelvoite perustuu vaatimukseen liiketoiminnan kilpailuneutraliteetista: kunnan tulee toimia markkinoilla samalla tavoin kuin yksityinen toimija. Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa tehtiin loppuvuodesta 2025 uudet vuokrasopimukset voimaanpanolain sallimalle optioajalle vuoden 2026 loppuun. Palvelutalo Lehtolan osalta optioaikaa ei käytetty vaan vuokrasopimus päättyi vuoden 2025 loppuun.

Sote-kiinteistöjen yhtiöittämisen yhteydessä valmistellaan kaupungin kiinteistöhallinnan rakenteellista päivitystä, joka voi myös tuoda muutoksia nykyiseen konsernirakenteeseen. Rakenne tulee päätöksentekoon vuoden 2026 aikana. Konsernirakenteen muutoksien osalta on huomioitava myös alaskirjausten mahdollisuudet ja niiden vaikutus emon talouteen.

Kaupungin omistajapolitiikka päivitettiin vastaamaan tämänhetkistä toimintaympäristöä. Valtuusto hyväksyi omistajapoliittiset linjaukset 26.5.2025. Ohjeella kumottiin aiemmat omistajapoliittiset linjaukset. Viitasaaren kaupungin omistajapolitiikka on johtamisen väline, jolla luodaan rakenne kaupunkikonsernin merkitykselliselle toiminnalle. Konserniyhtiöiden rooli osana kaupunkia vahvistui myös taloudellisesti, sosiaali- ja terveystalouden siirryttyä hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta.

Kaupungin omistajapolitiikka määrittää periaatteet sille, millaisissa tehtävissä ja rooleissa kaupunki on omistajana ja sijoittajana, miksi kaupunki omistaa sekä millaisia tavoitteita omistukselle on hyvä asettaa. Omistajaohjauksen on perustuttava kuntalaisten eli veronmaksajien etuun ja omistuksen kriittinen ja monien näkökulmien tarkastelu on tärkeää.

Omistajapolitiikka on osa valtuuston hyväksymää kuntastrategiaa, joka on kunnan keskeinen johtamisen väline. Omistajapolitiikalla linjataan muun muassa missä yhteyksissä kunta on mukana omistajana ja sijoittajana ja mitä kunta omistajuudeltaan tavoittelee.

Omistajapoliittisten linjausten lisäksi Viitasaaren kaupunkikonserniin kuuluvat tytäryhtiöt noudattavat toiminnassaan konserniohjetta sekä hyvää hallinto- ja johtamistapaa.

Kaupungilla ei ole suunnitelmassa hankkia määräämisvaltaa konsernin ulkopuolisissa yhtiöissä tulevan talousarviovuoden aikana eikä ole tiedossa, että nykyisiin osakkuusyhteisöihin liittyisi merkittäviä muutoksia. Huomioitavaa kuitenkin on, että Wiilo-hankkeen eteneminen kiinteistöinvestointivaiheisiin voi tulla osittain päätöksentekoon myös Wiitaseudun Yrityspalvelut Oy:n kautta, mikä mahdollisesti voi edellyttää keskustelua annettavista takauksista.

Mahdollisesti realisoituvia takausvastuita ei ole tilinpäätöstä laadittaessa näköpiirissä. Huomioitavaa kuitenkin konserniyhtiöiden osalta on se, että Viitasaaren Vuokra-Asunnot Oy:n taloudellinen tilanne voi heikentyessään aiheuttaa merkittävän riskin myös emolle takausvastuiden muodossa. Yhtiön taloudellinen tilanne heikentyi viimeisimpien tilikausien aikana merkittävästi.

Kaupungin leasing-vastuut liittyvät tällä hetkellä lähinnä koneisiin ja laitteisiin ja ovat arvoltaan inhimillisiä, eivätkä sisällä suuria taloudellisia riskejä.

Tytäryhteisöjen toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja epävarmuustekijät liittyvät yleiseen taloustilanteeseen, joka voi aiheuttaa kasvaneita korkokuluja. Rakennuskantaan liittyvät peruskorjaustarpeet jne. ovat myös huomioitavia seikkoja, joilla on myös suuria taloudellisia vaikutuksia.

Valmistelussa olevalla hankintalain uudistuksella voi olla vaikutuksia myös kuntakonsernin näkökulmasta. Mikäli sidosyksikköjen vähimmäisomistus määrätään lakiluonnoksessa esitetyllä tavalla 10 prosenttiin eikä

siihen sallita poikkeuksia esim. kuntakoon tai maantieteellisen sijainnin suhteen, myös Viitasaaren kaupungin osakkuusyhteisöjen toimintaa ja niiden palveluntuotantoa tulisi järjestellä uudelleen. Osakkuusyhteisöistä Pohjoisen Keski-Suomen Verkkopalvelut Oy ja Sammakkokangas Oy ovat useiden kuntien yhdessä omistamia yhtiöitä, joissa kaikkien osakkaiden omistusosuus ei täytä 10 prosentin vähimmäisvaatimusta. Oletettavaa on kuitenkin, että jäteyhtiöt rajataan uudistuksesta aluksi pois siten, että niiden osalta siirtymäaika olisi pidempi. Uudelleenorganisointi, toimintojen uudelleenjärjestely ja mahdolliset uudet kilpailutukset aiheuttaisivat sekä yhtiöissä että omistajakunnissa runsaasti työtä ja ylimääräisiä kustannuksia. Muutoksia on todennäköisesti tulossa myös kaupungin ja Keski-Suomen Monetra Oy:n sekä Tiera Oy:n välisiin sopimuksiin.

1.6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kaupungin konserniohjeella luodaan raamit Viitasaari-konserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen ja kuntayhtymien omistajaohjauksessa.

Kaupunginhallitus on hyväksynyt 30.6.2014 § 186 Hyvän hallinto ja johtamistapa -ohjeet (Corporate Governance), jota kaupunkikonserniin kuuluvat tytäryhteisöt noudattavat toiminnassaan. Konserniohje ja Corporate Governance -ohje ovat omistajan työkaluja omistustensa ohjaamiseen. Ohjeiden tarkoituksena on osaltaan varmistaa, että kaupungin omaisuutta hoidetaan tuottavasti ja luotettavasti. Ohjeiden tarkoituksena on tukea kaupunkikonsernin johtamisen edellytyksiä ja omistajaohjausta siten, että konsernia voidaan johtaa ja ohjata yhtenäisillä ohjeilla ja toimintaperiaatteilla.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 26.5.2025 omistajapolitiittiset linjaukset, joiden avulla omistajaohjauksen kehittämistä on käynnistetty koko konsernissa.

Konserniyhtiöiden toimitusjohtajat kuuluvat konsernin johtoryhmään, joka kokoontuu viikoittain. Johtoryhmässä käydään läpi akuuttien asioiden lisäksi myös yhtiöiden osalta ajankohtaisia asioita.

Konserniyhtiöitä kuultiin vuoden 2025 aikana eri tilanteissa ja eri kokoonpanoilla sekä tarkastuslautakunnassa, kaupunginhallituksessa ja -valtuustossa sekä iltakouluissa. Konserniyhtiöt olivat myös tiiviisti mukana uusien valtuutettujen perehdyttämistyössä sekä puheenjohtajiston yhteistyössä.

Konsernijohdolle vuoden aikana annettu tieto esimerkiksi Viitasaaren Vuokra-asunnot Oy:n taloudellisesta tilanteesta sekä siinä ilmenevistä akuuteista haasteista ei ole ollut riittävä. Asioihin on päästy pureutumaan kunnolla vasta loppuvuonna 2025 ja alkuvuoden 2026 aikana. Valvontaa tulee tiivistää ja viestinvaihtoa parantaa tulevilla tilikausilla.

Konserniyhtiöiden uusilta hallitusjäseniltä edellytetään HHJ-koulutusta, jotka ovat käynnissä kevään 2026 aikana.

1.6.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA	2025	2024
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	11 457	11 678
Toimintakulut	-31 202	-29 696
Toimintakate	-19 745	-18 018
Verotulot	12 705	13 433
Valtionosuudet	10 463	10 405
Rahoitustuotot ja -kulut	10	-441
Korkotuotot	73	164
Muut rahoitustuotot	401	124
Korkokulut	-455	-712
Muut rahoituskulut	-8	-17
Vuosikate	3 433	5 379
Poistot ja arvonalentumiset	-3 980	-3 968
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 980	-3 968
Satunnaiset erät	-6	-15
Tilikauden tulos	-554	1 396
Rahaston muutos	0	1
Tilikauden yli-/ alijäämä	-554	1 397

Tavoitteet ja tunnusluvut

Toimintatulot / toimintamenot, %	36,72 %	39,33 %
Vuosikate / Poistot, %	86,25 %	135,58 %
Vuosikate, €/asukas	604	933
Asukasmäärä	5 686	5 763

Toimintatuottojen osuus toimintakulujen rahoituksesta heikkeni edellisvuodesta. Vuosikatteella arvioituna tulo-rahoitus ei riittänyt kattamaan poistoja.

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	2025	2024
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta	3 803	5 133
Vuosikate	3 433	5 379
Satunnaiset erät	-6	-15
Tulorahoituksen korjauserät	376	-231
Investointien rahavirta	-3 338	-1 510
Investointimenot	-6 459	-2 244
Rahoitusosuudet investointimenoihin	3 008	656
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	113	79
Toiminnan ja investointien rahavirta	465	3 623
Antolainauksen muutokset	0	0
Antolainasaamisten lisäys	0	0
Antolainasaamisten vähennys	0	0
Lainakannan muutokset	1 141	-6 059
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 199	-1 241
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 340	-4 817
Oman pääoman muutokset	154	-9
Muut maksuvalmiuden muutokset	-454	-728
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-123	-124
Vaihto-omaisuuden muutos	-29	-24
Pitkäaikaisten saamisten muutos	60	0
Saamisten muutos	-517	-755
Korottomien velkojen muutos	154	175
Rahoituksen rahavirta	842	-6 795
Rahavarojen muutos	1 307	-3 172
Rahavarat 31.12.	13 847	12 540
Rahavarat 1.1.	-12 540	-15 709
Rahavarojen muutos	1 307	-3 172
Tavoitteet ja tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	-	-
Investointien tulorahoitus, %	99,47 %	338,56 %
Laskennallinen lainanhoitokate	1,99	4,26
Kassan riittävyys, pv	133	140

Toiminnan ja investointien rahavirta oli edellisvuotta selvästi heikompi. Konsernirakenteen muutoksen vuoksi vertailukelpoista rahavirran kertymää viideltä vuodelta ei voida esittää. Tulorahoitus ei aivan riittänyt kattamaan investointeja. Lainanhoitokyky heikkeni edellisvuodesta.

KONSERNITASE (lyhennetty)		2025	2024
		1 000 €	1 000 €
VASTAAVAA			
A	PYSYVÄT VASTAAVAT	54 302	54 721
I	Aineettomat hyödykkeet	263	252
	Aineettomat oikeudet	253	243
	Muut pitkävaikutteiset menot	9	9
II	Aineelliset hyödykkeet	52 978	53 410
	Maa- ja vesialueet	6 165	6 128
	Rakennukset	36 763	39 373
	Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 820	6 417
	Koneet ja kalusto	963	874
	Muut aineelliset hyödykkeet	205	233
	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3 063	384
III	Sijoitukset	1 061	1 059
	Osakkuusyhteisöosuudet	0	0
	Osakkeet ja osuudet	1 050	1 048
	Muut saamiset	11	11
B	TOIMEKSIANTOJEN VARAT	71	103
C	VAIHTUVAT VASTAAVAT	16 272	15 571
I	Vaihto-omaisuus	35	65
II	Saamiset	2 390	2 967
	Pitkäaikaiset saamiset	385	445
	Lyhytaikaiset saamiset	2 005	2 522
III	Rahoitusarvopaperit	11 585	11 041
IV	Rahat ja pankkisaamiset	2 261	1 499
VASTAAVAA		70 645	70 394
VASTATTAVAA			
A	OMA PÄÄOMA	49 068	49 714
I	Peruspääoma	22 057	22 057
III	Arvonkorotusrahasto	467	586
IV	Muut omat rahastot	366	365
V	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	26 733	25 309
VI	Tilikauden yli-/alijäämä	-554	1 397
B	VÄHEMMISTÖOSUUDET	0	0
C	PAKOLLISET VARAUKSET	602	0
D	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	250	340
E	VIERAS PÄÄOMA	20 725	20 340
	Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	10 013	11 239
	Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	401	397
	Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	5 592	3 225
	Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	4 719	5 480
VASTATTAVAA		70 645	70 394

Tavoitteet ja tunnusluvut

Omavaraisuusaste, %	69,46%	70,62%
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	59,86%	57,27%
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	26 179	26 706
Kertynyt ylijäämä, €/asukas	4 604	4 634
Lainakanta 31.12., 1000 €	15 605	14 463
Lainakanta 31.12., €/asukas	2 744	2 510
Lainat ja vastuut 31.12., 1000 €	15 652	14 510
Lainat ja vastuut 31.12., €/asukas	2 753	2 518
Lainasaamiset, 1000 €	0	0
Asukasmäärä	5 686	5 763

Konsernin omavaraisuusaste hieman heikkeni edellisvuodesta, kun konsernin lainakanta ja suhteellinen velkaantuneisuus kasvoivat.

Konsernitilinpäätöksen laadinnasta annetun yleisohjeen mukaisesti kaupungin taseessa oleva vapaaehtoinen varaus sisältyy konsernitaseen omaan pääomaan tilikauden ylijäämänä. Konsernitaseeseen kertynyt ylijäämä antaa edelleen hyvän taloudellisen liikkumavaran tuleville vuosille.

1.7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

1.7.1 Tilikauden tuloksen käsittely

Ulkoinen	TP2024	TA2025	TAM2025	MTA2025	TP2025	Tot. %	Poik. €
TILIKAUDEN TULOS	1 136 780	247 168	-763 291	-516 123	-1 423 004	275,7 %	-906 881
POISTOERO LIS./VÄH.	0	0	0	0	0	0,0 %	0
VARAUSTEN LIS./VÄH.	-1 130 000	0	0	0	0	0,0 %	0
RAHASTOT LIS./VÄH.	0	0	0	0	0	0,0 %	0
YLI/ALIJÄÄMÄ	6 780	247 168	-763 291	-516 123	-1 423 004	275,7 %	-906 881

Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman tulosta ennen varaus- ja rahastosiirtoja. Kirjaimellisesti tuloksen käsittely on ylijäämäisen tuloksen siirtämistä taseen vapaaehtoiseen varaukseen, rahastoon tai tilikauden ylijäämä -tilille. Vapaaehtoisten varausten ja rahastojen lisäyksiä voi pääsääntöisesti tehdä enintään tilikauden tuloksen osoittaman ylijäämän verran.

Kaupunginhallitus esittää tilikauden -1.423.004,86 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:

Katetaan tilikauden alijäämä -1.423.004,86 euroa taseen edellisten tilikausien ylijäämästä kuluvan vuoden kirjanpidossa.

1.7.1 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Viitasaaren kaupungin taloudellinen asema on vakaa eikä taseessa ole kattamatonta alijäämää. Talouden tunnusluvuissa ei toteudu yksikään kuntalain 118 §:n erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn kriteereistä. Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos vähintään toinen seuraavista edellytyksistä täyttyy:

1. Kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä.
2. Asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa, tai rahoituksen riittävyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:
 - kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia
 - kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti
 - asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla
 - konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.

Arviointimenettelyn edellytykset	Raja-arvo 2024	Viitasaari TP 2024	Raja-arvo 2023	Viitasaari TP 2023
Kunnan taseessa on määräjassa kattamatonta alijäämää	< 0 €	+30,2 M€	< 0 €	+29,1 M€
Konsernin taseessa on kahtena peräkkäisenä vuonna alijäämää, €/asukas	-1000	+4 697	-1000	+4 344
Konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde	< 80 %	136 %	< 80 %	182 %
Kunnan tuloveroprosentti	> 9,47	8,40	> 9,32	8,40
Konsernin lainojen ja vuokravastuiden määrä, €/asukas	> 12 824	2 581	> 12 099	3 523
Konsernin laskennallinen lainanhoitokate	< 0,8	2,4	< 0,8	2,3

Vuoden 2025 tilinpäätöksessä konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on selvästi heikentynyt, samoin laskennallinen lainanhoitokate. Arviointimenettelyn raja-arvoja ei vielä lähestytä, mutta kehitysuuntaa on pyrittävä aktiivisesti muuttamaan.

Kaupungin taloudellinen tilanne on viime aikoina heikentynyt nopeasti. Tilikausien 2023 ja 2024 selvästi ylijäämäisistä tuloksista on siirrytty suunnittelunäkymään, jossa pysyvästi alijäämäiset tulokset kertovat menojen ja tulojen kroonisesta epäsuhdasta. Vastaavat talouden haasteet koettelevat tällä hetkellä koko kuntakenttää. Kuntien palvelutuotannon kustannukset kasvavat mutta rahoituspohja heikkenee.

Kaupunginvaltuusto päätti 15.12.2025 talousarvion hyväksymisen yhteydessä käynnistää talouden tasapainottamisohjelman päivittämisen taloussuunnitelmakaudelle 2026–2028. Edellinen tasapainottamisohjelma hyväksyttiin valtuustossa 17.6.2024. Tasapainottamisohjelman päivittämisen ja toimenpiteiden toteuttamisen tavoitteena on viimeistään taloussuunnitelmakaudelle 2027–2029 tasapainoinen, kestävä ja vahva kuntatalous, jolla turvataan kaupungin elinvoimaa.

2 Talousarvion toteutuminen

2.1 Tavoitteiden toteutuminen

Kuntalain 37 §:n mukaisesti kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Strategia on otettava huomioon kunnan talousarvion ja -suunnitelman laadinnassa.

Viitasaaren kaupunkistrategia on laadittu vuosille 2022–2026 ja se on hyväksytty 12.9.2022.

VIITASAARI *Pikkasen parempi periferia*

VISIO 2035

Vahvasti viitasaarelainen

Vuonna 2035 Viitasaari on 10 000 asukkaan ja kausiasukkaan elinvoimainen, luonnon voimavaroja kestävästi hyödyntävä, kasvava seutukeskus.

Toiminta-ajatus:
Edistämme asukkaidemme hyvinvointia, sivistystä ja alueemme elinvoimaa laajassa yhteistyössä.

Arvomme:
Vastuullisesti, rohkeasti ja avoimesti.

Päämäärät

1. Vireä elinkeinoelämä ja monipuolinen työpaikkatarjonta elinvoiman tukijalkana.
2. Viihtyisää asumista keskustasta kyliin.
3. Tavoitteena hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen.
4. Kestävästi ja rohkeasti kehittyvä Viitasaari.

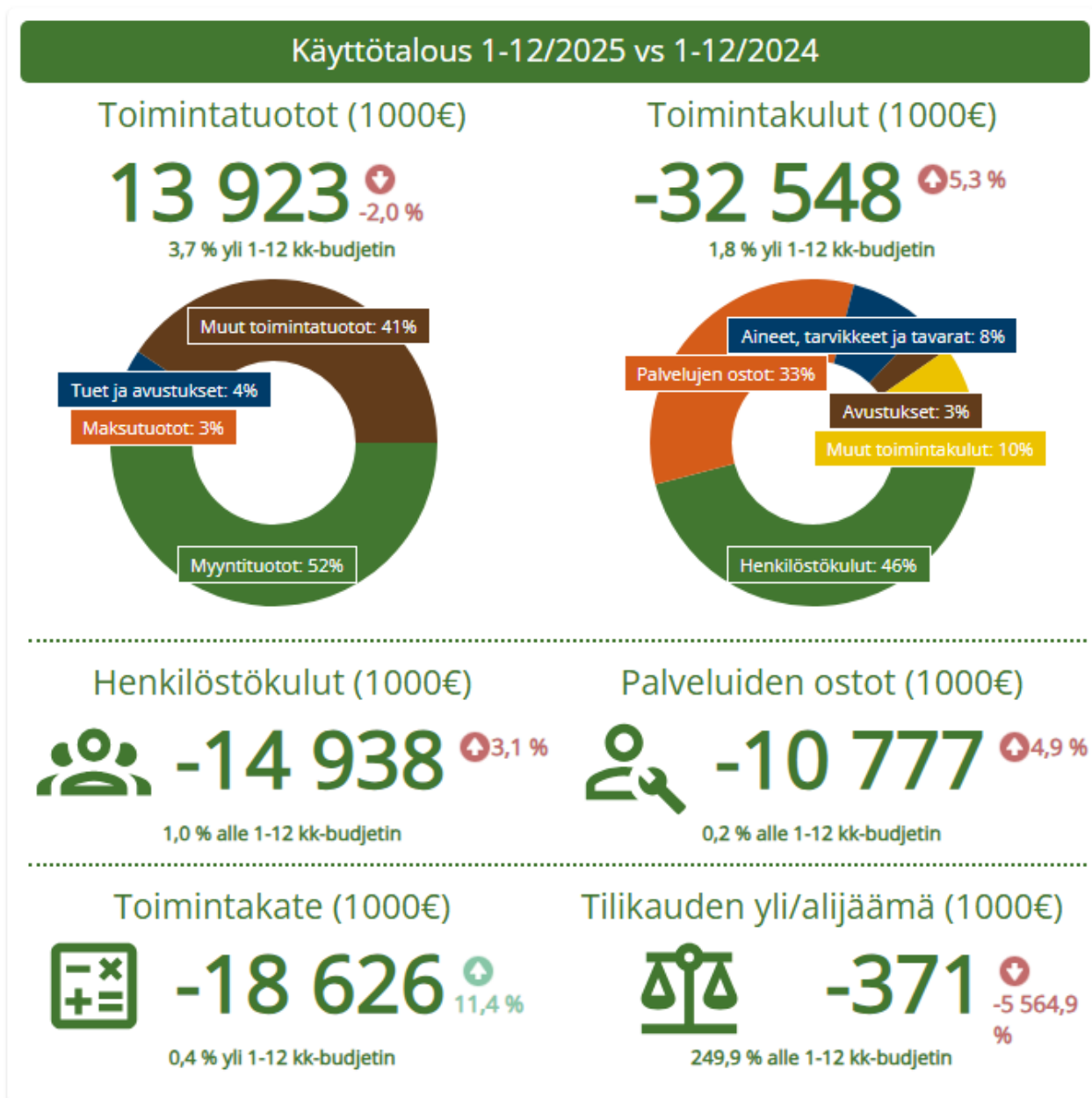
Vuoden 2025 talousarviossa asetettujen kaupunkistrategian ja toimialojen strategisten tavoitteiden sekä kaupunkikonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen esitetään jäljempänä palvelualueiden toimintakatsauksissa.

2.2 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

2.2.1 Käyttötalouden toteutuminen

Talousarvion käyttötalousoosassa valtuusto on asettanut tehtäväkohtaiset tavoitteet sekä osoittanut tavoitteiden edellyttämät tuloarviot ja määrärahat tehtävien hoitamiseen. Valtuustoon nähden käyttötalousoosassa sitovia eriä ovat palvelualueiden toiminnalliset tavoitteet, määrärahat ja tuloarviot.

Käyttötalousoosan toteutumisessa selvitetään tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden poikkeamat ja niiden syyt siltä osin kuin valtuusto ei ole niitä hyväksynyt talousarviomuutoksina.

Käyttötalouden yhteenveto palvelualueittain

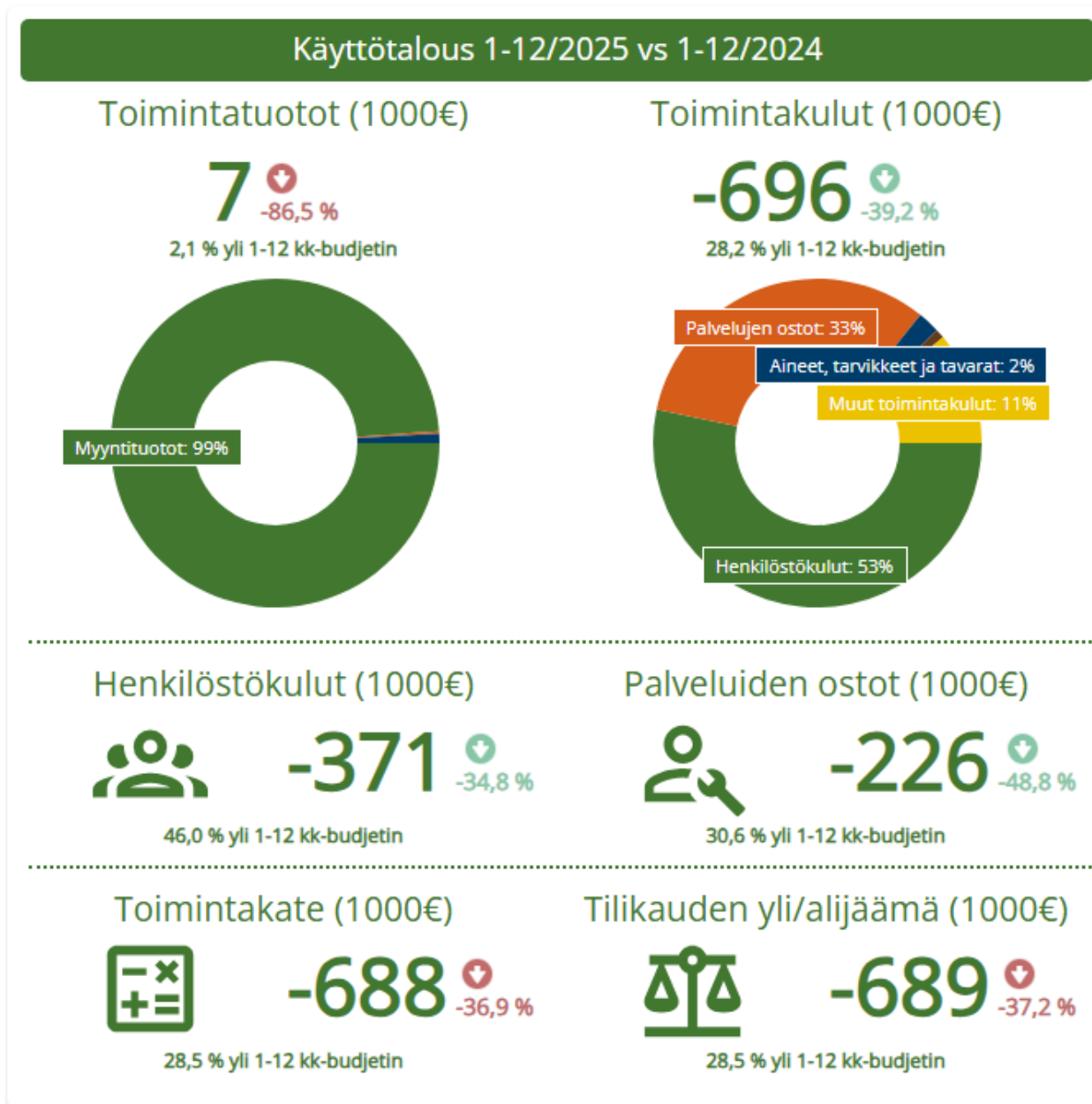
Ulkoinen ja Sisäinen	TP2024	TA2025	TAM2025	MTA2025	TP2025	Tot. %	Poik. €
YLEISHALLINTO							
TOIMINTATUOTOT	52 977	7 000	0	7 000	7 146	102,1 %	146
TOIMINTAKULUT	-1 143 252	-542 785	-710	-543 495	-819 737	150,8 %	-276 242
TOIMINTAKATE	-1 090 275	-535 785	-710	-536 495	-812 591	151,5 %	-276 096
HALLINTOPALVELUJEN PALVELUALUE							
TOIMINTATUOTOT	1 638 480	1 654 638	0	1 654 638	1 888 310	114,1 %	233 672
TOIMINTAKULUT	-1 778 852	-1 878 626	-1 373	-1 880 000	-2 130 134	113,3 %	-250 134
TOIMINTAKATE	-140 371	-223 988	-1 373	-225 362	-241 824	107,3 %	-16 462
ELINVOIMAPALVELUJEN PALVELUALUE							
TOIMINTATUOTOT	559 153	296 458	74 313	370 771	616 736	166,3 %	245 965
TOIMINTAKULUT	-2 179 819	-2 470 403	-317 799	-2 788 202	-2 523 620	90,5 %	264 582
TOIMINTAKATE	-1 620 666	-2 173 945	-243 486	-2 417 431	-1 906 884	78,9 %	510 546
SIVISTYKSEN JA HYVINVOINNIN PALVELUALUE							
TOIMINTATUOTOT	1 229 407	795 270	0	795 270	1 083 066	136,2 %	287 796
TOIMINTAKULUT	-16 002 569	-16 776 767	-70 956	-16 847 723	-16 859 321	100,1 %	-11 598
TOIMINTAKATE	-14 773 162	-15 981 497	-70 956	-16 052 453	-15 776 255	98,3 %	276 198
ELINYMPÄRISTÖN JA ASUMISEN PALVELUALUE							
TOIMINTATUOTOT	8 469 027	8 267 542	-307 085	7 960 457	8 544 908	107,3 %	584 451
TOIMINTAKULUT	-7 069 375	-7 442 929	-11 791	-7 454 720	-7 994 258	107,2 %	-539 538
TOIMINTAKATE	1 399 653	824 613	-318 876	505 737	550 650	108,9 %	44 913
YMPÄRISTÖPALVELUJEN PALVELUALUE							
TOIMINTATUOTOT	2 150 720	2 278 803	0	2 278 803	2 162 705	94,9 %	-116 098
TOIMINTAKULUT	-2 556 426	-2 737 259	-10 491	-2 747 750	-2 577 612	93,8 %	170 138
TOIMINTAKATE	-405 706	-458 456	-10 491	-468 947	-414 907	88,5 %	54 040

2.2.1.1 Yleishallinto

Vastuhenkilö: Kaupunginjohtaja Helena Vuopionperä-Kovanen

Palvelualue sisältää: Yleishallinnon kokonaisuuteen sisältyy kaupungin lakisääteiset toimielimet kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus, tarkastuslautakunta, keskusvaalilautakunta ja vaikuttamistoimielimet nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto. Kokonaisuuteen kuuluu myös kaupungin luottamushenkilötoiminnan ja luottamuselinten työskentelyedellytysten yhteensovittaminen.

Palvelualueen kuvaus: Esitetään jäljempänä kunkin toimielimen kohdalla.

Ulkoinen ja Sisäinen	TP2024	TA2025	TAM2025	MTA2025	TP2025	Tot. %	Poik. €
TOIMINTATUOTOT	52 977	7 000	0	7 000	7 146	102,1 %	146
Myyntituotot	36 019	0	0	0	7 063	0,0 %	7 063
Maksutuotot	0	0	0	0	17	0,0 %	17
Tuet ja avustukset	0	7 000	0	7 000	0	0,0 %	-7 000
Muut toimintatuotot	16 958	0	0	0	66	0,0 %	66
TOIMINTAKULUT	-1 143 252	-542 785	-710	-543 495	-819 737	150,8 %	-276 242
Henkilöstökulut	-568 875	-253 792	-710	-254 502	-370 623	145,6 %	-116 122
Palvelujen ostot	-441 341	-173 151	0	-173 151	-350 263	202,3 %	-177 112
Aineet,tarvik. ja tavarat	-8 443	-7 200	0	-7 200	-15 126	210,1 %	-7 926
Avustukset	-10 143	-8 000	0	-8 000	-6 200	77,5 %	1 800
Muut toimintakulut	-114 451	-100 642	0	-100 642	-77 524	77,0 %	23 118
TOIMINTAKATE	-1 090 275	-535 785	-710	-536 495	-812 591	151,5 %	-276 096
POISTOT JA ARVON- ALENTUMISET	-5 666	0	0	0	0	0,0 %	0
YLI/ALIJÄÄMÄ	-1 096 513	-535 785	-710	-536 495	-812 638	151,5 %	-276 143

Ulkoinen/Sisäinen	TP2024	TA2025	TAM2025	MTA2025	TP2025	Tot. %	Poik. €
Ulkoinen							
TOIMINTATUOTOT	52 929	7 000	0	7 000	7 013	100,2 %	13
TOIMINTAKULUT	-964 653	-442 892	-710	-443 602	-575 719	129,8 %	-132 117
TOIMINTAKATE	-911 724	-435 892	-710	-436 602	-568 706	130,3 %	-132 104
Sisäinen							
TOIMINTATUOTOT	47	0	0	0	133	0,0 %	133
TOIMINTAKULUT	-178 599	-99 893	-710	-99 893	-244 018	244,3 %	-144 125
TOIMINTAKATE	-178 551	-99 893	-710	-99 893	-243 885	244,1 %	-143 992

Vaalit

Palvelualue: Yleishallinto

Vastuuhenkilö: Hallintopalvelujen palvelualuejohtaja Anni Riihimäki

Toiminnan luonne: Vaalilaissa säädetään kunnille kuuluvista tehtävistä vaalien järjestämisessä.

Toiminnan kuvaus: Ajankohtaisten vaalien ennakoäänestyksen ja vaalipäivän äänestyksen järjestäminen, ääntenlaskenta ja muut vaalien järjestämiseen liittyvät kunnan keskusvaalilautakunnalle kuuluvat tehtävät.

Ulkoinen/Sisäinen	TP2024	TA2025	TAM2025	MTA2025	TP2025	Tot. %	Poik. €
TOIMINTATUOTOT	35 911	7 000	0	7 000	6 930	99,0 %	-70
TOIMINTAKULUT	-62 856	-38 280	-43	-38 322	-53 817	140,4 %	-15 494
TOIMINTAKATE	-26 945	-31 280	-43	-31 322	-46 887	149,7 %	-15 564
YLI/ALIJÄÄMÄ	-26 945	-31 280	-43	-31 322	-46 887	149,7 %	-15 564

Toimintakatsaus 1–12/2025

Vuonna 2025 järjestettiin säännönmukaiset kunta- ja aluevaalit. Äänestysaktiivisuus oli kuntavaaleissa 53,1 % Viitasaarella ja aluevaaleissa 50,1 %. Kunta- ja aluevaalit järjestettiin ensimmäisen kerran yhtä aikaa.

Toimintatuotot koostuvat Keski-Suomen hyvinvointialueen korvauksesta aluevaalien järjestämiseen, joka oli 1,40 euroa per äänioikeutettu.

Perustelut poikkeamille

Kunta- ja aluevaalien samanaikainen järjestäminen vaati arvioitua enemmän henkilötyöpanosta.

Yleishallinnon toimielimet

Palvelualue: Yleishallinto

Vastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja Helena Vuopionperä-Kovanen

Toiminnan luonne: Kuntalain säännösten mukaisesti kaupungissa on valtuusto, kaupunginhallitus ja tarkastuslautakunta sekä vaikuttamistoimielimet nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto.

Toiminnan kuvaus: Toimielinten kustannuspaikoille on kirjattu niiden toimintaan kuten kokouskustannuksiin, koulutuksiin ja seminaareihin sekä tarvittaviin sisäisiin palveluihin liittyvät kustannukset. Kaupungin ylintä päätösvaltaa käyttää kaupunkilaisten valitsema kaupunginvaltuusto, jossa on 27 valtuutettua. Valtuutetut ja varavaltuutetut valittiin huhtikuussa 2025 pidetyissä kuntavaaleissa. Uudet valtuutetut aloittivat toimikautensa 1.6.2025. Samalla vaihtui muidenkin luottamustoimielinten toimikausi.

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuusvalvonnasta. Kaupunginhallitus johtaa, ohjaa ja koordinoi kaupungin päätöksentekoa, organisaation ja palveluiden suunnittelua ja kehittämistä sekä taloutta, valtuuston määrittelemien tavoitteiden mukaisesti.

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuustolle sen päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arviointikertomuksen.

Nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto ovat lakisääteisiä vaikuttamistoimielimiä. Kaupunginhallituksen toimikaudelle asetettuja muita toimikuntia ovat olleet Kestävän kehityksen toimikunta, Veteraanitoimikunta ja Talouden tasapainottamistyöryhmä.

Kaupunginhallituksen kustannuspaikalle on kirjattu lisäksi kaupunginjohtajan palkkaus- ja muut kustannukset sekä tarkastuslautakunnalle tilintarkastuspalvelujen kustannukset.

Ulkoinen/Sisäinen	TP2024	TA2025	TAM2025	MTA2025	TP2025	Tot. %	Poik. €
TOIMINTATUOTOT	17 065	0	0	0	216	0,0 %	216
TOIMINTAKULUT	-1 080 396	-504 505	-667	-505 172	-765 920	151,6 %	-260 748
TOIMINTAKATE	-1 063 330	-504 505	-667	-505 172	-765 704	151,6 %	-260 532
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-5 666	0	0	0	0	0,0 %	0
YLI/ALIJÄÄMÄ	-1 069 568	-504 505	-667	-505 172	-765 751	151,6 %	-260 578

Toimintakatsaus 1–12/2025

Keväällä järjestettyjen kuntavaalien jälkeen alkoi uusien toimielimien järjestäytyminen, luottamushenkilöiden kouluttautuminen sekä ns. kapulanvaihto uusien ja vanhojen päättäjien kesken. Uusien päättäjien käyttöön hankittiin luottamustoimen hoitamisessa tarvittavat laitteet, tietoliikenneyhteydet ja käyttäjätunnukset.

Syksyllä aloitettiin sähköisen kokoushallinnan käyttöönotto. Konsernin tarvitsemat tilintarkastuspalvelut kilpailutettiin uudelle sopimuskaudelle tilikauden 2025 tarkastuksesta lukien.

Perustelut poikkeamille

Osa hallintopalveluihin ja elinvoimapalveluihin suunnitelluista henkilöstökustannuksista kirjautui edelleen virheellisesti kaupunginhallituksen kustannuspaikalle.

Vertailutietona esitettiin tilinpäätöksen 2024 toimintakustannuksiin sisältyy 204.936,76 euroa erilliselle kustannuspaikalle 012105 kirjattuja Wiitaunionin muutuskustannuksia.

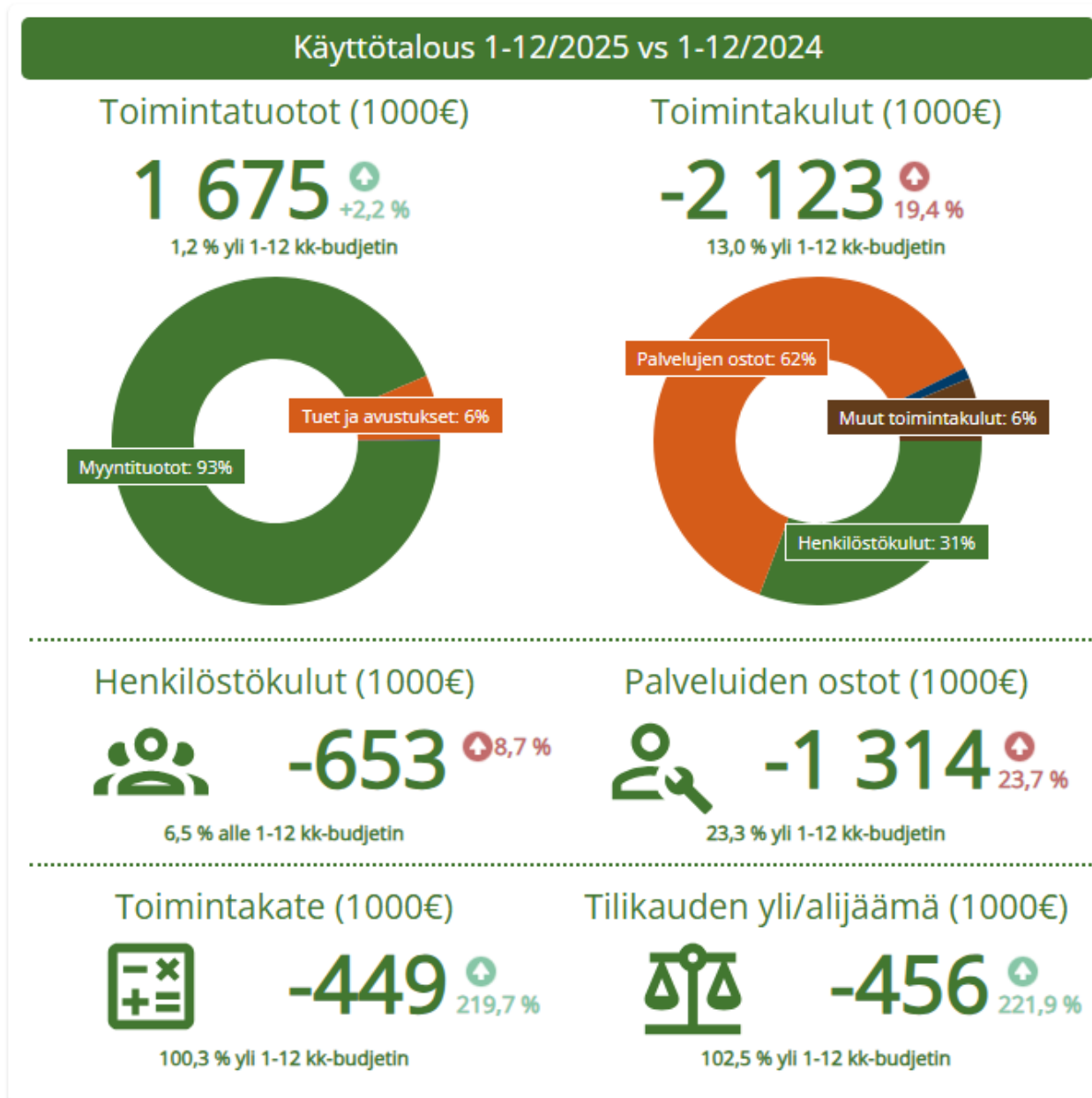
2.2.1.2 Hallintopalvelujen palvelualue

Vastuhenkilö: Hallintopalveluiden palvelualuejohtaja Anni Riihimäki

Palvelualue sisältää: Hallinnon tukipalvelut

Palvelualueen kuvaus: Palvelualueen tehtävänä on tuottaa kaupunkiorganisaation tarvitsemat päätöksenteon tukipalvelut ja henkilöstöpalvelut sekä kaupunkikonsernin organisaatioiden tarvitsemat talous- ja tietohallintopalvelut.

Toiminta on jaettu kahteen vastuualueeseen: päätöksenteon tuen ja henkilöstöhallinnon vastuuhenkilönä toimii hallintopalveluiden palvelualuejohtaja, taloushallinnon ja tietohallinnon vastuuhenkilönä toimii talous- ja tietohallintojohtaja.

Ulkoinen ja Sisäinen	TP2024	TA2025	TAM2025	MTA2025	TP2025	Tot. %	Poik. €
TOIMINTATUOTOT	1 638 480	1 654 638	0	1 654 638	1 888 310	114,1 %	233 672
Myyntituotot	1 527 457	1 582 638	0	1 582 638	1 779 350	112,4 %	196 712
Tuet ja avustukset	111 004	72 000	0	72 000	107 058	148,7 %	35 058
Muut toimintatuotot	19	0	0	0	1 902	0,0 %	1 902
TOIMINTAKULUT	-1 778 852	-1 878 626	-1 373	-1 880 000	-2 130 134	113,3 %	-250 134
Henkilöstökulut	-601 133	-698 470	-1 373	-699 844	-653 240	93,3 %	46 604
Palvelujen ostot	-1 062 694	-1 066 285	0	-1 066 285	-1 321 176	123,9 %	-254 891
Aineet,tarvik. ja tavarat	-13 615	-13 000	0	-13 000	-23 174	178,3 %	-10 174
Muut toimintakulut	-101 410	-100 871	0	-100 871	-132 544	131,4 %	-31 673
TOIMINTAKATE	-140 371	-223 988	-1 373	-225 362	-241 824	107,3 %	-16 462
POISTOT JA ARVON- ALENTUMISET	-1 089	-980	0	-980	-1 901	194,0 %	-921
YLI/ALIJÄÄMÄ	-141 531	-224 968	-1 373	-226 342	-248 694	109,9 %	-22 353

Ulkoinen/Sisäinen	TP2024	TA2025	TAM2025	MTA2025	TP2025	Tot. %	Poik. €
Ulkoinen							
TOIMINTATUOTOT	135 225	118 608	0	118 608	128 572	108,4 %	9 964
TOIMINTAKULUT	-1 755 084	-1 833 180	-1 373	-1 834 554	-2 077 473	113,2 %	-242 919
TOIMINTAKATE	-1 619 859	-1 714 572	-1 373	-1 715 946	-1 948 901	113,6 %	-232 955
Sisäinen							
TOIMINTATUOTOT	1 503 255	1 536 030	0	1 536 030	1 759 738	114,6 %	223 708
TOIMINTAKULUT	-23 768	-45 446	-1 373	-45 446	-52 661	115,9 %	-7 215
TOIMINTAKATE	1 479 487	1 490 584	-1 373	1 490 584	1 707 077	114,5 %	216 493

Toimintakatsaus 1–12/2025

Kaupungin talous- ja palkkahallinnon palvelut sekä tietohallinnon palvelut on ulkoistettu Monetra Keski-Suomi Oy:lle. Henkilöstön tehtävänkuvaukset ovat pysyneet ennallaan. Kaupunkiorganisaation ohjeita ja sääntöjä päivitettiin vuoden 2025 aikana mm. hallintosääntö, kaupungin omistajapoliittiset linjaukset sekä Viitasaaren kaupungin ilmastosuunnitelma vuosille 2025 -2035. Hallinnon tukipalvelujen kustannusten sisäiselle jaolle laadittiin uudet kohdistumisperusteet. Tämän lisäksi Viitasaaren kaupungin henkilöstöohjeistusta valmisteltiin vuoden 2025 aikana päätöksentekoon.

Palvelualueen johtaminen organisoitiin vuoden 2024 aikana uudelleen ja palvelualueiden kehittämistyö jatkui. Hallintopalveluiden palvelualuejohtajan viran tehtävänkuvauksella vakiintui vuoden 2025 aikana ja työ sisältää organisaatioissa henkilöstöhallinnon, hallintojohtajan sekä työsuojelukokonaisuudet sekä toimii kaupunginjohtajan varahenkilönä. Kotouttamisen ja osallisuusohjelman toteuttamisen koordinointi sekä vaikuttamistoimielimien työskentelyn tukeminen siirtyivät keskushallinnosta sivistys- ja hyvinvointipalvelujen palvelualueelle.

Palvelualueen toiminnan painopistealueena oli talous- ja palkkahallinnon sekä tietohallinnon ulkoistusten toteutumisen varmistaminen, sujuvien hallinto- ja toimintaprosessien kehittäminen sekä digitaalisten palvelujen, sähköisen asianhallinnan ja arkistoinnin kehittäminen.

Perustelut poikkeamille

Kaupunginhallituksen alaisissa toiminnoissa on toteumatiedoissa poikkeamia talousarviosta yleishallinnon, elinvoimapalvelujen ja hallintopalvelujen kustannuspaikkojen kesken, koska kaikkia organisaatorakenteen muutoksia ei saatu riittävällä tavalla huomioitua kirjanpidon rakenteissa ja sisäisissä kirjausohjeissa.

Tavoitteet			
Strateginen päämäärä: Tavoitteena hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen			
Tavoite: Edistetään asukkaiden osallistumismahdollisuuksia			Osittain toteutunut
Toimenpiteet	Osallistuva budjetointi		
	Osallisuussuunnitelman toimeenpano		
Mittarit	Lähtö	Tavoite	Toteuma
Osallisuussuunnitelman toimenpideohjelma tehty ja hyväksytty. Uudet osallistumistavat. (Kyllä = 1, Ei = 0)	0	1	0
Kyläyhdistysten hankkeet (Kpl)	0		16
Arvio	Kyläyhdistysten hankkeita toteutui yhteensä 16 kpl, joista kehittämisavustuksia oli 9 kpl ja lämmitysavustuksia 7 kpl. Osallistuvaa budjetointia ei otettu käyttöön.		
Tavoite: Kehitetään palveluhenkistä ja sujuvaa toimintakulttuuria, asiakkaiden tiedonsaantia ja asiointia			Toteutunut
Toimenpiteet	Ajantasainen tieto tarjolla olevista palveluista		
	Asiakkaiden asiointimahdollisuuksien parantaminen		
	Palvelualltiuden kehittäminen		
Mittarit	Lähtö	Tavoite	Toteuma
Esitteet ja verkkosivujen päivitykset tarjolla olevista palveluista ja asiointikanavista. (Toteutunut = 1, Ei toteutunut = 0)	0	1	1
Palveluliikenne. Sähköiset asiointikanavat. (Toteutunut = 1, ei toteutunut = 0)	0	1	1
Pikkasen parempi asiakaskokemus (Toteutunut = 1, Ei toteutunut = 0)	0	1	1
Arvio	Palveluliikenne toteutui sopimuksen mukaisesti. Palautejärjestelmä oli toimiva.		
Strateginen päämäärä: Kestävästi ja rohkeasti kehittyvä Viitasaari			
Tavoite: Kehitetään digitaalisia sekä mobiili- ja etäpalveluja.			Toteutunut
Toimenpiteet	Kehitetään, tarkastellaan ja monipuolistetaan kaupungin viestintäkanavia.		
	Sähköisen asianhallinta- ja arkistointijärjestelmän kehittäminen, koulutusta henkilöstö ja päättäjille uusien järjestelmien hallintaan.		
Mittarit	Lähtö	Tavoite	Toteuma
Kasvokkain viestintä, painettu ja sähköinen viestintä (Toteutunut = 1, Ei toteutunut = 0)	0	1	1
Arvio	Sähköisen kokousalustan osalta valmistelevia koulutuksia pidettiin henkilöstölle ja päättäjille järjestettiin digilaitteisiin perehtymistilaisuus valtuustokauden alkaessa.		
Tunnusluvut	TP2024	TA2025	TP2025
Sähköisten aloitteiden, hakemusten ja palautteiden määrä	128		181

Palautejärjestelmän kautta jätettiin 181 palautetta vuoden 2025 aikana. Palautejärjestelmässä jätetyt palautteet, ideat ja kehitysehdotukset voi jättää ilman yhteystietoja ja yhteystiedoilla varustettuna. Kaikki palautteet on ohjattu kyseisestä asiasta vastaavalle palvelualueelle. Kaikkiin yhteystiedolla varustettuihin viesteihin on vastattu viestintäsuunnittelijan toimesta sen perusteella, mitä asiantuntijoiden asiaa on selvitetty. Pääosa palautteista vuoden 2025 aikana on koskenut katuja ja liikennettä, lisäksi erilaiset muut ulkoalueet ovat usein palautteiden kohteena. Osa palautteista on koskenut myös kaupungin vastuun ulkopuolella olevia alueita, tällöin palautteenantajalle pyritään antamaan vastuullisen tahon tiedot, jos yhteystiedot on jätetty.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta 1–12/2025

Toiminnassa on noudatettu säännöksiä, määräyksiä ja päätöksiä. Hankintapäätökset on tehty hallintosäännön mukaisen viranhaltijan ja toimielimen toimesta. Valvonta on toteutettu viranhaltijapäätösten seurannalla. Kaupunginhallitus on seurannut talouden ja toiminnan kehitystä osavuosikatsauksissa. Omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa ja hoidossa on noudatettu hallintosääntöä. Sopimukset on tallennettu kaupungin asianhallintajärjestelmään.

Hallinnon tukipalvelut

Palvelualue: Hallintopalvelut

Vastuuhenkilö: Hallintopalvelujen palvelualuejohtaja Anni Riihimäki, talous- ja tietohallintojohtaja Salla Manni.

Toiminnan luonne: Tehtävänä on tuottaa kaupunkiorganisaation tarvitsemat päätöksenteon tukipalvelut ja henkilöstöpalvelut sekä kaupunkikonsernin organisaatioiden tarvitsemat talous- ja tietohallintopalvelut.

Toiminnan kuvaus: Päätöksenteon tuki huolehtii kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, tarkastuslautakunnan ja keskusvaalilautakunnan päätösasioiden valmistelu-, sihteeri- ja toimeenpanotehtävistä, vaalien järjestämiseen liittyvistä tehtävistä, asiakirjahallinnosta, kirjaamo- ja arkistotoimen tehtävistä sekä tietosuojasta. Keskitetyt neuvonta-, asiointi- ja puhelinpalvelut hoidetaan kaupungintalon neuvonnassa ja asiointipisteessä.

Henkilöstöhallinto vastaa kaupungin henkilöstötyön johtamisesta ja kehittämisestä, palkkaus- ja palvelussuhdeasioista, työhyvinvoinnin, työturvallisuuden ja henkilöstön osaamisen kehittämisestä, esihenkilötyön ja henkilöstöhallinnon palvelujen ohjauksesta, ohjeiden ja sääntöjen valmistelusta. Ulkoistetuista palkkahallinnon palveluista vastaa Monetra Keski-Suomi Oy. Henkilöstöhallinto linjaa ja ohjeistaa hr- ja palkkahallintoon kuuluvia kaupungin prosesseja. Henkilöstöhallinnon määrärahavarauksiin sisältyy pääluottamusmiesten ja työsuojeluvaltuutettujen toiminta, työterveyshuollon palvelut kaupungin henkilöstölle, yhteistyötoimikunta ja työhyvinvoinnin kehittäminen. Henkilöstölle on tarjottu työhyvinvointia tukeva 100 euron Epassi-henkilöstöetu.

Taloushallinnon tehtäviä ovat talousarvioiden laadinta ja taloussuunnittelu, tilinpäätöksen laadinta, talouden ohjaus, seuranta ja raportointi, laskennan kehittäminen, rahoituksen hallinta, hankintojen ohjaus ja neuvonta, hankintaprosessien kehittäminen, yhteishankinnat. Ulkoistetuista taloushallinnon palveluista vastaa Monetra Keski-Suomi Oy. Taloushallinto linjaa ja ohjeistaa taloushallintoon, laskutukseen ja hankintoihin kuuluvia kaupungin prosesseja.

Tietohallinto tuottaa kaupunkikonsernille tietojärjestelmä- ja telepalvelujen kehittämis-, ylläpito- ja tukipalveluita. Ulkoistetusta tietohallinnon palvelutuotannosta vastaa Tiera Oy. Tietoliikennepalvelut hankitaan Joki ICT Oy:ltä, Pohjoisen Keski-Suomen Verkkopalvelut Oy:ltä ja muilta sopimuskumppaneilta. Tietohallinto linjaa ja ohjeistaa tietohallintoon, tietojärjestelmiin ja tiedonhallintaan kuuluvia kaupungin prosesseja.

Hallinnon tukipalvelujen sisäisen kustannusjaon perusteet:

- Henkilöstöhallinto jaetaan ulkoisten henkilöstömenojen suhteessa.
- Taloushallinto jaetaan ulkoisten toimintamenojen suhteessa.
- Tietohallinto jaetaan lisenssilajeihin ja -määriin perustuvan painotetun laskennan perusteella.

Ulkoinen/Sisäinen	TP2024	TA2025	TAM2025	MTA2025	TP2025	Tot. %	Poik. €
TOIMINTATUOTOT	1 638 480	1 654 638	0	1 654 638	1 888 310	114,1 %	233 672
TOIMINTAKULUT	-1 778 852	-1 878 626	-1 373	-1 880 000	-2 130 134	113,3 %	-250 134
TOIMINTAKATE	-140 371	-223 988	-1 373	-225 362	-241 824	107,3 %	-16 462
POISTOT JA ARVON- ALENTUMISET	-1 089	-980	0	-980	-1 901	194,0 %	-921
YLI/ALIJÄÄMÄ	-141 531	-224 968	-1 373	-226 342	-248 694	109,9 %	-22 353

Toimintakatsaus 1–12/2025

Päätöksenteon tuki vastasi kunta- ja aluevaalien käytännön järjestelyistä. Palvelualueiden yhteinen toimistotiimi kokoontui hallintopalveluiden johdolla säännöllisesti Dynasty asianhallintajärjestelmän käytön ja muiden hallintoprosessien kehittämiseksi. Asianhallintajärjestelmään tehtiin versiopäivitys ja valmisteltiin sähköisen kokoushallinnan käyttöönottoa. Kyläyhdistysten kehittämisyhteistyöt ja kylätalojen lämmitysavustukset jaettiin kevään 2025 aikana. Kela-asiointipiste on vakiinnuttanut paikkansa yhteispalvelujen yhteyteen. Huhtikuussa 2024 alkanutta kutsupohjaista palveluliikennesopimusta jatkettiin optiovuosilla 31.7.2027 saakka. Kutsupohjainen palveluliikenne on palvelu, jolla kaupunki tarjoaa kaikille vakituisille ja kausiasukkaille edullisen mahdollisuuden käydä keskustajaamassa asioimassa kerran viikossa.

Henkilöstöhallinnossa ulkoistetut palvelut ovat toteutuneet Monetra Keski-Suomi Oy:n kanssa suunnitellusti. Palkkahallinnon jatkuva palvelu on käynnissä ja palkanmaksut ovat toteutuneet aikataulussa. Henkilöstön työkokemuslaskentaprosessi on toiminut. Suomen kunnissa ja kuntayhtymissä otettiin käyttöön valtakunnallisesti yhtenäinen tasopalkkajärjestelmä. Tämä toteutettiin myös Viitasaarella ja uudet tasopalkat otettiin käyttöön 1.10.2025 alkaen. Tästä johtuen neuvoteltiin kunta-alan sopimukseen liittyvistä paikallisista järjestelyistä ja päivitettiin TVA-palkkausjärjestelmä opetusalan tehtävien osalta. Työterveyshuoltosopimuksen sisältö ja palvelut säilyivät samana. Esihenkilöille järjestettiin tiimitreffit kuukausittain ja esihenkilöille järjestettiin työhyvinvointipäivä toukokuussa 2025. Henkilöstöinfo pidettiin joka kuukausi. Työvuorosuunnittelujärjestelmä Tiantiaa korvaamaan otettiin käyttöön Vesseli/Daisy työvuorosuunnittelu. Työajanseurantajärjestelmän käyttöönottoa muillekin henkilöstöryhmille on selvitetty ja tehty markkinakartoitusta.

Taloushallinnossa palvelujen ulkoistus Monetra Keski-Suomi Oy:lle on vakiintunut. Taloushallinnon jatkuva palvelu ja viranomaisraportointi on käynnissä. Taloussuunnittelun ja -seurannan Opiferus-järjestelmän käyttöä kehitettiin automatisoimalla tilinpäätöksen ja osavuosikatsausten laadintaa ja ottamalla talousarvion laadinnassa käyttöön henkilöstösuunnittelu-työkalu. Taloushallinnon työprosessien ja työkalujen kehittämistyötä tehdään edelleen suunnitelmallisesti.

Tietohallinnon palvelujen ulkoistus Kuntien Tiera Oy:lle on alkanut viimein vakiintua, mutta joitakin siirtymävaiheen kehitystyötä on vielä työn alla. Tietoturvallisen toimintaympäristön rakentaminen jatkuu edelleen. Keskitettyjä IT-hankintoja toteutetaan pääsääntöisesti leasing-mallilla. Tietoliikenteen ylläpidossa yhteistyökumppanina toimii Joki ICT Oy palveluhallintamallilla. Laajaa kehitystyötä jatkettiin tiedonhallinnan ja tietojärjestelmien yhteentoimivuuden varmistamisessa.

Perustelut poikkeamille

Osa hallinnon tukipalveluihin suunnitelluista palkkakustannuksista kirjautui edelleen virheellisesti kaupunginhallituksen kustannuspaikalle.

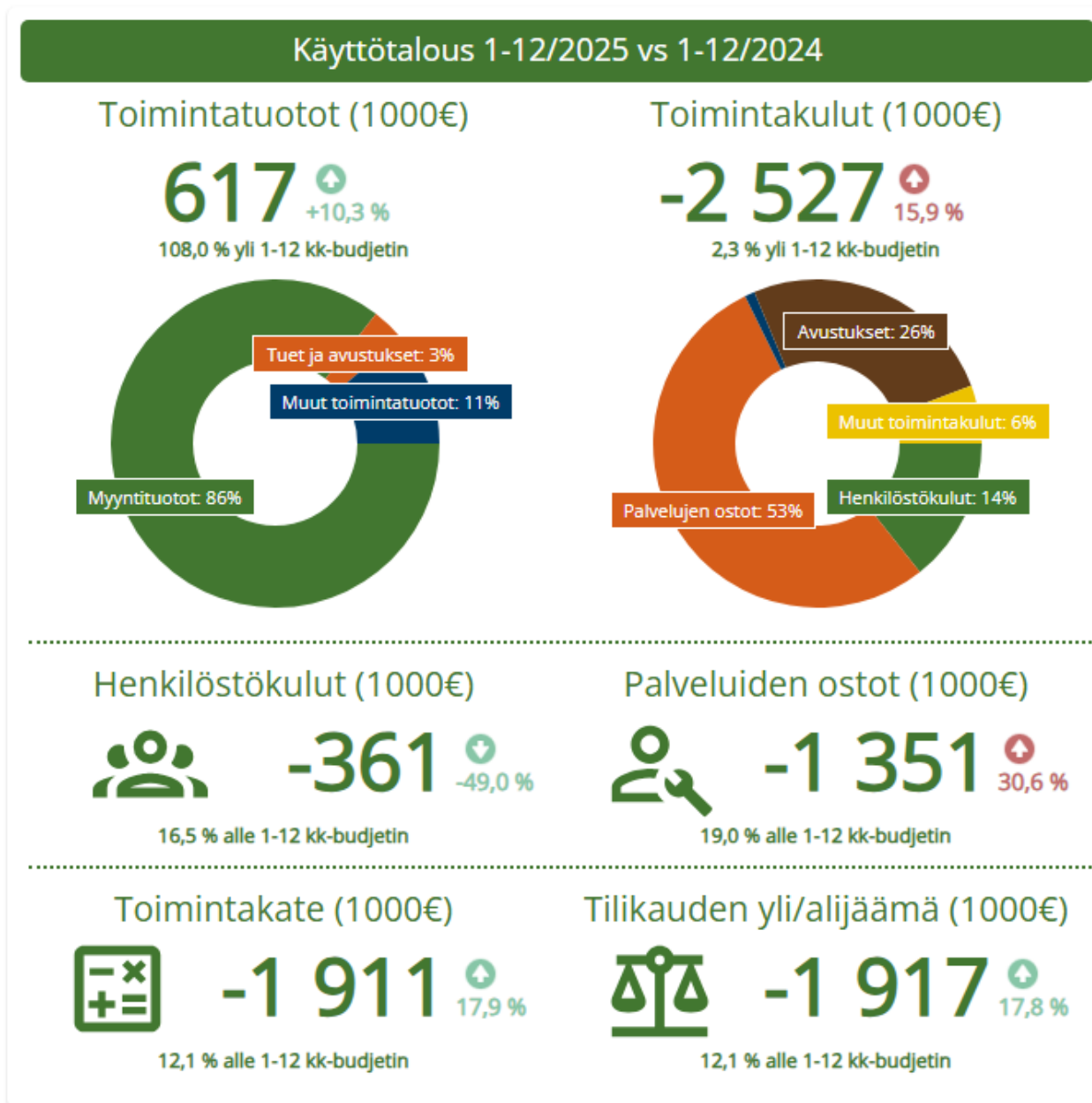
2.2.1.3 Elinvoimapalvelujen palvelualue

Vastuhenkilö: Kaupunginjohtaja Helena Vuopionperä-Kovanen

Palvelualue sisältää: Työllisyyden hoito, Elinvoima

Palvelualueen kuvaus: Elinvoimapalvelujen palvelualueelle on koottu kaupungin elinvoiman ja työllisyyden edistämiseen liittyvät palvelut ja toiminnot.

Elinvoimapalveluihin kytkeytyvät suurimmat konserniyhtiöt, Kehittämissyhtiö Witas Oy, Viitasaaren Vuokra-asunnot Oy sekä Viitaseudun Yrityspalvelut Oy, toimivat omien hallitustensa ja toimitusjohtajiensa johdolla, mutta tekevät tiivistä yhteistyötä elinvoimapalveluiden kanssa.

Ulkoinen ja Sisäinen	TP2024	TA2025	TAM2025	MTA2025	TP2025	Tot. %	Poik. €
TOIMINTATUOTOT	559 153	296 458	74 313	370 771	616 736	166,3 %	245 965
Myyntituotot	161 419	190 776	74 313	265 089	527 378	198,9 %	262 289
Tuet ja avustukset	300 970	40 682	0	40 682	20 230	49,7 %	-20 452
Muut toimintatuotot	96 764	65 000	0	65 000	69 128	106,4 %	4 128
TOIMINTAKULUT	-2 179 819	-2 470 403	-317 799	-2 788 202	-2 523 620	90,5 %	264 582
Henkilöstökulut	-707 305	-432 085	-1 799	-433 884	-360 986	83,2 %	72 897
Palvelujen ostot	-1 034 607	-1 667 749	0	-1 667 749	-1 347 411	80,8 %	320 338
Aineet,tarvik. ja tavarat	-25 551	-21 000	0	-21 000	-24 862	118,4 %	-3 862
Avustukset	-271 174	-253 000	-316 000	-569 000	-645 690	113,5 %	-76 690
Muut toimintakulut	-141 182	-96 569	0	-96 569	-144 671	149,8 %	-48 102
TOIMINTAKATE	-1 620 666	-2 173 945	-243 486	-2 417 431	-1 906 884	78,9 %	510 546
POISTOT JA ARVON- ALENTUMISET	-7 301	-6 571	0	-6 571	-6 571	100,0 %	0
YLI/ALIJÄÄMÄ	-1 627 971	-2 180 516	-243 486	-2 424 002	-1 913 607	78,9 %	510 394

Ulkoinen/Sisäinen	TP2024	TA2025	TAM2025	MTA2025	TP2025	Tot. %	Poik. €
Ulkoinen							
TOIMINTATUOTOT	540 217	296 458	74 313	370 771	599 170	161,6 %	228 399
TOIMINTAKULUT	-2 067 941	-2 354 078	-317 799	-2 671 877	-2 396 935	89,7 %	274 942
TOIMINTAKATE	-1 527 724	-2 057 620	-243 486	-2 301 106	-1 797 765	78,1 %	503 340
Sisäinen							
TOIMINTATUOTOT	18 936	0	74 313	0	17 566	0,0 %	17 566
TOIMINTAKULUT	-111 878	-116 325	-317 799	-116 325	-126 685	108,9 %	-10 360
TOIMINTAKATE	-92 942	-116 325	-243 486	-116 325	-109 119	93,8 %	7 206

Toimintakatsaus 1–12/2025

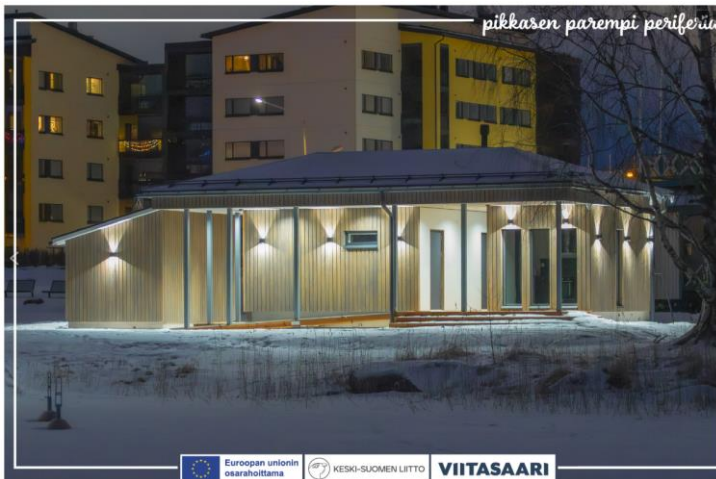
Vuonna 2025 elinvoimapalveluiden toimintaympäristö muuttui merkittävästi työllisyyspalveluiden siirrettyä kunnille työllisyysuudistuksen myötä. Viitasaaren kaupunki kuuluu Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueeseen, jonka isäntäkuntana toimii Äänekosken kaupunki. Työllisyysalue järjestää julkiset työvoimapalvelut kunnille. Yhteistyötä tehdään työllisyysalueen, kaupungin oman työllisyysyksikön sekä kehittämissyhtiön kesken. Vuonna 2025 kuntien vastuut työttömyyden rahoitukseen kasvoivat merkittävästi, mikä aiheutti myös elinvoimapalveluille suurimman kustannusnousun.

Vuosi 2025 oli myös vilkasta hankeaikaa. Logistiikka-keskus Wiilon infrahanke valmistui joulukuussa 2025. Wiilo-hankeeseen saatiin merkittävä JTF-rahoitus, jota tuki myös kaupungin omarahoitusosuus. Wiilo-hanke on kokonaisuudeltaan suurimpia kaupungin infrahankkeita koskaan, sisältäen lähes seitsemän hehtaaria asvaltoitua yritysalueetta. Wiilo-hankkeen projektipäällikkö vaihtui elokuussa 2025 ja siitä lähtien kokonaisuutta on luotsannut Mika Paananen. Wiilon jatkotoimia edistetään muun muassa yhteiskäyttöterminaalin konseptoinnilla, joka käynnistyi marraskuussa 2025. Alueelle käydään sijoittumisneuvotte-
luja koko ajan kaupunkikonsernin sijoittumispalvelutiimin toimesta.

Vesistömatkailu -hankkeen toimenpiteinä valmistuivat muun muassa mittavat satamamuu- tokset Porthanin satamassa ja Pihkurissa sekä Porthaninsataman huoltorakennus. Viimeisiä toimenpiteitä tehdään alkuvuoden 2026 ai- kana, muun muassa erämaasaunan osalta.

Ketterien kokeilujen elinvoimahautomo - hanke eli Digikeskuksella toimiva hanke syn- nytti hankkeen olemassaolon aikana merkittä- västi erilaisia palveluita, kuten yrityksen, joka tukee vertais- ja ammattilaistukipalvelua pod- castin muodossa terveydenhuoltoon, yrityk- sen, joka tekee tukivälineitä ihmisille arjen hahmottamisen helpottamiseksi, nuorten verkkokaupan kehittämistä, video- ja valokuvauspalveluiden kehittämistä nuorten toimesta, digitaalisen ti- lausjärjestelmän kehittämistä, graafisten palveluiden kehittämistä, jne. Hankkeen toimenpiteisiin osallistui 104 eri yritystä. Yrittäjien kasvanut someosaaminen vaikutti myös siihen, että jopa yksittäisen viitasaarelaisen yrityksen lyhytvideo sai yli 10 miljoonaa katselukertaa. Hanke päättyi alkuvuodesta 2026.

Viitasaaren kaupunki toimi Sydänsuomessa -yhteistyön kuntatiimin puheenjohtajana vuonna 2025 ja kehittä- jätiimin puheenjohtajuudesta vastasi Kehittämisyhtiö Witas Oy. Sydänsuomessa -alueyhteistyön kautta pyöri- tettiin useita hankkeita seitsemän kunnan alueella Pohjoisessa Keski-Suomessa.

Edunvalvontatyön näkökulmasta vuonna 2025 oli keskeisenä esimerkiksi toimiminen Seutukaupunkien yhteis- työverkostossa, jota ylläpitää Kuntaliitto sekä kaupunginjohtajan jäsenyys Seutukaupunkijaostossa, jota luot- saa työ- ja elinkeinoministeriö. Seutukaupunkien toimesta tehtiin laajasti edunvalvontatyötä muun muassa asumisen rahoituksen ratkaisuehdotuksiin sekä osallistumalla ministerin pyöreä pöytä -dialogeihin. Mediyh- teistyötä kaupungin muiden toimien osalta tehtiin laajasti sekä paikallislehden, Keskisuomalaisen että Ylen kanssa, niin maakunnallisella kuin valtakunnallisellakin tasolla. Tärkeää yhteistyötä oli myös toimintamallien kehittäminen työllisyysalueen kanssa sekä uudenlainen työllisyystyön seurannan rakentaminen omassa orga- nisaatiossa, jota varten perustettiin sisäinen työllisyystyöryhmä. Ryhmässä on toimijoita ympäri kaupunkior- ganisaatiota ja konsernia. Hyvinvointialueen kanssa neuvoteltiin esimerkiksi vuokrasopimusten jatkoista sekä tilojen kehittämisestä ja otettiin kantaa palveluverkkouudistuksiin, myös Sydänsuomen näkökulmaa huomioi- den.

Tuulivoimaosayleiskaavat etenivät eri vaiheissa hanketoimijan toimesta, vaikka kaikista tuulivoimahankkeista on valitettu hallinto-oikeuteen. Käynnistämissopimuksia hankkeista ei ole vielä allekirjoitettu.

Markkinoinnin näkökulmasta kaupunki jatkoi uuden Haukirinteen asuinalueen markkinointia sekä Lyhty Viitasaaren ko- konaisuutta tuettiin muun muassa some- markkinoinnin kautta. Lyhty Viitasaaren ravintolatoimija vaihtui vuoden 2025 ai-

kana, samoin Kontti-ravintolan yrittäjä. Haapasaaren alueella toimivaan vanhaan liikekiinteistöön saatiin myös uusia toimijoita ja älysali houkutti kävijöitä merkittävästi.

Viitasaari kuuluu Pihtiputaan hallinnoimaan kuuden kunnan maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueeseen. Kuntien välisen yhteistoimintasopimuksen toteutumisen sekä yhteistoiminta-alueen talouden ja toiminnan seuranta varten on perustettu yhteistoimintaryhmä, johon sopimuskunnat ovat nimenneet valtuustokau- delle kukin yhden jäsenen ja hänelle varajäsenen. Maaseutuhallinto hoitaa kaikki kunnan maaseutuelinkei- noviranomaiselle laissa säädetyt tehtävät ja palvelut, joista keskeisimpiä ovat maatalouden tukijärjestelmiin,

riistavahinkoihin, peruslohkorekisteriin ja eläintenpitäjärekisteriin liittyvät tehtävät, hukkakauralakiin perustuvat tehtävät sekä valmiussuunnitelmat (VAP-viljelijät). Toiminta järjestetään hajautetusti, jokaisessa sopimuskunnassa on toimipiste. Viitasaaren toimipiste on ollut avoinna pääsääntöisesti viisi päivää viikossa.

Lomituspalvelut tuottaa Keuruun kaupunki. Viitasaaren kaupunki on tukenut maksullista lomittaja-apua viitasaarelaiden maatalousyrittäjien työssäjaksamisen ja maatalouslomittajien työllistymisen edistämiseksi. Tukea on maksettu de minimis -tukena 3 euroa/tunti, enintään 60 tuntia/vuosi/yrittäjä. Tukea myönnettiin 14 yrittäjälle yhteensä 2.274,21 euroa.

Perustelut poikkeamille

Toimintatuottoihin on kirjattu maa- ja metsäomaisuuden myynnistä kertyneitä tuloja sekä Tuunaripajan tuotteista kertyneitä myyntituloja. Maa- ja metsäomaisuuden puukauppatuottoja toteutettiin metsänhoitosuunnitelman mukaisesti ja niistä kertyneitä myyntituloja kertyi hiukan talousarviovaiheessa arvioitua enemmän. Tämä vaikutti osaltaan siihen, että myyntituotot toteutuivat kokonaisuudessaan odotettua paremmin.

Toimintakuluissa yksi suurimmista kulueristä oli henkilöstökulut. Elinvoimapaalveluiden henkilöstökuluihin kuuluvat vakituisen henkilöstön (viestintäsuunnittelija, työllisyyspäällikkö) lisäksi hankehenkilöstöstä Wiilo -infrahankeen projektipäällikön kuukausipalkka (elokuuhun 2025 saakka tehtävässä oli 50 % osa-aikainen, sen jälkeen 100 % työajalla työskentelevä) sekä Nykymusiikin instituuttiin keskittyvän "Aikamme Musiikkikeskus" -hankkeen projektipäällikkö, (osan vuodesta tehtävä täyttämättä), sekä Tuunaripajan yksi vakituinen ohjaaja sekä työllistettyjen palkkakustannukset. Työllistettyjen palkkaamiseen käytettiin vuonna 2025 Tuunaripajalla 125 525 euroa. Henkilöstökulut kokonaisuudessaan alittivat budjetin noin 70.000 eurolla, johtuen esimerkiksi muutoksista hankepäälliköiden tehtävissä (toinen tehtävä täyttämättä osan aikaa vuodesta).

Toimintakuluissa palveluiden ostot kokonaisuudessaan alittivat budjetin, vaikka yksittäisillä menokohdilla oli lieviä ylityksiä. Palveluiden ostot muodostivat merkittävän kuluerän elinvoimapaalveluiden kokonaisuudesta. Palveluiden ostoon kirjattiin vuoden aikana muun muassa seutuyhteistyöhön liittyvät kustannukset, kehittämisyritys Witas Oy:n kustannukset, markkinointiin käytetyt panostukset (markkinointimateriaalit, tienvarsimainokset, messunäkyvyys, jne.), toimistokulut, ICT-kustannukset sekä palveluliikenteeseen liittyneet kustannukset. Asiantuntijapalveluihin kirjattiin esimerkiksi juridinen tuki Wiilon sopimusvalmisteluun.

Avustusten kustannuspaikka ylitti budjetin vuoden 2025 aikana merkittävästi. Syynä tähän olivat kaupungin työttömyysetuuksiin liittyvät kustannukset, joissa kunnan rahoitusvastuu työllisyysuudistuksen vuoksi muuttui vuoden 2025 alussa merkittävästi. Kun vuoden 2024 loppuun saakka kunnat vastasivat osittain vähintään 300 päivää työmarkkinatukea saaneiden työttömyysetuuskuluista, niin vuoden 2025 alusta kuntien osavastuu laajeni koskemaan kaikkia työttömyysetuuksia jo sadan työttömyyspäivän jälkeen. Nyt kunta vastaa 10 prosentilla kustannuksista jo 100 päivän jälkeen, ja vastuu nousee portaittain 50 prosenttiin. Ainoa helpotus uudistuksessa kunnille oli, että rahoitusvastuu ei nouse enää yli 50 prosentin missään vaiheessa. Ylivoimainen valtaosa kunnan rahoituksesta aiheutuu edelleen pitkään työmarkkinatukea saaneiden pitkäaikaistyöttömien etuusmenoista.

Euromääräisesti tätä muutosta oli vuoden 2025 talousarviota valmistellessa haastavaa arvioida ja vuoden 2025 toteumien pohjalta kaupunginvaltuusto syksyllä muuttikin talousarviota tämän pohjalta. Vuoden 2025 osalta työttömyyden kustannukset olivat kaupungille kaikkineen yli 550.000 euroa, kun aiempina vuosina niiden toteuma on jäänyt noin 250.000 euroon. Muutos oli merkittävä. Kaupungin työttömyystilanne heikkeni vuoden 2025 aikana, samoin valtakunnallinen työttömyystilanne. Valtio rahoittaa työllisyyspalveluiden järjestämistä valtionosuuksilla vuoden 2025 alusta, mutta osuus ei tällä hetkellä riitä kattamaan nousseita kustannuksia, ottaen huomioon myös työllisyyspalveluista maksamisen työllisyysalueelle sekä kaupungin oman työllisyysyksikön toimintaan liittyvän rahoituksen.

Vuokrakuluissa näkyivät muun muassa Digikeskuksen osittaiseen vuokraan sekä Lennätin vuokraan liittyvät kustannukset.

Palvelualueella kiinnitettiin tarkasti huomiota kustannuksiin sekä talouden heikentyneeseen tilanteeseen jo talousarviovuoden 2025 aikana.

Tavoitteet			
Strateginen päämäärä: Vireä elinkeinoelämä ja monipuolinen työpaikkatarjonta elinvoiman tukijalkana.			
Tavoite: Varmistetaan osaavan työvoiman saatavuus panostamalla hyvään yhteistyöhön oppilaitosten kanssa sekä kotoutumispalveluihin.			Toteutunut
Toimenpiteet	Kehitetään kaupungin oman työllisyysyksikön toimintaa ja yhteistyötä kehittämissyhtiön kanssa vastaamaan TE25-tarpeisiin.* Selvitetään satelliittikoulutuksen mahdollisuuksia Viitasaarella ja Sydänsuomessa -alueella.		
Mittarit		Lähtö	Tavoite
Toteutuneet koulutukset / määrä (kpl)		0	
* Ei määrällistä mittarointia, edellyttää uutta toimintamallia ja sen rakentamista		0	
Arvio	Sydänsuomessa -alueyhteistyön kautta selvitettiin maakuntakorkeakoulumallin kehittämistä alueelle. Kaupungin työllisyysyksikön ja kehittämissyhtiö Witas Oy:n kanssa tehtyä yhteistyötä työllisyysalueen kanssa lähdettiin kehittämään ja sen pohjalta kaupungilla kokoontuu säännöllisesti muun muassa työllisyysryhmä. Se kokoaa yhteen myös nuorten työpajan ja kotouttamiseen liittyvät näkökulmat.		
Strateginen päämäärä: Viihtyisää asumista keskustasta kyliin			
Tavoite: Edistetään monipuolisia ja eri tarpeita vastaavia asumisvaihtoehtoja.			Ei toteutunut
Toimenpiteet	Asumistarjonnan kehittäminen yhdessä konserniyhtiöiden kanssa + kumppanin kilpailuttaminen		
Mittarit		Lähtö	Tavoite
Uusi mittari		0	
Arvio	Kaupunki markkinoi vuonna 2025 edelleen Haukirinteen asuinalueita, mutta ei käynnistänyt alueella asuntorakentamiseen liittyvää kilpailutusta. Heikentynyt työttömyystilanne on vaikuttanut tonttikysyntään. Kaupungin vuokra-asuntoja tarjoavan tytäryhtiön taloudellinen tilanne vaatii myös tasapainotustoimenpiteitä ennen uudishankkeen aloittamista. Kaupunki teki tiivistä yhteistyötä Asumisen uudet tuulet -hankkeen kanssa ja edisti sitä kautta esimerkiksi Lehtolan rakennuksen jatkokäytön suunnittelua.		
Tavoite: Kylien elinvoima turvataan tietoliikenne- ja tieyhteyksistä huolehtimalla.			Osittain toteutunut
Toimenpiteet	Ennakkomarkkinoinnin pohjalta tehdään suunnitelma tietoliikenneyhteyksien kehittämisestä ja valmistellaan päätöksentekoon.		
Arvio	Kaupunki on yhteistyössä Karelnet Oy:n kanssa valmistellut valokuituprojekteja eri puolille Viitasaarta. Ensimmäinen hanke on saanut myönteisen rahoituspäätöksen ja etenee vuoden 2026 aikana.		
Strateginen päämäärä: Tavoitteena hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen			
Tavoite: Kehitetään palveluhenkistä ja sujuvaa toimintakulttuuria, asukkaiden tiedonsaantia ja asiointia.			Ei toteutunut
Toimenpiteet	Kuntastrategian päivitys on edessä vuonna 2025. Kokeillaan uusia osallistamisen tapoja osana strategian itsearviointia ja päivitystyötä		
Mittarit		Lähtö	Tavoite
Laadullisena mittarina saadut palautteet uusista osallistamisen tavoista.		0	
Arvio	Kaupunkistrategian valmistelun käynnistämistä lykättiin vuoteen 2026 talouden tasapainottamisohjelman valmistelun vuoksi. Vuosi 2026 on viimeinen nykyisen kaupunkistrategian voimassaolovuosi. Kaupunkistrategian päivitys käynnistyy huhti-toukokuussa 2026.		

Strateginen päämäärä: Kestävästi ja rohkeasti kehittyvä Viitasaari			
Tavoite: Kehitetään kiertotalouden ratkaisuja.			Toteutunut
Toimenpiteet	Laaditaan ilmastosuunnitelma (meneillään)		
Mittarit		Lähtö	Tavoite
Ilmastosuunnitelma laadittu (Kyllä = 1, Ei = 0)		0	1
Arvio	Kaupunginvaltuusto hyväksyi Viitasaaren kaupungin ilmastosuunnitelman 28.4.2025.		

Tunnusluvut	TP2023	TP2024	TA2025	TP2025
Asukasmäärä (2035 tavoite 10 000 vakituista ja kausiasukasta)	5 879	5 763		5 686

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta 1–12/2025

Kaupunginhallituksen nimeämät sisäiset tarkastajat toimivat objektiivisesti ja riippumattomasti kaupunginhallituksen alaisuudessa. Sisäinen tarkastus tukee kaupunginjohtoa sisäisen valvonnan toteuttamisessa arvioimalla sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehokkuutta, toimivuutta ja riittävyttä. Vuonna 2025 tapahtui valtuustokauden vaihtuminen, eikä sisäistä tarkastusta suoritettu.

Elinvoima

Palvelualue: Elinvoimapalvelut

Vastuhenkilö: Kaupunginjohtaja Helena Vuopionperä-Kovanen

Toiminnan luonne:

Toiminnan kuvaus: Elinvoimapalveluihin kuuluvia toimintoja ovat johtaminen, strategia ja edunvalvontatyö, kuntademokratian ja osallisuuden edistäminen, valmius ja varautuminen, konserniyhtiöt, viestintä, markkinointi ja matkailu sekä saavutettavuus. Hankerahoituksella perustetut etätyötila Lennätin sekä Digikeskus sijoittuvat kaupunkiorganisaatiossa elinvoimapalveluihin.

Ulkoinen/Sisäinen	TP2024	TA2025	TAM2025	MTA2025	TP2025	Tot. %	Poik. €
TOIMINTATUOTOT	242 865	279 408	74 313	353 721	562 954	159,2 %	209 233
TOIMINTAKULUT	-1 155 122	-1 267 376	-50 645	-1 318 021	-1 233 170	93,6 %	84 850
TOIMINTAKATE	-912 257	-987 968	23 668	-964 300	-670 216	69,5 %	294 084
POISTOT JA ARVON- ALENTUMISET	-7 301	-6 571	0	-6 571	-6 571	100,0 %	0
YLI/ALIJÄÄMÄ	-919 563	-994 539	23 668	-970 871	-676 797	69,7 %	294 073

Työllisyyden hoito

Palvelualue: Elinvoimapalvelut

Vastuhenkilö: Kaupunginjohtaja Helena Vuopionperä-Kovanen

Toiminnan luonne:

Toiminnan kuvaus: Työllisyyden hoidon kokonaisuuteen kuuluu Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueelta hankittavat työllisyyspalvelut, kaupungin rahoitusosuudet työttömyysetuuksista, kaupungin omat työllisyyttä edistävät palvelut Tuunari-pajalla sekä erilaiset työllisyysavustukset.

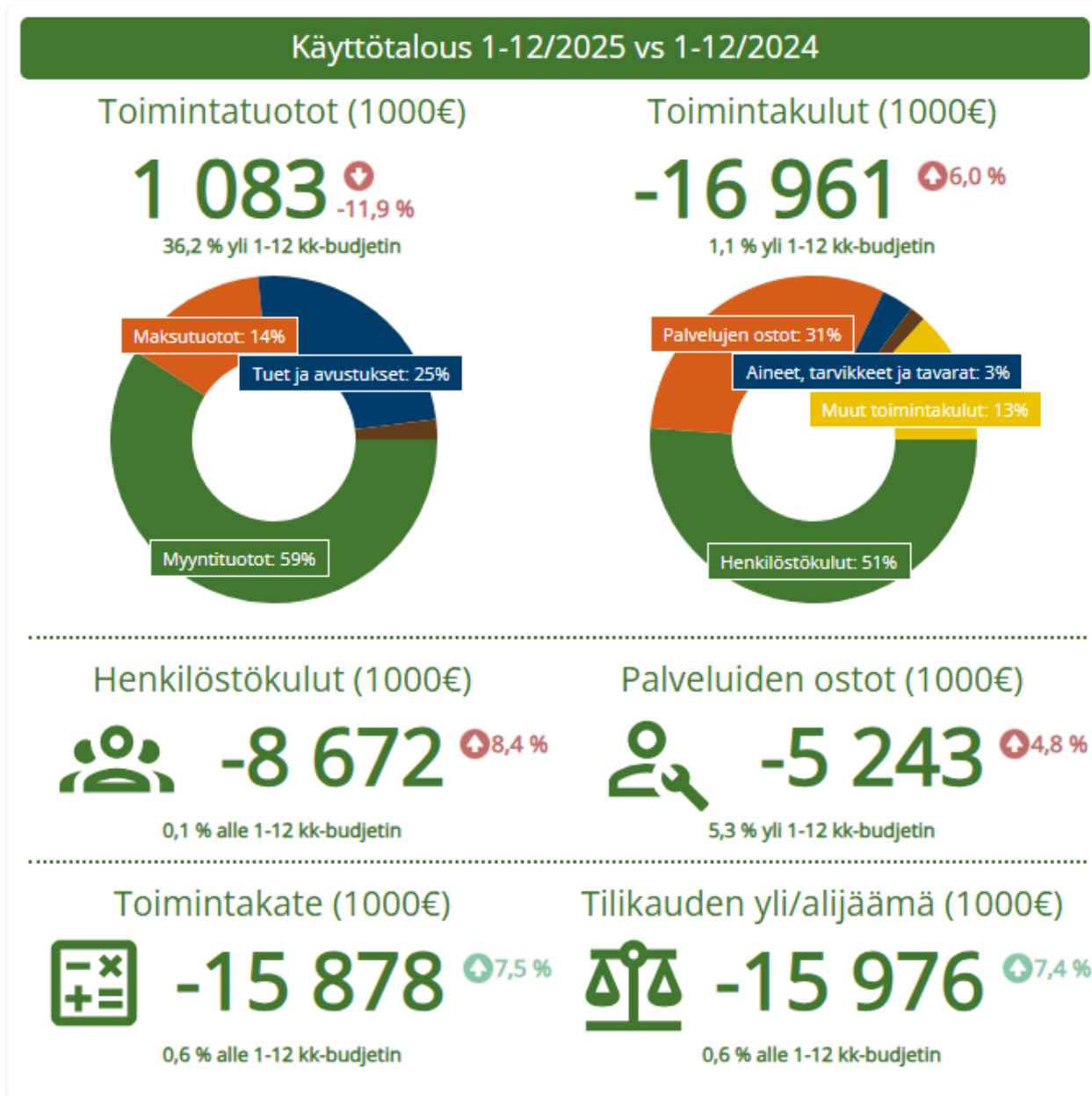
Ulkoinen/Sisäinen	TP2024	TA2025	TAM2025	MTA2025	TP2025	Tot. %	Poik. €
TOIMINTATUOTOT	316 288	17 050	0	17 050	53 781	315,4 %	36 731
TOIMINTAKULUT	-1 024 697	-1 203 027	-267 154	-1 470 181	-1 290 449	87,8 %	179 731
TOIMINTAKATE	-708 409	-1 185 977	-267 154	-1 453 131	-1 236 668	85,1 %	216 463
YLI/ALIJÄÄMÄ	-708 409	-1 185 977	-267 154	-1 453 131	-1 236 810	85,1 %	216 321

2.2.1.4 Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualue

Vastuhenkilö: Jouni Häkkinen, sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Palvelualue sisältää: Palvelualueen hallinto, Varhaiskasvatus, Esi- ja perusopetus, Aamu- ja iltapäivätoiminta, Viitasaaren lukio, Viitasaaren alueen musiikkiopisto, Vapaa-aikapalvelut, Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Palvelualueen kuvaus: Palvelualueen toiminnan kehittämisestä, organisoinnista ja arvioinnista vastaa sivistys- ja hyvinvointilautakunta. Palvelualueetta johtaa sivistys- ja hyvinvointijohtaja.

Ulkoinen ja Sisäinen	TP2024	TA2025	TAM2025	MTA2025	TP2025	Tot. %	Poik. €
TOIMINTATUOTOT	1 229 407	795 270	0	795 270	1 083 066	136,2 %	287 796
Myyntituotot	738 972	289 470	0	289 470	639 245	220,8 %	349 775
Maksutuotot	162 963	317 400	0	317 400	156 374	49,3 %	-161 026
Tuet ja avustukset	238 211	157 000	0	157 000	266 042	169,5 %	109 042
Muut toimintatuotot	89 262	31 400	0	31 400	21 406	68,2 %	-9 995
TOIMINTAKULUT	-16 002 569	-16 776 767	-70 956	-16 847 723	-16 859 321	100,1 %	-11 598
Henkilöstökulut	-7 996 453	-8 678 582	-70 956	-8 749 538	-8 671 668	99,1 %	77 870
Palvelujen ostot	-5 000 612	-4 981 083	0	-4 981 083	-5 141 725	103,2 %	-160 642
Aineet,tarvik. ja tavarat	-553 877	-563 165	0	-563 165	-537 220	95,4 %	25 945
Avustukset	-234 603	-306 000	0	-306 000	-270 253	88,3 %	35 747
Muut toimintakulut	-2 217 025	-2 247 937	0	-2 247 937	-2 238 455	99,6 %	9 482
TOIMINTAKATE	-14 773 162	-15 981 497	-70 956	-16 052 453	-15 776 255	98,3 %	276 198
POISTOT JA ARVON- ALENTUMISET	-106 666	-85 455	0	-85 455	-98 309	115,0 %	-12 854
YLI/ALIJÄÄMÄ	-14 880 106	-16 066 952	-70 956	-16 137 908	-15 874 771	98,4 %	263 137

Ulkoinen/Sisäinen	TP2024	TA2025	TAM2025	MTA2025	TP2025	Tot. %	Poik. €
Ulkoinen							
TOIMINTATUOTOT	1 212 550	795 270	0	795 270	1 061 271	133,4 %	266 001
TOIMINTAKULUT	-11 402 129	-12 305 386	-70 956	-12 376 342	-12 337 918	99,7 %	38 424
TOIMINTAKATE	-10 189 579	-11 510 116	-70 956	-11 581 072	-11 276 647	97,4 %	304 425
Sisäinen							
TOIMINTATUOTOT	16 857	0	0	0	21 795	0,0 %	21 795
TOIMINTAKULUT	-4 600 440	-4 471 381	-70 956	-4 471 381	-4 521 403	101,1 %	-50 022
TOIMINTAKATE	-4 583 583	-4 471 381	-70 956	-4 471 381	-4 499 608	100,6 %	-28 227

Toimintakatsaus 1–12/2025

Vuosi 2025 oli sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualueella toiminnan vakauttamisen ja palvelujen kehittämisen aikaa. Palvelutarpeet kasvoivat erityisesti varhaiskasvatuksen, oppimisen tuen, opiskeluhuollon sekä nuorten hyvinvointia tukevien palvelujen osalta. Koko palvelualueella vahvistettiin varhaisen tuen toimintamalleja ja tehtiin työtä palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden turvaamiseksi.

Henkilöstön saatavuus ja rekrytointi olivat edelleen keskeisiä haasteita erityisesti varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja määräaikaissa sijaistarpeissa.

Kulttuuri- ja nuorisopalveluissa toimintavuosi oli aktiivinen ja osallistava. Kirjastopalvelujen käyttö pysyi vakaana, ja tapahtumatoiminta tavoitti laajasti kuntalaisia.

Talous pysyi ulkoisten menojen osalta kokonaisuudessaan talousarvion rajoissa, vaikka kustannuspaineita syntyi henkilöstökustannuksista, tuen tarpeen kasvusta ja kotikuntakorvauksista.

Vuosi 2025 loi perustaa palvelualueen pitkäjänteiselle kehittämiselle, ja painopisteet siirtyvät vuodelle 2026 oppimisen tuen vahvistamiseen, hyvinvointipalvelujen saavutettavuuteen sekä henkilöstön saatavuuden turvaamiseen.

Perustelut poikkeamille

Merkittävä poikkeama ulkoisissa menoissa aiheutui kotikuntakorvausten arvioitua suuremmista kustannuksista.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta 1–12/2025

Toiminnassa on noudatettu säännöksiä, määräyksiä ja päätöksiä. Hankintapäätökset on tehty hallintosäännön mukaisen viranhaltijan ja toimielimen toimesta. Valvonta on toteutettu viranhaltijapäätösten seurannalla. Lautakunnat ja kaupunginhallitus ovat seuranneet talouskehitystä sekä talouden ja toiminnan kehitystä osavuosisikatsauksissa. Omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa ja hoidossa on noudatettu hallintosääntöä. Sopimukset on tallennettu kaupungin asianhallintajärjestelmään.

SIHY palvelualueen hallinto

Palvelualue: Sivistys ja hyvinvointi

Vastuhenkilö: Jouni Häkkinen sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Toiminnan luonne: Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualueen taloussuunnittelun, hallinto-, ja yleispalvelujen lisäksi tuotetaan mahdollisimman laadukasta ja kustannustehokasta palvelua kuntalaisille.

Toiminnan kuvaus: Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualueen hallinnossa työskentelevät sivistys- ja hyvinvointijohtaja ja toimistosihteerit. Hyvinvointikoordinaattori on sijoitettu organisaatiokaaviossa hallinnon alle, vaikka palkkakustannukset on kohdennettu hyte-työn sekä kotouttamisen kustannuspaikoille. Hallinnon kuukausiksi lasketaan myös 30 % lukion toimistosihteerin työpanoksesta.

Ulkoinen/Sisäinen	TP2024	TA2025	TAM2025	MTA2025	TP2025	Tot. %	Poik. €
TOIMINTATUOTOT	21	0	0	0	2	0,0 %	2
TOIMINTAKULUT	-838 103	-1 019 125	-737	-1 019 862	-1 023 854	100,4 %	-3 993
TOIMINTAKATE	-838 083	-1 019 125	-737	-1 019 862	-1 023 853	100,4 %	-3 991
YLI/ALIJÄÄMÄ	-838 083	-1 019 125	-737	-1 019 862	-1 023 853	100,4 %	-3 991

Toimintakatsaus 1–12/2025

Vuoden 2025 aikana sihy-palvelualueen hallinnossa keskityttiin toiminnan ja palveluiden sujuvuuden varmistamiseen, henkilöstön työhyvinvoinnin tukemiseen sekä talouden hallintaan. Hallinto tuki aktiivisesti palvelualueen esihenkilöitä ja yksiköitä.

Toimintaa tehostettiin jatkamalla prosessien yhtenäistämistä ja hyödyntämällä sähköisiä työvälineitä muun muassa raportoinnissa ja taloussuunnittelussa. Henkilöstöressurssien kohdentamista tarkennettiin vastaamaan paremmin palvelutarpeen vaihtelua eri yksiköissä.

Vuoden aikana valmisteltiin myös tulevien vuosien palvelurakenteen kehittämistä ja henkilöstön saatavuuden turvaamista. Hallinnon toiminta onnistui tukemaan palvelualueen perustehtävää vakaasti koko toimintavuoden ajan.

Tavoitteet				
Strateginen päämäärä: Tavoitteena hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen				
Tavoite: Edistetään asukkaiden osallistumismahdollisuuksia.				Toteutunut
Toimenpiteet	Varmistetaan lähipalveluiden säilyminen			
Mittarit		Lähtö	Tavoite	Toteuma
HYTE-kerroin		0		67
Arvio	Asukkaiden osallistumismahdollisuuksia pyrittiin edistämään kaikilla vastuualueilla. Hyte-kerroin nousi vuoden aikana 65:ta 67:een.			

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta 1–12/2025

Toiminnassa on noudatettu säännöksiä, määräyksiä ja päätöksiä.

Varhaiskasvatus

Palvelualue: Sivistys ja hyvinvointi

Vastuhenkilö: Maria Kilpeläinen varhaiskasvatusjohtaja

Toiminnan luonne: Varhaiskasvatus on lakisääteinen palvelu alle kouluikäisille lapsille. Toiminta on yhdistelmä suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatusta, opetusta ja hoitoa. Varhaiskasvatus on osa suomalaista koulutusjärjestelmää: tärkeä vaihe lapsen kasvun ja oppimisen polulla.

Toiminnan kuvaus: Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tuottaa laadukkaita varhaiskasvatuspalveluita eri toimintamuodoissaan. Varhaiskasvatuslain (2018/540) mukaista, jokaiselle lapselle tarjottavaa varhaiskasvatusta toteutetaan arkipäivisin klo 6.30–17.00 välillä eri yksiköissä. Varhaiskasvatuksen toimintamuotoja ovat päiväkotitoiminta, perhepäivähoito ja avoin varhaiskasvatus. Viitasaarella varhaiskasvatusta järjestetään päiväkotitoimintaa Marjametsässä, Tuulentuvassa, Taikataskussa ja Miekkarinteen päivähoitokeskuksessa sekä Kulmalan, Muksumäen ja Tenavataskun ryhmäperhepäivähoitoyksiköissä, perhepäivähoitajan omassa kodissa järjestettävänä perhepäivähoitona sekä avoimena varhaiskasvatuksena perhekeskuksessa.

Varhaiskasvatuksen piirissä lapsia on yhteensä n.140-150.

Marjametsän päiväkodissa järjestetään myös lakisääteistä vuorohoitoa, joka mahdollistaa huoltajien työssäkäynnin muuna aikana kuin arkisin klo 6.30-17.00. Oikeus vuorohoitoon ei ole subjektiivinen.

Ulkoinen/Sisäinen	TP2024	TA2025	TAM2025	MTA2025	TP2025	Tot. %	Poik. €
TOIMINTATUOTOT	145 326	72 002	0	72 002	107 942	149,9 %	35 940
TOIMINTAKULUT	-3 489 511	-3 623 249	-9 865	-3 633 114	-3 681 560	101,3 %	-48 446
TOIMINTAKATE	-3 344 185	-3 551 247	-9 865	-3 561 112	-3 573 618	100,4 %	-12 506
POISTOT JA ARVON- ALENTUMISET	-6 587	-4 583	0	-4 583	-14 105	307,8 %	-9 522
YLI/ALIJÄÄMÄ	-3 350 771	-3 555 830	-9 865	-3 565 695	-3 587 723	100,6 %	-22 028

Toimintakatsaus 1–12/2025

Varhaiskasvatuslain mukaista varhaiskasvatuspalvelua on toteutettu päiväkotitoimintaa Marjametsässä, Tuulentuvassa, Taikataskussa ja Miekkarinteen päivähoitokeskuksessa sekä Kulmalan, Muksumäen ja Tenavataskun ryhmäperhepäivähoitoyksiköissä, kolmen (1.8.2025 alkaen kahden) perhepäivähoitajan kodissa sekä avoimessa varhaiskasvatuksessa perhekeskuksessa Perhetuvalla.

Lisääntynyt vuorohoidon tarve ja sekä alle 3-vuotiaiden hoidon tarve on vaikuttanut varhaiskasvatuksen toimintaan ja sijaistarpeeseen. Ympäri vuorokautista varhaiskasvatusta tarjotaan vain Marjametsässä.

Lainmukainen kolmiportainen tuki on järjestetty, se lisää henkilöstöresursseja.

Perustelut poikkeamille

Pientä poikkeamaa henkilöstökuluissa, johtuen kolmiportaisen tuen tarpeesta sekä henkilöstön sijaistarpeesta sekä lisääntyneestä vuorohoidon tarpeesta.

Tavoitteet			
Strateginen päämäärä: Viihtyisää asumista keskustasta kyliin			
Tavoite: Varmistetaan laadukkaita varhaiskasvatuspalveluita, erityisesti alle 3-v. ryhmät ja vuorohoito.			Toteutunut
Toimenpiteet	Palvelu- ja kiinteistöstrategian luominen, varhaiskasvatustyöntekijöiden määrän ja palvelukokonaisuuden selkeyttäminen.		
Mittarit	Lähtö	Tavoite	Toteuma
Varhaiskasvatuksen täyttötaste	0		100
Varhaiskasvatuksen käyttöaste	0		90
Vuorohoidon tarve	0		100
Arvio	<p>Varhaiskasvatuspaikat ovat olleet lähes täynnä, satunnaisia paikkoja on ollut vapaana, jokaiselle varhaiskasvatusta hakeneelle lapselle on löytynyt paikka.</p> <p>Vuorohoidontarve on kasvanut, erityisesti viikonloppuisin. Viikonloppuhoidossa voi olla yksi-kaksi lasta. Toinen aamuhoidossa ja toinen iltahoidossa. Joten tarvitaan kaksi työntekijää.</p> <p>Jos kyseessä on tuen-lapsi, hänellä pitää olla myös henkilökohtainen avustaja. Jos hoito osuu sunnuntaille, palkat ovat sunnuntaisilla.</p> <p>Vuorohoito on hinnakkainta varhaiskasvatusta.</p> <p>Lakisääteiset palvelut on turvattava ja resurssit näihin löydettävä.</p>		

Tunnusluvut	TP2023	TP2024	TA2025	TP2025
Varhaiskasvatuksen kokonaiskäyttö %		100	90	87,26
Vuorohoidon käyttö %		100	100	100

Varhaiskasvatusta on järjestetty 100% jokaiselle varhaiskasvatusta hakeneelle lapselle.
Vuorohoitoa on järjestetty 100% jokaiselle vuorohoitoa tarvitsevalle lapselle.

Esi- ja perusopetus, aamu- ja iltapäivätoiminta

Palvelualue: Sivistys ja hyvinvointi

Vastuuhenkilö: Rehtorit Kunelius Jari, Kaskilahti Jaana, Korhonen Taija-Tuuli 31.7.2025 asti, Häkkinen Päivi 1.8.2025 alkaen

Toiminnan luonne: Perusopetus on yleissivistävää koulutusta, ja sillä on sekä kasvatus- että opetustehtävä. Perusopetuksen tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua ihmisinä ja yhteiskunnan jäsenenä sekä opettaa tarpeellisia tietoja ja taitoja. Perusopetus tuottaa jatko-opintokelpoisuuden. Esiopetus on oppivelvollisuutta edeltävänä vuonna saatavaa maksutonta opetusta. Kouluilla järjestetään myös aamu- ja iltapäivätoimintaa.

Toiminnan kuvaus:

Perusopetuksessa oli vuonna 2025 475 oppilasta, joista Haapaniemen koulussa opiskeli 410, Kymönkosken koulussa 29 ja Huopanan koulussa 36. Esiopetukseen osallistui 44 oppilasta (sis. koulujen oppilasmääriin).

Viitasaaren keskustassa sijaitsevassa Haapaniemen koulussa opetetaan vuosiluokkia 0.- 9. Koulussa toimii kaksi esiopetusryhmää, 20 perusopetusryhmää, kaksi pienryhmää vaativan ja erityisen tuen oppilaille sekä JOPO-ryhmä.

Huopanan kylällä sijaitseva Huopanan koulu toimii yhdysluokkaperiaatteella, kolmessa opetusryhmässä 0–2, 3–4 ja 5–6. Kielten opetuksen resurssia jaetaan kyläkoulujen kesken.

Kymönkosken kylällä toimivassa Kymönkosken koulussa opetetaan vuosiluokkia 0–6 kahdessa opetusryhmässä, yhdysluokkaperiaatteella. Luokkien 0–2 ja 3–6 lisäksi koulussa toimii pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaille suunnattu tähtiluokka.

Ulkoinen/Sisäinen	TP2024	TA2025	TAM2025	MTA2025	TP2025	Tot. %	Poik. €
TOIMINTATUOTOT	373 880	231 368	0	231 368	416 509	180,0 %	185 141
TOIMINTAKULUT	-8 096 700	-8 255 311	-17 784	-8 273 095	-8 415 794	101,7 %	-142 699
TOIMINTAKATE	-7 722 820	-8 023 943	-17 784	-8 041 727	-7 999 285	99,5 %	42 442
POISTOT JA ARVON- ALENTUMISET	-22 207	-13 390	0	-13 390	-16 132	120,5 %	-2 742
YLI/ALIJÄÄMÄ	-7 745 041	-8 037 333	-17 784	-8 055 117	-8 015 567	99,5 %	39 550

Toimintakatsaus 1–12/2025

Vuosi 2025 on toteutunut koulujen osalta talousarviosuunnitelman mukaisesti.

Esi- ja perusopetuksen merkittävin muutos verrattuna edelliseen vuoteen on ollut 1.8.2025 aloitettu siirtyminen kolmiportaisesta tuesta uuteen Oppimisen tuen -toimintatapaan. Edelleen IT-ympäristön laajamittainen muutos ylläpidossa, laitteissa ja ohjelmistoissa niin opetuksessa kuin hallinnonkin puolella jatkui.

Vakituisen henkilöstön rekrytointi on muuttunut haasteellisemmaksi. Sijaisten saaminen on vielä vaikeampaan.

Esi- ja perusopetuksen tasa-arvo -hanke on tukenut lähikouluperiaatteen toteutumista, oppilaiden yhdenvertaisuutta sekä oppimisen tuen uudistuksen mukaiseen toimintakulttuuriin siirtymistä.

Liikkuva koulu ja Move! -hanke on edistänyt Move-mittausten jälkeisiä myönteisiä tukimuotoja koulun liikunnallisempaan toimintakulttuuriin.

Koulunuorisotyö on tullut näkyvämmäksi kaikilla kouluilla nuorisotoimen hankkeen myötä.

Haapaniemen koulu

Perusopetuksen jälkeiseen jatko-opiskelupaikkaan siirtyivät kaikki oppilaat.

Aamu- ja iltapäivätoimintaan 1.-2. lk:ien oppilaista osallistui n. 30 oppilasta. Esiopetuspäivän jälkeiseen ohjattuun toimintaan osallistui n. 20 lasta. Koulukuljetuksessa oppilaista on 34%.

Huopanan koulu

Hankerahoituksen tuella koululla on määräaikainen erityisopettaja.

Aamu- ja iltapäivätoimintaan 1.-2. lk:ien oppilaista osallistui n. 10 oppilasta. Esiopetuspäivän jälkeiseen ohjattuun toimintaan osallistui n. 3 lasta. Koulukuljetuksessa oppilaista on 94%.

Kymönkosken koulu

Koulussa on oma erityisopettaja.

Aamu- ja iltapäivätoimintaan 1.-2. lk:ien oppilaista osallistui n. 11 oppilasta. Esiopetuspäivän jälkeiseen ohjattuun toimintaan osallistui n. 3 lasta. Koulukuljetuksessa oppilaista on 95%.

Strateginen päämäärä: Kestävästi ja rohkeasti kehittyvä Viitasaari				
Tavoite: Tietoliikenneyhteyksien parantaminen. Toimiva kuituyhteys kouluilla.				Ei toteutunut
Toimenpiteet	Kuidun rakentaminen myös Kymönkosken koululle. Langattoman yhteyden varmistaminen kaikilla kouluilla.			
Mittarit		Lähtö	Tavoite	Toteuma
Tiedonsiirron nopeuden paraneminen. Tiedonsiirron tehokkuuden mittaaminen.		0		0
Arvio	Kymönkosken nettiyhteys ei toimi vakaasti.			
Tavoite: IT-laitteet				Osittain toteutunut
Toimenpiteet	Riittävä määrä ajantasaisia ja toimivilla ohjelmistoilla olevia laitteita.			
Mittarit		Lähtö	Tavoite	Toteuma
Laitteet/oppilas		0		1
Ohjelmistojen toimivuus mitataan kyselyllä		0		1
Arvio	Oppilasta kohti on käytössä ipad. Tietoteknistä ammattitukea tarvitaan enemmän, että ohjelmistot toimivat ja laitteista saadaan parempi hyöty.			
Tavoite: Sähköiset oppimisympäristöt ja materiaalit				Osittain toteutunut
Toimenpiteet	Hankitaan oppimisessa tarvittavat materiaalit ja oppimisympäristöt.			
Mittarit		Lähtö	Tavoite	Toteuma
Mitataan tarve ja toteutus kyselyllä		0		1
Arvio	Oppiainekohtaisia sähköisiä oppimisympäristöjä ja materiaaleja on hankittu opettajien valinnan mukaan.			
Tunnusluvut	TP2023	TP2024	TA2025	TP2025
Jatko-opintoihin sijoittuminen (%)		96		100
Aamu- ja iltapäivätoiminnan osallistujamäärä		50		50
S2 opetus toteutunut (Ei=0, Kyllä=1)		1		1

Viitasaaren lukio

Palvelualue: Sivistys ja hyvinvointi

Vastuuhenkilö: Marika Vuorela, Viitasaaren lukion rehtori.

Toiminnan luonne: Lukiokoulutus Viitasaaren lukiossa on yleissivistävää koulutusta, joka antaa hyvät valmiudet jatkaa opintoja yliopistossa tai ammattikorkeakoulussa.

Toiminnan kuvaus: Viitasaaren lukio on laadukas yleislukio, jossa on erikoislinjoina tarjolla pelastus- ja turvallisuuslinja sekä musiikkilinja. Lukiolla on osin yhteinen henkilökunta ja tilat Haapaniemen koulun kanssa.

Ulkoinen/Sisäinen	TP2024	TA2025	TAM2025	MTA2025	TP2025	Tot. %	Poik. €
TOIMINTATUOTOT	50 069	39 400	0	39 400	35 459	90,0 %	-3 941
TOIMINTAKULUT	-1 154 797	-1 307 018	-3 127	-1 310 145	-1 189 485	90,8 %	120 659
TOIMINTAKATE	-1 104 728	-1 267 618	-3 127	-1 270 745	-1 154 026	90,8 %	116 719
POISTOT JA ARVON- ALENTUMISET	-12 373	-6 374	0	-6 374	-6 963	109,2 %	-589
YLI/ALIJÄÄMÄ	-1 117 101	-1 273 992	-3 127	-1 277 119	-1 161 014	90,9 %	116 104

Toimintakatsaus 1–12/2025

Syksyllä 2025 Viitasaaren lukiossa oli yhteensä 67 opiskelijaa. Näistä opiskelijoista 61 oli nuorten lukiokoulutuksen oppimäärää suorittavia opiskelijoita, 4 aikuislukion oppimäärää suorittavia ja 2 kaksoistutkinnon suorittajaa.

Opiskelijamäärä on vähentynyt 3 opiskelijalla edeltävän syksyn 2024 opiskelijamäärään verrattuna. Tätä opiskelijamäärän vähenemistä voidaan pitää aiempaan verrattuna kohtuullisena, ottaen huomioon pienenevät ikäluokat ja se, että paikallisten nuorten kiinnostus lukio-opintoja kohtaan vaihtelee vuosittain.

Lukiomme 67:sta opiskelijasta yhteensä 21 opiskelijaa on saapunut opiskelijaksi muualta kuin Viitasaarelta, eli noin 31 % opiskelijoistamme on ulkopaikkakuntalaisia. Osa heistä on muuttanut Viitasaarelle. Syksyllä 2025 Viitasaaren lukioon tuli naapurikunnistamme Keiteleeltä ja Kannonkoskelta yhteensä 7 uutta opintonsa aloittavaa opiskelijaa. Tämä on merkittävä parannus syksyyn 2024 verrattuna, jolloin Viitasaaren lukiossa ei aloittanut keiteleläisiä tai kannonkoskisia 1. vuositasen opiskelijoita ollenkaan.

Syksyllä 2025 pelastus- ja turvallisuuslinja paransi suosiotaan: pelastus- ja turvallisuuslinjalla 1. vuositasoilla aloitti 8 uutta opiskelijaa, tämä on 60 % enemmän kuin mitä edeltävänä syksynä oli linjalla opintonsa aloittaneita. Linjalle otetaan maksimissaan 10 uutta opiskelijaa joka syksy. Pelastus- ja turvallisuuslinjalle saapuu opiskelijoilta pääasiassa muualta kuin Viitasaarelta. Syksyllä 2025 aloittaneista 8:sta pelastus- ja turvallisuuslinjalla aloittaneista opiskelijoista 6 opiskelijaa muutti Viitasaarelle linjaopintojen perässä.

Musiikinopettajan sijaisjärjestelyiden vuoksi lukuvuonna 2024-2025 musiikkilinjan linjaopintojen osalta elettiin hiljaiseloa, mutta syksyllä 2025 uusi musiikin lehtorin viranhaltija aloitti työssään ja linjaopinnot on saatu taas hyvin vauhtiin ja kehitystyötä tehdään. Linjalla aloitti 4 uutta opiskelijaa ja yhteensä musiikkilinjalaisia on tällä hetkellä 10. Musiikkiopiston kanssa yhteistyössä organisoidut musiikkilinjalaisten instrumenttiopinnot ovat toteutuneet hyvin. Lukion musiikkilinjan ja Viitasaaren alueen musiikkiopiston välillä on tehty laadukasta yhteistyötä.

Perustelut poikkeamille

Erityisesti musiikkilinjan toimintakulut jäivät vuonna 2025 suunniteltua alhaisemmiksi. Syyslukukaudella huomioitiin Viitasaaren kaupungin tiukentunut taloudellinen tilanne, joten palveluiden, aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostossa tehtiin vain välttämättömät hankinnat.

Strateginen päämäärä: Vireä elinkeinoelämä ja monipuolinen työpaikkatarjonta elinvoiman tukijalkana.				
Tavoite: Varmistetaan osaavan työvoiman saatavuus panostamalla hyvään yhteistyöhön oppilaitosten kanssa.				Osittain toteutunut
Toimenpiteet	Parannetaan ja lisätään Viitasaaren lukion markkinointia. Hyödynnetään lukion kehittämistyöryhmää lukion kehittämiseen. Opetussuunnitelman päivittäminen koulukohtaisten opintojen osalta.			
Mittarit		Lähtö	Tavoite	Toteuma
Pelastus- ja turvallisuuslinjalla opintonsa aloittaneiden määrä, syksy 2025 (Lähtöarvo syksyn 2024 linjalla aloittaneiden määrä)		5	10	8
Viitasaaren lukion opiskelijamäärän säilyminen ennallaan		70	70	64
Arvio	Pelastus- ja turvallisuuslinjalla aloittaneiden määrä kasvoi edelliseen syksyyn verrattuna. Opiskelijamäärä syksy- jen 2024 ja 2025 välillä väheni 70:stä 67:ään. Vuoden 2025 lopussa opiskelijamäärä oli 64, joulukuussa valmistui 3 ylioppilasta.			

Strateginen päämäärä: Viihtyisää asumista keskustasta kyliin				
Tavoite: Huomioidaan nuorten tarve opiskelija-asumiselle. Huolehditaan, että asuminen on turvallista.				Osittain toteutunut
Toimenpiteet	Huolehditaan, että opiskelijaasuminen olisi edullista ja turvallista.			
Mittarit		Lähtö	Tavoite	Toteuma
Viitasaaren ulkopuolelta tulevien Viitasaarelle muuttaneiden lukiolaisten määrä.		14		12
Arvio	Virallisesti kuntaan muuttaneiden määrän kohtuullinen väheneminen. Toisaalta enemmän naapurikunnista päi- vittäin lukiolle opiskelemaan kulkevia.			

Strateginen päämäärä: Tavoitteena hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen				
Tavoite: Edistetään nuorten turvallista kasvua.				Toteutunut
Toimenpiteet	Säilytetään erityisopetusresurssi. Tarjotaan opiskelijoille uimahalli ja kuntosalikäyntejä fyysisen kunnan ylläpitämiseen, tämä heijastuu myös muuhun hyvinvointiin. Pidetään henkilöstöstä huolta, se heijastuu myös opiskelijoiden hyvinvointiin.			
Mittarit		Lähtö	Tavoite	Toteuma
Toteutuneiden uimahalli ja kuntosalikäyntien lukumäärä vuonna 2025				328
Erityisopettajan pitämien tuntien määrä vuosiviikkotunneissa		3	3	3
Arvio	Tavoite toteutunut			

Strateginen päämäärä: Kestävästi ja rohkeasti kehittyvä Viitasaari				
Tavoite: Kehitetään henkilöstöjohtamista panostamalla rekrytointiosaamiseen, työkykytoimintaan ja esimiesjohtamiseen.				Toteutunut
Toimenpiteet	Koulutetaan lukion hallintohenkilöstöä ja tarjotaan työnhajausta ja koulutusta myös muulle lukion opettajakunnalle. Panostetaan työhyvinvointiin.			
Mittarit		Lähtö	Tavoite	Toteuma
Koulutuksiin osallistumisen määrä		8		8
Työnhajauksiin osallistuneiden määrä.		2		2
Arvio	Toteutunut hyvin. Yhteisiin koulutuksiin osallistuttiin. Yksilötyönhajausta tarjottiin henkilöstölle ja halukkaat sitä saivat.			

Tunnusluvut	TP2023	TP2024	TA2025	TP2025
Musiikkilinjan vetovoima (% opintonsa aloittaneista opiskelijoista)		18		17
Pelastus- ja turvallisuuslinjan vetovoima (% opintonsa aloittaneista opiskelijoista)		23		33

Syksyllä 2025 lukion ensimmäisellä vuositasolla opiskeli 24 opiskelijaa, heistä 8 opiskelee pelastus- ja turvallisuuslinjalla ja 4 musiikkilinjalla.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta 1–12/2025

Toiminnassa on noudatettu säännöksiä, määräyksiä ja päätöksiä. Omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa ja hoidossa on noudatettu hallintosäntöä.

Viitasaaren alueen musiikkiopisto

Palvelualue: Sivistys ja hyvinvointi

Vastuuhenkilö: Miia Kuusela, opistotoiminnasta vastaava rehtori

Toiminnan luonne: Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukainen opetus. Toiminta-alue Viitasaari, Pihtipudas, Kinnula ja Keitele.

Toiminnan kuvaus: Musiikkiopisto järjestää laadukasta opetusta musiikin varhaiskasvatuksesta aina jatko-opintoihin tähtääville.

Ulkoinen/Sisäinen	TP2024	TA2025	TAM2025	MTA2025	TP2025	Tot. %	Poik. €
TOIMINTATUOTOT	209 785	112 000	0	112 000	167 484	149,5 %	55 484
TOIMINTAKULUT	-594 883	-633 691	-1 796	-635 488	-571 261	89,9 %	64 227
TOIMINTAKATE	-385 098	-521 691	-1 796	-523 488	-403 776	77,1 %	119 711
YLI/ALIJÄÄMÄ	-385 098	-521 691	-1 796	-523 488	-403 776	77,1 %	119 711

Toimintakatsaus 1–12/2025

Musiikkiopisto antaa taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaista musiikin opetusta Viitasaarella, Pihtiputaalla, Kinnulassa ja Keiteleellä. Vuonna 2025 oppilasmäärän keskiarvo oli musiikkiopiston puolella 123 oppilasta (joista viitasaarelaisia 63) ja varhaisiän musiikkikasvatuksessa 41 oppilasta (joista viitasaarelaisia 21). Opetustunteja annettiin 5477, joista varhaisiän musiikkikasvatuksen tunteja 297. Vuoden aikana musiikkiopisto järjesti 18 konserttia/tapahtumaa (mm. oppilaskonsertit, Elämäni biisi, Opistot soi Päkellä-konsertit). Maksuttomat tutustumistunnit järjestettiin keväällä 2025.

Sävellyspedagogiikan jatkohanke saatiin päätökseen. Syksystä 2025 alkaen sävellys on ollut mahdollista valita pää- tai sivuaineeksi. Vuonna 2024 saadulla musiikkitekniikan hankerahoituksella on edelleen vuonna 2025 päivitetty vuodelta 2014 olevaa musiikkitekniikkaalustoa, sekä hankittu muuta uutta ajanmukaista teknologiaa. Opettajille on järjestetty musiikkitekniikkaan ja ohjelmistoihin liittyvää koulutusta.

Musiikkilinjayhteistyötä jatkettiin Viitasaaren ja Pihtiputaan lukion kanssa.

Tavoitteet			
Strateginen päämäärä: Vireä elinkeinoelämä ja monipuolinen työpaikkatarjonta elinvoiman tukijalkana.			
Tavoite: Panostetaan viitasaarelaiseen vahvaan kulttuuriin ja markkinointiin yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Yhteistyö Musiikin Aika -festivaalin, Aikamme musiikin ja muiden nykymusiikkitoimijoiden kanssa. Yhteistyö lukion musiikkilinjan kanssa.			Toteutunut
Toimenpiteet	Sävellyspedagoginen hanke yhteistyössä Musiikin Ajan, Suomen Säveltäjien ja UML:n kanssa. Musiikkilinjatoiminnan vahvistaminen ja kehittäminen.		
Mittarit	Lähtö	Tavoite	Toteuma
Oppilaiden osallistuminen ja osallistaminen Musiikin Aikaan ja Aikamme musiikki -hankkeeseen.	0		5
Musiikkilinjalaisten opetustunti -määrä ja osallistuminen toimintaan	0		338
Arvio	Musiikkilinjalaisia oli vuonna 2025 7 opiskelijaa ja heille annettiin musiikkiopistossa keskimäärin 338 opetustuntia. Musiikkiopiston oppilaita osallistui Musiikin aika-tapahtumaan sekä konserttikävijänä, että festivaalityöntekijänä.		

Tavoite: Vahvistetaan kuntakeskuksen ja kylien viihtyisyyttä. Musiikkiopisto on mukana kehittämässä monipuolisia tapahtumia.		Toteutunut		
Toimenpiteet	Erilaisten tapahtumien järjestäminen yhteistyössä eri tahojen kanssa. Esim. erilaiset teemakonsertit, Musiikin Aika, Jkl Jazz Collective.			
Mittarit		Lähtö	Tavoite	Toteuma
Tapahtumien määrä ja niiden osallistujat		22		25
Arvio	Musiikkiopistolla on ollut/on ollut mukana 25 konsertissa/tapahtumassa ja niissä on ollut yhteensä 997 kuulijaa. Nämä tapahtumat sisältävät musiikkiopiston omat oppilaskonsertit kaikkien toimipisteiden kunnissa, teemakonsertit, kuukausittaiset konsertit Viitasaaren Päiväkeskuksella sekä erilaiset esiintymiset ja yhteistyötapahtumat kuten Lyhdyn puurojuhla, eläkeläisten joulujuhla, konsertit markettien aulatiloiissa, joulutori jne. Musiikkiopisto on aktiivisesti mukana sekä järjestämässä tapahtumia, että mukana eri tapahtumissa.			
Strateginen päämäärä: Tavoitteena hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen				
Tavoite: Tuetaan kaikenikäisten asukkaiden hyvinvointia ja osallisuutta kulttuuritoimintaan.		Toteutunut		
Toimenpiteet	Tarjotaan kaikenikäisille kuntalaisille mahdollisuutta laadukkaaseen musiikin harrastamiseen.			
Mittarit		Lähtö	Tavoite	Toteuma
Opiskelijoiden määrä		79		85
Opetustuntien määrä		4 868		5 477
Arvio	Sekä opetustuntimäärässä, että oppilaiden määrässä kasvua vuoteen 2024 verrattuna. Opiskelijoiden määrän tilastossa tässä taulukossa vain viitasaarelaiset oppilaat.			
Tavoite: Edistetään nuorten turvallista kasvua. Nuorten osallistuminen harrastustoimintaan.		Osittain toteutunut		
Toimenpiteet	Kodin ja musiikkiopiston välinen yhteistyö. Opettajan ja oppilaan välinen turvallinen ja salliva oppimisympäristö, jossa kukin yksilö otetaan huomioon omana itsenään. Ryhmäopetus ja erilaisten ihmisten kanssa toimeentuleminen ja työskentely.			
Mittarit		Lähtö	Tavoite	Toteuma
Oppilaiden palaute		0		
Arvio	Palautetta on kysytty marraskuussa 2025 järjestetyn toiminnallisen viikon jälkeen kyseisestä viikosta. Muuta yleistä palautetta musiikkiopiston opiskelusta ei ole kerätty vuoden 2025 aikana.			

Tunnusluvut	TP2023	TP2024	TA2025	TP2025
Oppilasmäärät yhteensä (keskiarvo)		146		163,5
Viitasaari		69		83,5
Pihtipudas		34,5		34
Kinnula		32		38
Keitele		10,5		7

Vapaa-aikapalvelut

Palvelualue: Sivistys ja hyvinvointi

Vastuhenkilö: Jorma Rihto, vapaa-aikapalveluiden johtaja

Toiminnan luonne: Viitasaaren kaupungin vapaa-aikapalvelujen piiriin kuuluvat lakisääteiset kulttuuri- (166/2019), liikunta- (390/2015) ja nuorisopalvelut (1285/2016)

Toiminnan kuvaus: Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut luovat puitteita ja edellytyksiä vapaalle kansalais-toiminnalle ja järjestävät palveluita kuntalaisille. Palveluiden tuottamisessa noudatetaan voimassa olevan kuntastrategian päämääriä ja keinoja. Palvelut voidaan tuottaa vapaa-aikapalvelujen toimesta tai yhteistyössä kunnan muiden palvelualueiden sekä muiden toimijoiden kanssa. Liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalveluiden talousarviokokonaisuuteen kuuluvat kulttuuri- liikunta- ja nuorisopalvelut, liikuntaneuvonta, nuorten työpaja, etsivä nuorisotyö, uimahalli, Savivuoren hiihtokeskus sekä Koliman leirikeskus.

Ulkoinen/Sisäinen	TP2024	TA2025	TAM2025	MTA2025	TP2025	Tot. %	Poik. €
TOIMINTATUOTOT	354 197	275 500	0	275 500	289 398	105,0 %	13 898
TOIMINTAKULUT	-1 710 184	-1 793 001	-37 311	-1 830 312	-1 830 385	100,0 %	-73
TOIMINTAKATE	-1 355 988	-1 517 501	-37 311	-1 554 812	-1 540 987	99,1 %	13 825
POISTOT JA ARVON- ALENTUMISET	-65 499	-61 108	0	-61 108	-61 108	100,0 %	0
YLI/ALIJÄÄMÄ	-1 421 752	-1 578 609	-37 311	-1 615 920	-1 602 128	99,1 %	13 792

Toimintakatsaus 1–12/2025

Viitasaaren kaupungin nuoriso-, liikunta- ja kulttuuripalvelut pystyttiin toimintavuoden aikana järjestämään kohtuullisesti ja suunnitellusti.

Kaupungin nuorisopalvelujen osalta etsivä nuorisotyö ja nuorten työpaja palvelivat toiminnallisesti normaalin työkäytännön mukaisesti, joskin työpajan rekrytointi osoittautui edellisvuoden tapaan melko haasteelliseksi. Nuorisotilat pidettiin avoimena käyttäjätilanne huomioiden. Nuorisotalo Kartanon käyttö lisääntyi ja kohteessa toteutettiin monipuolista kulttuuritoimintaa Länsi- ja Sisä-Suomen Aluehallintoviraston tuella vuonna 2024 käynnistyneen hankkeen myötä. Nuorille suunnattu tapahtumatoiminta oli aktiivista sisältäen mm. Lani-pelitapahtuman, koulujen päättäjäisillan, Pride-päivän sekä nuorten oman itsenäisyyspäivän vastaanoton ja juhlan. Erityisen huomion ja merkittävän yleisömäärän keräsi elokuussa järjestetty Taiteiden yö-tapahtuma.

Koliman leirikeskuksen varauskysyntä säilyi hyvällä tasolla ja erityisesti perhejuhlien ja sukutapaamisten osalta tarvetta oli enemmän kuin varausaikataulu mahdollisti. Leirikeskuksen kiinteistöstä laadittiin kaupungin tilapalvelun toimesta saneerauksen hankesuunnitelma. Alustavissa toiveissa ja suunnitelmissa ollut saneeraus ei kuitenkaan heikentyneestä taloustilanteesta johtuen toteutunut kertomusvuoden aikana.

Viitasaaren nuorisovaltuusto toimi aktiivisesti vuonna 2025 järjestäen runsaasti kokouksia sekä erilaisia tapahtumia yhteistyössä nuorisopalvelujen kanssa. Nuorisovaltuuston edustajien osallistuminen kaupungin päätöksentekoon oli aktiivista.

Kulttuuripalvelujen osalta tapahtumia pystyttiin järjestämään normaalisti ja kulttuuritoimi oli käytännössä mukana kaikissa paikkakunnan tapahtumissa Viitasaari Festivals-markkinointiyhteistyön myötä. Kaupungin kulttuuripalvelujen mukanaolo liittyy taloudelliseen avustamiseen, markkinointiin, kaluston ja laitteiden lainaukseen sekä muuhun asiantuntija-apuun. Paikkakunnalla järjestettyjen kulttuuritapahtumien määrä kasvoi kertomusvuonna ja erityisesti kyläyhteisöt olivat aktiivisia järjestäjiä. Kaupungin taloudellinen tuki kohdeavustusten muodossa jakautui erilaisille ja eri puolilla Viitasaarta järjestetyille tapahtumille. Kaupunki tuki tapahtumia myös yhteismarkkinoinnin keinoin.

Omista tapahtumista mittavin oli lokakuussa 2025 järjestetty Valon Viitasaari-tapahtuma, joka varovaisen arvion mukaan keräsi n. 4000-5000 kävijää. Valon Viitasaari-päätapahtuma toteutettiin Suovanlahden kylällä, jossa yhteistyökumppanina toimivat Suovanlahden Maamiesseura ja Suovanlahti-Haaralan kyläyhdistys.

Vuoden mittaan toteutettu yhteistyöhanke Jazz JKL Collectiven kanssa osoitti toimivuutensa. Lyhdyn jazzillat keräsivät merkittävästi yleisöä, osa oli jopa loppuunmyytyjä. Kumppanuuden jatkosta sovittiin toimijoiden kesken.

Viitasaaren Elokuviaviikko järjestettiin huhtikuussa yhteistyössä Keski-Suomen Elokuva keskuksen kanssa. Viitasaaren kaupungin perustama elokuvapalkinto Humanismin käsi myönnettiin käsikirjoituksesta ja ohjauksesta Samppa Batalille.

Vuoden 2025 H.G.Porthan-kunniapalkinto myönnettiin kaupungin itsenäisyysjuhlassa tekstiiliartesaani Marjaana Niskaselle pitkäaikaisesta luovasta työstä ja vuoden tekstiiliyrittäjä-tunnustuksen mukanaan tuomasta myönteisestä julkisuudesta.

Suomen Kulttuurirahaston Keski-Suomen kärkihankkeena Viitasaaren kaupungin toimesta loppuvuonna 2024 käynnistyi Aikamme musiikkikeskus-hanke, jonka tavoitteena on perustaa nykymusiikkiin liittyvä pysyvä toimija paikkakunnalle. Hanke kärsi keväällä 2025 rekrytointivaikeuksista ja hankkeessa olikin käytännössä kuuden kuukauden tauko. Hankevetäjän rekrytointiin jouduttiin käyttämään kaksi hakukierrosta ja hankevetäjäksi valittu Sanna Uotila pääsi aloittamaan työnsä marraskuun 2025 alussa.

Viitasaaren kaupungin liikunnan käyttäjäpalveluista vastaavana viranomaisena liikuntapalvelujen rooli toteutui suunnitellusti. Liikuntapaikkojen varausprosentti pysyi korkeana ja erityisesti Viitasaari Areenan käytön monipuolisuus johti tilanteisiin joissa kaikkiin käyttäjien vuoro-toiveisiin ei pystytty vastaamaan. Ulkoliikunta-paikat ja varsinkin Sahiksen laskettelukeskus olivat hyvälumisen kevättalven takia erityisen suosittuja.

Uimahalli Simmarin toimintavuosi onnistui jopa odotettua paremmin kävijämäärien noustua korkeaksi. Asu-misen ja elinympäristön palvelualueen laatimat hankesuunnitelmat uimahallin laajemmasta peruskorjauksesta valmistuivat vuoden lopulla ja hankkeelle haettiin avustusta Opetus- ja kulttuuriministeriön liikunta-paikkarakentamiseen osoitetuista määrärahoista.

Liikuntaneuvontaa järjestettiin yhden liikuntaneuvojan toimesta. Asiakkuuksia oli edellisvuosien tapaan runsaasti eikä kaikkien liikuntaneuvontaa haluavien toiveita pystytty edes toteuttamaan.

Keväällä 2025 käynnistettiin yhteistyö Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa digitaalisen kuntosalin eli nk. älysalin perustamiseksi Viitasaarelle. Älysalin toimintamalli, jossa yhteistyö on jaettu hyvinvointialueen ja kaupungin kesken on ensimmäinen lajiaan Suomessa. Älysalin avajaisia vietettiin toukokuussa 2025 ja kysyntä ja kiinnostus salia kohtaan on ollut korkealla tasolla.

Perustelut poikkeamille

Nuorten työpajan työllistämisen osalta ei päästy asetettuun tavoitteeseen. Vaikeuksia oli rekrytoinnissa ja nuorten tavoittamisessa. Palvelumuotoilun tarpeeseen viittaavat ongelmat työllisyysviranomaisten kanssa haittasivat nuorten työllistämistä. Toisaalta hyvinvointialueiden käynnistämisen yhteydessä tulleet muutokset kuntouttavaan työtoimintaan vähensivät mahdollisten työllistettävien määrää.

Tavoitteet				
Strateginen päämäärä: Panostetaan viitasaarelaisten vahvaan kulttuuriin ja markkinointiin yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.				
Tavoite: Kehitetään vetovoimaisia kulttuuritapahtumia, tuetaan tapahtumajärjestäjiä, markkinoinnin kehittäminen				Toteutunut
Toimenpiteet	Kulttuuritapahtumien yhteistapaamiset, kulttuuripalvelujen kohdeavustukset, verkostoituminen, Aikamme musiikkikeskus Viitasaarelle -hanke			
Mittarit		Lähtö	Tavoite	Toteuma
Tapahtumien kävijämäärät		0		
Aikamme musiikkikeskus -hankkeen tulokset.		0		
Uusi mittari		0		
Tapahtumien määrä		0		29
Myönnetyt avustukset		0		48
Arvio	Viitasaaren kaupunkistrategian tavoitteiden mukaisesti kaupungin kulttuuripalvelut edisti merkittävästi paikkakunnan tunnettuutta sekä vetovoimaa. Kaupunki toimi tapahtumajärjestäjien taustavoimana ja järjesti tapahtumia. Tapahtumien tukemiseen kohdennetut määrärahat jaettiin keväällä 2025 ja niiden merkitys paikkakunnan tapahtumatuotannossa on osoittautunut olennaisen tärkeäksi. Kaupungin tiedotus ja markkinointi oli keskeinen yhteistyökumppani tarjoten osaamista ja asiantuntijuutta tapahtumien näkyvyyden kasvattamiseksi.			
Strateginen päämäärä: Kehitetään liikuntapaikkoja ja tehdään niitä tutuiksi kaikki ikä- ja harrastajaryhmät huomioiden.				
Tavoite: Liikuntaneuvonnan jatkaminen, älykuntosalitoiminnan käynnistäminen, liikunnan pohjan laajentaminen.				Osittain toteutunut
Toimenpiteet	Laajennetaan liikuntaneuvontaa, älykuntosalin käyttöönotto keväällä, tuetaan urheilu- ja liikuntayhteisöjä avustuksin.			
Mittarit		Lähtö	Tavoite	Toteuma
Liikuntaneuvonnan asiakkuudet		0		19
Älykuntosalin asiakkuudet		0		185
Myönnetyt avustukset		0		19
Liikuntapaikkojen kävijämäärät		0		
Arvio	Viitasaaren kaupungin liikuntapalvelut onnistui kertomusvuoden aikana kohtalaisesti tehtävässään liikunnan edellytysten luomisessa ja edistämässä. Liikunnan kansalaistoimintaa pystyttiin tukemaan taloudellisesti jopa hyvinkin merkittävästi erilaisten avustusten muodossa. Myönnettyillä avustuksilla voitiin merkittävästi vaikuttaa liikunnan pohjan laajentamiseen ja eri ikäryhmille suunnatun liikunnan toteutumiseen. Liikuntatilojen käyttöprosentti oli korkea Hurrikaanihallia lukuun ottamatta. Vuoden 2025 keväällä Viitasaarelle avattiin älykuntosali, jossa tavoitteena on edistää kuntosaliharjoittelua digitaalisesti ohjattuja laitteita käyttämällä. Älykuntosali toteutettiin yhteistyössä Keski-Suomen Hyvinvointialueen kanssa. Älykuntosalin toimintaa kaupungin taholta koordinoi ja ohjasi liikuntaneuvoja ja toiminta sai merkittävän määrän osallistujia heti käynnistymisestä alkaen.			

Strateginen päämäärä: Edistetään nuorten turvallista kasvua			
Tavoite: Työpajatoiminnan kehittäminen ja vastaaminen TE 25- uudistuksen haasteisiin, avoimen ja kulttuurisen nuorisotyön edistäminen, etsivän nuorisotyön kehittäminen.			Osittain toteutunut
Toimenpiteet	Työllistetään nuoria työpajalle sekä työkokeiluun että palkkatyöhön, luodaan toimintamalli TE 25-uudistuksen mukaisilla viitteillä, kehitetään kulttuurista nuorisotyötä ja kulttuuritalo Kartanon toimintamallia.		
Mittarit	Lähtö	Tavoite	Toteuma
Nuorten työpajan työllistettyjen nuorten määrä	0		11
Nuorten työpajan harjoittelijoiden määrä	0		2
Nuorille suunnattujen tapahtumien määrä	0		13
Myönnettyjen avustusten määrä	0		5
Etsivän nuorisotyön asiakkaiden määrä	0		46
Arvio	<p>Viitasaaren kaupungin nuorten työpajan toiminta toteutti kertomusvuonna tehtävänsä nuorten urasuunnittelun, sosiaalisen vahvistamisen ja elämänhallinnan edistäjänä. Työpajalle rekrytointi oli edellisvuosien tapaan haasteellista, joskin TE 25 uudistuksen myötä tilanne parani merkittävästi loppuvuoden aikana. Nuorten työpajan toimintamallia arvioitiin suhteessa kaupungin työllisyysyksikön nk. Tuunaripajan toimintaan, lähtökohtana oli mahdollinen kierrätyskeskuksen perustaminen.</p> <p>Avoimen nuorisotyön perusta on tilatyössä, johon Viitasaarella on hyvät lähtökohdat varsinaisen nuorisotalon ja nuorten kulttuuritalo Kartanon osalta. Kertomusvuoden aikana jatkettiin vuonna 2024 käynnistynyttä hanketta, jossa nuorten kulttuuriharrastusta edistettiin ja monipuolistettiin.</p> <p>Etsivä nuorisotyö vahvisti asemaansa osana nuorten palveluketjua. Työttömyystilanteen paheneminen ja nuorten sosiaalisten ongelmien lisääntyminen osoittivat etsivän työn tarpeellisuuden.</p>		

Tunnusluvut	TP2023	TP2024	TA2025	TP2025
Uimahallin kävijämäärät	39 143	41 077		42 006
Seniorikorttien määrä	360	399		436
Voimailusalikorttien määrä		253		280

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Palvelualue: Sivistys ja hyvinvointi

Vastuuhenkilö: Pauliina Koivisto, hyvinvointikoordinaattori

Toiminnan luonne: Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Hyvinvointityöllä tuetaan kaiken ikäisten asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia ennaltaehkäisevästi, edistetään nuorten turvallista kasvua ja perheiden hyvinvointia sekä kehitetään liikuntapaikkoja ja niiden tunnettuutta.

Toiminnan kuvaus: Kuntalain mukaan kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista huolehtiminen on kunnan perustehtävä. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä velvoittaa kunnan edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä siltä osin kuin tämä tehtävä kytkeytyy kunnan muihin lakisääteisiin tehtäviin.

Ulkoinen/Sisäinen	TP2024	TA2025	TAM2025	MTA2025	TP2025	Tot. %	Poik. €
TOIMINTATUOTOT	96 131	65 000	0	65 000	66 271	102,0 %	1 271
TOIMINTAKULUT	-118 392	-145 372	-337	-145 709	-146 981	100,9 %	-1 272
TOIMINTAKATE	-22 261	-80 372	-337	-80 709	-80 710	100,0 %	-1
YLI/ALIJÄÄMÄ	-22 261	-80 372	-337	-80 709	-80 710	100,0 %	-1

Toimintakatsaus 1–12/2025

Vuoden 2025 toiminta painottui hyvinvointikertomustyöhön. Laaja hyvinvointikertomus kirjoitettiin valtuustokaudesta 2021–2025 ja uutta hyvinvointisuunnitelmaa rakennettiin uudelle valtuustokaudelle. Hyvinvointisuunnitelman käytettävyyden helpottamiseksi työkaluna käytettiin Kuntamaiseman alustaa.

Hyvinvoinnin edistämisen työ kaupungin sisällä sekä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa laajentui ja kehittyi vuoden 2025 aikana. Viitasaaren oma ehkäisevän päihdetyön työryhmä aloitti toimintansa ja maahanmuuttaja-asiakkaiden kohtaamisia ja kotoutumisen edistämisen tukikeinoja lisättiin.

Perustelut poikkeamille

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintatuotot koostuvat tilapäisen suojelun sekä turvapaikanhakijoiden ns. laskennallisista korvauksista. Tilapäisen suojelun asiakkaita ovat ukrainalaiset, jotka ovat saaneet kotikuntamerkin Viitasaarelta. Vuoden 2025 aikana tapahtui ukrainalaisten vähäistä muutto Viitasaarelta isompiin kaupunkeihin, mutta samalla Viitasaarelle muutti myös uusia ukrainalaisia. Vuoden 2025 lopussa Viitasaarella oli 21 ukrainalaista. Työperäisen maahanmuuton ja perheenyhdistämisen vuoksi Viitasaarelle muuttaneet kuuluvat myös kuntien kotoutumispalveluiden piiriin, mutta heistä ei makseta laskennallista korvausta.

Toimintakulut koostuvat kotoutumisen, hyte-työn ja ikäihmisten hyvinvoinnin kustannuksista.

Vuonna 2025 astui voimaan uusi laki kotoutumisen edistämisestä. Lain mukaan kunnan on huolehdittava maahanmuuttajien ja kotoutuja-asiakkaiden yleisestä ohjauksesta ja neuvonnasta. Vuonna 2025 ohjausta ja neuvontaa annettiin entistä enemmän myös muille kansalaisuuksille kuin vain ukrainalaisille. Viitasaaren kotoutumispalvelut ja työllisyyspalvelut järjestivät kevään aikana 6 tapahtuma, joissa esiteltiin Viitasaaren palveluita (mm. liikuntaneuvonta, kirjasto, Digikeskus, perhekeskus, työllisyyspalvelut) ja tehtiin toimijoita tutuiksi. Lisäksi vuoden 2025 aikana kotoutumispalvelut järjestivät yhdessä Viitasaaren seurakunnan kanssa kielikahvilatapahtumia yhteensä 11 kertaa. Kielikahvitoiminnassa kohdattiin maahanmuuttajia ja tiedotettiin ajankohtaisista asioista. Maahanmuuttajille järjestettiin myös retki Ilmolahdelle. Retken matkakustannuksiin saatiin avustus KEHA-keskukselta. Lakiuudistuksen myötä tulkkauskuuluista ei voinut enää hakea KEHA-keskukselta korvausta. Kotoutumispalveluissa käytettiin Monetran puhelintulkkauspalveluita matalalla kynnyksellä.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työn toimintakuluihin sisältyi uuden hyvinvointikertomuspohjan työkalu, joka ostettiin Kuntamaisemalta. Työkalu mahdollistaa hyvinvoinnin edistämisen työn ajankohtaisen seurannan ja arvioinnin. Selkeä suunnitelma auttaa hyvinvointityön koordinoinnissa.

Viitasaaren ehkäisevän päihdetyön työryhmä aloitti toimintansa keväällä 2025. Työryhmä työsti ehkäisevän

päihdetyön suunnitelmaa sekä ehkäisevän päihdetyön tapahtumaa vanhustenviikolle sekä ehkäisevän päihdetyön viikolle. Muita hyvinvoinnin edistämisen tapahtumia oli vuonna 2025 mm. seniorimessut, vanhustenviikon tapahtumat ja Vauvan ja muksun kaa – tapahtuma. Hyvinvoinnin edistämisen toimintakuluihin sisältyi myös kumppanuuspöydän aktiivinen toiminta. Kumppanuuspöytä kuului vuonna 2025 järjestöjen, seurakunnan ja hyvinvointialueen edustajia, ja kumppanuuspöytä järjesti yhteistyössä 3 tapahtumaa.

Ikäihmisten hyvinvoinnin edistäminen on Viitasaarella hyvinvointityössä huomioitu mm. mahdollistamalla ikäihmisille avointa päivätoimintaa. Vuonna 2025 avoimen päivätoiminnan ohjaajan palkkakustannukset siirrettiin kokonaisuudessaan hyvinvointipalveluiden kustannuksiin. Hyvinvointialueen kanssa tehtiin keväällä 2025 sopimus lounaan järjestämisestä päiväkeskuksella; kaupungin ruokapalvelut tuottivat lounaan päiväkeskukselle sekä avoimen päivätoiminnan asiakkaille että hyvinvointialueen kuntouttavan päivätoiminnan asiakkaille. Lounaiden kustannukset ja tuotot ohjautuivat suoraan ruokapalveluille. Sopimukseen kirjattiin, että hyvinvointialueen vastuulle jäi keittiöhenkilökunnan tehtävät siltä ajalta, kun päiväkeskuksella on hyvinvointialueen kuntouttavaa päivätoimintaa. Kaupunki joutui kuitenkin palkkaamaan henkilökuntaa päiväkeskuksen keittiöön yhteensä yhden kuukauden ajaksi, kun päiväkeskuksella ei ollut hyvinvointialueen kuntouttavaa päivätoimintaa. Nämä palkkakustannukset nostivat hyvinvoinnin edistämisen palkkakustannuksia.

Avoin päivätoiminta järjesti vuoden aikana vanhuksille retkiä (mm. Niinilahden kylälle, Huopanaan ja Savi-vuorelle), kulttuuritapahtumia ja monipuolista viriketoimintaa vierailijoihin asiakkaiden toiveet huomioon ottaen. Ikäihmisten avoimen päivätoiminnan asiakaskäynnit kasvoivat vuoden 2025 aikana. Asiakaskäyntejä oli vuonna 2025 yli 1800 kappaletta enemmän kuin vuonna 2024. Avoin päivätoiminta on maksutonta, mutta syksyllä 2025 siirryttiin maksulliseen päiväkahviin (2€) suuren asiakasmäärän vuoksi hillitsemään toimintakuluja.

Strateginen päämäärä: Tavoitteena hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen				
Tavoite: Edistetään asukkaiden osallistumismahdollisuuksia ja vastataan järjestöjen toimitilarpeisiin.				Toteutunut
Toimenpiteet	Avoimen päivätoiminnan toimintasuunnitelman toteuttaminen.			
	Hyvinvointitapahtumat yhteistyössä hyvinvointialueen ja järjestöjen kanssa.			
Mittarit		Lähtö	Tavoite	Toteuma
Toimintasuunnitelma toteutettu (Kyllä = 1, Ei = 0)		0		1
Osallistujien lukumäärä		0		4 966
Toteutettujen hyvinvointitapahtumien määrä (kpl)		0		13
Tapahtumiin osallistujien lukumäärä		0		735
Arvio	Avointa päivätoimintaa toteutettiin toimintasuunnitelman mukaisesti ja asiakaskäynnit nousivat edellisvuodesta yli 1800 käynnillä. Hyvinvointitapahtumia järjestettiin laajasti yhteistyössä hyvinvointialueen, järjestöjen ja seurakunnan kanssa.			
Tavoite: Tuetaan kaikenikäisten asukkaiden hyvinvointia ja varmistetaan lähipalveluiden säilyminen yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.				Toteutunut
Toimenpiteet	Kokonaisuuden hallinta			
Mittarit		Lähtö	Tavoite	Toteuma
Hyte-kerroin		0		67
Arvio	Hyte-kerroin nousi vuoden 2025 aikana hieman. Rahallisesti hyte-kerroin tarkoitti Viitasaarelle 20,50 €:a per asukas. Hyte-kerroin muodostuu kunnassa tehtävistä toimista hyvinvoinnin edistämiseksi sekä kuntalaisten hyvinvoinnin indikaattoritiedoista.			

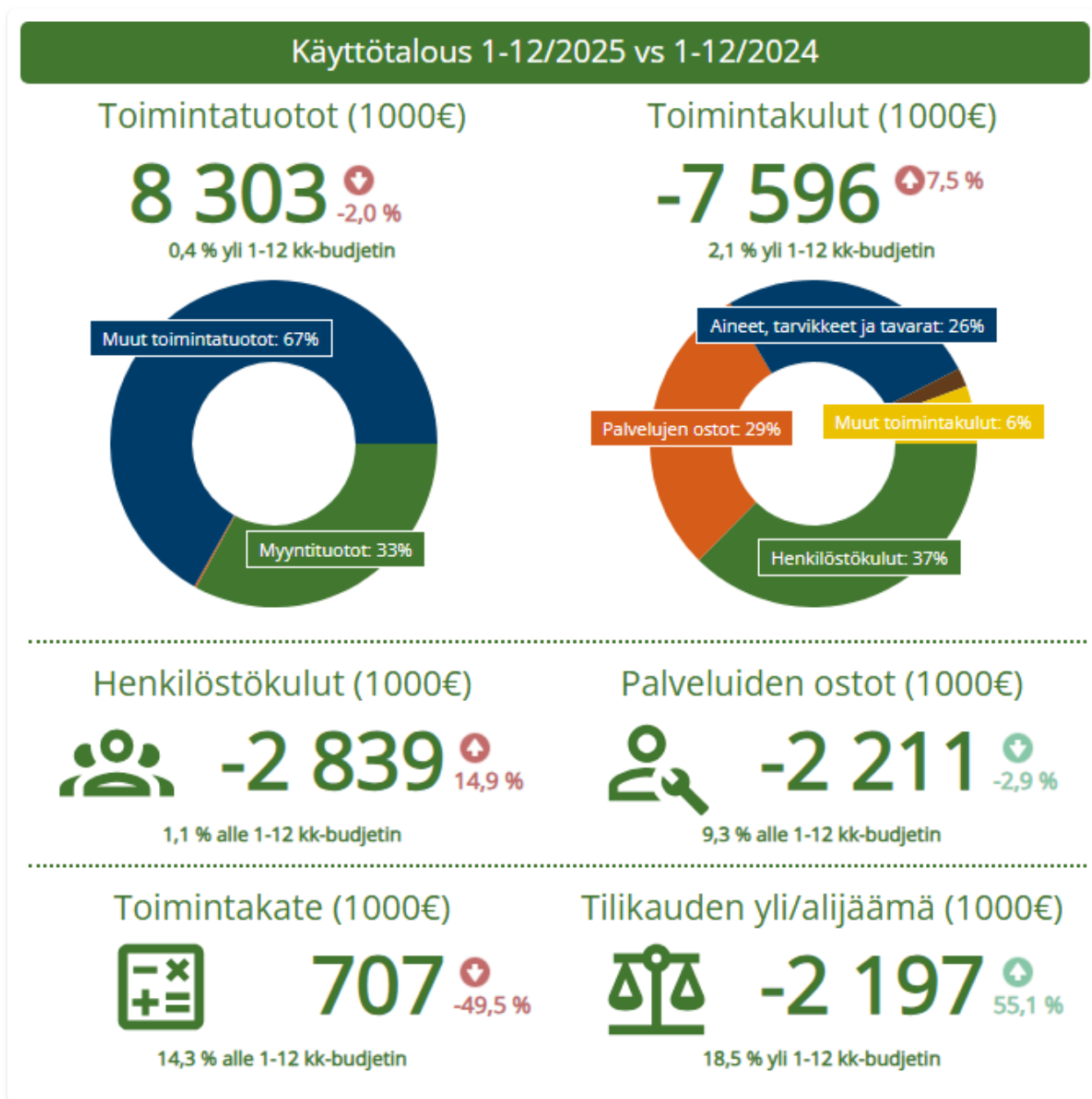
2.2.1.5 Elinympäristön ja asumisen palvelualue

Vastuhenkilö: Elinympäristön ja asumisen palvelualuejohtaja, Jukka Tuohimaa

Palvelualue sisältää: Palvelualueen hallinto, Kunnossapito (kuntatekniikka ja infra), Tilapalvelu, Ruoka- ja puhtauspalvelu sekä Maankäyttö ja kaavoitus.

Palvelualueen kuvaus: Elinympäristön ja asumisen palveluihin kuuluu seuraavat palvelukokonaisuudet:

Kunnossapidon yksikkö vastaa kaupungin rakennetusta ympäristöstä (kaavatiet, liikuntapaikat ja muut yleiset alueet), sekä niiden rakentamisesta ja kehittämisestä. Maankäyttö- ja kaavoituksen palvelut tuotetaan palvelualueella, ja yksikkö valmistelee kaavoituspalveluita edelleen kaupunginhallituksen käsiteltäväksi. Kaupunkikonsernin sisäisistä palveluista ruoka- ja puhtauspalvelut sekä tilapalvelut toteutetaan palvelualueella. Palvelukokonaisuuteen kuuluu myös keskusvarastopalvelut kaikille hallintokunnille. Tilapalvelut toteuttavat myös kaupungin ulkoisten vuokralaisten tilojen hallintaa, suurimpana kokonaisuutena hyvinvointialueen vuokraamat tilat.

Ulkoinen ja Sisäinen	TP2024	TA2025	TAM2025	MTA2025	TP2025	Tot. %	Poik. €
TOIMINTATUOTOT	8 469 027	8 267 542	-307 085	7 960 457	8 544 908	107,3 %	584 451
Myyntituotot	2 686 309	2 517 780	0	2 517 780	2 973 414	118,1 %	455 634
Tuet ja avustukset	20 984	0	0	0	15 657	0,0 %	15 657
Muut toimintatuotot	5 761 734	5 749 762	-307 085	5 442 677	5 555 837	102,1 %	113 160
TOIMINTAKULUT	-7 069 375	-7 442 929	-11 791	-7 454 720	-7 994 258	107,2 %	-539 538
Henkilöstökulut	-2 471 456	-2 870 611	-11 791	-2 882 402	-2 838 550	98,5 %	43 852
Palvelujen ostot	-2 277 797	-2 438 616	0	-2 438 616	-2 609 486	107,0 %	-170 870
Aineet,tarvik. ja tavarat	-1 806 257	-1 719 508	0	-1 719 508	-1 970 559	114,6 %	-251 051
Avustukset	-139 977	-140 000	0	-140 000	-139 014	99,3 %	986
Muut toimintakulut	-373 889	-274 194	0	-274 194	-436 650	159,2 %	-162 456
TOIMINTAKATE	1 399 653	824 613	-318 876	505 737	550 650	108,9 %	44 913
POISTOT JA ARVON- ALENTUMISET	-2 815 872	-2 679 145	-55 193	-2 734 338	-2 902 970	106,2 %	-168 632
YLI/ALIJÄÄMÄ	-1 416 586	-1 854 532	-374 069	-2 228 601	-2 353 254	105,6 %	-124 652

Ulkoinen/Sisäinen	TP2024	TA2025	TAM2025	MTA2025	TP2025	Tot. %	Poik. €
Ulkoinen							
TOIMINTATUOTOT	3 776 426	3 715 791	-307 085	3 408 706	3 631 880	106,5 %	223 174
TOIMINTAKULUT	-5 971 974	-6 301 762	-11 791	-6 313 553	-6 455 420	102,2 %	-141 867
TOIMINTAKATE	-2 195 547	-2 585 971	-318 876	-2 904 847	-2 823 540	97,2 %	81 308
Sisäinen							
TOIMINTATUOTOT	4 692 601	4 551 751	-307 085	4 551 751	4 913 028	107,9 %	361 277
TOIMINTAKULUT	-1 097 401	-1 141 167	-11 791	-1 141 167	-1 538 838	134,8 %	-397 671
TOIMINTAKATE	3 595 200	3 410 584	-318 876	3 410 584	3 374 190	98,9 %	-36 394

Toimintakatsaus 1–12/2025

Kokonaisuutena palvelualueen tilinpäätös viimeisimmän muutetun talousarvion nähden on pysynyt valtuuston hyväksymässä talousarviossa, mutta palvelualueen sisällä poikkeamia talousarviossa on.

Talousarvio on ollut koko palvelualueella -2 353 254 € alijäämäinen. Tilinpäätöksen tulos on 124 652€ negatiivisempi kuin talousarviossa. Toimintatuotot ylittivät talousarvion 584 451€ (7,3%), näistä ulkoiset tulot olivat 223 174 € (6,5%) talousarviota paremmat.

Kokonaisuutena ulkoiset kulut ylittivät 141 499€ (1,90%). Ylitystä selittävä erityisesti tilapalveluiden kulujen nousu, jotka toisaalta toteutuivat osin myös toteutuneina tuloina hyvinvointialueen kanssa. Myös esimerkiksi Kaukolämpökustannukset olivat talousarviota suuremmat. Selkeitä ylityksiä on myös lisäksi elintarvikkeissa, sähkössä, kalustomäärärahaassa, rakennusmateriaalissa sekä budjetoimattomissa tilavuokrissa.

Henkilöstökulujen toteuma on 98,48% (-43 852€). Henkilöstökulujen sisällä sijaismääräraha on ylittynyt 36 359€:lla kokonaisuutena, mutta toisaalta työllistettävien palkkakuluja on kulunut 47 581€ vähemmän kuin talousarviovaiheessa on suunniteltu. Sijaismäärärahat koostuvat pääosin ruoka- ja puhtauspalveluiden sijais- tarpeista. Eroja tiimeittäin on, mutta kokonaisuutena henkilöstökulut ovat toteutuneet talousarvion raamissa.

Muutettu talousarvio on liittynyt palvelualueen osalta hyvinvointialueen vuokratarkastuksiin, joka on huomioitu muuttuneina ulkoisina vuokrina.

Toiminnallisesti vuosi 2025 on ollut erityisesti infra-hankkeiden läpivientiä joka on näkynyt erityisesti hallin-

non ja kunnossapidon työmäärässä. Isona kokonaisuutena on myös koko palvelualueen organisoinnin muutosten suunnittelu, johon liittyy erityisesti sote-kiinteistöjen ja sopimusten järjestelyt.

Nykyinen lautakunta valittiin toimintavuoden aikana, ja uuden lautakunnan ensimmäinen kokous järjestettiin 24.6.2025.

Perustelut poikkeamille

Yksi merkittävä tekijä ulkoisten tulojen kasvussa on jäteaseman myynti Sammakkokangas Oy:lle (107 962€), sekä talousarvion jälkeen toteutuneet sopimukset. Pelkästään ulkoiset tulot olivat 213 623 € talousarviota paremmat.

Tilapalvelun ulkoisissa kuluissa näkyy kustannuksia, joihin on vaikea vaikuttaa, kuten kaukolämmön hintatarkistukset talousarvion hyväksymisen jälkeen. Hyvinvointialueelle on toteutettu mm. röntgen-tilat, jotka näkyvät tilapalveluilla toteutuneina kustannuksina käyttötaloudessa, mutta myös tulona hyvinvointialueelta.

Elintarvikkeiden kustannukset ovat nousseet, toisaalta myös ulkoiset tulot ovat talousarviota korkeammat, koska talousarviovuoden aikana hyvinvointialueen kanssa tehtiin sopimus päiväkeskuksen ruoan tuottamisesta kaupungin puolesta. Elintarvikekulujen nousu on ollut tästä huolimatta korkeampaa kuin tulojen nousu.

Henkilöstökulut ovat pysyneet hyvin talousarviossa. Työllistetyiden palkoista on karsittu jo talousarviovuoden aikana, kun toimintoja on pyritty toteuttamaan kustannustehokkaammin. Sijaismäärärahoihin liittyy poissaolojen sijaistukset: erityisesti ruoka- ja puhtauspalveluilla on sairaspöissaolojen lisäksi paljon perhevapaita, jotka vaativat sijaisia.

Maankäytön ja kaavoituksen puolella ulkoiset kulut jäivät 59 775€ talousarviota pienemmiksi. Talousarviossa oli varauduttu alueellisen kaavoituksen kustannuksiin, mutta suunnitelmat eivät toteutuneet vuonna 2025.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta 1–12/2025

Elinympäristön ja asumisen lautakunta on valinnut sisäiset tarkastajat toimintavuoden aikana, ja sisäisten tarkastajien laatima toimintasuunnitelma on hyväksytty lautakunnassa.

Sisäisessä valvonnassa kuluvan vuoden aikana on haastateltu johtavia viranhaltijoita, tarkastuksen kohteena on ollut venepaikkataksat ja -säännöt, ja kaupungin maankäytön ohjaus ym. Sisäistä valvontaa on suoritettu toimintavuoden aikana, mutta toimikausi on ollut lyhyt uusille sisäisille tarkastajille syksyn osalta, joten raportit toteutuvat myöhemmin vahvistettujen suunnitelmien mukaisesti.

ELAS palvelualueen hallinto

Palvelualue: Elinympäristö ja asuminen

Vastuuhenkilö: Jukka Tuohimaa, Elinympäristön ja asumisen palvelualuejohtaja

Toiminnan luonne: Palvelualueen hallinto ja toimistopalvelut

Toiminnan kuvaus: Elinympäristön ja asumisen palvelualueen hallinto kattaa mm. lautakunnan kokousten kustannukset, palvelualuejohtajan ja toimistosihteerin palkat, toimistotarvikkeet ja hallinnon esihenkilöiden koulutuskustannuksia.

Hallinnon alle kuului myös kuljetuspalvelut sekä sprinklerikeskus, josta kustannukset laskutetaan osuuksien mukaan yrityksiltä.

Lautakunta kokoontui 9 kertaa, ja kirjattuja kokouspykälää vuoden aikana kertyi 68 kappaletta.

Lautakuntaan kokoonpanoon kuuluu yhdeksän jäsentä sisältäen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Lautakunnan puheenjohtajana toimi 31.5.2025 saakka Sisko Linna sekä varapuheenjohtajana Jari Hämäläinen. 2025 vuonna valitun valtuuston uusi lautakuntakokoonpano aloitti virallisesti 1.6.2025. Lautakunnan puheenjohtajana toimii Seppo Kauppinen, ja varapuheenjohtajana Jari Hämäläinen. Lautakunnan esittelijänä toimi palvelualuejohtaja. Vuosi 2025 on lautakunnan toinen toimintavuosi, sillä vielä vuonna 2023 toiminnassa oli Wiitaunionin yhteinen tekninen lautakunta.

Ulkoinen/Sisäinen	TP2024	TA2025	TAM2025	MTA2025	TP2025	Tot. %	Poik. €
TOIMINTATUOTOT	6 284	39 020	0	39 020	55 267	141,6 %	16 247
TOIMINTAKULUT	-277 446	-254 813	-559	-255 373	-282 210	110,5 %	-26 837
TOIMINTAKATE	-271 162	-215 793	-559	-216 353	-226 943	104,9 %	-10 590
YLI/ALIJÄÄMÄ	-271 164	-215 793	-559	-216 353	-227 285	105,1 %	-10 932

Toimintakatsaus 1–12/2025

Toiminnan painopiste on ollut edelleen toimintojen vakiinnuttaminen. Hallinnon osalta suurimpia töitä oli Wiilon osaurakoiden läpivienti, hyvinvointialueen yhtiöittämisprosessi sekä kiinteistöselvitykset hyvinvointialueen sekä oman palvelutuotannon kiinteistöihin.

Toimintavuoden aikana valmistui hyvinvointialueen palveluverkko 2 -päätös, joka on osaltaan vaikuttanut valmistelun aikatauluihin. Vuoden aikana on toteutettu yhdessä sivistyspalveluiden kanssa varhaiskasvatuksen tilaselvitys työryhmätyönä.

Perustelut poikkeamille

Suurin poikkeaman selitys on kuljetukset, joiden kulut ovat olleet talousarviota korkeammat. Vuosi 2025 on viimeinen talousarviovuosi kun kuljetukset on kirjattu hallinnon alle. Henkilöstökulut ovat olleet arvioitua selkeästi suuremmat, ja ajoneuvon kulut ovat olleet korkeammat kuin suunnitteluvaiheessa.

Muutokset henkilöstörakenteessa ovat nostaneet myös hallintopalveluiden palkkakustannuksia 11 742€.

Tavoitteet			
Strateginen päämäärä: Vireä elinkeinoelämä ja monipuolinen työpaikkatarjonta elinvoiman tukijalkana.			
Tavoite: Kehitetään kunnan päätöksenteon yrittäjälähtöisyyttä			
Toimenpiteet	Hankintasuunnitelman laatiminen		
Mittarit	Lähtö	Tavoite	Toteuma
Hankintakalenteri toteutettu K/E	0	1	1
Strateginen päämäärä: Viihtyisää asumista keskustasta kyliin			
Tavoite: Edistetään monipuolista ja eri tarpeita vastaavia asumismuotoja.			
Toimenpiteet	Asuntopoliittisen ohjelman toimeenpano		
Mittarit	Lähtö	Tavoite	Toteuma
Asumista tukevat hankkeet rakentamisen mahdollistamiseksi	0	1	1
Myydyt / varatut tontit kpl	0	0	3
Strateginen päämäärä: Kestävästi ja rohkeasti kehittyvä Viitasaari			
Tavoite: Lisätään uusiutuvan energian tuotantomahdollisuuksia ja kehitetään kiertotalouden ratkaisuja			
Toimenpiteet	Ilmastosuunnitelman toimeenpano ja Hinku -ohjelman toimeenpano		
Mittarit	Lähtö	Tavoite	Toteuma
Kunnalle laaditaan vuosittain suunnitelma päästöjä vähentävistä investoinneista.	0	1	1
Uusi mittari	0		

Haukirinteen uuden alueen katualue valmistui vuoden 2025 aikana, ja toimintavuoden aikana on tullut 3 varausta loma-asuntokorttelille ja yksi omakotitalolle. Toimintavuoden aikana yksi loma-asuntokorttelin varauksista realisoitui kaupoiksi.

Hankintakalenteri on hyväksytty vuoden 2025 osalta lautakunnasta, lisäksi yrittäjille on järjestetty hankintailta, jossa tietoa kaupungin hankinnoista on jaettu yrittäjille.

Viitasaaren kaupunki on lisäksi vuonna 2025 luopunut viimeisestä öljylämmityksestä (Kymönkosken koulu).

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta 1–12/2025

Sisäisen tarkastuksen tarkastussuunnitelma hyväksyttiin 7.10.2025 § 52.

Tarkastussuunnitelmassa on painopistealuetta:

1. Sisäisen tarkastuksen riskienhallinta
2. johtamisjärjestelmä ja henkilöstön hyvinvointi
3. Taksat, säännöt ja ohjeet
4. Ostopalvelut, hankinnat ja myynnit
5. Talouden seuranta.

Toimikausi jatkuu vuoden 2026 aikana toimintasuunnitelman mukaisesti. Tarkastussuunnitelman toimeenpano on kesken johtuen toimikauden aivan alkumetreistä, eikä toimintavuoden aikana ole ehditty toteuttaa tarkastussuunnitelmaa viimeisten kuukausien aikana tilinpäätösvuonna. Palvelualueen yleisiksi riskeiksi oli edellisen talousarviolaadinnan yhteydessä tunnistettu: Henkilöstöressurssien riittämättömyys, työnkuvien / työtehtävien laajuus ja monialaisuus sekä Wiitaunionin jälkeisessä organisoitumisessa resurssien riittävyyden turvaaminen.

Kuntatekniikka/Infra/Yhdyskuntatekniikka

Palvelualue: Elinympäristö ja asuminen

Vastuuhenkilö: Ari Köngäs, Kunnossapitopäällikkö

Toiminnan luonne: Elinympäristön ja asumisen palvelualue huolehtii Viitasaaren kaupungin kuntatekniikan/infran/yhdyskuntatekniikan kunnossapidosta ja rakennuttamisesta.

Toiminnan kuvaus: Palvelualueen tehtävänä on huolehtia kaupungin omistamien alueiden kuten katujen, ulkoalueiden, satamat ja torit, puistojen ja liikuntapaikkojen rakennuttamisesta, kunnossapidosta ja hoidosta.

Ulkoinen/Sisäinen	TP2024	TA2025	TAM2025	MTA2025	TP2025	Tot. %	Poik. €
TOIMINTATUOTOT	125 208	94 550	0	94 550	115 792	122,5 %	21 242
TOIMINTAKULUT	-1 152 328	-1 461 379	-2 567	-1 463 946	-1 330 329	90,9 %	133 617
TOIMINTAKATE	-1 027 120	-1 366 829	-2 567	-1 369 396	-1 214 537	88,7 %	154 859
POISTOT JA ARVON- ALENTUMISET	-665 564	-583 203	0	-583 203	-649 148	111,3 %	-65 945
YLI/ALIJÄÄMÄ	-1 692 856	-1 950 032	-2 567	-1 952 599	-1 864 031	95,5 %	88 568

Toimintakatsaus 1–12/2025

Kunnossapidon / yhdyskuntateknisten palveluiden tehtävänä on kaupungin ylläpitämien katujen, hulevesien, puistojen, yleisten alueiden, matonpesupaikkojen, satamien sekä liikunta- ja urheilualueiden huolto, yllä- ja kunnossapito. Ylläpidettäviä ja käyttäjäturvallisuudesta huolehdittavia kohteita on myös haja-alueella etenkin liikuntapaikkojen ja virkistysalueiden muodossa. Kunnossapitopäällikkö aloitti Viitasaarella toimintayksikönsä vastuuhenkilönä ja viranhaltijana 1.7.2024.

Kustannuksiin vaikuttavat indeksikorotukset sekä polttoaineiden hinnanvaihtelut. Myös kaavateiden talvikunnossapito ja siitä aiheutuvat kustannukset ovat aina luonnon olosuhteiden armoilla ja siksi erittäin hankalaa kustannusten arvioinnin kannalta. Asemakaava-alueella kaupungin ylläpitämiä katuja on yhteensä noin 52 km, joista päällystettyjen teiden osuus on 34 km.

Kevyen liikenteen väyliä on yhteensä noin 27 km, joista päällystettyjä on noin 24 km. Talvihoidossa on jouduttu ylittämään arvioituja kustannuksia, mutta vastaavasti on pyritty säästämään kesäajan kunnossapidossa. Katuvalaistuksen sähkön säästöohjelmasta on saatu huomattavaa kompensatiota kustannusten kokonaisuutta ajatellen.

Kunnossapitotiimin hoidettavana on mm. torialue, 9 leikkipuistoa, koirapuisto, matonpesupaikat, taajamassa sijaitsevat puistoalueet (n. 6 ha). Myös kaavateiden pientareiden ja väliviherkaistojen ruohonleikkuuat kuuluvat tiimin vastuualueelle.

Puistojen kustannuspaikalla yleisten alueiden hoidossa kustannukset eivät ylittyneet. Kaupungin ylläpitämät maksulliset venesatamat ovat myös tiimin kunnossapitovastuulla. Maksuttomat vierasvenesatamat; ABC:llä ja Porthanin satamassa kuuluvat myös kaupungin hoitoon. Satamien kustannuspaikalta pystyttiin säästämään käyttötalouden menoja, koska tarve ulkopuoliselle työvoimalle ja sitä kautta palkoille ja palkkioille ei ilmennyt tarvetta.

Vuodelle 2025 jatkettiin yksityistiemäärärahojen tarkastelua. Kaupunki avusti vuonna 2025 rahallisesti 117 yksityistien kunnossapitoa. Hyväksytyjä avustettavia yksityistiekilometrejä oli kunnossapitovuodelta 2024 yhteensä 319 km. Avustusta jaettiin 57,61 % ylläpitokustannuksista, joista korkeintaan hyväksyttiin 800 €/km. Avustusta oli jaettavissa 140.000 euroa.

Kaupungin ylläpitämät liikunta- ja urheilualueet kuuluvat myös kunnossapitotiimin alaisuuteen. Alueisiin kuuluvat mm. keskusurheilukenttä, pallokentät, luistelun alueet, valaistut kuntoradat ja hiihtoladut, laavut, kuntoportaat, senioripuisto, frisbeegolfrata, uimarannat yms., lisänä vielä luontokohteiden hoidon kustannuksia, mitä jaetaan kohteen luonteen mukaan tapauskohtaisesti eri kustannuspaikoilta.

Liikunta-alueiden kustannuspaikalla ei menoylytystä kokonaisuutena tullut.

Kunnossapito on ollut mukana vesistömatkailuhankkeen kilpailutuksissa ja toteutuksessa (Haukirinteen kadun rakentaminen, uusi huoltorakennus ja uuden laiturin rakennuttaminen Porthanin satamaan), sekä valmistellut tulevan 2026 vuoden investointeja, mm. Työväentalontien saneerauksen jatkaminen, Salonpääntien rakennuttaminen, Rantatie-Välitie-Viitatie liikenne- ja rakennesuunnittelun aloitus.

Perustelut poikkeamille

Vuonna 2025 haettiin Pirkanmaan ELY-keskukselta ensimmäistä kertaa ns. SUP-avustusta. Avustus kattaa tuottajayhteisöjen jätejakeista kertyneitä siivous- ja keräysastiakustannuksia. Avustusta saatiin noin 10.000€.

Tavoitteet			
Strateginen päämäärä: Vireä elinkeinoelämä ja monipuolinen työpaikkatarjonta elinvoiman tukijalkana.			
Tavoite: Kehitetään yrittäjille tarjottavia palveluja			
Toimenpiteet	Katuverkon kunnossapito ja saneeraukset toteutetaan oikea-aikaisesti ja suunnitelmallisesti. Katuverkon saneerausohjelman laadittaminen.		
Mittarit	Lähtö	Tavoite	Toteuma
Vuotuinen investointitaso 350.000 euron tasolla	0	1	1
Saneerausohjelma laadittu = 1, Ei laadittu = 0	0	1	0
Strateginen päämäärä: Viihtyisää asumista keskustasta kyliin			
Tavoite: Vahvistetaan kuntakeskuksen viihtyisyyttä ja vetovoimaisuutta			
Toimenpiteet	Katuverkon kunnossapidon ohella pidetään ympäristö siistinä ja viheralueet kunnossa ja hoidettuina palvelurakenteineen. Laaditaan toimenpideohjelma osaksi maapoliittista ohjelmaa.		
Mittarit	Lähtö	Tavoite	Toteuma
Vuotuiset investoinnit sekä kunnossapitoon tarvittava henkilöresurssi turvattu.	0	1	1
Toimenpideohjelma laadittu = 1, Ei laadittu = 0	0	1	0
Tavoite: Kylien elinvoima turvataan tietoliikenne- ja tieyhteyksistä huolehtimalla.			
Toimenpiteet	Yksityisteiden kunnossapitoavustusten jakaminen		
Mittarit	Lähtö	Tavoite	Toteuma
Yksityistieavustuksien jakaminen vuosittain talousarvion mukaisesti	0	1	1
Strateginen päämäärä: Tavoitteena hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen			
Tavoite: Kehitetään liikuntapaikkoja ja tehdään niitä tutuksi kaikki ikä- ja harrastajaryhmät huomioiden			
Toimenpiteet	Laaditaan liikuntapaikkoja koskeva toimenpideohjelma osaksi maapoliittista ohjelmaa		
Mittarit	Lähtö	Tavoite	Toteuma
Toimenpideohjelma laadittu = 1, Toimenpideohjelma ei laadittu = 0	0	1	0

Toimenpideohjelmia on luotu ja katuverkkojen suunnitelmia on tehty tuleville vuosille, mutta kunnossapidon vuosi 2025 oli investointipainotteinen, jolloin prioriteeteissa toimenpideohjelmien valmiiksi saattaminen ei ollut realistinen tavoite. Ohjelmia on edistetty.

Katuverkon investointeja tehtiin yli tavoitetason, myös kaikki yksityistieavustukset käytettiin talousarvion mukaisesti. Henkilöresurssit ovat olleet riittävät.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta 1–12/2025

Riskinä kuntatekniikan/infran/yhdyskuntatekniikan palveluiden toiminnassa on yllättävät ja ennalta arvaamattomat laite- ja konerikot. Varsinkin talvisin vaihtelevat sääolosuhteet ja niiden muodostavat kulut ovat mahdollisia ennustaa (auraus- ja hiekoitustarve). Vaikka konekantaa onkin viime vuosina uudistettu, niin pienetkin rikkoontumiset siltikin toimintaa aina haittaavat.

Kunnossapitotiimin vakinainen henkilöstömäärä ei ole kovin suuri ja vielä kesälomien ja mahdollisten sairauslomien vaikutus on merkittävä. Talvisin työt saadaan tällä henkilövahvuudella suoritettua, mutta onneksi kesäaikana on palkattu kausityöntekijöitä työllisyysyksikön kautta ja ilman tätä kausityöntekijöiden lisäystä kaikkia alueita ei pystyittäisi hoitamaan nykyisellä tasolla. Kuitenkin aina uusien kausityöntekijöiden neuvonta ja ohjaus vaatii vakinaisten työntekijöiden valvontaa. Ongelmana on ollut myös ajokortittomien työntekijöiden suurehko osuus, kun työkohteet sijaitsevat eri puolilla kaupunkia.

Kunnossapidon riskeiksi oli edellisen talousarviolaadinnan yhteydessä tunnistettu: Resurssien pienuus vrt. infran määrä ja kunto, vakiintunut korkea palvelutaso, kehittämistarpeet sekä PTS suunnittelun puute, ja valtakunnallinen teknisen toimialan ”digiloikka”.

Tilapalvelu

Palvelualue: Elinympäristö ja asuminen

Vastuuhenkilö: Oskari Talvitie, kiinteistöpäällikkö

Toiminnan luonne: Tilapalvelu vastaa kaupungin kiinteistöjen suunnitelmallisesta kunnossapidosta ja hoitamisesta. Kaupungin kiinteistöihin liittyvät korjaukset ja muut rakennuttamiset kuuluvat tilapalvelun vastuualueeseen.

Toiminnan kuvaus: Tilapalvelu tuottaa kiinteistöhuollon palvelut kaupungin suoraan omistamiin kiinteistöihin. Lisäksi palveluita tarjotaan kaupunkikonsernin tytäryhtiöille sekä hyvinvointialueelle. Tilapalvelu tuottaa palvelunsa kiinteistöhoidon osalta pääosin omana työnä. Rakennuttamisessa pienimuotoisia projekteja toteutetaan omana työnä. Ulkopuolisia urakoitsijoita käytetään vaativissa ammattitöissä sekä konetöissä. Laajemmat urakat kilpailutetaan.

Ulkoinen/Sisäinen	TP2024	TA2025	TAM2025	MTA2025	TP2025	Tot. %	Poik. €
TOIMINTATUOTOT	6 611 668	6 583 391	-307 085	6 276 306	6 471 323	103,1 %	195 017
TOIMINTAKULUT	-4 041 371	-3 918 215	-3 402	-3 921 617	-4 299 659	109,6 %	-378 042
TOIMINTAKATE	2 570 298	2 665 176	-310 487	2 354 689	2 171 664	92,2 %	-183 025
POISTOT JA ARVON- ALENTUMISET	-2 127 581	-2 078 155	-55 193	-2 133 348	-2 233 978	104,7 %	-100 630
YLI/ALIJÄÄMÄ	442 601	587 021	-365 680	221 341	-62 419	-28,2 %	-283 760

Toimintakatsaus 1–12/2025

Tilapalvelun tulos oli 18 471 € alijäämäinen. Toimintatulot ylittyivät 195 017€, mutta toisaalta toimintakulut ylittyivät myös 378 042€. Toimintakate jäi kokonaisuudessaan 183 025 € talousarviota heikommaksi.

Tilapalvelulle palkattiin vuoden 2025 aikana kaksi teknistä kiinteistöhoitajaa korvaamaan poistuneita kiinteistöhoitajia. Teknisten kiinteistöhoitajien suhteellisella lisäyksellä Tilapalvelut pyrkii vastaamaan tehokkaammin vaatimukseen kiinteistökulujen laskemiselle mm. kiinteistöautomaatiikan optimoinnilla. Toisella rekrytoiduista teknisistä kiinteistöhoitajista on sähköasennus- ja valvontaluvat. Oman sähköasennuksen mukana on tullut kertaeränä sähkövarastotoiminnan perusvaraston pystytys sekä työvälineiden hankinta. Oma sähköasennustoiminta on kuitenkin vastaavasti alentanut erittäin merkittävästi sähköasennuksen ostopalvelua ja kokonaisuutena rekrytointi on alentanut Tilapalvelun kustannusrakennetta jo 2025.

Kaupungilta poistui useita rakennuksia. Porthaninrannan satamarakennus, Pajutie 9 omakotitalo sekä Kymönkosken koulun opettajien rivitaloasuntola purettiin. Lisäksi Vaarinvuoren jäteasemasta luovuttiin kaupalla Sammakkokangas Oy:lle. Uutena rakennettiin Porthaninrantaan uusi satamarakennus EU:n JTF rahoitteen vesistömatkailuhankkeen puitteissa. Rakennus valmistui joulukuussa 2025.

Perustelut poikkeamille

Kulut toteutuivat n. 378 000 € talousarviota suurempana. Ulkoisten kulujen osalta ero talousarviovaiheessa arvioituun selittyvät usealla osatekijällä. Vuokratulot ylittyivät 93 358€, lämmityskuluista nousua oli 66 799€, sähkö 34 364€, rakennusmateriaali 63 641 € sekä kalusto 59 679€.

Vuokratuloista merkittävimmät olivat Keskitien kauppakiinteistön (yli 51 000 €) ja Liikennekiinteistön (n. 13 000 €) kiinteistöyhtiöiden ennalta odottamattomat korjausvastikelaskutukset. Lisäksi päiväkotiyksikkö Taikataksun vuokriin ei oltu varattua rahoja, poikkeama n. 21 000 €.

Rakennusmateriaalien ja kaluston osalta suuri osa selittyy hyvinvointialueen kanssa toteutuneista rakennushankkeista, jotka myös toisaalta näkyvät talousarviovuonna myös tuloina. Merkittäviä yksittäisiä kertaeriä muodostivat mm. vuokralaisten konkurseista johtuvat alaskirjaukset (-55 700€).

Henkilöstökulut toteutuivat n. 96 000 € budjetoitua korkeampina. Syinä olivat odotettua korkeammat palk-

kojen yleiskorotukset, pitkittyneet sairauspoissaolot, perhevapaasijaisuudet sekä merkittävästi arvioitua korkeampina toteutuneet myydyt palvelut konsernille ja hyvinvointialueelle, joita toisaalta kompensoivat myyntitulot (toteuma 83 000 € budjetoitua suurempana).

Rakennusalueiden kunnossapitopalvelut toteutuivat 286 300 € parempana. Pääsyyinä ovat em. palveluostojen vähentyminen, kun oma sähköasennuksiin pystyvä tekninen kiinteistöhoitaja henkilöstössä. sekä pihojen auraskulujen toteuma budjetointivaiheessa varauduttua pienempänä.

Strateginen päämäärä: Vireä elinkeinoelämä ja monipuolinen työpaikkatarjonta elinvoiman tukijalkana.			
Tavoite: Kehitetään yrittäjille tarjottavia palveluja sekä pidetään kunnan työntekijöiden työhyvinvoinnista huolta			
Toimenpiteet	Rekrytoidaan kausityöntekijöitä kiinteistöjen hoitoon. Tarjotaan terveelliset ja turvalliset tilat yrittäjille. Tyhytoiminta.		
Mittarit	Lähtö	Tavoite	Toteuma
Työllisyysaste % lasku	0	1	0
Kiinteistöstrategia (Laadittu = 1, Ei laadittu = 0)	0	1	0
Sairauspoissaolojen määrä	0	1	0
Strateginen päämäärä: Viihtyisää asumista keskustasta kyliin			
Tavoite: Vahvistetaan kuntakeskuksen viihtyisyyttä ja vetovoimaisuutta			
Toimenpiteet	Kiinteistöjen kunnossapito ja huolto		
Mittarit	Lähtö	Tavoite	Toteuma
Käyttötalouden resursointi ja tarvittavat investoinnit	0	1	1
Tavoite: Kylien elinvoima turvataan tietoliikenne- ja tietoyhteyksistä huolehtimalla.			
Toimenpiteet	Kiinteistöstrategian mukainen toiminta		
Mittarit	Lähtö	Tavoite	Toteuma
Esim. koulujen käyttöasteen nousu	0	1	1
Strateginen päämäärä: Tavoitteena hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen			
Tavoite: Kehitetään liikuntapaikkoja ja tehdään niitä tutuiksi kaikki ikä- ja harrastajaryhmät huomioiden			
Toimenpiteet	Käyttöasteselvitykseen perustuva kiinteistöstrategia ja sen resursointi käytäntöön		
Mittarit	Lähtö	Tavoite	Toteuma
Kaupungin omistamien rakennusten käyttöasteen nousu.	0	1	1

Kiinteistöstrategian valmistelu jatkui 2025. Viranhaltijatyönä tehty kiinteistösalkutus toimi talouslukujen ohella pohjana 2025 aloitetulle SOTE-kiinteistöjen yhtiöittämis- ja konsernirakenneselvitykselle. Hyvinvointialueen tilavuokratilanteen tulevaisuus säilyi epäselvänä läpi vuoden 2025 ja kiinteistöstrategian laatimisen perusteet olivat siten epävakaa. Tilapalvelun sairauspoissaoloja ei raportoida tässä erikseen pienen henkilömäärän vuoksi, sairauspoissaolot käsitellään henkilöstökertomuksessa yhdessä kaupungin muun henkilöstön kanssa.

Tilapalvelun aloitteesta tehdyt käyttöasteen parannusmuutokset Kymönkosken koululla saatiin 2025 valmiiksi. Tenavataskulle tehtiin tilat koulun yhteyteen, jonne päiväkotitoiminta siirtyi 2024 syystoimintakaudeksi. Huonokuntoinen ja energiataloudellisesti heikko opettajien asuntola purettiin kesällä 2025.

Kymönkosken lämmitystapa saneerattiin kesällä öljystä hake-/pellettiyhdistelmäkattilajärjestelmään. Kymönkosken koulun käyttökulut laskivat 10,3 % verrattuna vuoteen 2024, mikä parantaa toiminnan ylläpitämisen edellytyksiä. Ensimmäinen kokonainen verrannollinen käyttötalouden seurantavuosi tulee olemaan 2026.

Talousarviossa 2025 strategiseksi tavoitteeksi nostettiin käyttöasteselvityksen 2023 rakennusten käyttöasteiden parantaminen. Tilapalvelulla ei ole mahdollisuuksia vaikuttaa muiden palvelualueiden hallussa olevien rakennusten käyttöasteen parantamiseen. Tilapalvelu pyrki aktiivisesti mm. vuokraamaan tyhjä ja tyhjilleen jäävät kiinteistöt ja tilat.

Tunnusluvut	TP2023	TP2024	TA2025	TP2025
Kiinteistöt, pääosin omassa käytössä, yhteispinta-ala [m ²]		32 130	32 130	25 486
Kiinteistöt, hyvinvointialueelle vuokratut, yhteispinta-ala [m ²]		19 625	14 937	14 937
Kiinteistöt, muut ulos vuokratut, yhteispinta-ala [m ²]		3 144	3 144	3 144
Kiinteistöt, TA vaiheessa tyhjillään			1 021	657

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta 1–12/2025

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta tunnistaa tilapalveluilla samat haasteet, joita kirjattu hallinnon alle. Sisäinen valvonta toimintavuoden aikana vähäistä, koska tarkastussuunnitelma hyväksytty uudelle toimikaudelle syksyllä 2025.

Ruoka- ja puhtauspalvelu

Palvelualue: Elinympäristö ja asuminen

Vastuuhenkilö: Jukka Tuohimaa, elinympäristön ja asumisen palvelualuejohtaja

Sari Alakorpi, ruokapalveluiden työnjohtaja

Riitta Kempainen, puhtauspalveluiden työnjohtaja

Toiminnan luonne: Tukipalvelu

Toiminnan kuvaus:

Puhtauspalveluiden perustehtävä on tuottaa tukipalveluina muille yksiköille seuraavina palvelutuotteita: ylläpitosiivous, perussiivous ja remonttisiivous. Työajan käytön suunnittelussa käytetään apuna siivoustyön- mitoituksia. Mitoitukset ovat pohjana siivoustyöohjeille, joiden mukaan työt on suunniteltu päivä- ja viikkoai- katauluun. Näin taataan tasalaatuinen ja kustannustehokas palvelu. Puhtauspalvelut sisältävät myös ammat- tisiivoukseen suunnitellut koneet, välineet ja näiden huollon, puhdistusaineet, saniteettipaperit sekä käsi- pesuaineet ja käsihuuhteet ja näiden annostelijat sekä eteisten vaihtomatot. Puhtauspalveluista vastaava viranhaltija 2025 oli palvelualuejohtaja.

Tavoitteena ollut kustannustehokkuuden parantaminen ja toiminnan kehittäminen on saavutettu siltä osin, että haasteisiin pystyttiin vastaamaan ja tukipalvelut saatiin hoidettua sovitulla laadulla. Toimipisteiden pal- velusopimukset on tarkistettua asiakkaiden kanssa ja tuotettu palvelu on ollut sovitun mukaista.

Ruokapalveluiden tehtävänä on kaupungin sivistyksen palvelualueelle koulu- ja päiväkotiruokailupalveluiden tuottaminen sekä päiväkeskustoiminnan aterioiden tuottaminen. Ateriat ovat aamupala, lounas, välipala ja tarvittaessa päivällinen. Erikoisruokavaliot huomioidaan terveydellistä syytä. Ruokapalveluissa oli yksi lä- hiesihenkilö. Ruokapalveluista vastaava viranhaltija oli vuonna 2025 palvelualuejohtaja. Ateriat kuljetetaan kaupungin omana työnä. Aterioiden kuljetusta varten on hankittu keväällä 2023 kuusi Scanbox -ruuankulje- tusvaunuksia. Pienempien päivähoidon pisteiden ateriat kuljetetaan edelleen lämpölaatikoilla.

Ulkoinen/Sisäinen	TP2024	TA2025	TAM2025	MTA2025	TP2025	Tot. %	Poik. €
TOIMINTATUOTOT	1 707 342	1 550 581	0	1 550 581	1 892 306	122,0 %	341 725
TOIMINTAKULUT	-1 377 316	-1 538 008	-4 564	-1 542 572	-1 872 343	121,4 %	-329 772
TOIMINTAKATE	330 025	12 573	-4 564	8 009	19 963	249,2 %	11 953
POISTOT JA ARVON- ALENTUMISET	-22 727	-17 787	0	-17 787	-19 844	111,6 %	-2 057
YLI/ALIJÄÄMÄ	307 222	-5 214	-4 564	-9 778	0	0,0 %	9 778

Toimintakatsaus 1–12/2025

Koko ruoka- ja siivouspalveluyksikön tuotot ylittivät sekä kulut alittivat talousarviosta, eli kokonaisuutena yksikön tulos on hyvä.

Siivouspalveluyksikön toimintakate on talousarvioon nähden 37 298 € alijäämäisempi kuin talousarviossa. Toimintatuotot ylittivät 1,32% (10 404 €), eli tuotot vastasivat hyvin talousarviota. Kulut ylittivät 6% (47 703€). Kulupuolella siivousyksikössä henkilöstökulut toteutuivat 100,99% (6 605 €). Keskushallinnolta tule- vat ICT- ja henkilöstöhallinnon kustannukset ylittivät hieman 22 438 € (161,7 %).

Ostot tilikauden aikana eivät poikenneet vuodesta 2024 olennaisesti. 2025 vuodelle tavoiteltiin säästöjä os- toihin, mutta ostopalvelut ylittivät (Lyhdyn siivous ja työterveystilojen ostopalvelut). Puhtaanapito palve- luita ostopalveluina jouduttiin ostamaan talousarviota enemmän, koska sopimuksia muutettiin toimintavuo- den aikana. Kokonaisuudessaan toimintakulut alittivat talousarvion 17 522 €, ja tästä johtuen toimintakate jäi selvästi ylijäämäiseksi.

Aineisiin ja tarvikkeisiin meni 11 560€ arvioitua enemmän. Keskusvarastolta toimitetaan tarvikkeet, mm. puhdistusaineet, ensiaputarvikkeet, paperit ja siivousvälineet kaikkiin kaupungin yksiköihin, ei ainoastaan siivoukseen. Esimerkkinä ensiaputarvikkeisiin kului 2800 € enemmän kuin aiempina vuosina.

Siivousyksikössä lähiesihenkilötyön kehittämistä on vaikeuttanut se, että lähiesihenkilön on pitänyt tehdä edelleen laitoshuoltajien sijaistuksia. Vakituisen sijaisen palkkaaminen on helpottanut tilannetta toimintavuoden aikana.

Ruokapalveluissa ruokapalveluesihenkilön työpanoksesta on edelleen mennyt merkittävästi keittiötöihin. Sijaisten palkkoihin on mennyt talousarviovuonna selvästi enemmän rahaa kuin talousarviossa ennakoitu. Toimintakulut kokonaisuutena kulut alittivat talousarvion 54 537 €. Henkilöstökulut toteutuivat 60 628 € pienempinä kuin talousarviossa on arvioitu.

Elintarvikkeiden kustannukset ylittivät talousarvion 36 058 €. Tukkuhintojen ennustaminen pelkällä indeksillä ja oppilasruoan määrän ennustaminen on haasteellista talousarviovaiheessa, tämän lisäksi elintarvikkeiden määrää on kasvattanut toimintavuoden aikana päiväkeskusaterioiden myynti hyvinvointialueen asukkaille. Tämä näkyy myös tuloina.

Toiminnallisesti ruokapalveluissa Powerestan käyttöönotto on edennyt hyvin, sekä Ceepoksen käyttöönotto välipalojen maksuissa, jolla on saatu poistettua keittiön käteiskassan tarve. Ruokapalvelun kuljetusjärjestelyt ovat vähentäneet sijaistarpeita, joka näkyy positiivisesti henkilöstökuluissa. Ruokapalveluissa on paljon perhevapaapoissaoloja ja muita poissaoloja ja osa-aikaista työvoimaa, joka haastaa työvuorosunnittelua edelleen.

Perustelut poikkeamille

Siivouspalveluissa henkilöstöpuolen vähäiseen ylitykseen selityksenä ovat ennakoimattomat perhevapaat.

Ostot tilikauden aikana eivät poikenneet vuodesta 2024 olennaisesti. 2025 vuodelle tavoiteltiin säästöjä ostoihin, mutta ostopalvelut ylittyivät (Lyhdyn siivous ja työterveystilojen ostopalvelut). Puhtaanapitopalveluita ostopalveluina jouduttiin ostamaan talousarviota enemmän, koska sopimuksia muutettiin toimintavuoden aikana. Kokonaisuudessaan toimintakulut alittivat talousarvion 17 522 €, ja tästä johtuen toimintakate jäi selvästi ylijäämäiseksi.

Aineiden ja tarvikkeiden vuosivaihtelu selittää myös maltillisen ylityksen. Havaittavissa on esimerkiksi kun suuri henkilöstömäärä käy EA-koulutuksen, myös samassa yhteydessä ensiaputarvikkeiden puutteet realisoituvat kustannuksina.

Ruokapalveluissa elintarvikekustannuksia korjattiin lapsimääräennusteilla ja indeksikorotuksilla, mutta toteumaan on vaikea puuttua, varsinkin kun kouluruokaan liittyy koulun kanssa tehtäviä kehittämishankkeita joilla koitetaan parantaa oppilaiden tyytyväisyyttä kouluruokaan.

Henkilöstökuluissa näkyy edelleen sijaisten palkkojen talousarviota korkeampi taso, mutta suunta on alas-päin, ja toimenpiteitä kehitetään edelleen. Kuukausipalkat toteutuivat pienempinä.

Strateginen päämäärä: Tavoitteena hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen				
Tavoite: Selvitetään kouluruoan tarjoamista kylillä kuntalaisille				
Toimenpiteet	Selvitys			
Mittarit		Lähtö	Tavoite	Toteuma
Selvitys toteutettu = 1, Ei toteutettu = 0		0		

Ruoan tarjoamista kyläkouluilla ei ole edistetty toimintavuoden aikana. Toimintavuoden aikana on päätetty yhdessä hyvinvointialueen kanssa, että päiväkeskuksen ruoka tuotetaan kaupungin toimesta.

Maankäyttö

Palvelualue: Elinympäristö ja asuminen

Vastuuhenkilö: Jukka Tuohimaa, palvelualuejohtaja

Toiminnan luonne: Tukipalvelu

Toiminnan kuvaus: Kaavoitus ja maankäyttö on suunnittelua, jolla luodaan edellytykset yhteiskunnan eri toimintojen sijoittamiselle. Kaavoitukseen kuuluu eriasteisten kaavojen ja niihin liittyvien selvitysten laatiminen, kaava-asioiden valmistelu luottamusmiehille, vuorovaikutteisuuden hoitaminen kaavoituksen eri vaiheissa osallisten välillä, kaavoituksesta tiedottaminen ja kaava-asioihin liittyvä neuvonta.

Kartoitustehtävä muodostuvat asemakaavojen sekä muiden maankäytön-, yhdyskuntatekniikan- ja talonrakennukseen liittyvien suunnitelmien lähtöaineistojen tuottamisesta, ajantasaistamisesta sekä suunnitelmien maastoon merkitsemisestä. tehtäviin kuuluu mm. pohja-, osoite- sekä johtokarttojen ylläpito ja kiinteistörekisterin päivittäminen.

Ulkoinen/Sisäinen	TP2024	TA2025	TAM2025	MTA2025	TP2025	Tot. %	Poik. €
TOIMINTATUOTOT	18 525	0	0	0	10 221	0,0 %	10 221
TOIMINTAKULUT	-220 914	-270 514	-700	-271 214	-209 718	77,3 %	61 496
TOIMINTAKATE	-202 389	-270 514	-700	-271 214	-199 497	73,6 %	71 717
YLI/ALIJÄÄMÄ	-202 389	-270 514	-700	-271 214	-199 519	73,6 %	71 695

Toimintakatsaus 1–12/2025

Maankäyttö oli erityisesti 2025 vuonna työn täyteinen Wiilon osalta. Kartoittajan työpanoksesta meni vähintään 50 % Wiilon alueen mittaamiseen ja laadunvarmistukseen ja jälkilaskentaan.

Kustannuksissa kokonaisuutena edelleen näkyy budjettiin varattujen kaavoituskustannusten toteutumattomuus.

Rakennusarkkitehdin työpanos on suurelta osin ollut kaavoituksen ja lausuntojen antoa, tuulivoimahankkeiden päätöksenteon valmistelua, vuokra- ja kauppasopimusten valmistelua, mutta myös vesistömatkailuhankkeen pääsuunnittelu- ja ideointisuunnittelua.

Ryhti-hankkeisiin osallistuttiin myös vuonna 2025, jotta palvelujen sähköistyminen saadaan toteutettua lakisääteisten vaatimusten mukaisesti.

Kartoittajan toimenkuvassa on muokattu kartoitusaineistoa paikkatietokantaan ja karttapalveluun sopivaksi, tehty kartoituksia pohjakartan päivittämiseksi ja yhdyskuntatekniikan rakentamista ja ylläpitoa varten. Kartoittaja on lisäksi osallistunut katujen ja hulevesiverkkojen suunnitteluun ja toteutukseen. Piirtäjän työ on koostunut mm. paikkatiedon viemisestä QGIS-muotoon ja kerääminen tietokantaan jatkuu yhä (mm. osoitekartat, kaavat, maaomaisuus). Paikkatietoja on julkaistu Swecon sisäisessä ja ulkoisessa karttapalvelussa ja lisäksi Louhi-karttapalvelussa. Tiedon jakaminen kotisivuilla ja julkaisuissa on pyritty pitämään ajantasaisena muun muassa kaavoituksen ja tonttitarjonnan osalta. Osoitteiden laadunparannusprosessi jatkuu.

Maanmittausteknikko jäi eläkkeelle 2024 tammikuun lopussa, ja kaupunginarkkitehdin virkaa ei ole täytetty edelleenkään. Vuonna 2024 käynnistettiin neuvottelut ylikunnallisesta kaavoituspalveluiden hoidosta, neuvottelut jatkuvat, ja jatkuvat edelleen vuonna 2026, koska palveluiden ostoa ei saatu päätöksentekoon vuonna 2025.

Kaupunginarkkitehdin työpanosta on korvattu jatkamalla edelleen rakennusarkkitehdin työsopimusta. Rakennusarkkitehdin työnkuva on muotoutunut edelleen kuluneen vuoden aikana käsittäen mm. kaavoitusprosessit, tonttien myyntiin ja vuokraukseen liittyvät toimenpiteet, arkkitehtoniset suunnitelmat vesistömatkailuhankkeen kohdalla ja maankäyttöön ja kaavoitukseen liittyvät asioiden valmistelut kaupunginhallitukselle.

Lisäksi tuulivoimahankkeet edistyivät 2025 vuoden aikana. Muutamia isoja kaavahankkeita on keskeneräi-

senä, joiden eteneminen on ollut jo pitkään lepovaiheessa. Näitä ovat Viitasaaren keskusta-alueen osayleiskaavan päivitys (vireille 2013, luonnos nähtävillä 2017) ja Keiteleen länsipuolen rantayleiskaava (vireille 2017 yhdessä Ilmolahden ampuma-alueen osayleiskaavan kanssa, josta molemmat eriytetty omaksi prosessiksi vuonna 2020).

Perustelut poikkeamille

Merkittävimmät poikkeamat johtuvat käytännössä siitä, että kaavoituksessa ei ole syntynyt merkittäviä kustannuksia, koska uusia merkittäviä kaavoitushankkeita ei ole käynnistetty, joiden asiantuntijapalveluihin olisi toteutuessaan käytetty budjetoituja määrärahoja. Syinä tähän on erityisesti käynnissä olevat kaavahankkeet jotka vaativat ohjausta, mutta joiden kaavoituskustannukset tulevat hanketoimijoilta, esimerkiksi tuulivoimahankkeet.

Toiminnallisiin tavoitteisiin muutoin päästiin maankäytön osalta, ja toimenpiteitä ollaan saatu edistettyä myös hankkeiden avulla. Ylikunnallinen arkkitehtipalvelu oli myös huomioitu budjetissa.

Päämäärä: Kestävästi ja rohkeasti kehittyvä Viitasaari			
Tavoite: Uudistetaan kaupungin johtamisjärjestelmää, arvioidaan alueyhteistyön muotoja			
Toimenpiteet	Kartoitetaan yhteistyön mahdollisuudet naapurikuntien kanssa (2024)		
Mittarit	Lähtö	Tavoite	Toteuma
Kartoitus toteutettu (Ei=0, Kyllä=1)	0	1	

Ylikunnallisen kaavoituspalvelun järjestelyitä viivästyttää toiminnan vaikutuksen laajuus useisiin kuntiin, ja myös valtuuston vaihtuminen lähialueen kunnissa, jolloin asian käsittelyyn tulee varata edelleen aikaa enemmän. Viitasaaren kaupunki kävi usean neuvottelun, mutta toimintavuoden aikana ei tullut vielä konkreettista esitystä, jota olisi voinut lähteä edistämään Viitasaaren kaupungin päässä. Selvitystyö jatkuu vuonna 2026.

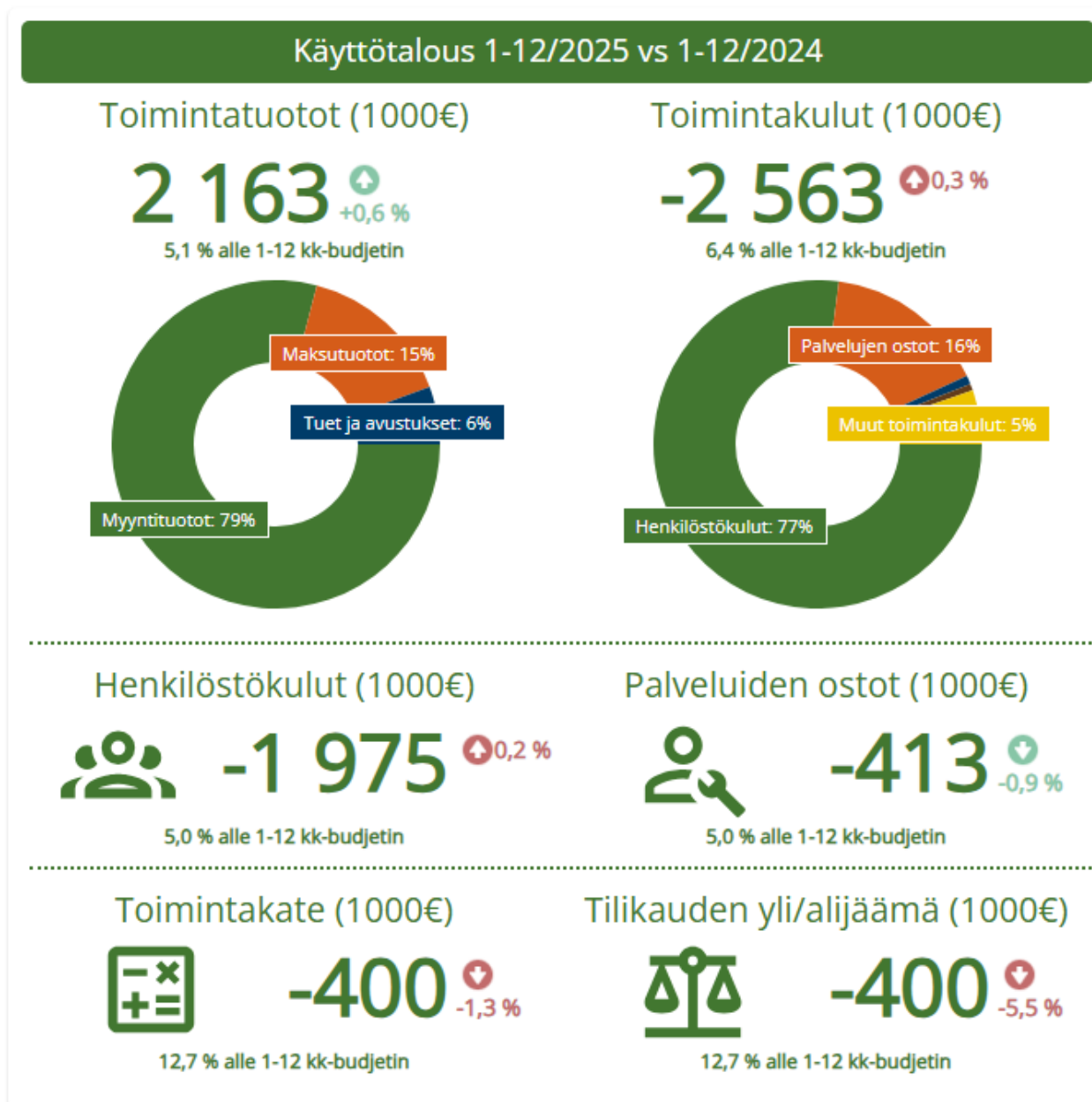
2.2.1.4 Ympäristöpalvelujen palvelualue

Vastuhenkilö: Ympäristöpalvelujen palvelualuejohtaja Sari Flyktman 1.4.-31.12.2025, vs. ympäristöpalvelujen palvelualuejohtaja Nina Pimiä 1.1.-31.3.2025.

Palvelualue sisältää: Hallintopalvelut, rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu, ympäristöterveysvalvonta, eläinlääkintä, eläinsuojelu ja eläintautivalvonta

Palvelualueen kuvaus: Ympäristöpalvelut tuotti vuonna 2025 ympäristöterveydenhuollon palvelut kahdeksalle kunnalle (Viitasaari, Pihtipudas, Kinnula, Kannonkoski, Kivijärvi, Kyyjärvi, Saarijärvi ja Karstula), rakennusvalvonnan palvelut seitsemälle kunnalle (Viitasaari, Pihtipudas, Kinnula, Kannonkoski, Kivijärvi, Kyyjärvi ja Karstula) ja ympäristönsuojelun palvelut seitsemälle kunnalle (Viitasaari, Saarijärvi, Pihtipudas, Kinnula, Kannonkoski, Kivijärvi, Kyyjärvi). Yhteistoiminnan vastuukuntana toimii Viitasaaren kaupunki ja päätäntävaltaa käyttää Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta, joka koostuu sopimuskuntien luottamushenkilöistä.

Ympäristöpalvelujen henkilöstö koostuu 25 vakituisesta työntekijästä ja viranhaltijasta. Lisäksi 15.6.2025 päättyneessä ilmastohankkeessa työskenteli kolme projektityöntekijää. Vuoden aikana työssä oli sijaisia hallinnossa, ympäristönsuojelussa, eläinlääkinnässä ja eläinsuojelussa.

Ulkoinen ja Sisäinen	TP2024	TA2025	TAM2025	MTA2025	TP2025	Tot. %	Poik. €
TOIMINTATUOTOT	2 150 720	2 278 803	0	2 278 803	2 162 705	94,9 %	-116 098
Myyntituotot	1 723 011	1 849 661	0	1 849 661	1 709 009	92,4 %	-140 652
Maksutuotot	329 046	289 250	0	289 250	330 654	114,3 %	41 404
Tuet ja avustukset	98 663	139 892	0	139 892	123 041	88,0 %	-16 851
TOIMINTAKULUT	-2 556 426	-2 737 259	-10 491	-2 747 750	-2 577 612	93,8 %	170 138
Henkilöstökulut	-1 971 578	-2 079 811	-10 491	-2 090 302	-1 975 264	94,5 %	115 038
Palvelujen ostot	-416 188	-434 418	0	-434 418	-427 100	98,3 %	7 318
Aineet,tarvik. ja tavarat	-25 690	-31 950	0	-31 950	-21 798	68,2 %	10 152
Avustukset	-15 195	-19 000	0	-19 000	-16 762	88,2 %	2 238
Muut toimintakulut	-127 775	-172 080	0	-172 080	-136 689	79,4 %	35 391
TOIMINTAKATE	-405 706	-458 456	-10 491	-468 947	-414 907	88,5 %	54 040
POISTOT JA ARVON- ALENTUMISET	-17 787	0	0	0	0	0,0 %	0
YLI/ALIJÄÄMÄ	-423 523	-458 456	-10 491	-468 947	-414 907	88,5 %	54 040

Ulkoinen/Sisäinen	TP2024	TA2025	TAM2025	MTA2025	TP2025	Tot. %	Poik. €
Ulkoinen							
TOIMINTATUOTOT	2 139 019	2 278 803	0	2 278 803	2 156 941	94,7 %	-121 862
TOIMINTAKULUT	-2 340 849	-2 525 090	-10 491	-2 535 581	-2 349 023	92,6 %	186 558
TOIMINTAKATE	-201 830	-246 287	-10 491	-256 778	-192 082	74,8 %	64 696
Sisäinen							
TOIMINTATUOTOT	11 701	0	0	0	5 764	0,0 %	5 764
TOIMINTAKULUT	-215 577	-212 169	-10 491	-212 169	-228 589	107,7 %	-16 420
TOIMINTAKATE	-203 876	-212 169	-10 491	-212 169	-222 825	105,0 %	-10 656

Toimintakatsaus 1–12/2025

Ympäristölautakunnan vahvistaman talousarvion nettomenot vuodelle 2025 olivat 2 289 117 €. Valtuuston myöhemmin vahvistamassa talousarviossa ympäristöpalvelujen nettomenot olivat 10 491 euroa suuremmat yhteensä 2 299 608 euroa. Erotus johtuu mm. sisäisten vyörytysten tarkentumisella vastuukunnan talousarviovalmistelun edetessä. Samasta syystä taulukoissa esitetyt tilinpäätösluvut poikkeavat hieman kuntien tassa-laskutuksessa käytetyistä summista. Nettomenoilla tarkoitetaan tässä ympäristöpalvelujen kustannuk-sia, joista on jo vähennetty palveluista perittävät lupa- ja valvontamaksut sekä muut asiakkailta perittävät maksut. Vuoden 2025 nettomenot toteutuivat noin 200 000 euroa talousarviota pienempinä.

Vuoden 2025 alusta alkaen Saarijärven kaupungin ympäristönsuojelu liittyi osaksi Pohjoisen Keski-Suomen ympäristöpalveluja. Vuoden kuluessa käynnistettiin myös keskustelut Laukaan yhteistoiminta-alueen kanssa mahdollisesta liittymisestä Pohjoisen Keski-Suomen ympäristöpalveluihin. Selvitystyö jatkuu vuonna 2026.

Kesäkuussa päättyi seudullinen ilmastohanke ympäristöpalvelujen yhteistoiminta-alueen kuntien ilmasto-suunnitelmien laatimiseksi. Hankkeen lopputuloksena kunnat saivat kuntakohtaisen ilmastosuunnitelman toimenpiteineen.

Vuoden 2025 alusta voimaan tullut uusi rakentamislaki vaikutti merkittävästi rakennusvalvonnan lupamää-riin. Lain toimeenpanoon liittyvät tehtävät jatkuivat edelleen, mm. rakennusjärjestyksen uudistaminen.

Eläinlääkinnän osalta loppuvuodesta valmistauduttiin tiiviisti uuden eläinlääkintähuoltolain voimaantumoon. Samassa yhteydessä käytiin yhteistoimintaneuvottelut, minkä seurauksena päivystysalueet yhdistettiin vuo-den 2026 alusta alkaen ja henkilöresurssia vähennettiin 1,6 htv:tta.

Perustelut poikkeamille

Asiakailta perittävien maksujen tuotot toteutuivat noin 44 000 euroa (+14 %) arvioitua suurempina. Ympäristöpalvelujen asiakasmaksutuotot sisältävät lupa- ja valvontamaksut, valtion maksaman korvauksen eläinten hyvinvoinnin valvonnasta ja muista virkaeläinlääkärien hoitamista valtion tehtävistä sekä eläinlääkinnän puhelinpäivystystulot ja klinikkamaksut.

Tuloja kertyi odotettua enemmän erityisesti rakennusvalvonnasta (+37 000 €) ja ympäristöterveysvalvonnasta (+13 000 €). Rakennusvalvonnassa tulojen kertymiseen vaikutti taksan päivittäminen, minkä ansiosta lupamäärien pudotessa 39 % tulokertymä pieneni vain 10 % vuoden 2024 toteumaan nähden. Maksutuotot putosivat vain noin 12 000 € edellisvuodesta, kun talousarviossa oli varauduttu noin 24 000 euron pudotukseen vuoden 2024 talousarvioon nähden. Tuloja kertyi talousarviota vähemmän ympäristönsuojelussa (-10 000 €), mihin vaikutti erityisesti henkilöstöressurssivajaus.

Toimintakulut toteutuivat noin 185 000 euroa (-7 %) talousarviota pienempinä. Pääosa säästöstä on syntynyt henkilöstökuluista (115 000 euroa), mikä suurelta osin johtuu syksyllä 2025 täyttämättä jätetyistä eläinlääkinnän sijaisuuksista. Myös eläinlääkinnän vuokrakuluissa on säästöä noin 25 000 euroa. Eläinlääkinnän pieneläinpäivystys maksoi noin 10 000 euroa arvioitua enemmän, sillä Pohjoisen Keski-Suomen ympäristöpalveluiden alueen käyntimäärä suhteessa sopimukseen kuuluviin muihin Keski-Suomen yksiköihin on kasvanut. Koulutusmäärärahoja jäi käyttämättä koko palvelualueella yhteensä noin 10 000 euroa.

Rakennusvalvonnan talousarvioon oli varattu valtionavustus noin 25 000 euroa koskien rakentamislain (751/2023) ja ns. Ryhti-lain (Laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä, 23.3.2023/431) vaatimia muutoksia rakennusvalvonnan ohjelmistoihin. Tukea ei kuitenkaan ole maksettu suoraan kunnille, vaan ohjelmistotoimittaja on hakenut avustusta kumppanikuntien kanssa ja saatu avustus on pienentänyt muiden kuntien kehitystyöstä aiheutuneita kustannuksia. Pohjoisen Keski-Suomen ympäristöpalvelujen kustannukseksi jäi kuitenkin avustuksesta huolimatta noin 25 000 euroa (sis. alv). Lisäksi rakentamislaki- ja Ryhti-palveluille jäi pysyvä lupamääräperusteinen palvelumaksu. Kustannuskehitystä helpotti se, että 1.7.2025 alkaen Lupapisteiden hinta lähes puolittui, koska lupamäärien pienentymisen vuoksi hintaporras vaihtui alempaan. Kehitystyön hinnoittelusta on käyty keskustelua ohjelmistotoimittajan kanssa, sillä hinnoittelu ei ole yhteistointialueiden näkökulmasta tasapuolinen. Hinnoittelua tarkistetaan vuonna 2026, kun kehitystyö edelleen jatkuu.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta 1–12/2025

Vuonna 2025 ei ole toteutettu sisäistä tarkastusta. Uusi ympäristölautakunta aloitti toimikautensa elokuussa 2025 ja uudet sisäiset tarkastajat valittiin lautakunnan kokouksessa 26.08.2025. Tämän jälkeen tarkastajat on valittu kahdesti uudelleen, viimeksi 10.12.2025 § 89.

Riskien hallinnan osalta merkittävin työkalu on valmiussuunnitelma poikkeuksellisia tilanteita varten. Suunnitelma on pidetty ajan tasalla. Vastaava ympäristöterveystarkastaja on mukana KSTURVA-ryhmässä, jossa on mukana Keski-Suomen turvallisuusviranomaisia ja -toimijoita. Vuoden aikana oli pieniä häiriötilanteita; vesihuollon häiriötilanteita 3 kpl ja öljyvahinkojen jälkitorjuntatehtäviä 6 kpl.

Henkilöstön saatavuus on ympäristöpalveluissa vuoden 2025 aikana ollut hyvä. Myös eläinlääkinnässä on pääsääntöisesti onnistuttu täyttämään sijaisuudet. Henkilöstöressurssivajasta oli ympäristönsuojelussa, mikä aiheutti asioiden ruuhkautumista. Lautakunta perusti ruuhkanpurkua varten määräaikaisen viran vuodelle 2026.

Lakisääteiset palvelut pystyttiin pääosin tuottamaan vaaditulla tavalla. Suunnitelmallisen valvonnan toteutumisessa on edelleen merkittäviä puutteita ympäristönsuojelussa.

Hallintopalvelut Vts ympäristötoimi

Palvelualue: Ympäristöpalvelut

Vastuhenkilö: Ympäristöpalvelujen palvelualuejohtaja Sari Flyktman 1.4.-31.12.2025, vs. ympäristöpalvelujen palvelualuejohtaja Nina Pimiä 1.1.-31.3.2025.

Toiminnan luonne: Palvelualueen tukipalvelut ja johto.

Toiminnan kuvaus: Ympäristöpalvelujen hallinto kattaa palveluyksiköiden tarvitsemat tukipalvelut, kuten laskutuksen, saapuvien asiakirjojen kirjaamisen ja arkistoinnin sekä koko toimialan johdon ja kehittämistehävät sekä talouden suunnittelun ja seurannan. Hallinto sisältää Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunnan toiminnan. Myös koko ympäristöpalvelujen henkilöstön työhyvinvointia edistävään toimintaan ja koko toimialan yhteiseen varautumiseen liittyvät toiminnot ja menot kuuluvat hallinnon alle.

Ulkoinen/Sisäinen	TP2024	TA2025	TAM2025	MTA2025	TP2025	Tot. %	Poik. €
TOIMINTATUOTOT	106 112	84 348	0	84 348	79 268	94,0 %	-5 081
TOIMINTAKULUT	-130 385	-105 472	-278	-105 750	-95 409	90,2 %	10 341
TOIMINTAKATE	-24 273	-21 124	-278	-21 402	-16 142	75,4 %	5 260
YLI/ALIJÄÄMÄ	-24 273	-21 124	-278	-21 402	-16 142	75,4 %	5 260

Toimintakatsaus 1–12/2025

Lautakunta kokoontui vuoden aikana kahdeksan kertaa ja käsitteli 95 asiaa. Pääosa asioista koski ympäristön-suojelun lupa- ja valvonta-asioita, mutta loppuvuodesta myös eläinlääkintähuollon järjestämiseen ja uuteen eläinlääkintähuoltolakiin liittyviä päätöksiä tehtiin useita.

Hallintopalveluissa työskentelivät palvelualuejohtaja, toimistos sihteeri ja lupasihteeri, joiden työpanos jakautui kaikille ympäristöpalvelujen palveluyksiköille.

Perustelut poikkeamille

Vuonna 2025 hallinnossa ei tapahtunut merkittäviä poikkeamia ja talousarvio toteutui suunnitellusti.

Tavoitteet			
Strategiset toimenpiteet			
Tavoite: Digitalisaation edistäminen palveluyksiköissä			Osittain toteutunut
Toimenpiteet	digitalisaation edistäminen ja paikkatiedon vahvempi hyödyntäminen valvonnassa		
Mittarit	Lähtö	Tavoite	Toteuma
Rakennusvalvonnan sähköisten lupahakemusten määrä	0		0
GPS laitteiden hankinta ja käyttöönotto	0		
Arvio	Rakennusvalvontaan ei saapunut vuonna 2025 yhtään paperista hakemusta. GPS-laitteita ei hankittu, koska toimintaan soveltuvaa laitetta ei toistaiseksi löytynyt.		

Tavoite: Henkilöstön osaamisen ylläpito		Osittain toteutunut		
Mittarit		Lähtö	Tavoite	Toteuma
Koulutuspäivien määrä		0		116
Muutetut/palautetut päätökset HaO:sta ja KoHo:sta		0		2
Arvio	Koko päivän koulutuksia henkilöstölle kertyi yhteensä 55 ja osapäivän koulutuksia 61. Osapäivän koulutusten kesto oli 0,5-6 tuntia. Koulutustapahtumien määrä (sis. osapäivän koulutukset) henkilötyövuotta kohden oli keskimäärin noin 4,7. Hallinto-oikeus kumosi kaksi päätöstä vuoden 2025 aikana. Toinen päätöksistä palautettiin uudelleen käsitte-lyyn.			
Tavoite: Henkilöstön työssäjaksamisen tukeminen		Osittain toteutunut		
Mittarit		Lähtö	Tavoite	Toteuma
Sairauspoissaolot		0		253
Tyhy-toiminta		0		
Sijaisuuksien täyttöaste		0		
Arvio	Sairauspoissaoloja ympäristöpalveluissa oli vuonna 2025 253 päivää. Näistä pitkiin poissaoloihin liittyviä oli 170 päivää. Huomioimatta pitkiä poissaoloja sairauspoissaolopäiviä oli keskimäärin henkilötyövuotta kohden 3,3. Ympäristöpalvelut järjesti henkilöstölle syksyllä 2025 yhden tyhy-päivän. Sijaisuudet saatiin pääsääntöisesti täytettyä, mutta eläinlääkinnästä jätettiin syksyllä 2025 täyttämättä 1,5 htv:tta päiväaikaisen praktiikan vähyyden vuoksi.			
Tavoite: Alueellisen yhteistyön vahvistaminen		Toteutunut		
Mittarit		Lähtö	Tavoite	Toteuma
Yhteistyösopimukset		0		
Yhteistoiminta-alueen laajentuminen		0		
Yhteistyöpalaverit		0		
Arvio	Vuoden 2025 alusta Saarijärven ympäristönsuojelu liittyi Pohjoisen Keski-Suomen ympäristöpalveluihin. Yhteistyötä on tehty yhteistyösopimuksella ympäristöterveysvalvonnan ja eläinsuojelun osalta. Vuoden 2025 aikana käynnistettiin neuvottelut Laukaan yhteistoiminta-alueen liittämiseksi Pohjoisen Keski-Suomen ympäristöpalveluihin. Neuvottelut jatkuvat vuonna 2026.			

Rakennusvalvonta

Palvelualue: Ympäristöpalvelut

Vastuuhenkilö: Ympäristöpalvelujen palvelualuejohtaja Sari Flyktman 1.4.-31.12.2025, vs. ympäristöpalvelujen palvelualuejohtaja Nina Pimiä 1.1.-31.3.2025.

Toiminnan luonne: Pohjoisen Keski-Suomen ympäristöpalvelut vastaa seitsemän kunnan (Viitasaari, Pihtipudas, Kinnula, Kannonkoski, Kivijärvi, Kyyjärvi ja Karstula) rakennusvalvontaviranomaiselle määrätyistä tehtävistä.

Toiminnan kuvaus: Rakennusvalvonnan tehtävänä on valvoa kaavojen ja rakentamisen säädösten noudattamista, huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelystä sekä niihin ja niiden mukaiseen rakentamiseen liittyvästä ennako-ohjauksesta, neuvonnasta ja valvonnasta.

Ulkoinen/Sisäinen	TP2024	TA2025	TAM2025	MTA2025	TP2025	Tot. %	Poik. €
TOIMINTATUOTOT	316 711	321 020	0	321 020	308 773	96,2 %	-12 247
TOIMINTAKULUT	-402 460	-428 355	-1 161	-429 516	-402 818	93,8 %	26 699
TOIMINTAKATE	-85 749	-107 335	-1 161	-108 496	-94 045	86,7 %	14 451
POISTOT JA ARVON- ALENTUMISET	-6 750	0	0	0	0	0,0 %	0
YLI/ALIJÄÄMÄ	-92 499	-107 335	-1 161	-108 496	-94 045	86,7 %	14 451

Toimintakatsaus 1–12/2025

Uuden rakentamislain (751/2023) voimaantulon myötä lupien ja muiden päätösten määrä laski noin 120 kpl edellisvuodesta eli noin 39 %. Tämä ei kuitenkaan vaikuttanut samassa suhteessa lupatulokertymään, koska rakennusvalvonnan taksa päivitettiin vuodelle 2025 ja hintoja nostettiin muuttuva tilanne ennakoiden. Vuoden 2024 toteumaan verrattuna rakennusvalvonnan asiakasmaksutuotot laskivat noin 10 %. Rakentaminen yleisesti ottaen on edelleen hiljaista, mikä toki vaikuttaa taustalla haettavien lupien määrään.

Sähköistä luvan hakua käyttivät kaikki hakijat eikä paperilla saapunut yhtään hakemusta koko vuoden aikana.

Vuoden aikana valmisteltiin edelleen rakennusjärjestyksen uudistamista ja luonnos oli kuultavana. Rakennusjärjestysehdotus laaditaan vuonna 2026 ja sen tulee astua voimaan vuoden 2027 alusta.

Luvattomien rakennusten valvontaan valmistauduttiin viiden asiasta kiinnostuneen kunnan kanssa sopimalla ilmakuviin, rakennusrekisteriin ja kiinteistöveroluetteloon perustuvasta kartoituksesta. Projektissa tuotettu työkalu vaatii kuitenkin jatkokehittelyä, jotta sitä voitaisiin käyttää valvonnassa.

Rakentamislain ja Ryhti-lain vaatimat ohjelmistomuutokset aiheuttivat lisäkuluja eikä näitä kustannuksia saatu katettua valtion avustuksilla.

Rakennusvalvonnassa työskenteli kolme kokoaikaista rakennustarkastajaa.

Perustelut poikkeamille

Rakennusvalvonnan tuloja kertyi noin 37 000 euroa talousarviota enemmän. Tähän vaikutti taksan päivittäminen, minkä ansiosta lupamäärien pudotessa tulokertymä ei pienentynyt yhtä merkittävästi. Maksutuotot putosivat vain 12 000 € edellisvuodesta, kun talousarviossa oli varauduttu noin 50 000 euron pudotukseen.

Toimintakulut toteutuivat kokonaisuudessaan likimain talousarvion mukaisesti. Rakennusvalvonnan talousarvioon oli varattu valtionavustus noin 25 000 euroa koskien rakentamislain (751/2023) ja ns. Ryhti-lain (Laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä, 23.3.2023/431) vaatimia muutoksia rakennusvalvonnan ohjelmistoihin. Tukea ei kuitenkaan ole maksettu suoraan kunnille, vaan ohjelmistotoimittaja on hakenut avustusta kumppanikuntien kanssa ja saatu avustus on pienentänyt muiden kuntien muutostalouksia. Pohjoisen Keski-Suomen ympäristöpalvelujen kustannukseksi jäi kuitenkin avustuksesta huolimatta noin 25 000 euroa (sis. alv). Lisäksi rakentamislaki- ja Ryhti-palveluille jäi pysyvä lupamääräperusteinen palvelumaksu.

Kustannuskehitystä helpotti se, että 1.7.2025 alkaen Lupapisteen hinta lähes puolittui, koska lupamäärien pientymisen vuoksi hintaporras vaihtui alempaan. Kehitystyön hinnoittelusta on käyty keskustelua ohjelmistotoimittajan kanssa, sillä hinnoittelu ei ole yhteistoiminta-alueiden näkökulmasta tasapuolinen. Hinnoittelua tarkistetaan vuonna 2026, kun kehitystyö edelleen jatkuu.

Tavoitteet	
Strategiset toimenpiteet	
Tavoite: Rakentamislain toimeenpano	
	Osittain toteutunut
Toimenpiteet	Jälkivalvonnan kehittäminen (rakennusrekistereiden ajantasaisuus)
	Rakennusjärjestyksen uudistaminen
	Taksan päivittäminen
Arvio	Rakennusvalvonnan taksa päivitettiin vuodelle 2025. Kuuleminen rakennusjärjestysluonnoksesta toteutettiin vuonna 2025. Rakennusjärjestysehdotuksen laatiminen tapahtuu vuonna 2026. Osa yhteistoiminta-alueen kunnista oli mukana projektissa, jossa kehitettiin työkalua rakennusrekisterin korjaamista varten. Työkalun kehitys on kesken.

Tunnusluvut	TP2023	TP2024	TA2025	TP2025
Katselmukset kpl	358	303		275
Rakennus- ja toimenpideluvat kpl -2024	213	241		3
Muut luvat ja päätökset kpl -2024	61	72		
Rakentamisluvat kpl 2025-				128
Poikkeamisluvat kpl 2025-				20
Muut päätökset 2025-				40

Muita rakennusvalvonnan käsittelemiä lupia ja päätöksiä ovat mm. maisematyö- ja purkamisluvat sekä poikkeamispäätökset ja jatkoajat. Vuoden 2025 voimaan tulleen rakentamislain mukaan ei enää käsitellä toimenpidelupia tai -ilmoituksia vaan pelkästään rakentamislupia. Vuoden 2025 puolella käsitellyt toimenpideluvat on ilmoitettu rivillä "Rakennus- ja toimenpideluvat".

Ympäristösuojelu

Palvelualue: Ympäristöpalvelut

Vastuuhenkilö: Ympäristöpalvelujen palvelualuejohtaja Sari Flyktman 1.4.-31.12.2025, vs. ympäristöpalvelujen palvelualuejohtaja Nina Pimiä 1.1.-31.3.2025.

Toiminnan luonne: Pohjoisen Keski-Suomen ympäristöpalvelut vastasi seitsemän kunnan (Viitasaari, Saarijärvi, Pihtipudas, Kinnula, Kannonkoski, Kivijärvi ja Kyyjärvi) ympäristönsuojeluviranomaiselle säädetyistä laakisääteisistä tehtävistä.

Toiminnan kuvaus: Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävänä on kuntien ympäristönsuojelun hallintolain mukaan:

- 1) huolehtia sen hoidettaviksi laissa tai sen nojalla säädetyistä tai määrätyistä tehtävistä;
- 2) huolehtia omalta osaltaan ympäristönsuojelun suunnittelusta ja kehittämisestä;
- 3) huolehtia ympäristön tilan seurannasta sekä siihen liittyvistä selvityksistä ja tutkimuksista;
- 4) osallistua kunnassa tarvittavan ympäristönsuojelua koskevan ohjauksen ja neuvonnan järjestämiseen;
- 5) antaa lausuntoja sekä tehdä esityksiä ja aloitteita ympäristönsuojeluun liittyvistä asioista muille viranomaisille;
- 6) huolehtia omalta osaltaan ympäristönsuojelua koskevasta tiedottamisesta, valistuksesta ja koulutuksesta kunnassa;
- 7) edistää kunnan yhteistyötä muiden viranomaisten ja yhteisöjen kanssa ympäristönsuojeluasiassa sekä
- 8) suorittaa muut sille johtosäännöllä määrätyt tehtävät.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävistä on lisäksi säädetty mm. ympäristönsuojelulaissa, maanaineslaissa, jätelaissa, vesihuoltolaissa, vesilaissa, merenkulun ympäristönsuojelulaissa, maastoliikennelaissa ja vesiliikennelaissa. Nämä tehtävät ovat pääsääntöisesti lupa- ja valvontaviranomaistehtäviä. Yhteistoimintasopimuksen nojalla ympäristönsuojeluviranomainen vastaa toimialueellaan myös pelastuslaissa tarkoitusta öljyvahinkojen jälkitorjunnan johtamisesta.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävänä on lupa- ja valvontaviranomaistehtävänsä lisäksi toimia paikallistason yleisen ympäristönsuojelun edun valvojana. Tässä tehtävässään se toimii erityislainsäädännön perusteella itsenäisessä ja riippumattomassa asemassa. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen voidaan siten katsoa myös pitkällä tähtäimellä ajavan kestävän kehityksen ja samalla kunnan yleistä etua, vaikka yksittäistapauksissa tämä voi olla ristiriidassa esimerkiksi kunnan elinkeinopoliittisen edun kanssa.

Ulkoinen/Sisäinen	TP2024	TA2025	TAM2025	MTA2025	TP2025	Tot. %	Poik. €
TOIMINTATUOTOT	137 258	245 385	0	245 385	247 410	100,8 %	2 025
TOIMINTAKULUT	-179 278	-301 161	-1 032	-302 194	-304 404	100,7 %	-2 210
TOIMINTAKATE	-42 020	-55 776	-1 032	-56 809	-56 994	100,3 %	-185
YLI/ALIJÄÄMÄ	-42 020	-55 776	-1 032	-56 809	-56 994	100,3 %	-185

Toimintakatsaus 1–12/2025

Ympäristönsuojelun henkilöresurssi kuluu pääosin lupien, ilmoitusten ja valitusten käsittelyyn sekä neuvontaan. Lisäksi lukuisat haastavat tapaukset ovat vieneet aiempia vuosia enemmän työaikaa ja niiden osalta on tehty myös yhteistarkastuksia. Valvontaresurssien vajuus on johtanut siihen, että asiat pitkittyvät ja muuttuvat vaikeammiksi. Riittävällä resurssilla puutteet valvontakohteiden toiminnassa voitaisiin havaita aikaisemmin, jolloin asiat yleensä olisivat helpommin korjattavissa.

Saarijärven kaupungin ympäristönsuojelu liittyi vuoden alusta osaksi Pohjoisen Keski-Suomen ympäristöpalveluja ja samalla palveluyksikköön siirtyi yksi uusi virka. Vakituinen ympäristösihteeri sijaisti 31.3.2025 saakka palvelualuejohtajaa ja ympäristösihteerin virkaa hoiti alkuvuoden sijainen. Ympäristönsuojelussa työskenteli kolme kokoaikaista ympäristösihteeriä, mutta loppuvuodesta elokuu ja joulukuun välisenä aikana resurssissa oli vajuusta yhteensä noin 0,35 htv:tta, eli käytettävissä on ollut koko vuonna noin 2,6 htv:tta 3

htv:n sijaan. Vakinaisen resurssin niukkuus ja äkillinen resurssissa tapahtunut vaje aiheutti ympäristönsuojelussa nopeasti ruuhkautumista. Elokuun jälkeen lautakuntaan ei pystytty valmistelemaan lainkaan lupa-asioita.

Poliisin virka-apua pyydettiin kerran. Vuoden aikana jouduttiin myös käyttämään pakkokeinoja sekä antamaan määräyksiä. Tutkintapyyntöjä tai muita ilmoituksia poliisille tehtiin kaksi.

Ympäristönsuojelulakiin perustuva velvollisuus ympäristölupien ja rekisteröintien tietojen viemisestä YLVA-tietojärjestelmään ja tietojen pitäminen siellä ajan tasalla vei runsaasti työaikaa, eikä kaikkia tietoja ehditty vuoden aikana tarkistaa.

Perustelut poikkeamille

Maksutuotot kertyvät suurimmaksi osaksi lupa- ja käsittelymaksuista sekä maa-aineslupien vuotuisista valvontamaksuista. Valvontasuunnitelman mukaisesta maksullisesta valvonnasta tuottoja ei juurikaan kerry, koska suunnitelman mukaista valvontaa on pystytty nykyisillä resursseilla tekemään hyvin vähän. Muista maksullisista tarkastuksista tuottoja kertyy vaihtelevasti, eikä niiden määrää pysty etukäteen arvioimaan.

Ympäristönsuojelun lupa- ja valvontamaksut jäivät talousarviossa esitetystä noin 10 000 euroa, mikä oli reilu 3 000 euroa edellisvuotta enemmän. Maksutuottoja arvioitiin kuitenkin kertyvän 28 000 euroa edellisvuotta enemmän Saarijärven liittymisen myötä. Edellisvuoteen verrattuna lupamäärä puolittui, vaikka alue kasvoi ja myönnettyjen lupien määrä vaikuttaa osaltaan maksutuottokertymään. Toisaalta lupamäärä ei ole poikkeuksellinen, kun tarkastellaan viimeistä viittä vuotta. Päätöksiä ei kuitenkaan pystytty valmistelemaan lautakunnalle loppuvuodesta ollenkaan resurssivajauksesta johtuen, eikä lupamäärän jääminen alhaiseksi johtunut viireillä olevien hakemusten vähäisestä määrästä.

Toimintakuluissa säästettiin hieman yli 4 000 euroa.

Tavoitteet			
Strategiset toimenpiteet			
Tavoite: Lisätään suunnitelmallista valvontaa merkittävästi			Osittain toteutunut
Mittarit	Lähtö	Tavoite	Toteuma
Valvontasuunnitelman päivittäminen	0		
Valvontasuunnitelman toteuma (%)	0		8,5
Arvio	Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelma päivitettiin ja vahvistettiin ympäristölautakunnassa 10.12.2025 § 92. Vuonna 2025 valvontasuunnitelman toteuma oli noin 8,5 % (11 tarkastusta). Resurssi ei riittä suunnitelmallisen valvonnan tekemiseen ja yksikössä oli loppuvuodesta myös resurssivajauksia vakinaisista viroista.		
Tavoite: Taksojen tarkastelu			Toteutunut
Mittarit	Lähtö	Tavoite	Toteuma
Taksojen yhtenäistäminen Saarijärven liittyessä yhteistoiminta-alueeseen	0		
Arvio	Ympäristönsuojeluviranomaisen maksutaksa sekä maa-ainestaksa päivitettiin ja uusi taksa astui voimaan 1.4.2025 alkaen.		

Tunnusluvut	TP2024	TA2025	TP2025
Ympäristö, maa-aines- ja yhteisluvut	14		7
Ilmoitukset ja rekisteröinnit	16		17
Tarkastukset yhteensä	192		210

Tehtyjen tarkastusten määrä on hieman edellisvuotta suurempi. Tarkastusten määrään vaikuttaa lisäävästi Saarijärven kaupungin liittyminen ympäristönsuojeluun, mutta resurssivaje loppuvuoden osalta on myös laskenut tarkastusten määrää. Tarkastuksista vain 11 kpl oli valvontasuunnitelman mukaisia määräaikaistarkastuksia ja määrä vastaa edellisvuoden tasoa. Näitä suunnitelman mukaisia tarkastuksia tulisi tehdä vuodessa keskimäärin noin 130, jotta jokainen valvontakohte tulisi tarkastettua säännöllisesti.

Ympäristö-, maa-aines- ja yhteislupien sekä eläinsuojailmoitusten määrä vaihtelee voimakkaasti vuosien välillä. Mm. lainsäädännön muutokset ja maa-aineslupien 10 vuoden määräaikaisuus vaikuttavat haettujen lupien määriin. Vuoden 2025 aikana myönnettyjen ympäristö-, maa-aines- ja yhteislupien määrä, 7 kpl, mikä oli puolet edellisvuoden määrästä, mutta ei ole kuitenkaan poikkeuksellinen, kun tarkastellaan viimeistä viittä vuotta. Käsiteltyjen lupien määrään vuoden 2025 osalta vaikuttaa kuitenkin merkittävästi vajuus henkilöresurssissa, eikä niinkään vireille tulleiden hakemusten vähäinen määrä.

Ympäristöterveysvalvonta

Palvelualue: Ympäristöpalvelut

Vastuuhenkilö: Vastaava ympäristöterveystarkastaja Janne Litmanen

Toiminnan luonne: Pohjoisen Keski-Suomen ympäristöpalvelut vastaa kahdeksan kunnan (Viitasaari, Pihtipudas, Kinnula, Saarijärvi, Karstula, Kannonkoski, Kivijärvi ja Kyyjärvi) ympäristöterveysvalvonnan viranomais-tehtävien tuottamisesta.

Toiminnan kuvaus: Ympäristöterveysvalvonnan tehtäviin kuuluvat elintarvike-, terveydensuojelu-, tupakka-, lääke- ja eläinsuojelulain mukaiset viranomaistehtävät. Tehtävien tavoitteena on ennaltaehkäistä, vähentää ja poistaa sellaisia ympäristössä esiintyviä tekijöitä, jotka voivat aiheuttaa terveyshaittaa.

Ulkoinen/Sisäinen	TP2024	TA2025	TAM2025	MTA2025	TP2025	Tot. %	Poik. €
TOIMINTATUOTOT	389 866	420 510	0	420 510	416 921	99,1 %	-3 589
TOIMINTAKULUT	-461 067	-501 195	-1 761	-502 956	-501 491	99,7 %	1 465
TOIMINTAKATE	-71 201	-80 685	-1 761	-82 446	-84 570	102,6 %	-2 124
YLI/ALIJÄÄMÄ	-71 201	-80 685	-1 761	-82 446	-84 570	102,6 %	-2 124

Toimintakatsaus 1–12/2025

Ympäristöterveysvalvonnassa työskenteli vuoden aikana vastaava ympäristöterveystarkastaja sekä viisi ympäristöterveystarkastajaa. Virkoja palveluyksikössä on yhteensä 5,5.

Perustelut poikkeamille

Maksutuotot ylittyivät noin 13 000 euroa (10 %) arvioituun verrattuna. Toimintakulut jäivät arvioidusta noin 12 000 €. Merkittävin syy tähän oli henkilöstökulujen toteutuminen arvioitua pienempinä.

Tavoitteet			
Strategiset toimenpiteet			
Tavoite: Valvonnan kattavuuden parantaminen			Toteutunut
Mittarit		Lähtö	Tavoite
Valvontasuunnitelman toteuma		0	70
Arvio	Valvontasuunnitelma toteutui tavoitteen mukaisesti (70 %).		
Tavoite: Taksan säännöllinen tarkastelu ja tarvittaessa päivitys			Toteutunut
Toimenpiteet	Taksan ajantasaisuus tarkastetaan vähintään kerran vuodessa.		
Arvio	Taksa tarkastettu ja hyväksytty lautakunnassa 26.8.2025		

Tunnusluvut	TP2023	TP2024	TA2025	TP2025
Valvontasuunnitelman tarkastusten toteuma %	76	63		70
Maksutuotot yhteensä €	135 615	132 523	130 000	143 079
Maksutuotot suunnitelman mukaisista tarkastuksista €	25 518	22 120		25 769
Valvontasuunnitelman mukaiset tarkastukset kpl		239		272
Valvontasuunnitelman mukaiset näytteenottotapahtumat kpl		306		283
Muut kuin valvontasuunnitelman mukaiset tapahtumat (tarkastukset, ohjaus ja neuvonta, lausunnot, häiriötilanteet yms) kpl		665		875

Ympäristöterveysvalvonnan valvontasuunnitelman toteuma oli vuonna 2025 hyvä (70 %). Maksutuotoissa talousarvio ylitettiin selvästi ja saavutettiin ennätystulos. Hyvä valvontasuunnitelman toteuma näkyy myös maksutuotoissa tarkastusmaksujen kautta. Lisäksi perus- ja vuosimaksut sekä erityisesti tupakan ilmoitusten käsittelymaksut tuottivat hyvin.

Eläinlääkintä

Palvelualue: Ympäristöpalvelut

Vastuuhenkilö: Ympäristöpalvelujen palvelualuejohtaja Sari Flyktman 1.4.-31.12.2025, vs. ympäristöpalvelujen palvelualuejohtaja Nina Pimiä 1.1.-31.3.2025 sekä vastaava kunnaneläinlääkäri.

Toiminnan luonne: Pohjoisen Keski-Suomen ympäristöpalvelut vastaa kahdeksan kunnan (Viitasaari, Pihtipudas, Kinnula, Saarijärvi, Karstula, Kannonkoski, Kivijärvi ja Kyyjärvi) peruseläinlääkäripalveluista ja kiireellisen eläinlääkärinavun sekä elintarvikkeiden turvallisuuden valvonnan ja muiden kunnaneläinlääkärille eläinlääkintähuoltolaissa säädettyjen tehtävien hoidosta.

Toiminnan kuvaus: Eläinlääkärien vastaanotot sijaitsevat Pihtiputaalla, Saarijärvellä ja Karstulassa. Tuotantoeläinpäivystys on jaettu kahteen alueeseen, eteläiseen (Saarijärvi, Karstula, Kannonkoski, Kivijärvi ja Kyyjärvi) sekä pohjoiseen (Viitasaari, Pihtipudas ja Kinnula) alueeseen. Pieneläinpäivystyksestä on tehty maakunnallinen sopimus, jonka kautta pieneläinpäivystys ostetaan Jyväskylän eläinsairaalaalta.

Ulkoinen/Sisäinen	TP2024	TA2025	TAM2025	MTA2025	TP2025	Tot. %	Poik. €
TOIMINTATUOTOT	1 000 548	1 012 906	0	1 012 906	916 047	90,4 %	-96 859
TOIMINTAKULUT	-1 154 912	-1 184 323	-5 504	-1 189 827	-1 058 212	88,9 %	131 616
TOIMINTAKATE	-154 364	-171 417	-5 504	-176 921	-142 164	80,4 %	34 757
POISTOT JA ARVON- ALENTUMISET	-11 037	0	0	0	0	0,0 %	0
YLI/ALIJÄÄMÄ	-165 431	-171 417	-5 504	-176 921	-142 164	80,4 %	34 757

Toimintakatsaus 1–12/2025

Eläinlääkinnässä oli vuonna 2025 8,3 kunnaneläinlääkäriä virkaa. Virkavapaiden sijaisuuksia jätettiin täyttämättä elokuun jälkeen Pihtiputaan vastaanotolla 1,5 htv:tta. Muutoin sijaisuudet olivat pääosin täytettyinä.

Kesän jälkeen vastaavan eläinlääkäriä ja osin palvelualuejohtajan työaika kului merkittävästi uuden eläinlääkintähuoltolain toimeenpanon valmisteluun. Loppuvuodesta eläinlääkinnässä käytiin myös yhteistoimintaneuvottelut, jonka seurauksena päätettiin yhteen päivystysalueeseen siirtymisestä vuoden 2026 alusta alkaen ja 1,6 htv:n vähennyksestä henkilöresurssiin.

Perustelut poikkeamille

Eläinlääkinnän toimintakuluista säästettiin noin 128 000 euroa, mikä johtui pääosin henkilöstökulujen toteutumisesta alhaisempina (n. 99 000 €) täyttämättä jätettyjen sijaisuuksien osalta. Pieneläinpäivystyksen kustannukset toteutuivat noin 10 000 euroa suurempina, koska Pohjoisen Keski-Suomen ympäristöpalvelujen alueen asiakkaat käyttivät päivystystä suhteessa arvioitua enemmän kuin muut päivystyssopimukseen kuuluvat Keski-Suomen yksiköt. Vuokrakuluissa säästettiin noin 25 000 euroa.

Tavoitteet				
Strategiset toimenpiteet				
Tavoite: Terveydenhuollon kysyntään hyvällä ammattitaidolla vastaaminen				Osittain toteutunut
Toimenpiteet	Henkilöstöresurssien turvaaminen			
	Kouluttautumisen mahdollistaminen			
Mittarit		Lähtö	Tavoite	Toteuma
Kouluspäivien määrä (pv/htv)		0	3	1,9
Terveydenhuoltokäyntien määrä (kpl)		0		139
Kokonais-htv-määrästä täyttämättä (htv)		0	0	0,5
Arvio	Kouluspäiviä eläinlääkäriä kohden kertyi keskimäärin 1,9 päivää henkilötyövuotta kohden. Terveydenhuoltokäyntejä oli 139 kpl, mikä vastaa edellisvuoden tasoa (v. 2024 143 kpl). Sijaisuuksista jätettiin täyttämättä elokuun jälkeen 1,5 htv:tta työmäärän vähäisyydestä johtuen, mutta muutoin sijaisuudet olivat täytettyinä. Täyttämättä kokonaisuudessaan vuoden aikana oli 6 % kokonais-htv-määrästä eli 0,5 htv:tta.			

Tunnusluvut	TP2023	TP2024	TA2025	TP2025
Suurelänkäynnit yhteensä (kpl)	1 403	1 896		1 727
Pienelänkäynnit yhteensä (kpl)	2 894	3 445		3 449

Suurelänkäyntejä toteutui yhteensä 1 727 kpl, joista 23 % (410 kpl) sijoittui päivystysajalle. Pienelänkäyntejä toteutui yhteensä 3 449 kpl, joista 1 % (34 kpl) hoidettiin päivystysaikana kunnaneläinlääkärien toimesta. Lisäksi tehtiin 139 terveydenhuoltokäyntiä. Päivystysaikaisia käyntejä on selvästi enemmän (n. 100 kpl) pohjoisella päivystysalueella, jolla on myös enemmän tiloja kuin eteläisellä alueella.

Suurelänkäyntien määrä on laskenut edellisvuodesta 9 % (169 kpl) ja pienelänkäyntien määrä on pysynyt samalla tasolla.

Eläinsuojelu

Palvelualue: Ympäristöpalvelut

Vastuuhenkilö: Ympäristöpalvelujen palvelualuejohtaja Sari Flyktman 1.4.-31.12.2025, vs. ympäristöpalvelujen palvelualuejohtaja Nina Pimiä 1.1.-31.3.2025.

Toiminnan luonne: Pohjoisen Keski-Suomen ympäristöpalvelut vastaa kahdeksan kunnan (Viitasaari, Pihtipudas, Kinnula, Saarijärvi, Karstula, Kannonkoski, Kivijärvi ja Kyyjärvi) valvontaeläinlääkärille määrättyjen viranomaistehtävien tuottamisesta.

Toiminnan kuvaus: Valvontaeläinlääkärin tehtävänkuvaan kuuluvat eläinsuojelu- ja eläintautilain mukaiset valvontatehtävät, sivutuotevalvonta sekä elintarvikevalvonnan laitos- ja alkutuotannon valvontatehtävät. Valtio korvaa eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan sekä eläinsuojelua ja eläintautien vastustamista koskevan valvonnan kustannukset.

Muiden Keski-Suomen ympäristöterveydenhuollon yksiköiden kanssa on tehty yhteistyösopimus eläinsuojelulain ja eläintautilain mukaisten valvontatehtävien hoitamisesta. Yhteistyösopimuksella valvontaeläinlääkärit saavat laajempaa kollegiaalista tukea sekä tarvittaessa konkreettista tarkastusapua.

Ulkoinen/Sisäinen	TP2024	TA2025	TAM2025	MTA2025	TP2025	Tot. %	Poik. €
TOIMINTATUOTOT	200 225	194 634	0	194 634	194 287	99,8 %	-347
TOIMINTAKULUT	-228 325	-216 752	-754	-217 506	-215 279	99,0 %	2 227
TOIMINTAKATE	-28 100	-22 118	-754	-22 872	-20 992	91,8 %	1 880
YLI/ALIJÄÄMÄ	-28 100	-22 118	-754	-22 872	-20 992	91,8 %	1 880

Toimintakatsaus 1–12/2025

Ympäristöpalveluissa oli vuonna 2025 kaksi valvontaeläinlääkärin virkaa, joista toiseen kului vastaavan eläinlääkärin tehtävät. Vuonna 2025 vastaavan eläinlääkärin tehtävään oli jyvitetty 0,3 htv:tta, mutta työajasta yli 0,5 htv:tta kului todellisuudessa tehtävien hoitamiseen ja eläinlääkintähuoltolain toimeenpanon vuoksi loppuvuodesta valtaosa. Valvontaeläinlääkärien tekemän kuntien elintarvikevalvonnan henkilöstökulua ei tältä osin jyvitetty ympäristöterveysvalvonnan kustannuspaikalle, minne kuitenkin asiakasmaksutuotot tältä osin kertyvät. Vuoden aikana valvontaeläinlääkärien osa-aikaisuuksiin oli palkattuna sijainen.

Valtion maksama korvaus ylitti talousarvion noin 8 000 eurolla, mikä on noin 25 000 euroa vuoden 2024 toteumaa enemmän. Toimintakulut toteutuivat hieman yli 5 000 euroa pienempinä. Valtion maksama osuus kattoi noin 58 % kustannuspaikan toimintamenoista.

Perustelut poikkeamille

Talousarvio tavoite valtion maksaman kustannusosuuden osalta toteutui odotettua paremmin. Koska toisen valvontaeläinlääkärin työpanoksesta kuitenkin arvioitua suurempi osuus kului vastaavan eläinlääkärin tehtäviin eikä elintarvikevalvonnan työpanosta sekä muita yleisiä kustannuspaikalle kohdistettuja menoja ole jyvitetty ympäristöterveysvalvontaan, jää valtion kustannusosuus hieman alle 60 %:iin kokonaismenoista.

Tavoitteet			
Strategiset toimenpiteet			
Tavoite: Ammattitaidon ylläpitäminen vastustettavien eläintautien osalta			Osittain toteutunut
Mittarit		Lähtö	Tavoite
Koulutuspäivien määrä		0	4
Arvio	Pääosa valvontaeläinlääkärien koulutuksista oli lyhyitä osapäivän koulutuksia ja koulutustunteja kertyi yhteensä noin 200. Näistä kuitenkin vain pieni osa (7 %) kohdistuu eläintautien vastustamiseen.		
Tavoite: Alkutuotannon valvonnan laajentaminen koskemaan muitakin säännöllisesti valvottavia alkutuotannon osa-alueita (kanalat ja kalastajat)			Osittain toteutunut
Mittarit		Lähtö	Tavoite
Valvonnan piiriin saadut toimijat (kpl)		0	4
Arvio	Valvonnan piiriin saatiin kaksi pienimuotoista kanala ja kaksi kalastajaa.		

Tunnusluvut	TP2023	TP2024	TA2025	TP2025
Eläinsuojelutarkastukset (kpl)	97	121		124

Valtion valvontatehtävien suoritteita seurataan Power BI:n tilastojen kautta, mikä kertoo aluehallintovirastoon toimitettujen asiakirjojen määrästä (ei vastaa täsmälleen tarkastusten määrää). Eläinten hyvinvoinnin valvontaan liittyviä tarkastuskertomuksia toimitettiin aluehallintovirastoon 124 kpl. Näiden lisäksi päätöksiä tehtiin 37 ja muita asiakirjoja 31 (esim. asian päättäminen, kuulemisilmoitus). Eläintautivalvontaan liittyviä asiakirjoja toimitettiin 12 kpl, eläinten lääkitsemisen valvontaan 7 kpl, eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin valvontaan 15 kpl, vierasainevalvontaan 1 kpl, tuonti- ja vientivalvontaan 9 kpl, sivutuotevalvontaan 8 kpl. Yhteensä toimitettuja asiakirjoja oli 245 kpl eli noin 163 asiakirjaa henkilötyövuotta kohden. Lisäksi valvontayrityksiä tehtiin 21.

Pohjoisen K-S kuntien ilmastosuun. hanke

Palvelualue: Pohjoisen Keski-Suomen ilmastosuunnitelma -hanke

Vastuuhenkilö: Projektipäällikkö Juho Liimatainen 1.1.-30.4.2025 ja palvelualuejohtaja Sari Flyktman 1.5.-15.6.2025.

Toiminnan luonne: Ilmastosuunnitelmien laatimista varten perustettu projekti

Toiminnan kuvaus: Pohjoisen Keski-Suomen kuntiin (Viitasaari, Saarijärvi, Kannonkoski, Karstula, Kinnula, Kivijärvi, Kyyjärvi ja Pihtipudas) laadittiin hankkeessa ilmastolain tarkoittamat kuntien ilmastosuunnitelmat. Hanke toteutettiin ympäristöministeriön täysimääräisellä rahoituksella. Hanke alkoi syksyllä 2023 ja päättyi 15.6.2025.

Ulkoinen/Sisäinen	TP2024	TA2025	TAM2025	MTA2025	TP2025	Tot. %	Poik. €
TOIMINTATUOTOT	108 000	128 688	0	128 688	73 759	57,3 %	-54 929
TOIMINTAKULUT	-200 238	-124 688	-326	-125 014	-79 588	63,7 %	45 426
TOIMINTAKATE	-92 238	4 000	-326	3 674	-5 829	-158,6 %	-9 503
YLI/ALIJÄÄMÄ	-92 238	4 000	-326	3 674	-5 829	-158,6 %	-9 503

Toimintakatsaus 1–12/2025

Hanke oli ympäristöministeriön täysimääräisesti rahoittama eikä sillä ollut muita tuloja.

Vuoden 2025 aikana viimeisteltiin kuntien ilmastosuunnitelmat ja saatettiin ne kuntien hallitusten ja valtuustojen hyväksyttäväksi. Kaikki kunnat hyväksyivät ilmastosuunnitelmat määräaikaan mennessä.

Ilmastosuunnitelmat sisältävä kuntakohtaiset monialaisessa sidosryhmäyhteistyössä valmistellut toimenpideohjelmat. Toimenpiteiden työstämisessä ja valinnassa on hyödynnetty ilmastotyön parhaita käytänteitä kunta-alalla.

Hankkeessa viestintä oli tärkeässä roolissa. Hankkeessa viestittiin hankkeen edistymisestä, tapahtumista sekä ilmastotyöhön liittyvistä ajankohtaisista asioista. Lisäksi huomiota kiinnitettiin kunnissa jo tehdyn ilmastotyön näkyväksi tekemiseksi. Hankkeella ei ollut omia viestintäkanavia vaan se hyödynsi kuntien ja yhteistyötahojen olemassa olevia kanavia sekä esim. paikallislehtiä. Tällä pyrittiin lisäämään kuntien valmiuksia kehittää etenkin ilmastotyöhön, mutta myös muihin teemoihin liittyvää viestintää.

Ilmastokoordinaattori oli esittelemässä hanketta Puolassa seminaarissa kesäkuussa (V Thematic Seminar for Exchange of Experiences & Study Visits, "Engaging Organizations and Citizens in nature-based emissions off-setting"). Hanke oli seminaarissa mukana edustaen parhaita käytänteitä Suomessa.

Hankkeessa työskenteli projektipäällikkö ja kaksi ilmastokoordinaattoria.

Perustelut poikkeamille

Ympäristöministeriö on myöntänyt hankkeelle rahoitusta enintään 360 000 €. Rahoituksen ensimmäinen osa 30 % (108 000 €) maksettiin kesällä 2024. Maksu tehtiin samalla tavalla kaikille rahoitusta saaneille hankkeille ministeriön yksipuolisella ilmoituksella. Rahoituksen loppuosa maksettiin elokuussa 2025. Hankkeen kokonaiskustannukset olivat 312 270,85 €. Rahoituksen maksun ehtona oli, että kunnat ovat hyväksyneet niille laaditut ilmastosuunnitelmat.

2.2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Tuloslaskelma

Valtuustoon nähden sitovat erät talousarvion tuloslaskelmaosassa ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitus-
tuotot ja -kulut, satunnaiset erät ja tilinpäätössiirrot.

Ulkoinen	TP2024	TA2025	TAM2025	MTA2025	TP2025	Tot. %	Poik. €
TOIMINTATUOTOT	7 968 419	7 340 618	-232 772	7 107 846	7 660 293	107,8 %	552 447
Myyntituotot	2 941 798	2 637 703	74 313	2 712 016	3 222 344	118,8 %	510 328
Maksutuotot	475 908	606 650	0	606 650	477 941	78,8 %	-128 709
Tuet ja avustukset	877 832	545 262	0	545 262	605 787	111,1 %	60 525
Muut toimintatuotot	3 672 882	3 551 003	-307 085	3 243 918	3 354 221	103,4 %	110 303
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0	0	0	0,0 %	0
TOIMINTAKULUT	-24 681 287	-25 885 675	-413 447	-26 299 122	-26 273 059	99,9 %	26 063
Henkilöstökulut	-14 484 415	-15 091 738	-97 447	-15 189 185	-14 938 048	98,3 %	251 137
Palvelujen ostot	-6 388 432	-7 003 680	0	-7 003 680	-6 834 234	97,6 %	169 446
Aineet, tarvik. ja tavarat	-2 376 905	-2 362 523	0	-2 362 523	-2 556 123	108,2 %	-193 600
Avustukset	-667 274	-726 000	-316 000	-1 042 000	-1 077 918	103,4 %	-35 918
Muut toimintakulut	-764 261	-701 734	0	-701 734	-866 737	123,5 %	-165 003
TOIMINTAKATE	-16 712 867	-18 545 057	-646 219	-19 191 276	-18 612 766	97,0 %	578 510
VEROTULOT	13 503 570	13 386 274	0	13 386 274	12 776 763	95,4 %	-609 511
VALTIONOSUUDET	8 029 133	8 378 102	-61 879	8 316 223	8 208 104	98,7 %	-108 119
RAHOITUSTULOT- JA MENOT	-90 052	0	0	0	280 061	0,0 %	280 061
Korkotuotot	118 140	173 600	0	173 600	33 312	19,2 %	-140 288
Muut rahoitustuotot	111 115	6 000	0	6 000	387 668	6 461,1 %	381 668
Korkokulut	-313 636	-173 600	0	-173 600	-137 951	79,5 %	35 649
Muut rahoituskulut	-5 671	-6 000	0	-6 000	-2 968	49,5 %	3 032
VUOSIKATE	4 729 784	3 219 319	-708 098	2 511 221	2 652 162	105,6 %	140 941
POISTOT JA ARVON- ALENTUMISET	-3 579 004	-2 972 151	-55 193	-3 027 344	-4 075 167	134,6 %	-1 047 823
Suunnitelm. muk. poistot	-2 954 380	-2 972 151	-55 193	-3 027 344	-3 009 751	99,4 %	17 593
Arvon alentumiset	-624 623	0	0	0	-1 065 416	0,0 %	-1 065 416
SATUNNAISET ERÄT	-14 000	0	0	0	0	0,0 %	0
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0,0 %	0
Satunnaiset kulut	-14 000	0	0	0	0	0,0 %	0
TILIKAUDEN TULOS	1 136 780	247 168	-763 291	-516 123	-1 423 005	275,7 %	-906 882
POISTOERO LIS./VÄH.	0	0	0	0	0	0,0 %	0
VARAUSTEN LIS./VÄH.	-1 130 000	0	0	0	0	0,0 %	0
RAHASTOT LIS./VÄH.	0	0	0	0	0	0,0 %	0
YLI/ALIJÄÄMÄ	6 780	247 168	-763 291	-516 123	-1 423 005	275,7 %	-906 882

Toimintatuotot toteutuivat lopulta 0,552 milj. euroa (7,8 %) talousarviota parempina, mutta -0,308 milj. euroa (-3,9 %) edellisvuotta pienempinä. Myyntituotot toteutuivat 0,510 milj. euroa (18,8 %) talousarviota suurempina, maksutuotot puolestaan -0,129 milj. euroa (-21,2 %) pienempinä. Osa maksutuottoihin budjetoiduista tuotoista kirjattiin suositusten mukaisesti myyntituottoihin. Kokonaisuutena myynti- ja maksutuotot toteutuivat 0,382 milj. euroa (11,5 %) talousarviota paremmin. Muihin toimintatuottoihin sisältyi suunnittelematonta käyttöomaisuuden myyntivoittoa 0,108 milj. euroa ja sote-kiinteistöjen vuokratulojen tarkistukseen varauduttiin -0,307 milj. euron talousarviomuutoksella.

Toimintakulut toteutuivat muutetun talousarvion mukaisesti mutta -0,420 milj. euroa (-1,5 %) alkuperäistä talousarviota heikommin ja -1,592 milj. euroa (-6,4 %) edellisvuotta suurempina. Henkilöstökulut toteutuivat hieman suunniteltua pienempinä, samoin palvelujen ostot. Merkittävästi talousarviota pienempiä kuluja toteutui rakennus- ja kunnossapitopalveluissa. ICT-palvelujen kulut olivat sekä talousarviota että edellisvuoden toteumaa selvästi suuremmat. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostoihin käytettiin -0,194 milj. euroa (8,2 %) suunniteltua enemmän; merkittäväntä poikkeamaa oli kiinteistöjen sähkö-, vesi- ja lämmityskuluissa, kalustossa ja rakennusmateriaaleissa. Avustuksissa varauduttiin työttömyysetuuksien rahoitusosuuden kasvuun -0,266 milj. euron talousarviomuutoksella. Muiden toimintakulujen talousarviopoikkeama johtui suunniteltua suuremmista tila- ja laitevuokrista sekä myyntisaamisten luottotappioista.

Verotulot toteutuivat peräti -0,610 milj. euroa (-4,5 %) odotettua heikompina ja olivat -0,727 milj. euroa (-5,4 %) edellisvuotta pienemmät. Valtionosuudet poikkesivat talousarviosta -0,108 milj. euroa (-1,3 %). Korkokulut olivat suunniteltua pienemmät ja rahoitustuotot suuremmat, joten kokonaisuutena rahoitustuotot ja -kulut toteutuivat 0,280 milj. euroa talousarviota parempina.

Toimintakate toteutui 0,585 milj. euroa (3,0 %) talousarviota paremmin, verorahoitus -0,718 milj. (-3,3 %) heikommin ja rahoitus 0,280 milj. paremmin, joten vuosikate oli 0,148 milj. euroa (5,9 %) talousarviota parempi. Suunnitelman mukaisten poistojen jälkeinen tilikauden tulos oli -0,358 milj. euroa alijäämäinen, mikä oli muutetun talousarvion tulosnäkömää parempi.

Tilinpäätökseen kirjattiin pysyvien vastaavien sijoitusten arvonalentumisia yhteensä 1,065 milj. euroa. Tilikauden tulos päättyi -1,423 milj. euroa alijäämäiseksi.

Verotulojen erittely

Vuonna 2025 verotulot toteutuivat -0,610 milj. euroa (-4,6 %) talousarviota heikompina. Ne olivat kaikkiaan noin -0,727 milj. euroa (-5,4 %) edellisvuotta pienemmät.

Kunnallisverotulot olivat -0,352 milj. euroa (-4,0 %) talousarviota pienemmät ja vähenivät edellisvuodesta -6,6 %. Työllisyyden heikko kehitys ja kasvanut työttömyys näkyivät heikkoina kunnallisveron kertyminä vuoden 2025 lopulla koko maassa. Kunnallisveron ennustettua heikompaa kehitystä selitti osin kunnallisverokertymien jaksoitustekijät kuten joulukuussa 2024 toteutettu kunnallisveron positiivinen ryhmäoikaisu, joka todettiin keväällä 2025 perusteettomaksi ja oikaistiin negatiivisesti loppuvuonna 2025. Verovuodelle 2025 toteutettiin kunnallisverotuloja kasvattava muutos eli ansiotulovähennyksen poistaminen kunnallisverotuksesta ja tätä vastaava laskennallinen vähennys valtionosuusjärjestelmän verotulomenetyksen korvaukseen, jotta muutos olisi kustannusneutraali.

Yhteisöverotuloja saatiin -0,142 milj. euroa eli -5,8 % talousarviota ja -5,2 % edellisvuotta vähemmän. Ennustettua heikompia toteuma selittyi pääosin verovuoden 2024 ennustettua heikommalla kehityksellä ja siten odotettua matalammilla lisäennakoilla alkuvuonna 2025.

Kiinteistöverotuloja kertyi -0,114 milj. euroa (-5,2 %) talousarviota vähemmän. Ennustetta heikompaa toteumaa koko maan tasolla selittää kiinteistöjen arvioitua heikommalla verotusarvot ja rakennusalan heikko kysyntä.

Valtuuston verovuodelle 2025 vahvistamat kunnallis- ja kiinteistöveroprosentit olivat samat kuin edellisvuonna. Kunnan tuloveroprosentti oli 8,40. Yleinen kiinteistöveroprosentti maapohjalle oli 1,30 ja rakennuksille 0,93. Kiinteistöveroprosentti vakituisille asuinrakennuksille oli 0,50 ja muille asuinrakennuksille 1,10 sekä voimalaitoksille 3,10. Yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentiksi määrättiin 0,00. Rakentamattomille rakennuspaikoille ei määrätty erikseen kiinteistöveroprosenttia.

Ulkoinen	TP2024	TA2025	TAM2025	MTA2025	TP2025	Tot. %	Poik. €
VEROTULOT	13 503 570	13 386 274	0	13 386 274	12 776 763	95,4 %	-609 511
Kunnan tulovero	8 966 750	8 723 473	0	8 723 473	8 371 060	96,0 %	-352 413
Kiinteistövero	2 102 638	2 211 426	0	2 211 426	2 097 066	94,8 %	-114 360
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 434 182	2 451 375	0	2 451 375	2 308 636	94,2 %	-142 739
Muut verotulot	0	0	0	0	0	0,0 %	0

Valtionosuuksien erittely

Valtionosuudet toteutuivat vuoden 2025 aikana -0,108 milj. euroa (-1,3 %) muutettua talousarviota pienempinä. Peruspalvelujen valtionosuus toteutui lopullisia valtionosuuspäätöksiä vastaavasti muutetun talousarvion mukaisena. Poikkeama aiheutui OKM:n joulukuussa 2025 tekemästä lopullisesta valtionosuuspäätöksestä, jossa lukiokoulutuksen rahoitusosuudet täsmentyivät.

Vuoden 2025 valtionosuudet olivat -0,179 milj. euroa (-2,2 %) edellisvuotta pienemmät. Peruspalvelujen valtionosuus oli -0,147 milj. euroa (-1,8 %) edellisvuotta pienempi, OKM:n valtionosuudet puolestaan 0,032 milj. euroa edellisvuotta suuremmat.

Peruspalvelujen valtionosuuden tasoon vaikuttivat vähentävästi sote-uudistuksen erät eli muutosrajoitin, järjestelmämuutoksen tasaus ja jälkikäteistarkastuksesta johtuvat lisäsiirrot, sekä väestörakenteeseen liittyvät laskennalliset tekijät. Peruspalvelujen valtionosuudessa huomioitua tehtävämuutokset vaikuttivat sekä lisäävästi että vähentävästi, merkittävimpänä näistä TE-uudistus, joka lisäsi peruspalvelujen valtionosuutta arviolta 0,786 milj. euroa.

Verotulomenetysten korvaus väheni edellisvuodesta -0,392 milj. euroa (-29,9 %). Ansiotulovähennyksen poistaminen kunnallisverotuksesta huomioitiin valtionosuusjärjestelmässä vähennyksenä, mutta vastaavaa lisäystä kunnallisverotulon kertymään ei ilmeisesti ole ainakaan verovuonna 2025 saavutettu.

Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus on pysynyt jokseenkin ennallaan, mikä kertoo, että verotulojen kehitys on ollut valtakunnan keskimääräistä tasoa vastaavaa.

Syksyllä 2023 käynnistetyn peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän uudistuksen tarkoituksena oli, että päivitetty järjestelmä olisi tullut voimaan vuoden 2026 alusta alkaen. Lokakuussa 2024 tiedotettiin uudistuksen siirtymisestä vuodelle eteenpäin ja loppusyksystä 2025 uudistus kariutui lopullisesti.

Ulkoinen	TP2024	TA2025	TAM2025	MTA2025	TP2025	Tot. %	Poik. €
VALTIONOSUUDET	8 029 133	8 378 102	-61 879	8 316 223	8 208 104	98,7 %	-108 119
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	8 032 521	8 195 766	-16 707	8 179 059	8 179 059	100,0 %	0
Verotuloihin perustuva vos tasaus	2 372 292	2 138 544	2 580	2 141 124	2 141 124	100,0 %	0
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	4 350 515	5 103 103	17 026	5 120 129	5 120 129	100,0 %	0
Verotulomenetysten kompensatio	1 309 714	954 119	-36 313	917 806	917 806	100,0 %	0
Muut valtionosuudet	-3 388	182 336	-45 172	137 164	29 045	21,2 %	-108 119
Opetus- ja kultt.toimen rahoitus	-3 388	182 336	-45 172	137 164	29 045	21,2 %	-108 119
Rahoitusavustus	0	0	0	0	0	0,0 %	0
Muut valtionosuudet	0	0	0	0	0	0,0 %	0

2.2.3 Investointien toteutuminen

Investoinnit yhteensä	TA 2025	TAM 2025	MTA 2025	TP 2025	TOT%	Poik.€
INVESTOINNIT VIITASAARI						
Menot	-4 908 000 €	-1 835 146 €	-6 743 146 €	-6 281 550 €	93 %	461 596 €
Tulot	1 773 000 €	1 203 845 €	2 976 845 €	3 008 010 €	101 %	31 165 €
Netto	-3 135 000 €	-631 301 €	-3 766 301 €	-3 273 540 €	87 %	492 761 €

Kokonaisuutena kaupungin investointimenot alittivat talousarvion. Poikkeamaa on ylivuotisten elinvoimahankkeiden jaksotuksessa, joka vaikuttaa sekä tuloihin että menoihin. Kaupunki käytti myös vähemmän strategista maanostoa, johon oli varauduttu.

Maa- ja vesialueet	TA 2025	TAM 2025	MTA 2025	TP 2025	TOT%	Poik.€
MAA- JA VESIALUEET						
Menot	-100 000 €		-100 000 €	-44 628 €	45 %	55 372 €
Tulot	20 000 €		20 000 €	5 033 €	25 %	-14 967 €
Netto	-80 000 €		-80 000 €	-39 595 €	49 %	40 405 €
Maa-alueet/osto/myynti (091100)						
Menot	-100 000 €		-100 000 €	-44 628 €	45 %	55 372 €
Tulot	20 000 €		20 000 €	5 033 €	25 %	-14 967 €
Netto	-80 000 €		-80 000 €	-39 595 €	49 %	40 405 €

Viitasaaren kaupungin strateginen maanosto toteutui vesistömatkailuhankkeen mukaiselle ns. Solistuvan kiinteistölle, jonne vuoden 2026 aikana on suunnitteilla toteuttaa erämaasauna.

Elinvoimahankkeet	TA 2025	TAM 2025	MTA 2025	TP 2025	TOT%	Poik.€
ELINVOIMAHANKKEET						
Menot	-2 438 000 €	-1 741 146 €	-4 179 146 €	-4 756 824 €	114 %	-577 678 €
Tulot	1 742 000 €	1 201 845 €	2 943 845 €	2 918 109 €	99 %	-25 736 €
Netto	-696 000 €	-539 301 €	-1 235 301 €	-1 838 715 €	149 %	-603 414 €
Logistiikkakeskusalue Wiilo -inv.hanke (094085)						
Menot	-2 181 000 €	-1 528 783 €	-3 709 783 €	-4 306 778 €	116 %	-596 995 €
Tulot	1 562 000 €	1 054 479 €	2 616 479 €	2 604 936 €	100 %	-11 543 €
Netto	-619 000 €	-474 304 €	-1 093 304 €	-1 701 842 €	156 %	-608 538 €
Vesistömatkailuhanke (094089)						
Menot	-257 000 €	-212 363 €	-469 363 €	-450 046 €	96 %	19 317 €
Tulot	180 000 €	147 366 €	327 366 €	313 174 €	96 %	-14 192 €
Netto	-77 000 €	-64 997 €	-141 997 €	-136 873 €	96 %	5 124 €

Logistiikkakeskus Wiilon nettomääräraha koko hankkeelle ylittyi. Investoinnin kustannuspaikalle on kirjattu kustannuksia myös infrahankkeen ulkopuolelta, esim. rakennusaikaisen rahoituksen korkokuluja. Hankkeen toimenpiteet jaksottui usean vuoden toteutusajalle siten, että vuonna 2025 kustannuksia kertyi selkeästi enemmän kuin aiempina investointivuosina.

Myös vesistömatkailuhankkeeseen jaksotus tuo eroja. Hankkeen toteutus jatkuu vuoden 2026 kevääseen. Ohjausryhmän päätösten mukaisesti toimenpiteet kohdennetaan määrärahojen puitteissa jäljellä oleviin kohteisiin ja hankintoihin.

Liikenneväylät ja kunnallistekniikka	TA 2025	TAM 2025	MTA 2025	TP 2025	TOT%	Poik.€
LIIKENNEVÄYLÄT JA KUNNALLISTEKNIikka						
Menot	-895 000 €	-70 000 €	-965 000 €	-824 569 €	85 %	140 431 €
Tulot						
Netto	-895 000 €	-70 000 €	-965 000 €	-824 569 €	85 %	140 431 €
Hulevedet (094111)						
Menot	-30 000 €		-30 000 €			30 000 €
Netto	-30 000 €		-30 000 €			30 000 €
Haukirinne (094113)						
Menot	-515 000 €	170 000 €	-345 000 €	-181 498 €	53 %	163 502 €
Netto	-515 000 €	170 000 €	-345 000 €	-181 498 €	53 %	163 502 €
Kaavateiden peruskorjaus (094120)						
Menot	-300 000 €	-240 000 €	-540 000 €	-584 551 €	108 %	-44 551 €
Netto	-300 000 €	-240 000 €	-540 000 €	-584 551 €	108 %	-44 551 €
Katuvalojen uusiminen (094133)						
Menot	-50 000 €		-50 000 €	-58 520 €	117 %	-8 520 €
Netto	-50 000 €		-50 000 €	-58 520 €	117 %	-8 520 €

Liikenneväylien osalta suurimmat toimenpiteet olivat Työväentalontien peruskorjaus ja Salonpääntien jatkeen rakentaminen. Kumpikaan ei valmistunut vuonna 2025, minkä johdosta investointien nettomäärä jäi alle talousarvion.

Kustannuksia on aiemmin lautakunnassa siirretty liikenneväylät ja kunnallistekniikan alla investointikustannuspaikalta toiselle.

Liikuntapaik., puistot, torit ja muut yl. alueet	TA 2025	TAM 2025	MTA 2025	TP 2025	TOT%	Poik.€
LIIKUNTAPAIKAT, PUISTOT, TORIT JA MUUT YLEISET ALUEET						
Menot	-120 000 €		-120 000 €	-64 659 €	54 %	55 341 €
Tulot	11 000 €		11 000 €			-11 000 €
Netto	-109 000 €		-109 000 €	-64 659 €	59 %	44 341 €
Tori, puistot ja yleiset alueet (XXX96)						
Menot	-15 000 €		-15 000 €			15 000 €
Netto	-15 000 €		-15 000 €			15 000 €
Rantautumispaikat ja venesatamat (094201)						
Menot	-15 000 €		-15 000 €	-14 759 €	98 %	241 €
Netto	-15 000 €		-15 000 €	-14 759 €	98 %	241 €
Leikkipuistot (094216)						
Menot	-40 000 €		-40 000 €			40 000 €
Netto	-40 000 €		-40 000 €			40 000 €
Liikunta-alueet ja uimarannat (094220)						
Menot	-50 000 €		-50 000 €	-49 901 €	100 %	99 €
Tulot	11 000 €		11 000 €			-11 000 €
Netto	-39 000 €		-39 000 €	-49 901 €	128 %	-10 901 €

Rantautumispaikkoihin ja venesatamiin toteutettiin veneluiskia kyläkuntiin. Kurkelan uimarannalle uusittiin laituria aiemman särkymisen johdosta. Leikkipuistojen osalta ei tehty toimintavuoden aikana investointeja.

Talonrakennus	TA 2025	TAM 2025	MTA 2025	TP 2025	TOT%	Poik.€
TALONRAKENNUS						
Menot	-1 025 000 €	70 000 €	-955 000 €	-322 452 €	34 %	632 548 €
Tulot				84 867 €		84 867 €
Netto	-1 025 000 €	70 000 €	-955 000 €	-237 585 €	25 %	717 415 €
Haapaniemen koulu: piha- alue (XXX94)						
Menot	-250 000 €		-250 000 €			250 000 €
Netto	-250 000 €		-250 000 €			250 000 €
Terveyskeskuksen korjauk- set (092252)						
Menot	-45 000 €	-30 000 €	-75 000 €	-60 300 €	80 %	14 700 €
Tulot				25 035 €		25 035 €
Netto	-45 000 €	-30 000 €	-75 000 €	-35 265 €	47 %	39 735 €
Huopanan koulun korjauk- set (093158)						
Menot	-90 000 €		-90 000 €	-28 913 €	32 %	61 087 €
Netto	-90 000 €		-90 000 €	-28 913 €	32 %	61 087 €
Kymönkosken koulun kor- jaukset (093159)						
Menot	-190 000 €		-190 000 €	-180 794 €	95 %	9 206 €
Tulot				59 832 €		59 832 €
Netto	-190 000 €		-190 000 €	-120 962 €	64 %	69 038 €
Uimahalli peruskorjaus (093167)						
Menot	-250 000 €	30 000 €	-220 000 €	-14 524 €	7 %	205 476 €
Netto	-250 000 €	30 000 €	-220 000 €	-14 524 €	7 %	205 476 €
Nuorisotalon korjaukset (093176)						
Menot	-30 000 €		-30 000 €			30 000 €
Netto	-30 000 €		-30 000 €			30 000 €
Varhaiskasvatus: päiväko- din laajennus (093350)						
Menot	-100 000 €		-100 000 €	-13 871 €	14 %	86 129 €
Netto	-100 000 €		-100 000 €	-13 871 €	14 %	86 129 €
Kaupungintalon peruskor- jaus (094078)						
Menot	-70 000 €	70 000 €		-24 051 €		-24 051 €
Netto	-70 000 €	70 000 €		-24 051 €		-24 051 €

Uimahallin peruskorjausinvestointiin varattu määräraha oli käytännössä suunnittelutyötä, ja kaupungintalon peruskorjauksessa toteutettiin korjaussuunnittelun lisäksi lukitusten uusimisia sekä tiivistyskorjauksia.

Varhaiskasvatuksen tilaratkaisuissa toteutui lähinnä valmistelukuluja ja Miekkarinteen suunnittelukustannuk-
sia. Kymönkoskelle toteutettiin öljylämmityksestä luopuminen rakentamalla hake- ja pellettikattilajärjestelmä
vesivaraajineen sekä kiinteän polttoaineen säiliö rakennuksen ulkopuolelle, josta tulee polttoainekuljetin kou-
lun puolelle. Huopankoskelle toteutettiin lattioiden pintamateriaalien uusintaa, vesikattopinnoitus sekä ylä-
pohjan lisäeristys.

Haapaniemen koululle rakennettiin keittiölle uusi ilmanvaihtokone entisen suorapoiston tilalle. Toimenpiteellä parannettiin työolosuhteita keittiöllä, energiatehokkuutta sekä edistettiin koko koulun sisäilma-asiaa vähentämällä rakenteiden läpi tulevaa vuotoilmavirtaa merkittävästi.

Terveyskeskuksella toteutettiin röntgen-huoneen muutostöitä yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.

Irtain käyttöomaisuus	TA 2025	TAM 2025	MTA 2025	TP 2025	TOT%	Poik.€
IRTAIN KÄYTTÖOMAISUUS						
Menot	-330 000 €	-94 000 €	-424 000 €	-265 099 €	63 %	158 901 €
Tulot		2 000 €	2 000 €			-2 000 €
Netto	-330 000 €	-92 000 €	-422 000 €	-265 099 €	63 %	156 901 €
Konsernin taloushallinnon moniyrittäjärjestelmä (B25006)						
Menot	-22 000 €		-22 000 €			22 000 €
Netto	-22 000 €		-22 000 €			22 000 €
Valtuustosalin esitystek- niikka (091070)						
Menot	-20 000 €		-20 000 €	-39 805 €	199 %	-19 805 €
Netto	-20 000 €		-20 000 €	-39 805 €	199 %	-19 805 €
ICT-ohjelmistohankinnat (091602)						
Menot		-14 000 €	-14 000 €			14 000 €
Tulot		2 000 €	2 000 €			-2 000 €
Netto		-12 000 €	-12 000 €			12 000 €
Sivistystoimen tietokoneet (093010)						
Menot		-30 000 €	-30 000 €	-29 542 €	98 %	458 €
Netto		-30 000 €	-30 000 €	-29 542 €	98 %	458 €
Lukion videoneuvottelujär- jestelmä (093011)						
Menot				-18 530 €		-18 530 €
Netto				-18 530 €		-18 530 €
Muut koneet ja kalusto (094400)						
Menot				-17 476 €		-17 476 €
Netto				-17 476 €		-17 476 €
Tilapalvelun koneet ja kul- jetuvälineet (094420)						
Menot	-50 000 €		-50 000 €	-34 834 €	70 %	15 166 €
Netto	-50 000 €		-50 000 €	-34 834 €	70 %	15 166 €
Laitoshuollon koneet (094421)						
Menot	-10 000 €		-10 000 €	-3 040 €	30 %	6 960 €
Netto	-10 000 €		-10 000 €	-3 040 €	30 %	6 960 €
Ruokapalvelun koneet ja laitteet (094422)						
Menot	-25 000 €	-50 000 €	-75 000 €	-45 514 €	61 %	29 486 €
Netto	-25 000 €	-50 000 €	-75 000 €	-45 514 €	61 %	29 486 €
Yhdyskuntatekniikan ko- neet ja laitteet (094423)						
Menot	-135 000 €		-135 000 €	-23 748 €	18 %	111 252 €
Netto	-135 000 €		-135 000 €	-23 748 €	18 %	111 252 €
Taloussuunnittelu- ja ra- portointijärjestelmät (094604)						

Menot	-8 000 €	-8 000 €	-28 398 €	355 %	-20 398 €
Netto	-8 000 €	-8 000 €	-28 398 €	355 %	-20 398 €
Työajanseurantajärjestelmät (094605)					
Menot	-20 000 €	-20 000 €	-4 250 €	21 %	15 750 €
Netto	-20 000 €	-20 000 €	-4 250 €	21 %	15 750 €
Sähköinen arkistointi ja koushallinta (094606)					
Menot	-40 000 €	-40 000 €	-19 962 €	50 %	20 038 €
Netto	-40 000 €	-40 000 €	-19 962 €	50 %	20 038 €

Irtain käyttöomaisuus oli elinympäristön ja asumisen palvelualueella ajoneuvoja, laitoshuollon koneita ja ruokapalvelun koneita ja laitteita. Kokonaisuudessaan laitehankinnat pysyivät hyvin talousarviossa, mutta ylityksiä on. Ruokapalvelujen laiteinvestointien lisämäärärahaa tarvittiin kippikattiloiden investointiin rikkoontumisista johtuen. Yhdyskuntatekniikan koneet ja laitteet -investointi jätettiin toteuttamatta traktorin osalta. Investointi nähtiin kokonaistaloudellisesti järkevänä siirtää.

Valtuustosalin av-järjestelmän uudistamiseen oli varattu määräraha järjestelmän asennuksiin. Ylitys johtui kaupungin vastuulle kuuluneiden erillisten sähkö- ja kaapelimuutosten asennustöistä, joihin ei ollut osattu varata riittävää määrärahaa.

Lukion videoneuvottelujärjestelmän hankinta aloitettiin jo vuoden 2024 lopulla mutta kustannukset kuitenkin toteutuivat vasta vuonna 2025 ja järjestelmä saatiin lopulliseen käyttövalmiuteen vasta vuoden 2026 alussa.

Konsernin taloushallinnon moniyrittäjäjärjestelmää ei hankittu, taloushallinnon järjestelmäkokonaisuutta kehitettiin sen sijaan Opiferus-järjestelmän käyttöönottoa laajentamalla.

Muiden koneiden ja kaluston kohdalle on kirjattu Lyhdyn kalusteiden lunastus, joka ei ole varsinainen investointi.

2.2.4 Rahoitusosan toteutuminen

RAHOITUSLASKELMA	TA	TA muutettu	Toteuma	Poikkeama	
	2025	2025	2025	euroa	%
Toiminnan rahavirta	3 219 319	2 504 593	3 145 904	641 311	25,60%
Vuosikate	3 219 319	2 504 593	2 652 162	147 569	5,90%
Satunnaiset erät	0	0	0	0	100%
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	493 742	493 742	
Investointien rahavirta	-2 866 000	-3 497 301	-3 331 771	165 530	-5%
Investointimenot	-6 639 000	-6 474 146	-6 448 042	26 104	-0,40%
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 773 000	2 976 845	3 002 977	26 132	0,90%
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0	113 295	113 295	100%
Toiminnan ja investointien rahavirta	353 319	-992 708	-185 867	806 841	-81,30%
Rahoituksen rahavirta	-353 319	991 244	1 463 829	472 585	47,70%
Antolainauksen muutokset	0	0	0	0	
Antolainasaamisten lisäys	0	0	0	0	
Antolainasaamisten vähennys	0	0	0	0	
Lainakannan muutokset	-353 319	991 244	1 687 460	696 216	70,20%
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0	0	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-600 000	-600 000	-611 966	-11 966	2,00%
Lyhytaikaisten lainojen muutos	246 681	1 591 244	2 299 426	708 182	44,50%
Oman pääoman muutokset	0	0	130 512	130 512	
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	-354 143	-354 143	
Vaikutus maksuvalmiuteen	713 262	-1 464	1 277 963	1 279 427	100%
Tavoitteet ja tunnusluvut					
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	4 412 687	2 344 049	2 137 632		
Investointien tulorahoitus, %	112,33%	71,62%	77,00%		
Lainanhoitokate		1,59	3,56		

2.2.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Ulkoinen ja Sisäinen	TP2024	TA2025	TAM2025	MTA2025	TP2025	Tot. %	Poik. €
YLEISHALLINTO							
TOIMINTATUOTOT	52 977	7 000	0	7 000	7 146	102,1 %	146
TOIMINTAKULUT	-1 143 252	-542 785	-710	-543 495	-819 737	150,8 %	-276 242
TOIMINTAKATE	-1 090 275	-535 785	-710	-536 495	-812 591	151,5 %	-276 096
HALLINTOPALVELUJEN PALVELUALUE							
TOIMINTATUOTOT	1 638 480	1 654 638	0	1 654 638	1 888 310	114,1 %	233 672
TOIMINTAKULUT	-1 778 852	-1 878 626	-1 373	-1 880 000	-2 130 134	113,3 %	-250 134
TOIMINTAKATE	-140 371	-223 988	-1 373	-225 362	-241 824	107,3 %	-16 462
ELINVOIMAPALVELUJEN PALVELUALUE							
TOIMINTATUOTOT	559 153	296 458	74 313	370 771	616 736	166,3 %	245 965
TOIMINTAKULUT	-2 179 819	-2 470 403	-317 799	-2 788 202	-2 523 620	90,5 %	264 582
TOIMINTAKATE	-1 620 666	-2 173 945	-243 486	-2 417 431	-1 906 884	78,9 %	510 546
SIVISTYKSEN JA HYVINVOINNIN PALVELUALUE							
TOIMINTATUOTOT	1 229 407	795 270	0	795 270	1 083 066	136,2 %	287 796
TOIMINTAKULUT	-16 002 569	-16 776 767	-70 956	-16 847 723	-16 859 321	100,1 %	-11 598
TOIMINTAKATE	-14 773 162	-15 981 497	-70 956	-16 052 453	-15 776 255	98,3 %	276 198
ELINYMPÄRISTÖN JA ASUMISEN PALVELUALUE							
TOIMINTATUOTOT	8 469 027	8 267 542	-307 085	7 960 457	8 544 908	107,3 %	584 451
TOIMINTAKULUT	-7 069 375	-7 442 929	-11 791	-7 454 720	-7 994 258	107,2 %	-539 538
TOIMINTAKATE	1 399 653	824 613	-318 876	505 737	550 650	108,9 %	44 913
YMPÄRISTÖPALVELUJEN PALVELUALUE							
TOIMINTATUOTOT	2 150 720	2 278 803	0	2 278 803	2 162 705	94,9 %	-116 098
TOIMINTAKULUT	-2 556 426	-2 737 259	-10 491	-2 747 750	-2 577 612	93,8 %	170 138
TOIMINTAKATE	-405 706	-458 456	-10 491	-468 947	-414 907	88,5 %	54 040

YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMIEH MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA											
ulkoinen ja sisäinen	Sito- vuus	Määrärahat					Tuloarviot				
		TA	muutos	TAM	Toteuma	Poikkeama	TA	muutos	TAM	Toteuma	Poikkeama
Käyttötalousosa											
Yleishallinnon toimielimet	brutto	543	1	543	820	276	7		7	7	0
Hallintopalvelut	brutto	1 879	1	1 880	2 130	250	1 655		1 655	1 888	234
Elinvoimapaalvelut	brutto	2 470	318	2 788	2 524	-265	296	74	371	617	246
Sivistys- ja hyvinvointipalvelut	brutto	16 777	78	16 854	16 859	5	795		795	1 083	288
Elinympäristön ja asumisen palvelut	brutto	7 443	12	7 455	7 994	540	8 268	-307	7 960	8 545	584
Ympäristöpalvelut	brutto	2 737	10	2 748	2 578	-170	2 279		2 279	2 163	-116
Tuloslaskelmaosa											
Verotulot	brutto						13 386		13 386	12 777	-610
Valtionosuudet	brutto						8 378	-62	8 316	8 208	-108
Rahoitustulot	brutto						180		180	421	241
Rahoitusmenot	brutto	180		180	141	-39					
Satunnaiset erät	brutto										
Tilinpäätössiirrot	brutto										
Investointiosa											
Maa- ja vesialueet	brutto	100		100	45	-55	20		20	5	-15
Liikenneväylät ja kunnallistekniikka	brutto	895	80	975	825	-150					
Liikuntapaikat, puistot, torit, yleiset alueet	brutto	120		120	65	-55	11		11	0	-11
Talonrakennus	brutto	1 025	-80	945	322	-623				85	85
Irtain käyttöomaisuus	brutto	268	94	362	265	-97		2	2	0	-2
Elinvoimahankkeet	brutto	2 489	1 741	4 230	4 757	527	1 742	1 202	2 943	2 918	-25
Rahoitusosa											
Antolainauksen muutokset											
Antolainasaamisten lisäys	brutto										
Antolainasaamisten vähennys	brutto								0	2	2
Lainakannan muutokset											
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	brutto										
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	brutto	600		600	612	12					
Lyhytaikaisten lainojen muutos	netto						247	1 346	1 593	2 299	707
Oman pääoman muutokset	brutto									132	132
Vaikutus maksuvalmiuteen					1 214	1 214	262		262		-262
YHTEENSÄ		37 525	2 255	39 780	41 150	1 370	37 525	2 255	39 780	41 150	1 370

3 Tilinpäätöslaskelmat

3.1 Tuloslaskelma

Ulkoinen	TP2025	TP2024
TOIMINTATUOTOT	7 660 293,09	7 968 419,47
Myyntituotot	3 222 344,04	2 941 797,75
Maksutuotot	477 941,18	475 908,09
Tuet ja avustukset	605 787,18	877 832,12
Muut toimintatuotot	3 354 220,69	3 672 881,51
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0,00	0,00
TOIMINTAKULUT	-26 273 059,14	-24 681 286,54
Henkilöstökulut	-14 938 048,45	-14 484 414,55
Palkat ja palkkiot	-12 073 069,87	-11 841 973,14
Henkilösivukulut	-2 864 978,58	-2 642 441,41
Palvelujen ostot	-6 834 233,58	-6 388 431,72
Asiakaspalvelujen ostot	-556 745,48	-1 166 060,96
Muiden palvelujen ostot	-6 277 488,10	-5 222 370,76
Aineet,tarvik. ja tavarat	-2 556 122,57	-2 376 905,37
Avustukset	-1 077 917,57	-667 273,61
Muut toimintakulut	-866 736,97	-764 261,29
TOIMINTAKATE	-18 612 766,05	-16 712 867,07
VEROTULOT	12 776 763,13	13 503 569,75
VALTIONOSUUDET	8 208 104,00	8 029 133,00
RAHOITUSTULOT- JA MENOT	280 061,00	-90 051,62
Korkotuotot	33 312,41	118 139,50
Muut rahoitustuotot	387 667,64	111 115,44
Korkokulut	-137 951,24	-313 636,01
Muut rahoituskulut	-2 967,81	-5 670,55
VUOSIKATE	2 652 162,08	4 729 784,06
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-4 075 166,94	-3 579 003,96
Suunnitelm. muk. poistot	-3 009 751,25	-2 954 380,48
Arvonalentumiset	-1 065 415,69	-624 623,48
SATUNNAISET ERÄT	0,00	-14 000,00
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00
Satunnaiset kulut	0,00	-14 000,00
TILIKAUDEN TULOS	-1 423 004,86	1 136 780,10
POISTOERO LIS./VÄH.	0,00	0,00
VARAUSTEN LIS./VÄH.	0,00	-1 130 000,00
RAHASTOT LIS./VÄH.	0,00	0,00
YLI/ALIJÄÄMÄ	-1 423 004,86	6 780,10

3.2 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA	2025	2024
Toiminnan rahavirta	3 145 904,26	4 640 332,75
Vuosikate	2 652 162,08	4 729 784,06
Satunnaiset erät	0,00	-14 000,00
Tulorahoituksen korjauserät	493 742,18	-75 451,31
Investointien rahavirta	-3 331 770,81	-1 188 770,19
Investointimenot	-6 448 042,46	-1 851 425,15
Rahoitusosuudet investointimenoihin	3 002 976,65	579 989,96
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	113 295,00	82 665,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	-185 866,55	3 451 562,56
Lainakannan muutokset	1 687 460,05	-5 613 058,79
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-611 966,23	-614 507,30
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 299 426,28	-4 998 551,49
Oman pääoman muutokset	130 511,96	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	-354 142,64	-202 305,50
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	1 082,23	-3 794,94
Saamisten muutos	443 391,75	-450 540,73
Korottomien velkojen muutos	-798 616,62	252 030,17
Rahoituksen rahavirta	1 463 829,37	-5 815 364,29
Rahavarojen muutos	1 277 962,82	-2 363 801,73
Rahavarat 31.12.	11 213 757,07	9 935 794,25
Rahavarat 1.1.	-9 935 794,25	-12 299 595,98
Rahavarojen muutos	1 277 962,82	-2 363 801,73

3.3 Tase

TASE	2025	2024
VASTAAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT	49 770 048,54	50 405 182,75
I Aineettomat hyödykkeet	78 867,15	26 980,70
Aineettomat oikeudet	78 867,15	26 980,70
II Aineelliset hyödykkeet	41 258 136,84	40 879 741,81
Maa- ja vesialueet	5 264 913,46	5 226 110,30
Rakennukset	26 500 101,01	28 396 156,16
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 780 324,83	6 370 702,91
Koneet ja kalusto	718 432,66	638 825,34
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 994 364,88	247 947,10
III Sijoitukset	8 433 044,55	9 498 460,24
Osakkeet ja osuudet	6 433 044,55	7 498 460,24
Muut lainasaamiset	2 000 000	2 000 000
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	6 309,76	5 837,28
Lahjoitusrahastojen varat	6 309,76	5 837,28
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	13 029 775,31	12 195 204,24
I Vaihto-omaisuus	0	0,00
Aineet ja tarvikkeet	0	0,00
II Saamiset	1 816 018,24	2 259 409,99
Pitkäaikaiset saamiset	370 000,00	430 000,00
Myyntisaamiset	370 000,00	430 000,00
Lyhytaikaiset saamiset	1 446 018,24	1 829 409,99
Myyntisaamiset	444 026,08	728 575,45
Lainasaamiset	43 625,86	46 050,86
Muut saamiset	911,41	1 674,21
Siirtosaamiset	957 454,89	1 053 109,47
III Rahoitusarvopaperit	10 240 726,14	9 909 623,12
Osakkeet ja osuudet	10 240 726,14	9 909 623,12
IV Rahat ja pankkisaamiset	973 030,93	26 171,13
VASTAAVAA	62 806 133,61	62 606 224,27

TASE	2025	2024
VASTATTAVAA		
A OMA PÄÄOMA	47 411 000,14	48 703 493,04
I Peruspääoma	22 056 604,26	22 056 604,26
II Arvonkorotusrahassto	265 749,54	265 749,54
III Muut omat rahastot	33 487,12	33 487,12
IV Edellisten tilikausien ylijäämä	26 478 164,08	26 340 872,02
V Tilikauden yli-/alijäämä	-1 423 004,86	6 780,10
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET		
B VARAUKSET	3 843 000	3 843 000
Vapaaehtoiset varaukset	3 843 000	3 843 000
C PAKOLLISET VARAUKSET	602 004,10	0
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	157 779,49	156 224,78
Valtion toimeksiannot	13 591,28	13 591,28
Lahjoitusrahastojen pääomat	131 255,84	130 783,36
Muut toimeksiantojen pääomat	12 932,37	11 850,14
E VIERAS PÄÄOMA	10 792 349,88	9 903 506,45
I Pitkäaikainen	3 226 975,83	3 838 942,06
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 750 000	3 350 000
Lainat julkisyhteisöiltä	82 301,94	94 268,17
Muut velat / Liittymismaksut ja muut velat	394 673,89	394 673,89
II Lyhytaikainen	7 565 374,05	6 064 564,39
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 900 000	1 600 000
Lainat julkisyhteisöiltä	13 546,85	14 120,57
Saadut ennakot	146 511,53	6 000
Ostovelat	1 052 331,47	1 995 074,88
Muut velat / Liittymismaksut ja muut velat	330 578,67	267 169,73
Siirtovelat	2 122 405,53	2 182 199,21
VASTATTAVAA	62 806 133,61	62 606 224,27

Vuodelle 2024 kohdistuvia kuluja on oikaistu edellisten tilikausien ylijäämiin 130.511,96 euroa.

3.4 Konsernilaskelmat

KONSERNITULOSLASKELMA	2025	2024
Toimintatuotot	11 457 493,92	11 678 092,97
Toimintakulut	-31 202 353,08	-29 695 603,98
Toimintakate	-19 744 859,16	-18 017 511,01
Verotulot	12 704 559,14	13 432 708,29
Valtionosuudet	10 462 584,62	10 404 602,98
Rahoitustuotot ja -kulut	10 446,64	-440 598,37
Korkotuotot	72 863,54	164 346,43
Muut rahoitustuotot	400 702,65	124 244,79
Korkokulut	-455 389,22	-712 022,58
Muut rahoituskulut	-7 730,33	-17 167,01
Vuosikate	3 432 731,24	5 379 201,89
Poistot ja arvonalentumiset	-3 979 919,70	-3 967 601,92
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 979 919,70	-3 967 601,92
Satunnaiset erät	-6 428,41	-15 327,94
Tilikauden tulos	-553 616,87	1 396 272,03
Rahaston muutos	-424,42	645,97
Tilikauden yli-/ alijäämä	-554 041,29	1 396 918,00

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	2025	2024
Toiminnan rahavirta	3 802 756,81	5 133 003,88
Vuosikate	3 432 731,24	5 379 201,89
Satunnaiset erät	-6 428,41	-15 327,94
Tulorahoituksen korjauserät	376 453,98	-230 870,07
Investointien rahavirta	-3 337 670,20	-1 509 586,18
Investointimenot	-6 458 975,20	-2 244 384,89
Rahoitusosuudet investointimenoihin	3 008 010,00	655 533,71
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	113 295	79 265,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	465 086,61	3 623 417,70
Lainakannan muutokset	1 141 328,71	-6 058 777,83
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 199 164,80	-1 241 315,14
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 340 493,51	-4 817 462,69
Oman pääoman muutokset	154 218,91	-8 869,95
Muut maksuvalmiuden muutokset	-453 697,98	-727 766,64
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-122 507,02	-124 485,46
Vaihto-omaisuuden muutos	-29 132,68	-23 995,35
Pitkäaikaisten saamisten muutos	60 220,00	0,00
Saamisten muutos	-516 586,60	-754 698,13
Korottomien velkojen muutos	154 308,32	175 412,30
Rahoituksen rahavirta	841 849,64	-6 795 414,42
Rahavarojen muutos	1 306 936,25	-3 171 996,72
Rahavarat 31.12.	13 846 502,85	12 539 566,60
Rahavarat 1.1. alkusaldoero	0,00	-2 299,99
Rahavarat 1.1.	-12 539 566,60	-15 709 263,33
Rahavarojen muutos	1 306 936,25	-3 171 996,72

KONSERNITASE	2025	2024
VASTAAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT	54 302 159,70	54 720 904,04
I Aineettomat hyödykkeet	262 510,67	251 566,39
1 Aineettomat oikeudet	253 435,98	243 022,22
2 Muut pitkävaikutteiset menot	9 074,69	8 544,17
II Aineelliset hyödykkeet	52 978 291,13	53 410 220,22
1 Maa- ja vesialueet	6 164 722,14	6 127 999,47
2 Rakennukset	36 763 102,69	39 373 390,05
3 Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 819 712,87	6 416 870,13
4 Koneet ja kalusto	963 029,59	874 447,31
5 Muut aineelliset hyödykkeet	205 140,39	233 282,96
6 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3 062 583,45	384 230,30
III Sijoitukset	1 061 357,90	1 059 117,43
1 Osakkuusyhteisöosuudet	0,00	0,00
2 Osakkeet ja osuudet	1 050 357,90	1 048 117,43
5 Muut saamiset	11 000,00	11 000,00
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	70 945,54	102 661,85
2 Lahjoitusrahastojen varat	6 309,76	5 837,28
3 Muut toimeksiantojen varat	64 635,78	96 824,57
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	16 271 883,23	15 570 886,26
I Vaihto-omaisuus	35 402,65	64 535,33
2 Keskeneräiset tuotteet	32 132,27	61 264,95
4 Muu vaihto-omaisuus	3 270,38	3 270,38
II Saamiset	2 389 977,73	2 966 784,33
Pitkäaikaiset saamiset	384 911,46	445 131,46
1 Myyntisaamiset	360 000,00	420 000,00
2 Lainasaamiset	13 315,73	13 535,73
4 Muut saamiset	11 595,73	11 595,73
Lyhytaikaiset saamiset	2 005 066,27	2 521 652,87
1 Myyntisaamiset	535 353,96	819 693,04
2 Lainasaamiset	45 325,36	50 981,04
4 Muut saamiset	476 708,92	728 827,88
5 Siirtosaamiset	947 678,03	922 150,91
III Rahoitusarvopaperit	11 585 193,26	11 040 911,14
1 Osakkeet ja osuudet	0,00	2 300,00
2 Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	11 487 743,39	10 964 854,34
3 Joukkovelkakirjalainasaamiset	97 449,87	73 756,80
IV Rahat ja pankkisaamiset	2 261 309,59	1 498 655,46
VASTAAVAA	70 644 988,47	70 394 452,15

KONSERNITASE		2025	2024
VASTATTAVAA			
A	OMA PÄÄOMA	49 068 072,24	49 713 765,60
I	Peruspääoma	22 056 604,26	22 056 604,26
II	Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	0,00	0,00
III	Arvonkorotusrahasto	467 052,50	585 973,01
IV	Muut omat rahastot	365 554,73	365 172,76
V	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	26 732 902,04	25 309 097,57
VI	Tilikauden yli-/alijäämä	-554 041,29	1 396 918,00
B	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	0,00	0,00
C	PAKOLLISET VARAUKSET	602 004,10	0,00
	1 Eläkevaraukset		
	2 Muut pakolliset varaukset	602 004,10	
D	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	249 692,83	340 483,54
	1 Valtion toimeksiannot	13 591,28	13 591,28
	2 Lahjoitusrahastojen pääomat	141 230,50	140 768,98
	3 Muut toimeksiantojen pääomat	94 871,05	186 123,28
E	VIERAS PÄÄOMA	20 725 219,30	20 340 203,01
I	Pitkäaikainen	10 414 162,23	11 635 693,63
	1 Joukkovelkakirjalainat		
	2 Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 930 703,00	11 144 571,57
	3 Lainat julkisyhteisöiltä	82 301,94	94 268,17
	4 Lainat muilta luotonantajilta		
	5 Saadut ennakot	394 673,89	394 673,89
	6 Ostovelat	5 023,40	
	7 Muut velat / Liittymismaksut ja muut velat	1 460,00	2 180,00
	8 Siirtovelat		
	9 Laskennalliset verovelat		
II	Lyhytaikainen	10 311 057,07	8 704 509,38
	1 Joukkovelkakirjalainat		
	2 Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 591 749,42	3 224 585,91
	3 Lainat julkisyhteisöiltä		
	4 Lainat muilta luotonantajilta		
	5 Saadut ennakot	203 591,84	67 062,87
	6 Ostovelat	1 337 494,41	2 191 820,06
	7 Muut velat / Liittymismaksut ja muut velat	558 294,59	491 682,02
	8 Siirtovelat	2 619 926,81	2 729 358,52
	9 Laskennalliset verovelat		
VASTATTAVAA		70 644 988,47	70 394 452,15

Vuodelle 2024 kohdistuvia kuluja on oikaistu edellisten tilikausien ylijäämiin 130.511,96 euroa.

4 Tilinpäätöksen liitetiedot

4.1 Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

4.1.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1) Arvostusperiaatteet ja menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisen poistojen perusteet.

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa. Pysyvien vastaavien sijoituksiin on tehty kaupunginhallituksen päätöksen 9.3.2026 § 49 mukaiset arvonalentumiset seuraavasti: Viitasaaren Koulutustiiteistö Oy -58.246,57 euroa, Keskitien Kauppakiinteistö Oy -19.707,35 euroa, Viitasaaren Vuokra-asunnot Oy -576.027,09 euroa ja Wiitaseudun Yrityspalvelu Oy -411.434,68 euroa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen varastotavaran hankinta-arvoon.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenoa vähennykseksi.

4.1.2 Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

2) Tuloslaskelman tai taseen esittämistavan muutokset ja muutosten vaikutukset

Tuloslaskelman esittämistavan muutos

Tilikauden aikana on korjattu palvelutuotannon myyntituottojen kirjaamistapaa. Tuloslaskelmalla myyntituotot esitetään AURA-käsikirjan kirjausohjeiden mukaisesti myyntituotoissa. Aiemmin osa myyntituotoista on esitetty muissa toimintatuotoissa. Edellisen tilikauden vertailutietoja ei ole muutettu.

3) Oikaisut edelliseltä tilikaudelta esitettäviin tietoihin

Tarkennukset ja korjaukset edellisen tilikauden vertailutietoihin on merkitty tiedon esittämiskohtaan.

4) Selvitys edellistä tilikautta koskevien tietojen vertailukelpoisuuteen

5) Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Vuodelle 2024 kohdistuvia kuluja on oikaistu edellisten tilikausien ylijäämiin 130.511,96 euroa.

4.1.3 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt sekä kaikki kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Vähemmistöosuuksia ei ole.

Osakkuusyhteisöjä ei ole yhdistelty konsernitilinpäätökseen.

Edellisten tilikausien ylijäämän oikaisut

Vuoden 2024 vertailutietoihin edellisten tilikausien ylijäämä ja tilikauden ylijäämä on korjattu vuoden 2024 konsernitilinpäätöksessä virheellisesti taseen tilikauden tulokseen tehty vapaaehtoisten varausten purku 1.130.000 euroa.

Vuodelle 2024 kohdistuvia kuluja on oikaistu edellisten tilikausien ylijäämiin 130.511,96 euroa.

4.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) Toimintatuotot tehtäväalueittain

Ulkoinen	TP2025	TP2024
YLEISHALLINTO	734 754,57	728 370,82
SIVISTYS- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA	1 061 271,06	1 212 550,23
ELINYMPÄRISTÖN JA ASUMISEN LAUTAKUNTA	3 631 880,41	3 776 426,31
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	2 230 699,90	2 247 019,21

7) Verotulojen erittely

Ulkoinen	TP2025	TP2024
VEROTULOT	12 776 763,13	13 503 569,75
Kunnan tulovero	8 371 060,34	8 966 749,77
Kiinteistövero	2 097 066,43	2 102 637,66
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 308 636,36	2 434 182,32
Muut verotulot	0,00	0,00

8) Valtionosuuksien erittely

Ulkoinen	TP2025	TP2024
VALTIONOSUUDET	8 208 104,00	8 029 133,00
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	8 179 059,00	8 032 521,00
Verotuloihin perustuva vos tasaus	2 141 124,00	2 372 292,00
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	5 120 129,00	4 350 515,00
Verotulomenetysten kompensatio	917 806,00	1 309 714,00
Muut valtionosuudet	29 045,00	-3 388,00
Opetus- ja kultt.toimen rahoitus	29 045,00	-3 388,00
Rahoitusavustus	0,00	0,00
Muut valtionosuudet	0,00	0,00

9) Palvelujen ostojen erittely

Ulkoinen	TP2025	TP2024
Palvelujen ostot	-6 834 233,58	-6 388 431,72
Asiakaspalvelujen ostot	-556 745,48	-1 166 060,96
Muiden palvelujen ostot	-6 277 488,10	-5 222 370,76

Palvelujen ostojen kirjaustapaa on tarkennettu. Vuoden 2024 vertailutietoihin sisältyy asiakaspalvelujen ostoihin kirjattuja kollektiivipalveluja, jotka AURA-käsikirjan kirjausohjeiden mukaisesti kuuluvat muiden palvelujen ostoihin.

10) Valtuustoryhmien toimintaedellytyksiin annetut tuet

11) Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa, jonka valtuusto on hyväksynyt 11.11.1996. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat sekä poistomenetelmät ovat:

Aineettomat oikeudet	tasapoisto	3-5 vuotta
Perustamis- ja järjestelymenot	tasapoisto	3 vuotta
Tutkimus- ja kehittämismenot	tasapoisto	3 vuotta
Atk-ohjelmistot	tasapoisto	3 vuotta
Muut	tasapoisto	3 vuotta
Hallinto- ja laitosrakennukset	tasapoisto	30-40 vuotta
Hallinto- ja laitosrakennukset, kaupungintalo	tasapoisto	50 vuotta
Hallinto- ja laitosrakennukset, uimahalli	tasapoisto	30 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	tasapoisto	20 vuotta
Talousrakennukset	tasapoisto	15-20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	tasapoisto	15-30 vuotta
Asuinrakennukset kiviset	tasapoisto	40 vuotta
Asuinrakennukset puiset	tasapoisto	30 vuotta
Kadut, tiet, torit ja puistot	menojäännöspoisto	10-15 %
Sillat, laiturit ja uimalat	menojäännöspoisto	15 %
Muut maa- ja vesirakenteet	menojäännöspoisto	10 %
Vesijohtoverkosto	menojäännöspoisto	10 %
Viemäriverkosto	menojäännöspoisto	10 %
Vesi- yms. laitosten koneet ja laitteet	menojäännöspoisto	25 %
Alukset ja muut uivat työkonet	tasapoisto	10 vuotta
Muut kuljetusvälineet	tasapoisto	10 vuotta
Muut liikkuvat työkonet	tasapoisto	10 vuotta
Muut raskaat koneet	tasapoisto	10 vuotta
Muut kevyet koneet	tasapoisto	5 vuotta
Atk-laitteet	tasapoisto	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	3 vuotta
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto	

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 8 409,39 euroa, on kirjattu vuosikuluiksi.

12) Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Osuus KSSHHP alijäämästä 1.1.				
Lisäykset tilikaudella	602 004,10	0,00	602 004,10	0,00
Osuus KSSHHP alijäämästä 31.12.	602 004,10	0,00	602 004,10	0,00
Pakolliset varaukset yhteensä	602 004,10	0,00	602 004,10	0,00

Keskeneräiseen riita-asiaan liittyvä kaupungin osuus Keski-Suomen sairaanhoitopiirin alijäämästä vuodelta 2022 on siirretty tilikaudella 2025 taseen ostoveloista pakollisiin varauksiin.

13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	108 261,92	0,00	108 261,92	0,00
Rakennusten luovutusvoitot	0,00	75 451,31	0,00	75 451,31
Luovutusvoitot yhteensä	108 261,92	75 451,31	108 261,92	75 451,31
Luovutustappiot yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoittoja kertyi tilikaudella 2025 Vaarinvuoren jäteaseman kiinteistön mynnistä Sammakkokangas Oy:lle ja palvelutuotannon käytöstä poistetun kaluston vähäisistä myyneistä huutokauppapalvelussa.

14) Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Satunnaiset tuotot yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Satunnaiset kulut	0,00	-14 000,00	0,00	-14 000,00
Satunnaiset kulut yhteensä	0,00	-14 000,00	0,00	-14 000,00

15) Osinkotuottojen ja peruspääoman korko

	Kunta	
	2025	2024
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	0,00	0,00
Osinkotuotot muista yhteisöistä	50 640,21	52 086,81
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	0,00	0,00
Osinkotuotot ja peruspääoman korkotuotot yhteensä	50 640,21	52 086,81

16) Poistoeron muutokset

4.3 Tasetta koskevat liitetiedot

4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

17) Lainan liikkeeseen laskemisesta aiheutuneet kuluksi kirjautumattomat menot ja pääoma-alennukset

18) Arvonkorotusten periaatteet ja arvonmääräysmenetelmät

19) Pysyvät vastaavat

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	Aineettomat hyödykkeet	Maa-alueet ja liittymismaksut	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Arvo 1.1.	26 981	5 226 110	28 395 804	6 370 703	638 825	247 947	40 906 371
Lisäykset tilikauden aikana	7 050	44 628				6 422 542	6 474 219
Rahoitusosuudet tilikaudella			-25 035		-59 832	-2 918 109	-3 002 977
Vähennykset tilikauden aikana		-5 033	-71 934			-82 103	-159 070
Siirrot erien välillä / kesk.eräiset	55 280		271 421	47 359	357 777	-731 837	0
Siirrot tuloslaskelman menoksi							0
Tilikauden poisto	-10 444	-792	-2 070 155	-637 737	-218 337		-2 937 466
Arvonlennukset ja niiden palautukset							0
Aktivoidut korkomenot						55 926	55 926
Poistamaton hankintameno 31.12.	78 867	5 264 913	26 500 101	5 780 325	718 433	2 994 365	41 337 004
Arvonkorotukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.2025	78 867	5 264 913	26 500 101	5 780 325	718 433	2 994 365	41 337 004

Sijoitukset	Osakkeet ja osuudet					Saamiset konserniyhteisöltä	Yhteensä
	Tytäryhteisö	Omistusyhteys	Kuntayhtymä	Muut	Yhteensä		
Arvo 1.1.	6 507 281	186 554	450 880	348 746	7 493 460	2 000 000	2 000 000
Lisäykset					0		
Vähennykset					0		
Hankintameno 31.12.	6 507 281	186 554	450 880	348 746	7 493 460	2 000 000	2 000 000
Arvonalentumiset	-1 065 416				-1 065 416		
Arvonkorotukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.2025	5 441 865	186 554	450 880	348 746	6 428 045	2 000 000	2 000 000

20) Omistukset muissa yhteisöissä, tytäryhteisöt

Nimi	Y-tunnus	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				omasta pää- omasta	vieraasta pää- omasta	tilikauden voi- tosta / tappi- osta
Tytäryhteisöt						
Viitasaaren Vuokra-asunnot Oy	0177293-4	100%	100%	159	9 234	-194
Wiitaseudun Yrityspalvelu Oy	0177322-4	100%	100%	4 636	2 103	44
Kehittämisyhtiö Witas Oy	1865161-0	100%	100%	380	214	19
Keskittien Kauppakiinteistö Oy	0629874-1	100%	100%	354	27	4
Viitasaaren Koulutuskkiinteistö Oy	1061981-9	100%	100%	381	15	31
				5 910	11 593	-96

21) Omistukset muissa yhteisöissä, kuntayhtymät

Nimi	Y-tunnus	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				omasta pää- omasta	vieraasta pää- omasta	tilikauden voi- tosta / tappi- osta
Keski-Suomen liitto	0830155-3	2,14%		24	33	2
Äänekosken ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä	0208589-6	12,37%		2 940	335	16
				2 964	368	18

22) Omistukset muissa yhteisöissä, yhteisyhteisöt ja omistusyhteisöt

Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt	Y-tunnus	Kunnan omistusosuus	Konsernin omistus- osuus	Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	Tilikauden voi- tosta/tappiosta
Pohjoisen Keski-Suomen Verkkopalvelut Oy	1608786-8	20%		0	0	0
Sammakkokangas Oy	1857139-7	11,49%		0	0	0
Viitasaaren Liikennekiinteistö Oy	0177312-8	27,65%		0	0	0
As Oy Pihkurinsuu	0177279-0	21,69%		0	0	0

Julkisyhteisöjen yhteisessä määräysvallassa olevat yhtiöt	Y-tunnus	Kunnan omistusosuus
Työterveys Aalto Oy	2957137-6	0,3333%
Tiera Oy	2362180-3	0,2284%
Kuntarahoitus Oyj	1701683-4	0,0656%
Monetra Oulu Oy	2454638-2	0,0583%
Monetra Keski-Suomi Oy	2930116-5	0,0121%
Joki ICT Oy	1068473-3	0,0006%

23) Saamisten erittely

	2025		2024	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		8 964,34		37 757,86
Lainasaamiset	2 000 000,00		2 000 000,00	
Muut saamiset		4 050,00		4 050,00
Yhteensä	2 000 000,00	13 014,34	2 000 000,00	41 807,86
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		1 239,12		1 246,41
Yhteensä	0,00	1 239,12	0,00	1 246,41
Saamiset osakkuus- ja muilta omistusyhteisyyksiltä				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset yhteensä	2 000 000,00	14 253,46	2 000 000,00	43 054,27

Tytäryhtiölle annetusta pääomalinasta (2.000.000,00 €) kertynyt tuotoksi kirjaamaton korko ajalta 24.11.2022-31.12.2025 on 124.111,11 euroa.

Lainan pääoman tai sen koron maksamisesta ei ole annettu vakuutta.

24) Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	80 000,00	56 000,00	80 000,00	56 000,00
EU-tuet ja avustukset	523 135,36	579 989,96	523 135,36	579 989,96
Muut siirtosaamiset	344 542,67	286 160,95	12 090,26	8 708,00
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	947 678,03	922 150,91	615 225,62	644 697,96
Siirtosaamiset yhteensä	947 678,03	922 150,91	615 225,62	644 697,96

4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oma pääoma

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Peruspääoma 1.1.	22 056 604,26	22 056 604,26	22 056 604,26	22 056 604,26
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	22 056 604,26	22 056 604,26	22 056 604,26	22 056 604,26
Arvonkorotusrahasto 1.1.	585 973,01	586 275,95	265 749,54	265 749,54
Lisäykset				
Vähennykset	-118 920,51	-302,94		
Arvonkorotusrahasto 31.12.	467 052,50	585 973,01	265 749,54	265 749,54
Muut omat rahastot 1.1.	365 172,76	355 967,80	33 487,12	33 487,12
Siirrot rahastoon	381,97	9 204,96		
Siirrot rahastosta				
Muut omat rahastot 31.12.	365 554,73	365 172,76	33 487,12	33 487,12
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	26 706 015,57	25 173 531,35	26 478 164,08	26 340 872,02
Oikaisu edellisen tilikauden tulokseen	26 886,47	135 566,22		
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	26 732 902,04	25 309 097,57	26 478 164,08	26 340 872,02
Tilikauden ylijäämä	-554 041,29	1 396 918,00	-1 423 004,86	6 780,10
Oma pääoma yhteensä	49 068 072,24	49 713 765,60	47 411 000,14	48 703 493,04

Vuoden 2024 vertailutietoihin edellisten tilikausien ylijäämä ja tilikauden ylijäämä on korjattu vuonna 2024 konsernitilinpäätöksessä virheellisesti taseen tilikauden tulokseen tehty vapaaehtoisten varausten purku 1 130 000,00 euroa.

Edellisten tilikausien ylijäämä ja tuloksenkäsittelyerät

	Kunta	
	2025	2024
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	26 478 164,08	26 340 872,02
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 423 004,86	6 780,10
Investointivaraukset 31.12.	3 843 000,00	3 843 000,00
Kertynyt ylijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä	28 898 159,22	30 190 652,12

Vuodelle 2024 kohdistuvia kuluja on oikaistu edellisten tilikausien ylijäämiin, 130 511,96 euroa.

27) Erittely pitkäaikaisista vieraaseen pääomaan kuuluvista veloista, jotka eräänntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

	Kunta	
	2025	2024
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	350 000,00	950 000,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	350 000,00	950 000,00

28) Erittely liikkeeseen lasketuista joukkovelkakirjalainoista: alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistuslainat

	Kunta	
	2025	2024
Kuntarahoitus Oyj	3 300 000,00	1 000 000,00
korko-%	2,07	3,61
Kuntatodistuslainat yhteensä	3 300 000,00	1 000 000,00

29) Pakolliset varaukset

	Kunta	
	2025	2024
Osuus KSSHP alijäämästä	602 004,10	602 004,10
Pakolliset varaukset	602 004,10	602 004,10

Keskeneräiseen riita-asiaan liittyvä kaupungin osuus Keski-Suomen sairaanhoitopiirin alijäämästä vuodelta 2022 on siirretty tilikaudella 2025 taseen ostoveloista pakollisiin varauksiin. Vertailutieto on korjattu.

30) Pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytär yhteisöille

	Kunta			
	pitkäaikainen	lyhytaikainen	pitkäaikainen	lyhytaikainen
Velat tytär yhteisöille				
Ostovelat	0,00	15 145,09	0,00	37 118,30
Yhteensä	0,00	15 145,09	0,00	37 118,30
Velat kuntayhtymille				
Ostovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Vieras pääoma yhteensä	0,00	15 145,09	0,00	37 118,30

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	1 619 419,97	1 491 863,99	1 619 419,97	1 491 863,99
Korkojaksotukset	19 216,02	30 744,16	19 216,02	30 744,16
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	1 638 635,99	1 522 608,15	1 638 635,99	1 522 608,15

4.4 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

38) Vuokravastuut

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Toimitilojen vuokravastuut	64 657,85	23 058,49	64 657,85	23 058,49
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	442 048,61	388 524,27	442 048,61	388 524,27
Maa-alueiden vuokravastuut	135 085,70	135 185,70	135 085,70	135 185,70
Muut vuokravastuut				
Vuokravastuut yhteensä	598 425,42	546 768,46	641 792,16	546 768,46
-siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	169 249,55	169 249,55	169 249,55	169 249,55

Leasingvuokrasopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.

39) Kaupungin antamat vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Alkuperäinen pääoma	18 393 665	18 393 665	18 393 665	18 393 665
Jäljellä oleva pääoma	8 858 905,57	9 625 036,91	8 858 905,57	9 625 036,91

40) Muut kaupungin antamat vastuusitoumukset ja muut vastuut

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	1 649 843	1 649 843	1 649 843	1 649 843
Jäljellä oleva pääoma	757 275	959 843,49	757 275	959 843,49
Kaupungin osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	68 531,15	54 505	68 531,15	54 505

41) Muut kaupunkia koskevat taseen ulkopuoliset järjestelyt

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Arvonlisäveron mahdollinen palautusvastuu	1 127 168,69	1 250 430,51	1 127 168,69	1 250 430,51

4.6 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkiota ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä tehtäväalueittain

Henkilötyövuodet 31.12. HTV/2	Kunta	
	2025	2024
Hallintopalvelut	6,22	6,94
Elinvoimapalvelut	9,35	24,09
Sivistys- ja hyvinvointipalvelut	172,31	167,43
Elinympäristön ja asumisen palvelut	66,67	56,55
Ympäristöpalvelut	26,25	27,71
Yhteensä	280,80	282,72

Tilinpäätöksen liitetiedoista 18.6.2025 annetun yleisohjeen mukaisesti henkilöstön lukumäärä esitetään henkilötyövuosina. Henkilötyövuodella tarkoitetaan täyttä työaikaa tekevän henkilön koko vuoden työskentelyä, ja siihen lasketaan mukaan vain palvelussuhteessa olevat ja palkallinen työpanos. Luku sisältää kuukausipalkkaisen ja tuntipalkkaisen henkilöstön palkallisen työajan sekä lisä- ja ylityöt.

43) Taseen aktivoitujen henkilöstömenot

	Kunta	
	2025	2024
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	14 938 048,45	14 484 414,55
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	0,00	0,00
Henkilöstökulut yhteensä	14 938 048,45	14 484 414,55

44) Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut

	Kunta	
	2025	2024
Suomen Keskustapuolue	4 770,00	4 356,01
Kokoomuspuolue	1 323,00	456,00
Suomen Sosialidemokraattinen puolue	4 283,89	4 063,13
Suomen Vasemmistoliitto	1 166,00	938,50
Perussuomalaiset	735,00	1 431,13
Suomen Kristillisdemokraatit	366,00	313,00
Pihtiputaan parhaaksi	0,00	0,00
Luottamushenkilömaksut yhteensä	12 643,89	11 557,77

45) Tilintarkastusyhteisölle suoritettavat palkkiot eriteltynä

	Kunta	
	2025	2024
Talvea Julkishallinnon Palvelut Oy	17 700,94	25 659,82
KPMG Oy Ab, arviointiseminaari	1 881,30	0,00
Project-Top Solutions Oy, sidonnaisuuspalvelun lisenssi	1 219,86	1 205,28
Tilintarkastajan palkkiot yhteensä	20 802,10	26 865,10

5 Allekirjoitukset ja merkinnät

Tilinpäätöksen allekirjoitus

Viitasaarella sähköisen allekirjoituksen päivänä

Pirjo Grönholm-Paananen, puheenjohtaja

Outi Vornanen, varapuheenjohtaja

Jari Hämäläinen, jäsen

Anna Kemppainen, jäsen

Henri Koskinen, jäsen

Mauno Niskanen, jäsen

Seppo Pietiläinen, jäsen

Petri Säteri, jäsen

Tuija Tuikkanen, jäsen

Helena Vuopionperä-Kovanen, kaupunginjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Kokkolassa sähköisen allekirjoituksen päivämääränä

KPMG Oy Ab

Tilintarkastusyhteisö

Elina Pesonen

KHT, JHT

6 Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat

Kirjanpitokirjat

Tasekirja	Käyttöomaisuuskirjanpito
Tase-erittelyt	Palkkaluettelot
Päiväkirjat	Laskutuspäiväkirjat
Pääkirja	

Tositelajit

002	Muistiotositteet
006	Tilinavaussaldot
107	Lähitapiola sijoitussalkku
101	Ostoreskontran suoritukset
151	Myyntireskontran suoritukset
201	Pankkitositteet
301	Palkat
401	Ostolaskut taloustoimisto
405	Kierrätettävät ostolaskut
602	Tekninen osasto
608	Maa-alueiden vuokrat
609	Yleishallinnon laskut
611	Teollisuus- ym. tilojen vuokrat
612	Ympäristölautakunnan laskutus
613	Vuokralaskut tekninen
615	Taloustoimiston laskut
616	Musiikkiopiston laskut
624	Sivistystoimen laskut
625	Iltapäivähoito
629	Venepaikkamaksut
624	Kauppahintasaamisten laskut
685	Kuljetuspalvelun omavastuu
691	Jätelaskut
693	Puutarhapalstojen laskut
695	Rakennusvalvontamaksut
698	Käyttöomaisuus
999	Tilinpäätössimulointi

Luettelo käytetyistä tilikirjoista

Tasekirja sidottuna
Päiväkirja tulosteena
Pääkirja sidottuna